

INSETE

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2021

Δεκέμβριος 2022

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	13
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	13
1.2 Διοικητικά Στοιχεία	16
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	18
1.3.1 Αεροδρόμια στις Κυκλάδες	18
1.3.2 Λιμένες στις Κυκλάδες	21
1.3.3 Αεροδρόμια στα Δωδεκάνησα	25
1.3.4 Λιμένες στα Δωδεκάνησα	28
1.3.5 Οδικοί άξονες	31
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2011-2021	32
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	32
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα	34
1.4.3 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα	36
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2015 και 2021	37
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας	37
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	38
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021	39
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	39
1.7 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2014-2019	41
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .	41
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	43
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	44
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	45
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021	46
1.8 Απασχόληση, 2015-2021	47
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	48
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης	50

1.8.3	Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια	52
1.8.4	Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	55
1.8.5	Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	58
1.8.6	Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	61
1.8.7	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	64
1.8.8	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης	68
1.8.9	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021	72
2	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ	75
2.1	Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2021	75
2.1.1	Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	75
2.1.2	Ξενοδοχειακό δυναμικό Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	78
2.1.3	Ξενοδοχειακό δυναμικό Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	81
2.2	Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019	84
2.2.1	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	84
2.2.2	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	87
2.2.3	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	90
2.3	Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	92
2.3.1	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	92
2.3.2	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	94
2.3.3	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	96
2.4	Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011	98
2.5	Δυναμικό Κάμπινγκ, 2021	101
2.5.1	Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	101
2.5.2	Δυναμικό κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα	105
2.5.3	Δυναμικό κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα	107
3	ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	108
3.1	Παραδοσιακοί Οικισμοί	108
3.2	Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	110

3.2.1	Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Ενότητα	110
3.2.2	Μουσεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	114
3.3	Γαλάζιες Σημαιές, 2021	118
3.4	Μαρίνες.....	120
3.5	Ιαματικοί φυσικοί πόροι	121
3.6	Σπηλαιολογία	122
3.7	Γκολφ	122
3.8	Καζίνο	122
3.9	Καταδυτικοί προορισμοί	123
3.10	Πεζοπορία - TREKKING.....	126
3.11	Αναρριχητικά πεδία	136
3.12	Γαστρονομία - Οινοτουρισμός.....	138
4	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	141
4.1	Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2015-2021	141
4.1.1	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια... ..	141
4.1.2	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα	143
4.1.3	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα	145
4.2	Αεροπορικές Αφίξεις Εσωτερικού, 2015-2021	146
4.2.1	Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	146
4.2.2	Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά αεροδρόμιο	148
4.2.3	Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο	150
4.3	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2015-2021	152
4.3.1	Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	152
4.3.2	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	154
4.3.3	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	156
4.4	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2015-2021	158
4.5	Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2015-2021	160
4.5.1	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	160
4.5.2	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι	162
4.5.3	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι... ..	164
4.5.4	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	166

4.5.5	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά Λιμάνι	168
4.5.6	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά Λιμάνι	170
4.6	Επισκέπτες σε Μουσεία, 2015-2021.....	172
4.6.1	Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	172
4.6.2	Επισκέπτες σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	174
4.6.3	Επισκέπτες σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	176
4.7	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους, 2015-2021	178
4.7.1	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	178
4.7.2	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	180
4.7.3	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	182
4.8	Εισπράξεις σε Μουσεία (σε €), 2015-2021.....	183
4.8.1	Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	183
4.8.2	Εισπράξεις σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	185
4.8.3	Εισπράξεις σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	187
4.9	Εισπράξεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους (σε €), 2015-2021	189
4.9.1	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	189
4.9.2	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	191
4.9.3	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	193
5	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2021	194
5.1	Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021	194
5.1.1	Επισκέψεις στην Ελλάδα	194
5.1.2	Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	197
5.1.3	Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	199
5.1.4	Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	201
5.1.5	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	203
5.1.6	Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	205
5.2	Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021	207
5.2.1	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	207

5.2.2	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	209
5.2.3	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα	212
5.2.4	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	214
5.2.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	217
5.2.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	220
5.3	Βασικές προτεινόμενες Στρατηγικές Κατευθύνσεις / Δράσεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	223
5.3.1	Βασικές προτεινόμενες στρατηγικές κατευθύνσεις / δράσεις στα Δωδεκάνησα	223
5.3.2	Βασικές προτεινόμενες στρατηγικές κατευθύνσεις / δράσεις στις Κυκλάδες	227
5.4	Στοιχεία Αφίξεων–Διανυκτερεύσεων–Μέσης Διάρκειας Παραμονής–Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2015-2021	231
5.4.1	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	231
5.4.2	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	234
5.4.3	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	236
5.4.4	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	238
5.4.5	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	241
5.4.6	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	243
5.4.7	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	245
5.4.8	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	247
5.4.9	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	249
5.4.10	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	250
5.4.11	Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα	252
5.4.12	Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα	253
5.5	Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2015-2021	254
5.5.1	Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	254

5.5.2	Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	257
5.5.3	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	260
5.6	Στοιχεία Αφίξεων-Διανυκτερεύσεων-Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε Κάμπινγκ, 2015-2021	263
5.6.1	Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	263
5.6.2	Αφίξεις σε κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Ενότητα	265
5.6.3	Αφίξεις σε κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Ενότητα	267
5.6.4	Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	269
5.6.5	Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Ενότητα	271
5.6.6	Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Ενότητα.	273
5.6.7	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	275
5.6.8	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	277
5.6.9	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	279
6	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	280
6.1	Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2019	280
6.1.1	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	281
6.1.2	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στις Κυκλάδες	283
6.1.3	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα	285
6.2	Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2019-2021	287
6.2.1	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	288
6.2.2	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού	290
6.2.3	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού	291

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Αφίξεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**

- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.
- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα Ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2021 – Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

---

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.12.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- ανάλυση των εισπράξεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

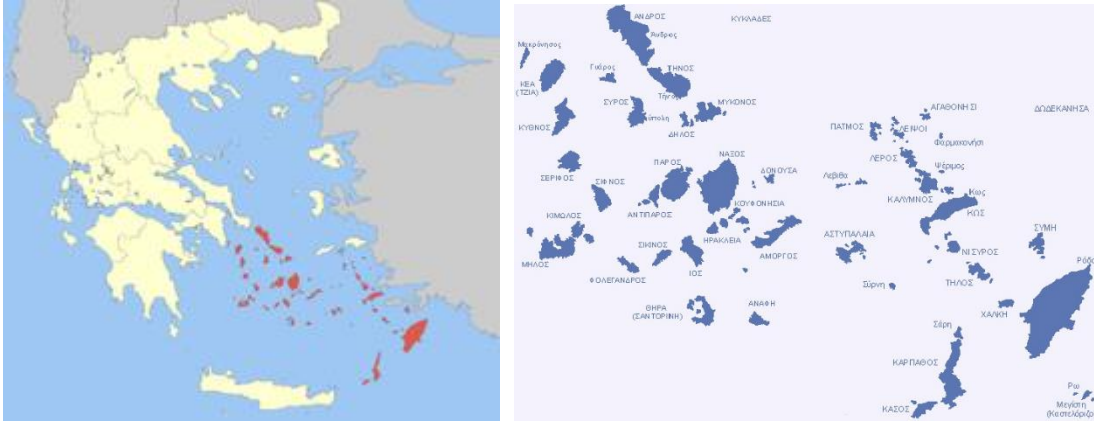
- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία εισπράξεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την Review Pro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ²

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου βρίσκεται στο Νοτιοανατολικό άκρο της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διοικητικά περιλαμβάνει τα νησιωτικά συμπλέγματα των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχει συνολική έκταση 5.286 km² και καλύπτει το 4% της συνολικής έκτασης της χώρας, με έδρα την Ερμούπολη του νησιού της Σύρου.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (ΠΝΑ) εκτείνεται σε μία μεγάλη θαλάσσια ζώνη, από τις ακτές της Αττικής (Μακρόνησος) έως τα νότια παράλια της Τουρκίας (Καστελόριζο). Διαθέτει συνολική επιφάνεια ακτών 5.055 km², με συνολικό μήκος ακτογραμμής 3.281 km². Αποτελείται από 79 νησιά, από τα οποία κατοικούνται τα 48, και 178 βραχονησίδες.

Στο μεγαλύτερο ποσοστό τους τα νησιά της Περιφέρειας του Νοτίου Αιγαίου είναι μικρά και δεν έχουν ζώνες με μεγάλες υψομετρικές διαφορές. Γι' αυτό τον λόγο η **βλάστηση** που σχηματίζεται σε αυτά είναι συνήθως φρύγανα και Μακκία (χαμηλή βλάστηση) καθώς και περιορισμένα δάση από Τραχεία Πεύκη.

Στα προϊστορικά χρόνια μέχρι την αρχαϊκή εποχή τα νησιά των Κυκλάδων ήταν σκεπασμένα με πυκνά δάση, η δράση του ανθρώπου (φωτιά, βόσκηση) όμως οδήγησε στην σημερινή έλλειψη βλάστησης. Παρόλα αυτά, υπολείμματα των

² Προγενέστερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο [Marketing Plan της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, οδικός χάρτης 2015-2020](#).

αρχαίων δασών σώζονται στην Άνδρο (πλατάνια, ευκάλυπτοι, βελανιδιές, καρυδιές), στην Κέα όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο δάσος βασιλικής δρυός και στην Νάξο με τις σπάνιες συστάδες Κέδρων. Παρά την φτωχή βλάστηση, στα νησιά της Περιφέρειας του Νοτίου Αιγαίου συναντάμε ένα σπάνιο πλούτο **χλωρίδας** που περιλαμβάνει περισσότερα από 2.200 είδη με τουλάχιστον 169 καταγεγραμμένα ενδημικά, σπάνια ή απειλούμενα είδη.

Όσον αφορά στην **πανίδα** ευδοκimei ένας σημαντικός αριθμός ειδών που απαντώνται στην ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας όπως: πτηνά (μόνιμα και μεταναστευτικά), ερπετά (οχιά και σαύρα της Μήλου, σαλαμάνδρα και βάτραχος της Καρπάθου τοπικά ενδημικά κ.α.), θηλαστικά (αγριοκάτσικο της Αντιμήλου, αλογάκι της Ρόδου τοπικά ενδημικά, ελάφι της Ρόδου, λαγοί, αγριοκούνελα, μεσογειακή φώκια και διάφορα είδη δελφινιών (ρινοδέλφινο, μαυροδέλφινο, σταχοδέλφινο) κ.α.). Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει για την εξαιρετικά πλούσια θαλάσσια πανίδα με πάνω από 200 είδη ψαριών καθώς επίσης και για την εντομοπανίδα με πιο χαρακτηριστικό είδος τη σπάνια πεταλούδα *Callimorpha Quadripunctaria* της Πάρου καθώς και την *Panaxia Quadripunctaria*.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου λόγω της ποικιλομορφίας του εδάφους της και της πλούσιας ιστορίας της εμφανίζει στην επικράτεια της πλήθος **θεσμοθετημένων περιοχών**. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου φιλοξενεί:

- 3 από τα 17 Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της χώρας: 1) Μεσαιωνική πόλη της Ρόδου, 2) Δήλος, 3) Ιστορικό Κέντρο της Πάτμου με τη Μονή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου και το Σπήλαιο της Αποκάλυψης,
- 1 Περιοχή Προστασίας της Φύσης: «Υγρότοπος και ακτή Ψαλιδίου Δήμου Κω (Ζώνες ΠΠΦ1 και ΠΠΦ2)»,
- 1 Εθνικό Πάρκο (Υγρότοπος και ακτή Ψαλιδίου Δήμου Κω),
- 2 Προστατευόμενους Φυσικούς Σχηματισμούς και Τοπία: Υπό-περιοχές με στοιχεία 2.3^α.6 και 2.3^α.8 της ΖΟΕ (Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου) Μυκόνου,
- 28 Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) (Οδηγία 92/43/ΕΚ) και 31 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για την ορνιθοπανίδα (οδηγία 79/409/ΕΟΚ, όπως κωδικοποιήθηκε από την οδηγία 2009/147/ΕΚ). 3 περιοχές που είναι ταυτόχρονα και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Ζώνες Ειδικής Προστασίας,
- 1 Βιογενετικό Απόθεμα: το Φυσικό Μνημείο Δάσους Κυπαρισσιού Έμπωνα Ρόδου,

- 2 Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης (ο πλάτανος του Ιπποκράτη στην Κω και το φυσικό δάσος κυπαρισσίου στον Έμπωνα Ρόδου),
- 79 Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ),
- 104 περιοχές οι οποίες περιλαμβάνονται στον κατάλογο των «Μικρών Νησιωτικών Υγροτόπων»,
- 1 γεωλογικό μνημείο παγκόσμιας εμβέλειας: το ηφαιστειακό συγκρότημα της Σαντορίνης,
- Πλήθος θεσμοθετημένων περιοχών του δικτύου Natura και
- 127 Παραδοσιακοί Οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου χωρίζεται σε 13 Περιφερειακές Ενότητες:

Ενότητα Άνδρου, περιλαμβάνει το νησί της Άνδρου και έχει έκταση 379,21km². Η έδρα της Ενότητας είναι το νησί της Άνδρου.

Ενότητα Θήρας, περιλαμβάνει τα νησιά της Σαντορίνης, της Ίου, της Ανάφης, της Σικίνου και της Φολεγάνδρου και έχει έκταση 312,7 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Θήρα.

Ενότητα Καλύμνου, περιλαμβάνει τα νησιά Κάλυμνος, Αγαθονήσι, Αστυπάλαια, Λειψοί, Λέρος και Πάτμος και έχει έκταση 420 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Κάλυμνος.

Ενότητα Καρπάθου, περιλαμβάνει τα νησιά της Καρπάθου και της Κάσου και έχει έκταση 394,2 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Κάρπαθος.

Ενότητα Κέας – Κύθνου, περιλαμβάνει τα νησιά της Κέας και της Κύθνου και έχει έκταση 249,1 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Ιουλίδα ή Χώρα.

Ενότητα Κω, περιλαμβάνει τα νησιά της Κω και της Νισύρου και έχει έκταση 337,3 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Κως.

Ενότητα Μήλου, περιλαμβάνει τα νησιά της Μήλου, της Κιμώλου, της Σερίφου και της Σίφνου και έχει έκταση 346,6 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Μήλος.

Ενότητα Μυκόνου, περιλαμβάνει το νησί της Μυκόνου και έχει έκταση 105,2 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Μύκονος.

Ενότητα Νάξου, περιλαμβάνει τα νησιά της Νάξου, της Αμοργού, της Δονούσας, των Κουφονησίων, της Σχοινούσας και της Ηρακλειάς και έχει έκταση 622,1 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Νάξος.

Ενότητα Πάρου, περιλαμβάνει τα νησιά της Πάρου και της Αντιπάρου και έχει έκταση 231,4 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Πάρος.

Ενότητα Ρόδου, περιλαμβάνει τα νησιά της Ρόδου, της Σύμης, της Τήλου, της Χάλκης και της Μεγίστης και έχει έκταση 1584,3 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Ρόδος.

Ενότητα Σύρου, περιλαμβάνει το νησί της Σύρου και έχει έκταση 102,4 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Ερμούπολη.

Ενότητα Τήνου, περιλαμβάνει το νησί της Τήνου και έχει έκταση 194,6 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Τήνος.

Οι **Κυκλάδες** είναι νησιωτικό σύμπλεγμα το οποίο βρίσκεται στο νότιο και μέχρι το Κεντρικό Αιγαίο, μεταξύ Κρήτης - Πελοποννήσου - Εύβοιας και της Ενότητας Σάμου και Δωδεκανήσων, η έκταση της είναι 2.572 km². Τα νησιά βρέχονται από το Αιγαίο, το Μυρτώο και το Κρητικό Πέλαγος. Τα κυριότερα νησιά των Κυκλάδων είναι η Νάξος, η Άνδρος, η Τήνος, η Πάρος, η Κέα, η Μήλος, η Αμοργός, η Ίος, η Σύρος, η Κύθνος, η Μύκονος, η Σίφνος, η Σέριφος, η Σαντορίνη, η Σίκινος, η Κίμωλος, η Φολέγανδρος, η Ανάφη, η Αντίπαρος, η Γυάρος, η Ηρακλειά, η Μακρόνησος, η Πολύαιγος, η Ρήνεια, η Δονούσα, η Κέρος, η Θηρασιά, το Δεσποτικό και η Δήλος. Η ονομασία των Κυκλάδων οφείλεται στους αρχαίους γεωγράφους, οι οποίοι τις ονόμασαν έτσι λόγω της κυκλικής τους κατανομής γύρω από το ιερό νησί της Δήλου (γενέτειρα της θεάς Άρτεμης και του θεού Απόλλωνα).

Το **έδαφος** των Κυκλάδων είναι κυρίως ορεινό, έτσι δεν υπάρχουν πεδινές εκτάσεις αλλά μόνο μικρές κοιλάδες και κάμποι. Είναι άγονα νησιά και η καλλιεργήσιμη γη είναι περιορισμένη. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων τους είναι ο τουρισμός και η κτηνοτροφία. Το κλίμα των Κυκλάδων είναι το χαρακτηριστικό κλίμα του Αιγαίου, με ήπιο χειμώνα και δροσερό καλοκαίρι.

Το νησιωτικό σύμπλεγμα των **Δωδεκανήσων** βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του Αιγαίου πελάγους ανάμεσα στη Σάμο, την Κρήτη και τα Μικρασιατικά παράλια, και αποτελεί το πιο απομακρυσμένο σύνορο της ΝΑ Ευρώπης. Τα Δωδεκάνησα περιλαμβάνουν τα νησιά: Πάτμο, Αστυπάλαια, Λέρο, Κάλυμνο, Κω, Νίσυρο, Χάλκη, Τήλο, Σύμη, Ρόδο, Κάρπαθο, Κάσο, Λειψοί, Αγαθονήσι, Καστελόριζο καθώς και πλήθος μικρότερων νησιών. Η έκταση των Δωδεκανήσων είναι 2.714 km².

Το **έδαφος** των Δωδεκανήσων είναι άγονο και πετρώδες. Το 42% της συνολικής έκτασης είναι πεδινό, το 26% ημιορεινό και το 32% ορεινό.

Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων είναι η γεωργία (κυρίως στα μεγαλύτερα νησιά), η αλιεία (σπογγαλιεία) και ο τουρισμός. Οι **κλιματολογικές συνθήκες** των Δωδεκανήσων διακρίνονται από ήπιους χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Αεροπορικές υποδομές στις Κυκλάδες

1.3.1 Αεροδρόμια στις Κυκλάδες

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, οι Κυκλάδες διαθέτουν 6 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Σαντορίνης, τον Διεθνή Αερολιμένα Μυκόνου, τον Κρατικό Αερολιμένα Πάρου, τον Κρατικό Αερολιμένα Νάξου «Απόλλων», τον Κρατικό Αερολιμένα Σύρου «Δημήτριος Βικέλας» και τον Κρατικό Αερολιμένα Μήλου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Σαντορίνης βρίσκεται 6χλμ. από την πόλη των Φηρών στην περιοχή «Μονόλιθος» και λειτουργεί από το 1976. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Σαντορίνης πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2020 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν:

- Την επέκταση και της αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Την αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,

- Την αύξηση κατά 236% της συνολικής έκτασης του αεροσταθμού σε 15.460m², με την αντικατάσταση τμήματος του υπάρχοντος και την ανέγερση νέου,
- Την αύξηση κατά 113% των σταθμών check-in (από 8 σε 17),
- Τον διπλασιασμό των ζωνών παραλαβής αποσκευών (από 1 σε 2),
- Την αύξηση κατά 20% του συνολικού αριθμού πυλών (από 5 σε 6),
- Την αύξηση κατά 250% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 7) και
- Την αύξηση κατά 250% των ζωνών ασφαλείας του αεροδρομίου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Μυκόνου βρίσκεται σε απόσταση 3χλμ. από την πόλη της Μυκόνου. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Μυκόνου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν:

- Την επέκταση και αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού – 50% αύξηση της συνολικής έκτασης του αεροσταθμού σε 13.350m² με την ανέγερση νέου τμήματος αεροσταθμού,
- Την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Την αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Την αύξηση κατά 33% των σταθμών check-in (από 12 σε 16),
- Την αύξηση κατά 17% του συνολικού αριθμού πυλών (από 6 σε 7) και
- Την αύξηση κατά 25% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 4 σε 5).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Πάρου βρίσκεται ΝΝΔ του νησιού, 10χλμ από το λιμάνι της Παροικιάς. Λειτουργεί από το 1982, ενώ στις 25 Ιουλίου του 2016, έγινε η μετεγκατάσταση του πολύ κοντά στον Παλιό Αερολιμένα. Το εμβαδόν των κτιριακών εγκαταστάσεων για κοινό και γραφεία είναι περίπου 60τμ. ενώ διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό, τρεις θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών μεσαίου μεγέθους (ATR-Q400) και θέσεις στάθμευσης ελαφρών αεροσκαφών της Γενικής Αεροπορίας. Στο πλαίσιο περαιτέρω ανάπτυξης του αεροδρομίου της Πάρου, το 2021 το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών προχώρησε σε δημοπράτηση έργου ανάπτυξης νέων και βελτίωσης των υφιστάμενων υποδομών του αεροδρομίου. Το έργο περιλαμβάνει:

- κατασκευή νέου κτιρίου αεροσταθμού μετά του απαιτούμενου εξοπλισμού (συστημα διαχείρισης αποσκευών, σύστημα οπτικών αγγελιών πτήσεων, σύστημα CUTE, λοιπός ηλεκτρονικός εξοπλισμός κλπ.),

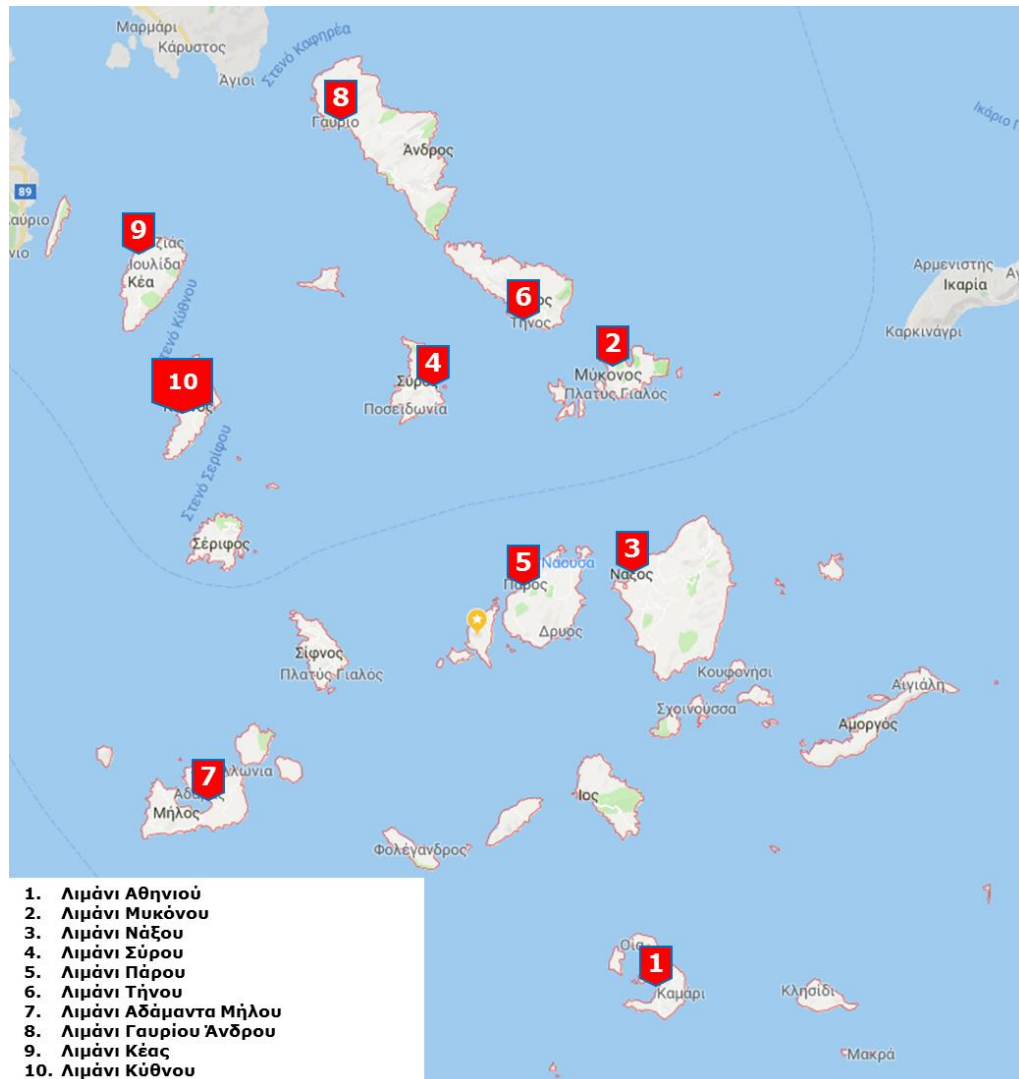
- φυλάκιο ασφαλείας,
- μόνιμη εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων,
- διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου,
- Επέκταση δαπέδου στάθμευσης αεροσκαφών κατά 90μ. προς νότο και κατά 50μ. προς βορρά, έτσι ώστε το δάπεδο να αποκτήσει διαστάσεις 340μ. * 130μ. από 200μ.*130μ. που είναι σήμερα,
- υδραυλικά έργα αποστράγγισης,
- Η/Μ εγκαταστάσεις (φωτοσήμανση κλπ.),
- επέκταση του διαδρόμου προσγείωσης-απογείωσης από 1.400μ. σε 1.799μ.,
- διαμόρφωση ζωνών ασφαλείας και ζωνών RESA,
- εργασίες διαγράμμισης, σήμανσης και ασφάλισης,
- κατασκευή νέου πύργου ελέγχου (Π.Ε.Α.) επιφάνειας 159 τ.μ. σε επαφή με το νέο κτίριο αεροσταθμού,
- αποξήλωση καμπίνας παλαιού πύργου ελέγχου και
- κατασκευή πυροσβεστικού σταθμού 563 τ.μ.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Σύρου «Δημήτριος Βικέλας» βρίσκεται 2χλμ. από την Ερμούπολη την έδρα του νησιού και των Κυκλάδων και λειτουργεί από το 1991. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια 1.800τμ. ενώ παράλληλα διαθέτει ένα επιβατικό σταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό, 2 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών και 6 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών της Γενικής Αεροπορίας.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Νάξου «Απόλλων» βρίσκεται σε απόσταση 3χλμ. από το κέντρο της πόλης της Νάξου και λειτουργεί από το 1992. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια 300τμ. ενώ διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό και θέσεις στάθμευσης για 2 αεροσκάφη ATR42 ταυτόχρονα. Τέλος, οι διαστάσεις του αεροδιαδρόμου είναι 900μ.* 30μ.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Μήλου βρίσκεται σε απόσταση 5χλμ. νοτιοανατολικά από το λιμάνι του νησιού, τον Αδάμαντα, δίπλα στις παλιές Αλυκές και λειτουργεί από το 1972. Διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό εμβαδού 1.615τ.μ. και 1 θέση στάθμευσης αεροσκαφών.

Χάρτης 3: Λιμενικές υποδομές στις Κυκλάδες

1.3.2 Λιμένες στις Κυκλάδες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, οι Κυκλάδες διαθέτουν 10 κύρια λιμάνια, το λιμάνι του Αθηνιού (Σαντορίνη), το λιμάνι της Μυκόνου, το λιμάνι της Νάξου, το λιμάνι της Σύρου, το λιμάνι της Παροικιάς (Πάρος), το λιμάνι της Τήνου, το λιμάνι του Αδάμαντα (Μήλος), του λιμάνι του Γαυρίου (Άνδρος), το λιμάνι της Κέας και το λιμάνι της Κύθνου.

Το λιμάνι του Αθηνιού, είναι το κεντρικό λιμάνι της Σαντορίνης, βρίσκεται στους πρόποδες της καλντέρας σε απόσταση 8χλμ. από τα Φηρά, την πρωτεύουσα του νησιού και 7χλμ. από το Διεθνές Αεροδρόμιο της Σαντορίνης. Το λιμάνι του Αθηνιού εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι του Αθηνιού έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο Νέος λιμένας Μυκόνου αποτελεί το κύριο λιμάνι της Μυκόνου και βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το κέντρο της Μυκόνου στην τοποθεσία «Τούρλου». Ο Νέος Λιμένας Μυκόνου εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, ο Νέος Λιμένας Μυκόνου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας Νάξου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, Χώρα ή Νάξος. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Νάξου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας Σύρου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, την Ερμούπολη. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Σύρου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Πάρου βρίσκεται στην έδρα του νησιού την Παροικιά. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Παροικιάς έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Τήνου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, Χώρα ή Τήνος. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Τήνου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Μήλου βρίσκεται στην βορειοανατολική ακτή του κόλπου της Μήλου στην τοποθεσία Αδάμαντας. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι του Αδάμαντα έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Άνδρου βρίσκεται στα βορειοδυτικά του νησιού σε απόσταση 32χλμ. από την Χώρα, στο παραθαλάσσιο χωριό Γαύριο. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι του Γαυρίου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Κέας βρίσκεται σε απόσταση 5,5χλμ. από την έδρα του νησιού, Ιουλίδα, στην τοποθεσία Κορησσία (Λιβιάδι). Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική

(τόσο με τον Πειραιά και το Λαύριο όσο και με τα νησιά της Σύρου, της Τήνου, της Κύθνου και της Μυκόνου) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Κέας έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Κύθνου βρίσκεται στα δυτικά του νησιού σε απόσταση 7χλμ. από την Χώρα, στο παραθαλάσσιο οικισμό της Μέριχας. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά και το Λαύριο όσο και με τα νησιά της Σερίφου, της Σίφνου, της Μήλου, της Κιμώλου, της Σαντορίνης, της Σίκινου και της Φολεγάνδρου) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Κύθνου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

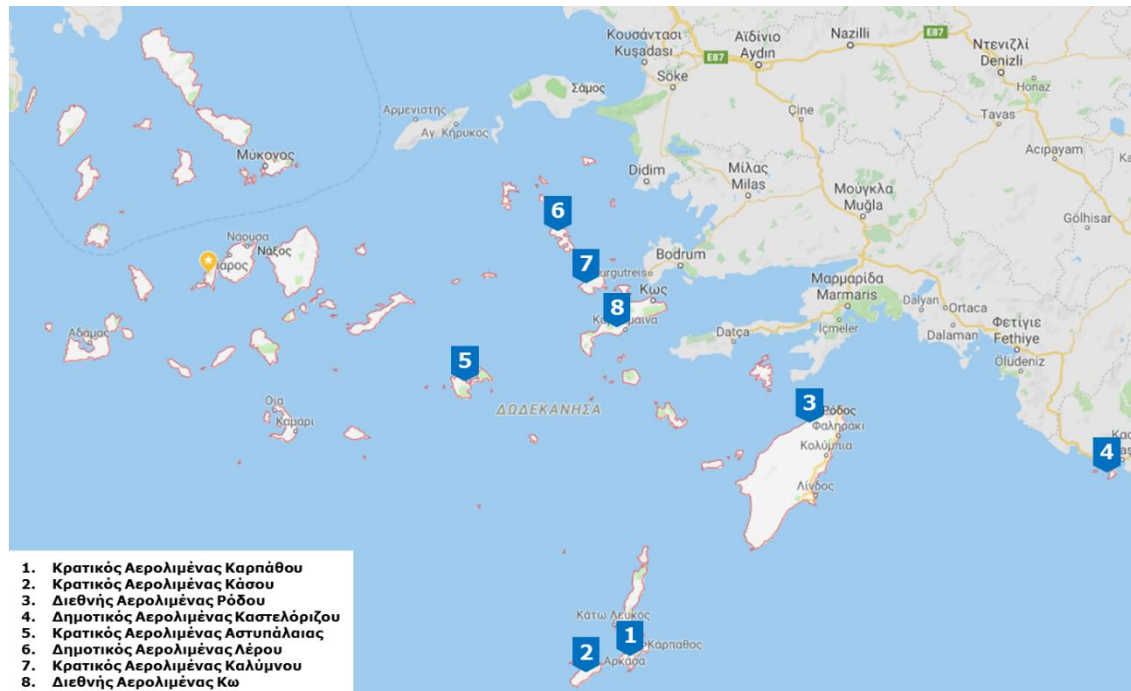
Τα υπόλοιπα λιμάνια των Κυκλάδων είναι:

- Λιμάνι Ίου «Γιαλός ή Όρμος», βρίσκεται ανατολικά σε απόσταση 1,5χλμ. από τη Χώρα της Ίου. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, διαθέτει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Φολεγάνδρου «Καραβοστάσης», βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο του νησιού σε απόσταση 3χλμ. από την Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Σίκινου «Αλοπρόνοιας», βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του νησιού σε απόσταση 4χλμ. από την Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Κιμώλου «Ψάθη», βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού σε απόσταση 1χλμ. από το Χωριό την πρωτεύουσα και κύριο οικισμό της Κιμώλου. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Σερίφου «Λιβιάδι», βρίσκεται στο νότιο τμήμα του νησιού σε απόσταση 5χλμ. από την πρωτεύουσα της Σερίφου την Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι διαθέτει σύγχρονη μαρίνα με ειδικούς χώρους πρόσδεσης σκαφών (ταχύπλοων και ιστιοφόρων),
- Λιμάνι Αμοργού «Κατάπολα», το λιμάνι βρίσκεται σε απόσταση 5χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Δονούσας «Σταυρός ή Κάμπος», βρίσκεται στο νοτιοδυτικό όρμο του νησιού. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,

- Λιμάνι Σχοινούσας «Μερσίνοι», απέχει 1,2χλμ. από τον οικισμό της χώρας. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Κουφονησίου, εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Ηρακλειάς «Άγιος Γεώργιος», βρίσκεται σε απόσταση 4,5χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού Παναγιά. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Ανάφης «Άγιος Νικόλαος», βρίσκεται 3 χλμ. από την χώρα της Ανάφης. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Αντιπάρου, εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού μέσω ferry boat από το νησί της Πάρου.

Χάρτης 4: Αεροπορικές υποδομές στα Δωδεκάνησα

1.3.3 Αεροδρόμια στα Δωδεκάνησα

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, τα Δωδεκάνησα διαθέτουν 8 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Ρόδου «Διαγόρας», τον Διεθνή Αερολιμένα Κω «Ιπποκράτης», τον Διεθνή Αερολιμένα Καρπάθου, τον Κρατικό Αερολιμένα Κάσου, τον Κρατικό Αερολιμένα Αστυπάλαιας «Παναγίας», τον Κρατικό Αερολιμένα Καλύμνου, το Δημοτικό Αεροδρόμιο Καστελόριζου και το Δημοτικό Αερολιμένα Λέρου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Ρόδου βρίσκεται σε απόσταση 16χλμ. από την πόλη της Ρόδου κοντά στα χωριά Κρεμαστή Ρόδου και Παραδείσι και λειτουργεί από το 1977. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Ρόδου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Frarort. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Αύξηση κατά 13% των σταθμών check-in (από 40 σε 45),
- Αύξηση κατά 13% του συνολικού αριθμού πυλών (από 16 σε 18),
- Αύξηση κατά 71% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 7 σε 12) και

- Αύξηση κατά 25% των χώρων παραλαβής των αποσκευών (από 4 σε 5).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Κω βρίσκεται σε απόσταση 27χλμ. από την πόλη της Κω στην περιοχή Αντιμάχεια και λειτουργεί από το 1964. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Κω πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Frarport. Το 2020 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν:

- Την κατασκευή νέου τερματικού σταθμού,
- Την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Την ανακαίνιση/επέκταση της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων,
- Την αύξηση κατά 201% της συνολικής έκτασης του αεροδρομίου σε 24.000km²,
- Την αύξηση κατά 75% των σταθμών check-in (από 16 σε 28) και
- Την αύξηση κατά 125% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 4 σε 9).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Καρπάθου βρίσκεται σε απόσταση 15χλμ. νοτιοδυτικά από το κέντρο της πόλης στην περιοχή της Αφιάρτης και λειτουργεί από το 1970. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 700τ.μ. ενώ διαθέτει και τέσσερις θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών (2 για μεγάλα, 1 για μικρό και 1 για ελαφρύ αεροσκάφος).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Καλύμνου βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του νησιού, σε απόσταση 7χλμ. από το κέντρο της πόλης της Καλύμνου και η λειτουργία του ξεκίνησε τον Αύγουστο του 2006. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 2.500τ.μ. ενώ διαθέτει και ένα επιβατικό αεροσταθμό.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Αστυπάλαιας «Παναγίας» βρίσκεται 12χλμ. βορειοανατολικά από την πόλη της Αστυπάλαιας στη θέση Ανάληψη. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων καλύπτουν επιφάνεια περίπου 700τ.μ. ενώ διαθέτει ένα επιβατικό σταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό και δέκα θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών (3ATR, 3 DH8 και 4 γενικής Αεροπορίας).

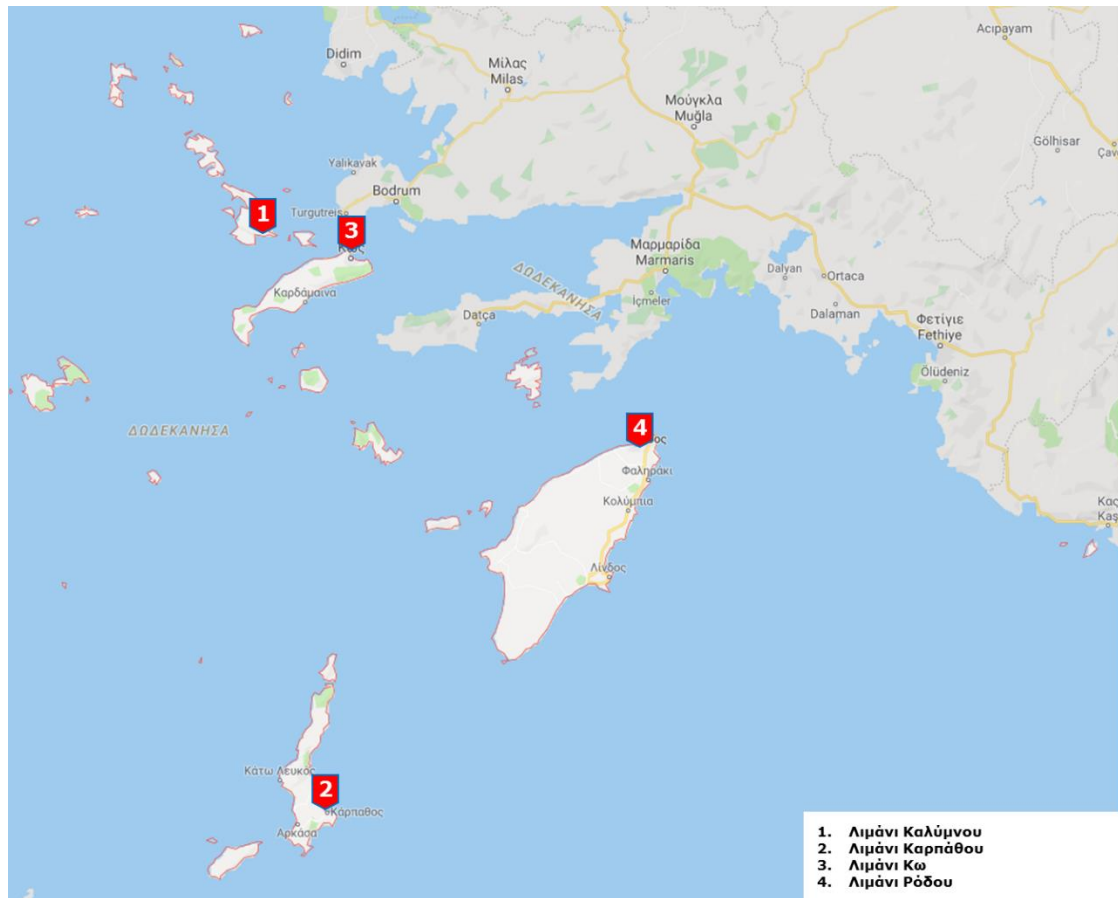
Ο Κρατικός Αερολιμένας Κάσου βρίσκεται στο μέσο του νησιού σε απόσταση 800μ. από το κέντρο της πόλης και λειτουργεί από το 1983. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 120τ.μ. ενώ έχουν ήδη αρχίσει εργασίες για την κατασκευή νέου αεροσταθμού συνολικού εμβαδού 500τ.μ. Διαθέτει ένα επιβατικό

αεροσταθμό και 3 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών (1 ATR-42 ή 1 DASH-8 και 2 ελαφρά αεροσκάφη).

Το Δημοτικό Αεροδρόμιο Καστελόριζου βρίσκεται 2χλμ. από την πόλη της Μεγίστης και λειτουργεί από το 1986. Διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό 150τ.μ. και τέσσερις θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών.

Το Δημοτικό Αεροδρόμιο Λέρου βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του νησιού, στη θέση Παρθένι και σε απόσταση 9χλμ. από το κέντρο της Λέρου (Πλάτανος). Η λειτουργία του άρχισε το 1984. Το εμβαδόν των κτιριακών εγκαταστάσεων του αερολιμένα είναι 2.000τ.μ. και διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό και ένα πυροσβεστικό σταθμό. Το αεροδρόμιο δέχεται αεροσκάφη τύπου ATR-43, DASH-8 καθώς και ελαφρά αεροσκάφη.

Χάρτης 5: Λιμενικές υποδομές στα Δωδεκάνησα

1.3.4 Λιμένες στα Δωδεκάνησα

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, τα Δωδεκάνησα διαθέτουν 4 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Καλύμνου, το λιμάνι της Καρπάθου (Διαφάνι), το λιμάνι της Κω και το λιμάνι της Ρόδου.

Το λιμάνι της Ρόδου «Ακαντιάς», είναι το κεντρικό λιμάνι της Ρόδου και εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Κρήτη, Θεσσαλονίκη, Κω, Δωδεκάνησα, Λέσβο, Χίο, Σάμο και Κυκλάδες) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το παλιό λιμάνι της Ρόδου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Το λιμάνι της Κω βρίσκεται στην βόρεια πλευρά της πόλης της Κω. Εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Δωδεκάνησα, Σύρο, Σαντορίνη, Χίο, Μυτιλήνη και Θεσσαλονίκη) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Κω έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής. Τέλος, υπάρχει σύνδεση του λιμένα της Κω με τον λιμένα Μπόντρουμ της Τουρκίας.

Ο λιμένας της Καλύμνου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, την πόλη Πόθια. Εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Δωδεκάνησα, Ικαρία, Χίο, Σάμο, Νάξο και Πάρο) και εμπορευματική κίνηση του νησιού.

Ο λιμένας της Καρπάθου βρίσκεται στην πρωτεύουσα του νησιού τα Πηγάδια. Εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Ανάφη, Χάλκη, Ηράκλειο, Κάσο, Μήλο, Ρόδο, Σαντορίνη και Σητεία) και εμπορευματική κίνηση του νησιού.

Τα υπόλοιπα λιμάνια των Δωδεκανήσων είναι:

- Λιμάνι Αγίου Γεωργίου Αγαθονησίου, εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τα νησιά της Σάμου, της Πάτμου, της Καλύμνου, της Ρόδου, της Κω, της Λέρου, των Λειψών και των Αρκιών,
- Λιμάνι Άγιου Ανδρέα Αστυπάλαιας, βρίσκεται 6χλμ. από την πόλη της Αστυπάλαιας. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τα νησιά των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων,
- Λιμάνι Λειψών, εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Αγαθονήσι, Αρκιούς, Ικαρία, Κάλυμνο, Κω, Λέρο, Πάτμο, Ρόδο, Σάμο, Σύμη και Φούρνους) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι των Λειψών διαθέτει την δυνατότητα ελλιμενισμού αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Λέρου «Λακκί», το λιμάνι βρίσκεται 4χλμ. νοτιοδυτικά από την έδρα του νησιού, τον Πλάτανο. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά τα νησιά του Βορείου Αιγαίου, των Δωδεκανήσων και της Σύρου,
- Λιμάνι Πάτμου «Σκάλα», το λιμάνι βρίσκεται 3χλμ. από την πόλη της Πάτμου. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, την Καβάλα, τα Δωδεκάνησα, τα νησιά του Βορείου Αιγαίου, την Μύκονο και την Σύρο. Επίσης, το λιμάνι έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Κάσου «Φρυ», το λιμάνι βρίσκεται στην έδρα του νησιού και εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, την Σαντορίνη, την Ανάφη, την Κάρπαθο, την Ρόδο, την Χάλκη, την Θήρα, το Ηράκλειο, την Σητεία, την Μήλο και την Κάρπαθο,
- Λιμάνι Νισύρου «Μανδράκι», το λιμάνι βρίσκεται στην έδρα του νησιού και εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Νάξο και την Πάρο,
- Λιμάνι Μεγίστης, εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Νάξο και την Πάρο,

- Λιμάνι Σύμης «Γιαλός», εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά και τα Δωδεκάνησα. Επίσης, το λιμάνι της Σύμης έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Τήλου «Λιβιάδια», εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Νάξο και την Πάρο και
- Λιμάνι Χάλκης «Νημποριό», εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Ανάφη, το Ηράκλειο, την Μήλο, την Σαντορίνη και την Σητεία.

1.3.5 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο είναι περιορισμένο και αποτελείται κυρίως από επαρχιακούς και αγροτικούς δρόμους. Ο βαθμός ανάπτυξης των οδικών μεταφορών μπορεί να εκτιμηθεί σε επίπεδο νησιού, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωμορφολογία, την οικιστική ανάπτυξη και το μέγεθος του κάθε νησιού. Παρόλα αυτά ως κεντρικούς άξονες σημειώνεται η καθοριστική σημασία που έχουν οι συνδέσεις κύριων οικιστικών κέντρων με τα σημεία εισόδου/εξόδου (λιμάνι ή αεροδρόμιο) αλλά και μεταξύ των μικρότερων οικισμών και των αγροτικών περιοχών του νησιού καθώς και η δημιουργία μεγάλων και ασφαλών οδικών αξόνων εθνικής σημασίας αποφεύγοντας το ενδεχόμενο αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κυρίως στις παράκτιες περιοχές.

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών 2019, παρουσιάζει μια σειρά από στόχους που σχετίζονται με την προσβασιμότητα και την περιφερειακή ανάπτυξη και βασίζονται στο οδικό δίκτυο. Σε αυτό το πλαίσιο απαιτείται η ποιοτική αναβάθμιση των οδικών αξόνων με γνώμονα τη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος, την εξασφάλιση της σύνδεσης των κύριων οικισμών της ενδοχώρας με τα σημεία πρόσβασης σε κάθε νησί αλλά και η διάνοιξη ή αναβάθμιση των περιφερειακών οδών που οδηγούν σε λιμάνια ώστε να αποφεύγεται η κυκλοφοριακή συμφόρηση στα αστικά κέντρα. Επιπλέον, η Περιφέρεια προτείνει τη συμπλήρωση του οδικού δικτύου με δίκτυα κυκλοφορίας πεζών, ποδηλάτων και μονοπατιών. Επίσης, σε νησιά με σύνθετες και αυξημένες ανάγκες όπως η Κως και η Ρόδος (αυξημένος αριθμός τουριστών, πανεπιστημιακές και στρατιωτικές υποδομές, μεταναστευτικές ροές) προτείνεται εκτεταμένη αναβάθμιση του οδικού δικτύου. Τέλος, σε νησιά όπου η κυκλοφορία των οχημάτων μειώνει αισθητά το επίπεδο και την αισθητική του τουριστικού προϊόντος προτείνονται ευρύτερες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2011-2021

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία απογραφής πληθυσμού που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ, ο πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2011-2021 σημείωσε μείωση κατά -4% (από 10,8 εκατ. το 2011 σε 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2011-2021, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (+5%, από 309 χιλ. το 2011 σε 325 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 284 χιλ. το 2011 σε 255 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-8%, από 608 χιλ. το 2011 σε 562 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-8%, από 547 χιλ. το 2011 σε 505 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-7%, από 578 χιλ. το 2011 σε 538 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-6%, από 733 χιλ. το 2011 σε 688 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-5%, από 1,9 εκατ. το 2011 σε 1,8 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 680 χιλ. το 2011 σε 643 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-5%, από 337 χιλ. το 2011 σε 320 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-3%, από 208 χιλ. το 2011 σε 201 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 199 χιλ. το 2011 σε 194 χιλ. το 2021), Κρήτης (-1%, από 623 χιλ. το 2011 σε 617 χιλ. το 2021) και Αττικής (-1%, από 3,8 εκατ. το 2011 σε 3,8 εκατ. το 2021).

Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011-2021

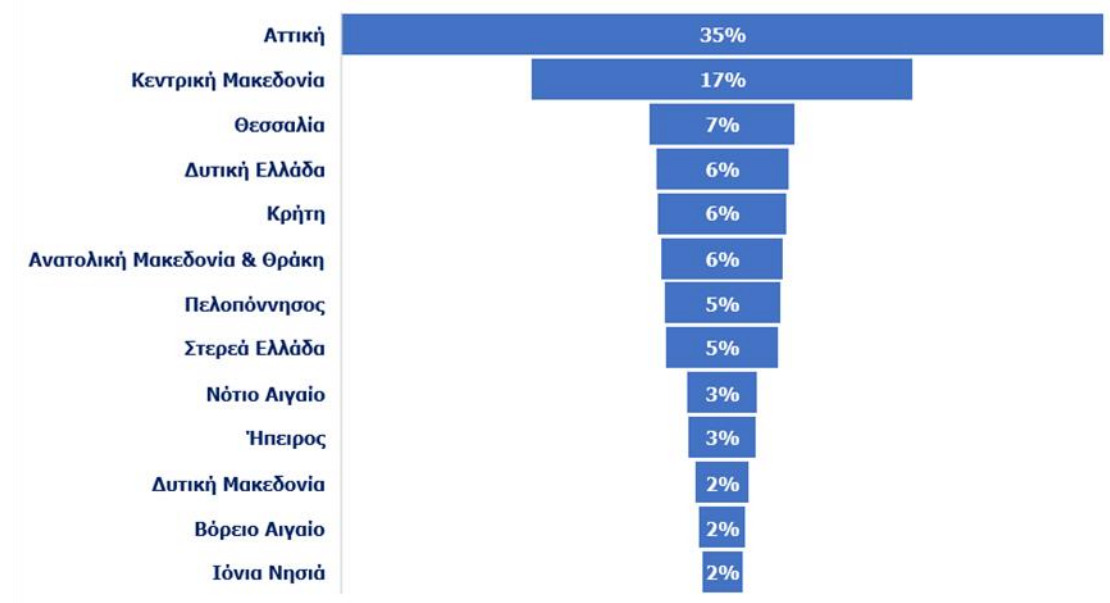
Περιφέρεια	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Αττική	3.828.434	3.792.469	-1%
Κεντρική Μακεδονία	1.882.108	1.792.069	-5%
Θεσσαλία	732.762	687.527	-6%
Δυτική Ελλάδα	679.796	643.349	-5%
Κρήτη	623.065	617.360	-1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.182	562.069	-8%
Πελοπόννησος	577.903	538.366	-7%
Στερεά Ελλάδα	547.390	505.269	-8%
Νότιο Αιγαίο	309.015	324.542	5%
Ήπειρος	336.856	319.543	-5%
Δυτική Μακεδονία	283.689	255.056	-10%
Ιόνια Νησιά	207.855	200.726	-3%
Βόρειο Αιγαίο	199.231	194.136	-3%
Ελλάδα	10.816.286	10.432.481	-4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2021, παρατηρούμε ότι το 54% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (36%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει για το 2021 το 3% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2011-2021, σημείωσε αύξηση κατά +5% (από 309 χιλ. το 2011 σε 325 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι Κυκλάδες εμφάνισαν οριακή αύξηση κατά +0,3% (από 118 χιλ. το 2011 σε 118 χιλ. το 2021) αντιπροσωπεύοντας το 1% του πληθυσμού της Ελλάδας για το 2021. Σε ότι αφορά τις Περιφερειακές Ενότητες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Νάξου (+4%, από 21 χιλ. το 2011 σε 22 χιλ. το 2021), Θήρας (+1%, από 19 χιλ. το 2011 σε 19 χιλ. το 2021), Πάρου (+4%, από 15 χιλ. το 2011 σε 16 χιλ. το 2021) και Μήλου (+1%, από 10 χιλ. το 2011 σε 10 χιλ. το 2021) να εμφανίζουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Σύρου (-3%, από 22 χιλ. το 2011 σε 21 χιλ. το 2021), Μυκόνου (-3%, από 10 χιλ. το 2011 σε 10 χιλ. το 2021), Άνδρου (-4%, από 9 χιλ. το 2011 σε 9 χιλ. το 2021), Τήνου (-0,3%, από 9 χιλ. το 2011 σε 9 χιλ. το 2021) και Κέας-Κύθνου (-1%, από 4 χιλ. το 2011 σε 4 χιλ. το 2021) μείωση.

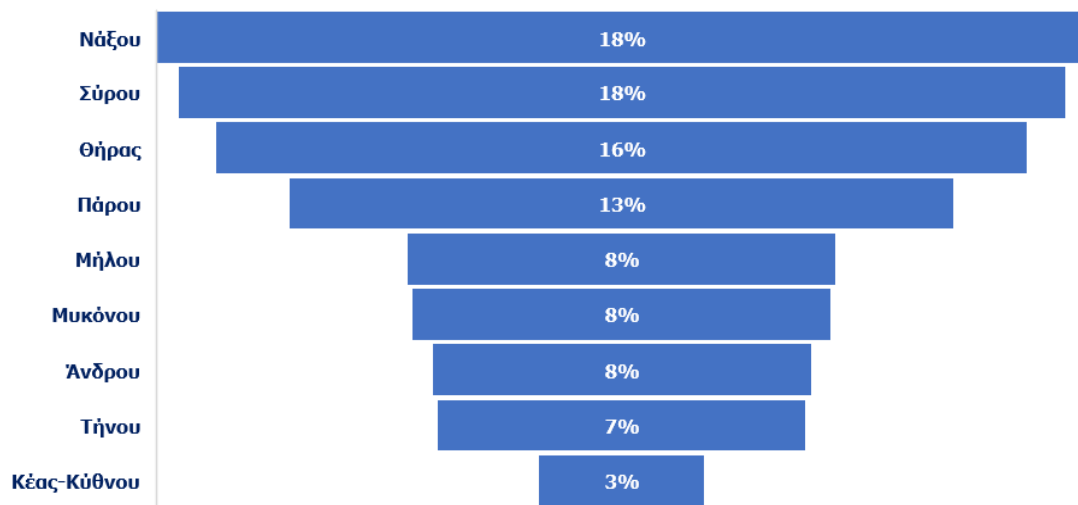
Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2011-2021

Ενότητα	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Νάξου	20.877	21.777	4%
Σύρου	21.507	20.791	-3%
Θήρας	18.883	19.013	1%
Πάρου	14.926	15.554	4%
Μήλου	9.932	10.023	1%
Μυκόνου	10.134	9.802	-3%
Άνδρου	9.221	8.883	-4%
Τήνου	8.636	8.611	0%
Κέας-Κύθνου	3.911	3.886	-1%
Νότιο Αιγαίο	118.027	118.340	0,3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των Κυκλάδων για το 2021, παρατηρούμε ότι η Νάξος και η Σύρος εμφανίζουν τα υψηλότερα μερίδια με 18% αντίστοιχα και ακολουθούν η Θήρα (16%), η Πάρος (13%), η Μήλος, η Μύκονος και η Άνδρος με 8% αντίστοιχα, η Τήνος (7%) και η Κέα-Κύθνος (3%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

1.4.3 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2011-2021, σημείωσε αύξηση κατά +5% (από 309 χιλ. το 2011 σε 325 χιλ. το 2021). Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα εμφάνισαν αύξηση κατά +8% (από 191 χιλ. το 2011 σε 206 χιλ. το 2021) αντιπροσωπεύοντας το 2% του πληθυσμού της Ελλάδας για το 2021. Σε ότι αφορά τις Περιφερειακές Ενότητες, η εικόνα είναι θετική: Ρόδος (+8%, από 120 χιλ. το 2011 σε 129 χιλ. το 2021), Κως (+11%, από 34 χιλ. το 2011 σε 38 χιλ. το 2021), Κάλυμνος (+7%, από 29 χιλ. το 2011 σε 31 χιλ. το 2021) και Κάρπαθος (+5%, από 7 χιλ. το 2011 σε 8 χιλ. το 2021)

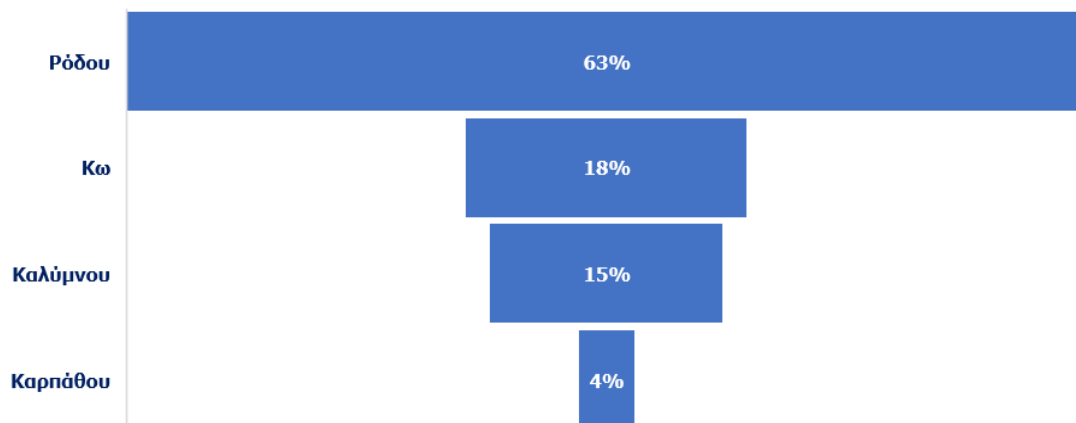
Πίνακας 3: Εξέλιξη του πληθυσμού στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2011-2021

Ενότητα	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Ρόδου	119.830	129.151	8%
Κω	34.396	38.029	11%
Καλύμνου	29.452	31.382	7%
Καρπάθου	7.310	7.640	5%
Δωδεκάνησα	190.988	206.202	8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των Δωδεκανήσων για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει η Ενότητα Ρόδου (63%) και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (18%), Καλύμνου (15%) και Καρπάθου (4%).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

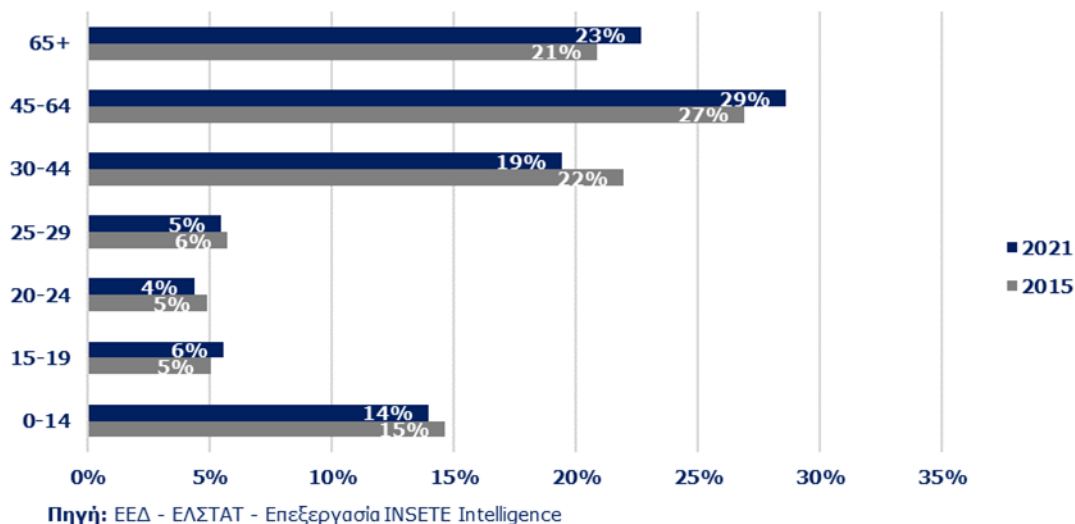

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2015 ΚΑΙ 2021

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2015-2021. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών κατέγραψαν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (+8%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-7%), 20-24 ετών (-13%), 25-29 ετών (-7%) και 30-44 ετών (-14%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+8%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+6%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (23%), 30-44 ετών (19%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

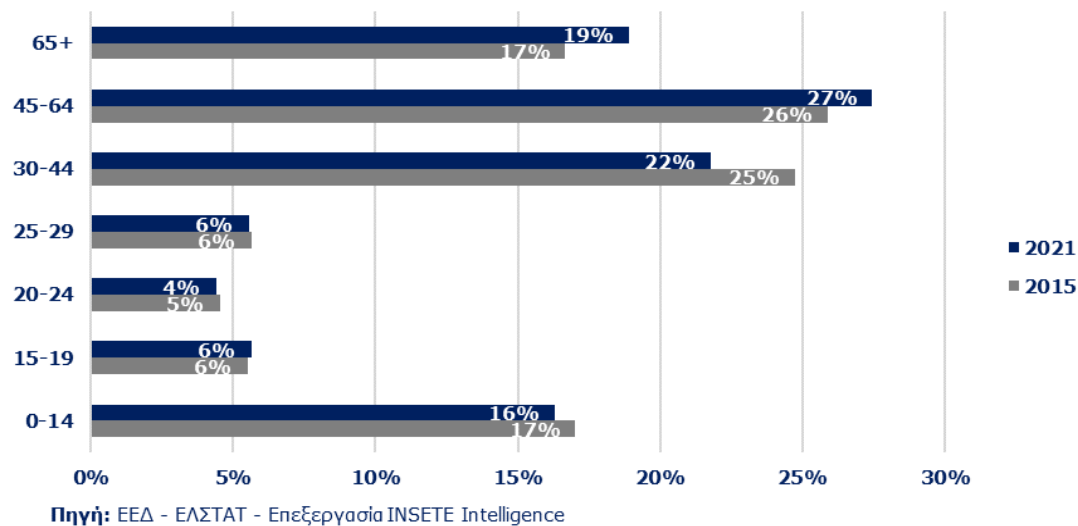
Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2015 και 2021

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών όπου καταγράφεται μείωση. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-8%), 15-19 ετών (-1%), 20-24 ετών (-7%), 25-29 ετών (-5%) και 30-44 ετών (-15%) ενώ αύξηση οι ηλικίες 45-64 ετών (+2%) και 65+ ετών (+9%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 30-44 ετών (22%), 65+ ετών (19%), 15-29 ετών (16%) και 0-14 ετών (16%). Τέλος, αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου είναι ότι εμφανίζει το υψηλότερο (μαζί με την Περιφέρεια Κρήτης) μερίδιο στις ηλικίες 0-14 ετών.

Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, 2015 και 2021

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2015 ΚΑΙ 2021

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2015 και 2021 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% και 51% για τα έτη 2015 και 2021 αντίστοιχα αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Στις επιμέρους Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη, με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών για το 2015 να κυμαίνεται μεταξύ 83%-87% ενώ για το 2021 μεταξύ 84%-87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε την περίοδο 2015-2021 μείωση του σε όλες τις Περιφέρειες, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Ειδικότερα, το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2021 καταγράφεται στις Περιφέρειες Αττικής (53%), Κρήτης (53%), Νοτίου Αιγαίου (53%) και Πελοποννήσου (52%) ενώ στον αντίποδα το χαμηλότερο στις Περιφέρειες Ηπείρου (42%), Κεντρικής Μακεδονίας (48%) και Δυτικής Μακεδονίας (48%). Οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Θεσσαλίας (50%), Βορείου Αιγαίου (50%), Δυτικής Ελλάδας (49%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (49%), Στερεάς Ελλάδας (49%), Ιονίων Νήσων (49%)

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής (37%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 7%.

Πίνακας 4: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021						
	2015			2021		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	54%	37%	86%	53%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	51%	17%	86%	48%	17%
Θεσσαλία	85%	51%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	51%	6%	86%	49%	6%
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	53%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	49%	5%
Πελοπόννησος	86%	53%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	86%	51%	5%	86%	49%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	84%	53%	3%
Ήπειρος	87%	47%	3%	87%	42%	3%
Δυτική Μακεδονία	86%	49%	2%	87%	48%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	46%	2%	86%	50%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	49%	2%
Ελλάδα	85%	52%	100%	86%	51%	100%

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 3% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 56% το 2015 και 53% το 2021. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εμφανίζει το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα δύο έτη, μαζί με τις Περιφέρειες Αττικής και Κρήτης.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2014-2019

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2014-2019 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 177.236 εκατ. το 2014 σε € 183.250 εκατ. το 2019), επιβεβαιώνοντας την στροφή της ελληνικής οικονομίας που ξεκίνησε το 2017 σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες την περίοδο 2014-2019 είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-23%, από 4,9 δισ. το 2014 σε 3,8 δισ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-0,4%, από € 2,6 δισ. το 2014 σε € 2,5 δισ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+3%, από € 84,6 δισ. το 2014 σε € 87,4 δισ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+7%, από € 23,4 δισ. το 2014 σε € 25,2 δισ. το 2019), Θεσσαλία (+6%, από € 8,9 δισ. το 2014 σε € 9,4 δισ. το 2019), Κρήτη (+5%, από € 8,8 δισ. το 2014 σε € 9,2 δισ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+8%, από € 7,9 δισ. το 2014 σε € 8,6 δισ. το 2019), Πελοπόννησο (+6%, από € 7,8 δισ. το 2014 σε € 8,3 δισ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+0,3%, από € 8,1 δισ. το 2014 σε € 8,1 δισ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+2%, από € 6,8 δισ. το 2014 σε € 7,0 δισ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+3%, από € 6,2 δισ. το 2014 σε € 6,4 δισ. το 2019), Ήπειρο (+1%, από € 4,0 δισ. το 2014 σε € 4,0 δισ. το 2019) και Ιόνια Νησιά (+5%, από € 3,2 δισ. το 2014 σε € 3,3 δισ. το 2019).

Πίνακας 5: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2014-2019 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

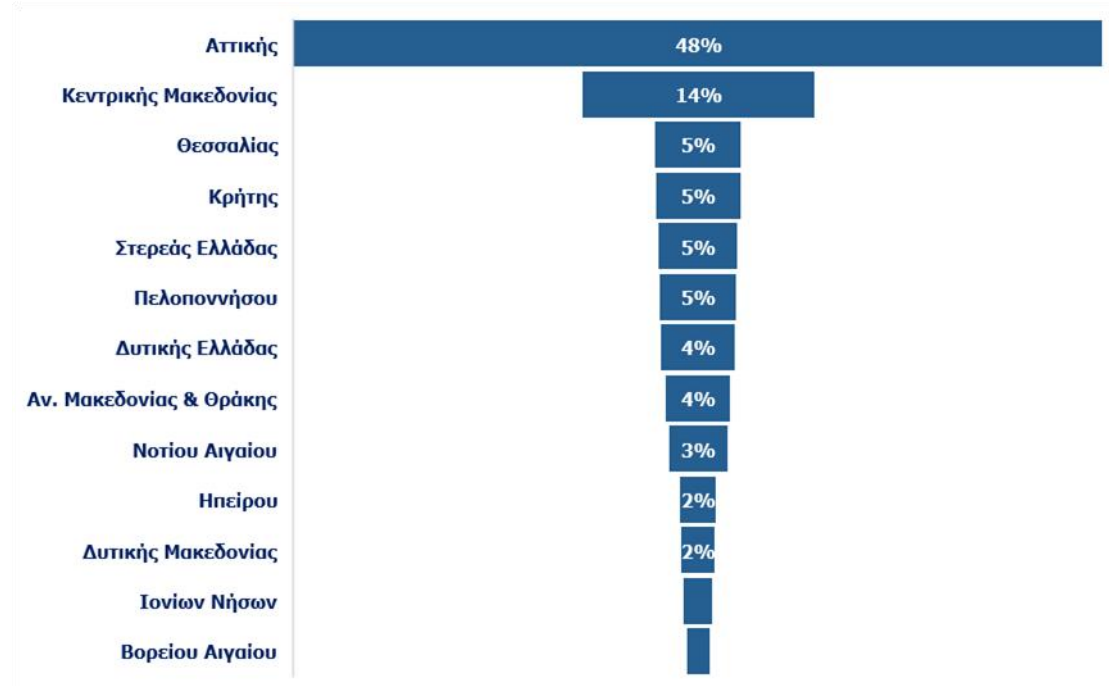
Περιφέρεια	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αττικής	84.640	83.617	83.007	84.535	85.688	87.428	3%
Κεντρικής Μακεδονίας	23.419	23.817	23.801	24.037	24.601	25.162	7%
Θεσσαλίας	8.894	8.988	8.843	8.918	9.081	9.399	6%
Κρήτης	8.821	8.826	8.606	8.824	9.013	9.242	5%
Στερεάς Ελλάδας	7.935	8.027	8.136	8.313	8.434	8.594	8%
Πελοποννήσου	7.812	7.972	7.934	8.060	8.056	8.280	6%
Δυτικής Ελλάδας	8.089	8.034	7.832	7.838	7.948	8.111	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	6.813	6.786	6.808	6.807	6.888	6.977	2%
Νοτίου Αιγαίου	6.173	6.088	5.855	5.920	6.134	6.386	3%
Ηπείρου	3.985	3.929	3.892	3.870	3.935	4.032	1%
Δυτικής Μακεδονίας	4.944	4.705	4.313	4.298	4.159	3.795	-23%
Ιονίων Νήσων	3.153	3.086	3.034	3.050	3.155	3.295	5%
Βορείου Αιγαίου	2.558	2.495	2.433	2.433	2.467	2.548	0%
Ελλάδα	177.236	176.369	174.494	176.903	179.558	183.250	3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 3% του ΑΕΠ της χώρας.

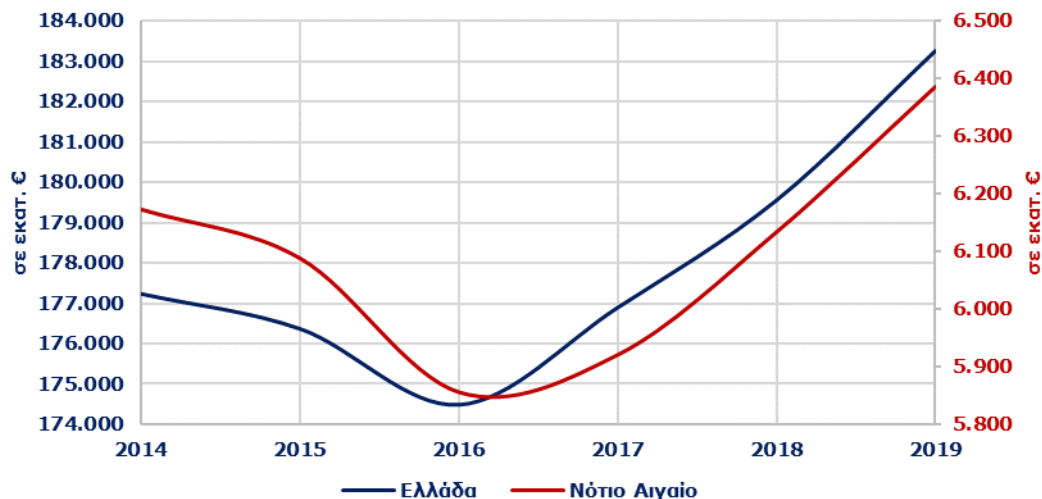
Διάγραμμα 6: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτήν που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2014-2019 η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσε αύξηση του ΑΕΠ της κατά +3% (από € 6.173 εκατ. το 2014 σε € 6.386 εκατ. το 2019).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2014-2019

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, και οι δύο γεωγραφικές περιοχές της Περιφέρειας την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση. Συγκεκριμένα: Δωδεκάνησα (+5%, από € 3.329 εκατ. το 2014 σε € 3.503 εκατ. το 2019) και Κυκλάδες (+1%, από € 2.844 εκατ. το 2014 σε € 2.883 εκατ. το 2019).

Πίνακας 6: ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Δωδεκάνησα	3.329	3.349	3.227	3.257	3.377	3.503	5%
Κυκλάδες	2.844	2.738	2.627	2.663	2.756	2.883	1%
Νότιο Αιγαίο	6.173	6.088	5.855	5.920	6.134	6.386	3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 αυξήθηκε κατά +5% (από € 16.272 το 2014 σε € 17.092 το 2019). Επιμέρους η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 17.810 το 2014 σε € 14.284 το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-13%, από € 12.911 το 2014 σε € 11.271 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+6%, από € 22.023 το 2014 σε € 23.341 το 2019), Νότιο Αιγαίο (+1%, από € 18.435 το 2014 σε € 18.655 το 2019), Ιόνια Νησιά (+6%, από € 15.204 το 2014 σε € 16.147 το 2019), Στερεά Ελλάδα (+9%, από € 14.209 το 2014 σε € 15.463 το 2019), Κρήτη (+5%, από € 13.976 το 2014 σε € 14.695 το 2019), Πελοπόννησο (+8%, από € 13.371 το 2014 σε € 14.421 το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+9%, από € 12.335 το 2014 σε € 13.430 το 2019), Θεσσαλία (+8%, από € 12.089 το 2014 σε € 13.071 το 2019), Δυτική Ελλάδα (+4%, από € 11.975 το 2014 σε € 12.450 το 2019), Ήπειρο (+3%, από € 11.718 το 2014 σε € 12.093 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+4%, από € 11.218 το 2014 σε € 11.639 το 2019).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014-2019 (σε €)

Περιφέρεια	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αττικής	22.023	21.992	21.975	22.453	22.854	23.341	6%
Νοτίου Αιγαίου	18.435	18.182	17.395	17.431	17.911	18.655	1%
Ιονίων Νήσων	15.204	14.935	14.743	14.877	15.447	16.147	6%
Στερεάς Ελλάδας	14.209	14.416	14.639	14.959	15.175	15.463	9%
Κρήτης	13.976	13.972	13.611	13.939	14.212	14.695	5%
Πελοποννήσου	13.371	13.693	13.677	13.946	13.995	14.421	8%
Δυτικής Μακεδονίας	17.810	17.102	15.817	15.895	15.513	14.284	-20%
Κεντρικής Μακεδονίας	12.335	12.611	12.649	12.799	13.121	13.430	9%
Θεσσαλίας	12.089	12.286	12.152	12.318	12.606	13.071	8%
Δυτικής Ελλάδας	11.975	11.977	11.758	11.845	12.091	12.450	4%
Ηπείρου	11.718	11.624	11.583	11.560	11.781	12.093	3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	11.218	11.207	11.277	11.308	11.472	11.639	4%
Βορείου Αιγαίου	12.911	12.654	12.154	11.732	11.415	11.271	-13%
Ελλάδα	16.272	16.299	16.193	16.449	16.730	17.092	5%

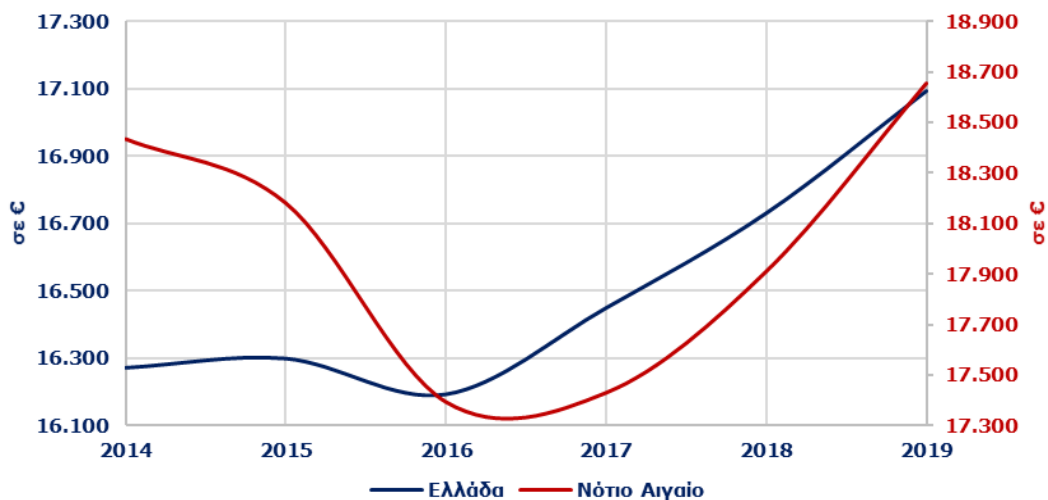
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου εμφάνισε παρόμοια εικόνα με αυτήν που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας, αν και με πιο ήπια χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2014-2019 η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσε αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της κατά +1% (από € 18.435 το 2014 σε € 18.655 το 2019).

Διάγραμμα 8: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2014-2019

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι γεωγραφικές περιοχές της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση. Συγκεκριμένα: Κυκλάδες (+2%, από € 22.341 το 2014 σε € 22.779 το 2019) και Δωδεκάνησα (+1%, από € 16.040 το 2014 σε € 16.267 το 2019).

Πίνακας 8: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Κυκλάδες	22.341	21.540	20.688	20.985	21.733	22.779	2%
Δωδεκάνησα	16.040	16.126	15.399	15.310	15.663	16.267	1%
Νότιο Αιγαίο	18.435	18.182	17.395	17.431	17.911	18.655	1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2021 ήταν της τάξης του 7,2% ή € 13,2 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου από τον τουρισμό το 2021, αντιπροσώπευαν το 30% (€ 3.985 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε σε 63%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου το 2021 σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,2% (από € 6.386 εκατ. το 2019 σε € 6.372 εκατ. το 2021).

Πίνακας 9: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2021	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2021 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2021* - σε εκ.	% ΑΕΠ στο οποίο αντιστοιχεί η τουριστική δαπάνη	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2019 - σε €
Ν. Αιγαίο	30%	3.985	6.372	63%	18.655
Κρήτη	23%	3.058	9.221	33%	14.695
Αττική	14%	1.872	87.227	2%	23.341
Ιόνια Νησιά	13%	1.656	3.287	50%	16.147
Κεντ. Μακεδονία	10%	1.292	25.105	5%	13.430
Πελοπόννησος	2%	319	8.261	4%	14.421
Θεσσαλία	2%	229	9.378	2%	13.071
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1%	171	6.961	2%	11.639
Ήπειρος	1%	162	4.023	4%	12.093
Δυτ. Ελλάδα	1%	164	8.092	2%	12.450
Στερεά Ελλάδα	1%	144	8.575	2%	15.463
Β. Αιγαίο	1%	87	2.542	3%	11.271
Δυτ. Μακεδονία	0%	48	3.786	1%	14.284
Σύνολο Χώρας	100%	13.186	182.830	7%	17.092

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη την ποσοστιαία κατανομή του 2019

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ³, 2015-2021

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης – μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι τα έτη 2015, 2019 και 2021. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

---

³ Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων την περίοδο 2015-2019 στο σύνολο της χώρας κατέγραψε αύξηση κατά +8% (από 3,6 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των απασχολούμενων τους, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (+106 χιλ. ή +8%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+44 χιλ. ή 21%, από 209 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+42 χιλ. ή +7%, από 601 χιλ. το 2015 σε 643 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (+23 χιλ. ή 10%, από 230 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,4% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+4%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 643 χιλ. το 2019 σε 643 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 253 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+0,3%, από 211 χιλ. το 2019 σε 212 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 87 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-9%, από 253 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 194 χιλ. το 2019 σε 192 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 133 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-8%, από 113 χιλ. το 2019 σε 104 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-6%, από 77 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-4%, από 75 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) μείωση.

Πίνακας 10: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2015-2021

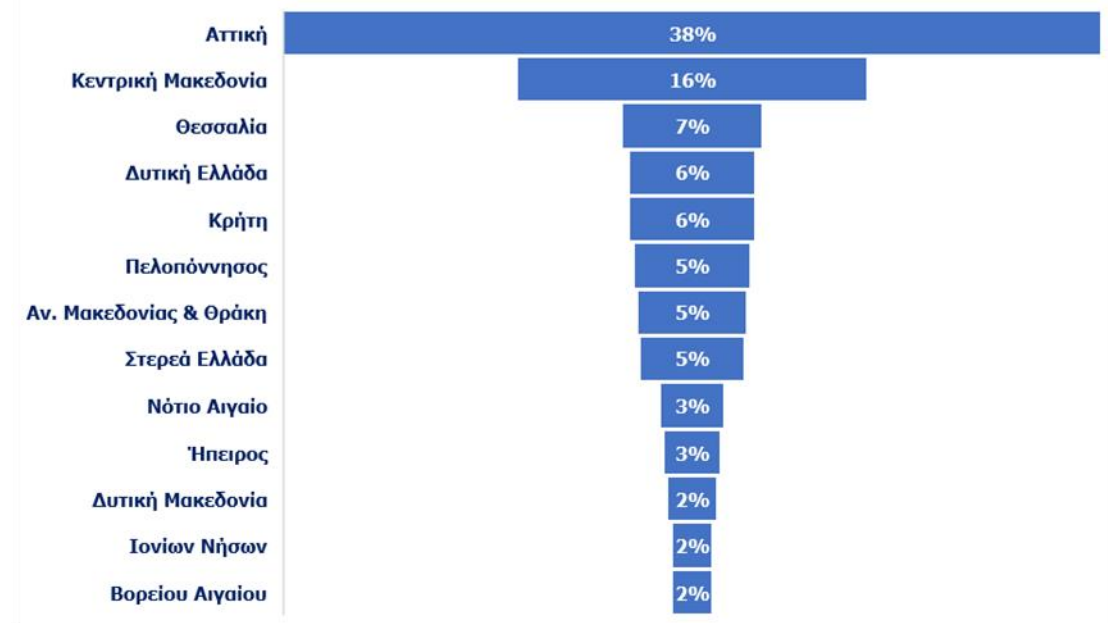
Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	1.335.896	1.442.366	1.506.223	8%	4%
Κεντρική Μακεδονία	600.756	642.691	643.027	7%	0%
Θεσσαλία	229.766	253.248	257.653	10%	2%
Δυτική Ελλάδα	206.191	214.683	230.668	4%	7%
Κρήτη	209.134	252.984	230.649	21%	-9%
Πελοπόννησος	193.237	211.431	212.001	9%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκη	197.901	214.647	200.305	8%	-7%
Στερεά Ελλάδα	181.007	194.168	192.212	7%	-1%
Νότιο Αιγαίο	132.339	132.973	117.433	0%	-12%
Ήπειρος	105.272	112.748	103.875	7%	-8%
Δυτική Μακεδονία	81.243	87.085	89.665	7%	3%
Ιονίων Νήσων	72.984	77.188	72.349	6%	-6%
Βορείου Αιγαίου	64.967	74.817	71.920	15%	-4%
Σύνολο	3.610.693	3.911.030	3.927.980	8%	0%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,5% (από 132 χιλ. το 2015 σε 133 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στα καταλύματα (+34%, από 16 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019) και στην εστίαση (+25%, από 12 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019) σημείωσαν αύξηση ενώ αντίθετα στους λοιπούς κλάδους (-8%, από 104 χιλ. το 2015 σε 96 χιλ. το 2019) μείωση.

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -12% (από 133 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι αρνητική: λοιποί κλάδοι (-6%, από 96 χιλ. το 2019 σε 91 χιλ. το 2021), καταλύματα (-12%, από 22 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και εστίαση (-48%, από 15 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021).

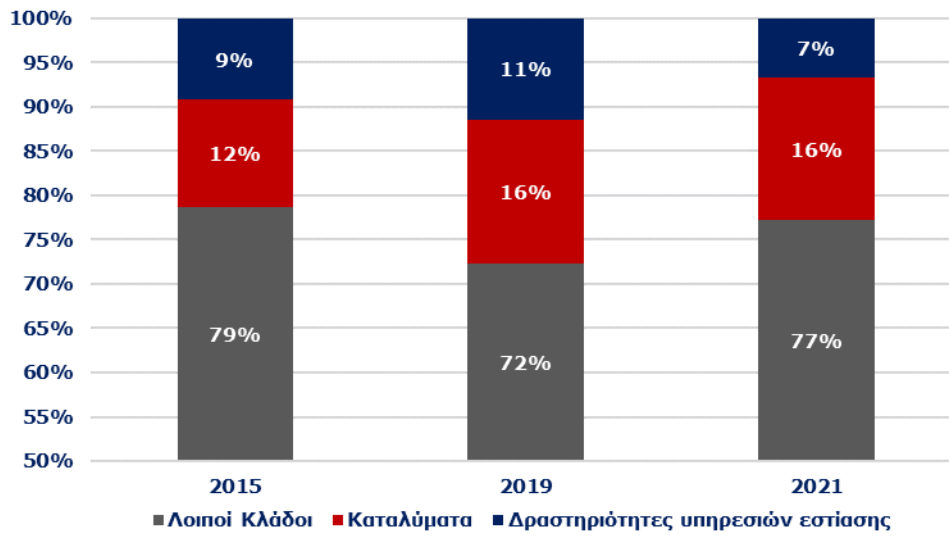
Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί Κλάδοι	104.076	96.137	90.631	-8%	-6%
Καταλύματα	16.133	21.647	18.969	34%	-12%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	12.130	15.189	7.833	25%	-48%
Σύνολο	132.339	132.973	117.433	0%	-12%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων εντοπίζεται στους λοιπούς κλάδους (από 79% το 2015 σε 77% το 2021) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στα καταλύματα (από 12% το 2015 σε 16% το 2021) και την εστίαση (από 9% το 2015 σε 7% το 2021). Αξιοσημείωτο, είναι ότι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου με κύρια οικονομική δραστηριότητα τον τουρισμό εμφανίζει υψηλά μερίδια στους απασχολούμενους σε καταλύματα και εστίαση σε αντίθεση με άλλες Περιφέρειες λιγότερο τουριστικές.

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 3,3 εκατ. το 2015 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +5% (από 343 χιλ. το 2015 σε 361 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 126 χιλ. το 2015 σε 121 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στην πλήρη απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+103 χιλ. ή +9%, από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019), Κρήτης (+50 χιλ. ή +26%, από 189 χιλ. το 2015 σε 239 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+31 χιλ. ή +6%, από 546 χιλ. το 2015 σε 576 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+24 χιλ. ή +14%, από 175 χιλ. το 2015 σε 199 χιλ. το 2019). Στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-4%, από 18 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019), Κρήτης (-30%, από 20 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (-33%, από 18 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (-2%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019 σε απόλυτα μεγέθη, καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+11 χιλ. ή +20%, από 55 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+5 χιλ. ή +85%, από 6 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Αττικής (+4 χιλ. ή +3%, από 148 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3 χιλ. ή +28%, από 11 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρους απασχόλησης σημείωσαν αύξηση κατά +1% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021) ενώ τις μερικής μείωση κατά -9% (από 361 χιλ. το 2019 σε 327 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+7%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 576 χιλ. το 2019 σε 587 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 220 χιλ. το 2019 σε 225 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 197 χιλ. το 2019 σε 210 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+2%, από 177 χιλ. το 2019 σε 180 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 80 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-10%, από 239 χιλ. το 2019 σε 216 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 199 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 200 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 121 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-9%, από 105 χιλ. το 2019 σε 95 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-7%, από 74 χιλ. το 2019

σε 69 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-6%, από 70 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2021, η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-15%, από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-16%, από 66 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-2%, από 34 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-29%, από 18 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) και Νοτίου Αιγαίου (-27%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 18 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Κρήτης (+7%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+0,4%, από 14 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Ηπείρου (+16%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (+8%, από 3 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (+21%, από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021) αύξηση.

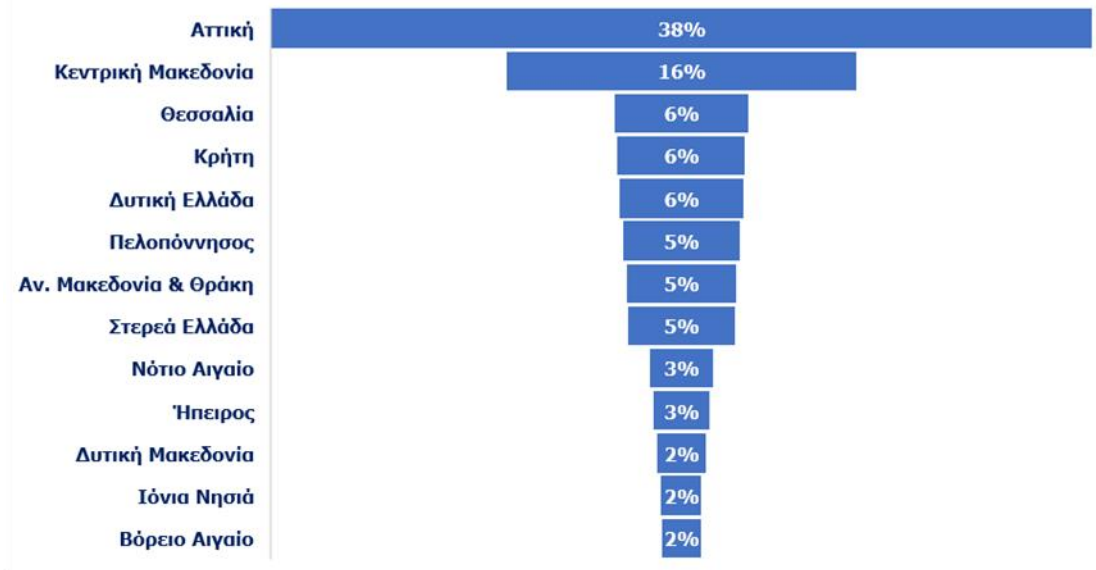
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2015-2021

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	Πλήρης	1.188.212	1.290.923	1.378.192	9%	7%
	Μερική	147.684	151.444	128.030	3%	-15%
Κεντρικής Μακεδονίας	Πλήρης	545.507	576.379	587.216	6%	2%
	Μερική	55.249	66.313	55.811	20%	-16%
Θεσσαλίας	Πλήρης	199.104	219.707	224.619	10%	2%
	Μερική	30.662	33.541	33.033	9%	-2%
Δυτικής Ελλάδας	Πλήρης	187.878	197.020	210.259	5%	7%
	Μερική	18.313	17.663	20.409	-4%	16%
Κρήτης	Πλήρης	189.086	238.866	215.552	26%	-10%
	Μερική	20.048	14.118	15.097	-30%	7%
Πελοποννήσου	Πλήρης	175.315	199.489	197.587	14%	-1%
	Μερική	17.922	11.942	14.414	-33%	21%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Πλήρης	186.703	200.265	185.869	7%	-7%
	Μερική	11.198	14.383	14.437	28%	0%
Στερεάς Ελλάδας	Πλήρης	164.851	176.667	179.820	7%	2%
	Μερική	16.156	17.501	12.392	8%	-29%
Νοτίου Αιγαίου	Πλήρης	126.101	121.418	108.950	-4%	-10%
	Μερική	6.238	11.555	8.483	85%	-27%
Ηπείρου	Πλήρης	98.203	105.495	95.487	7%	-9%
	Μερική	7.069	7.253	8.388	3%	16%
Δυτικής Μακεδονίας	Πλήρης	74.739	79.978	82.141	7%	3%
	Μερική	6.504	7.107	7.524	9%	6%
Ιονίων Νήσων	Πλήρης	69.862	74.137	69.064	6%	-7%
	Μερική	3.122	3.050	3.285	-2%	8%
Βορείου Αιγαίου	Πλήρης	61.889	70.071	66.175	13%	-6%
	Μερική	3.077	4.746	5.746	54%	21%
Ελλάδα	Πλήρης	3.267.448	3.550.414	3.600.931	9%	1%
	Μερική	343.244	360.616	327.049	5%	-9%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

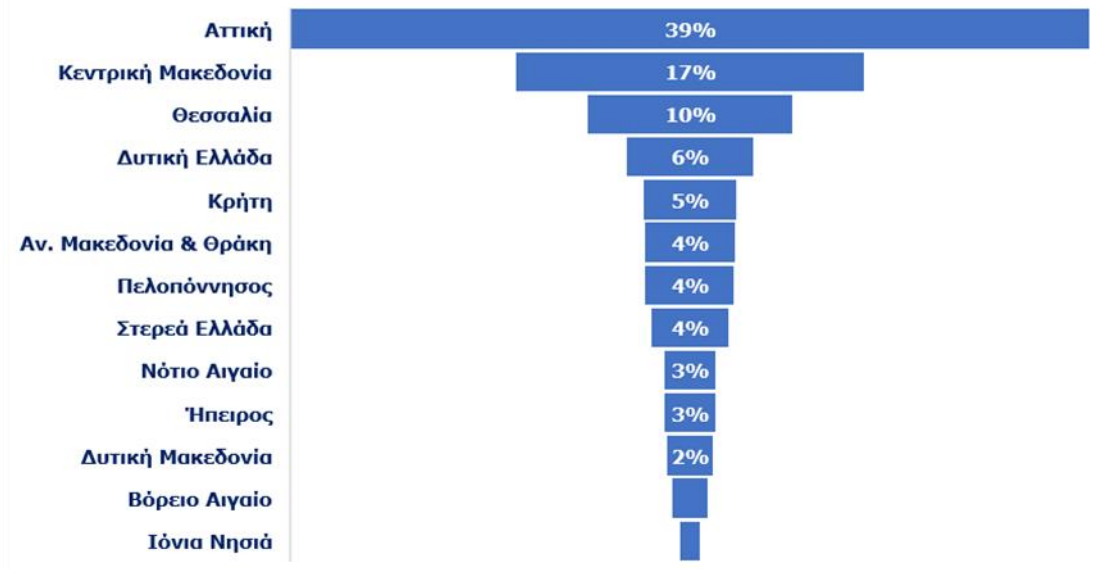
Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2021

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (39%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (10%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Πελοποννήσου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν μείωση κατά -4% (από 126 χιλ. το 2015 σε 121 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +85% (από 6 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν μείωση κατά -12% (από 99 χιλ. το 2015 σε 88 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +82% (από 5 χιλ. το 2015 σε 9 χιλ. το 2019), στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +34% (από 16 χιλ. το 2015 σε 21 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +24% (από 436 απασχολούμενους το 2015 σε 542 απασχολούμενους το 2019) ενώ στην εστίαση οι πλήρης αύξηση κατά +16% (από 11 χιλ. το 2015 σε 13 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +124% (από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψαν μείωση κατά -10% (από 121 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021) ενώ οι μερικής μείωση κατά -27% (από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν πτώση σε όλες τις κατηγορίες: λοιποί κλάδοι (-6%, από 88 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2021), καταλύματα (-11%, από 21 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και εστίαση (-40%, από 13 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021). Παρόμοια είναι η εικόνα και στην μερική απασχόληση: λοιποί κλάδοι (-4%, από 9 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), καταλύματα (-80%, από 542 απασχολούμενοι το 2019 σε 107 απασχολούμενους το 2021) και εστίαση (-95%, από 2 χιλ. το 2019 σε 123 απασχολούμενους το 2021).

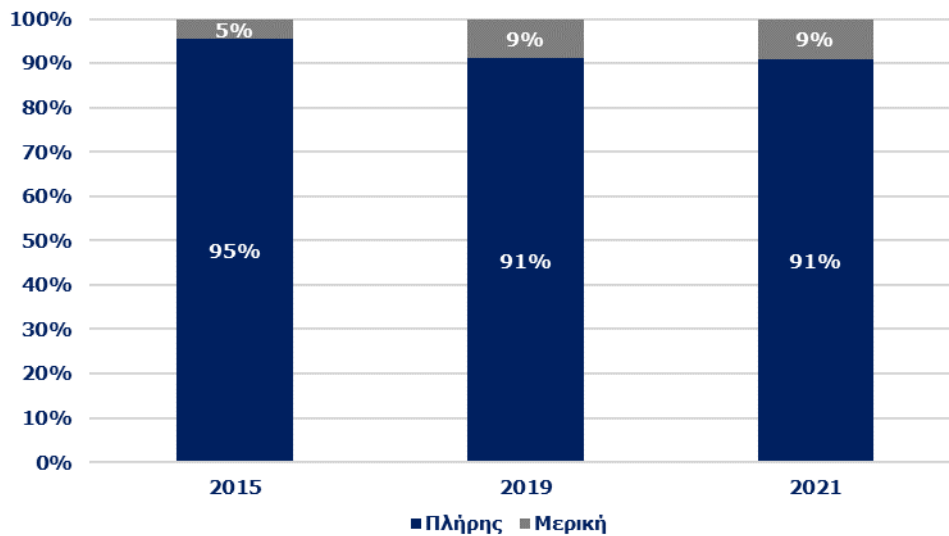
Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	99.350	87.536	82.379	-12%	-6%
	Μερική	4.726	8.601	8.253	82%	-4%
Καταλύματα	Πλήρης	15.697	21.105	18.861	34%	-11%
	Μερική	436	542	107	24%	-80%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	11.054	12.778	7.710	16%	-40%
	Μερική	1.076	2.412	123	124%	-95%
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	126.101	121.418	108.950	-4%	-10%
	Μερική	6.238	11.555	8.483	85%	-27%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2015-2021, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 95% το 2015 σε 91% το 2021) εμφάνισαν υψηλότερα μερίδια έναντι των μερικής απασχόλησης (από 5% το 2015 σε 9% 2021).

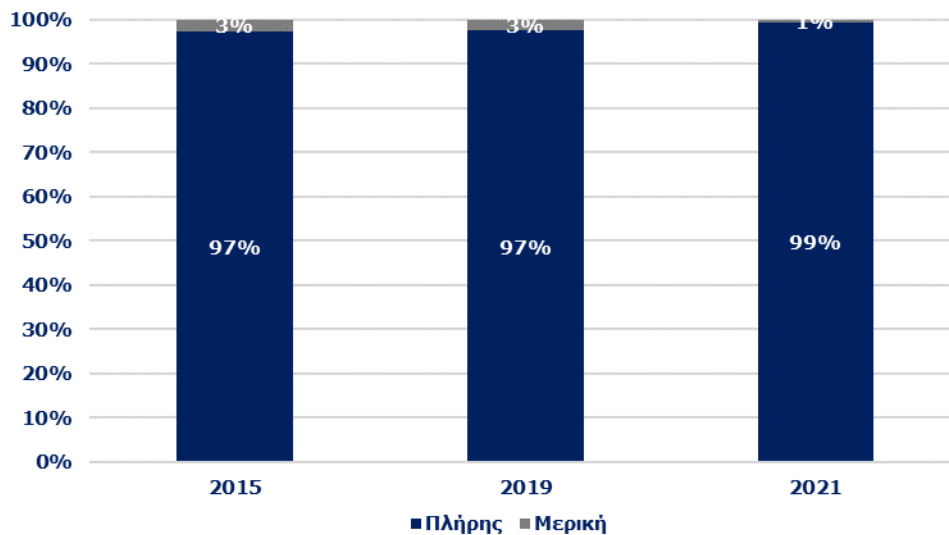
Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 97% το 2015 σε 99% το 2021) καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 3% το 2015 σε 1% το 2021).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2015-2021

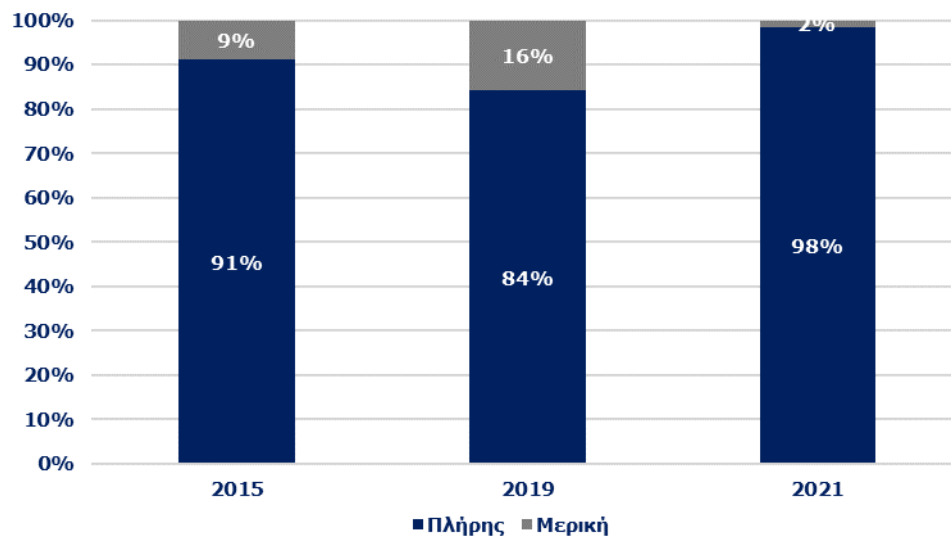

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στην εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 91% το 2015 σε 98% το 2021) καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 9% το 2015 σε 2% το 2021).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 2,1 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +8% (από 1,5 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των ανδρών και γυναικών απασχολούμενων, με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα που σημείωσε οριακή μείωση στις γυναίκες απασχολούμενες (-0,3%, από 82 χιλ. το 2015 σε 82 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στους άνδρες απασχολούμενους σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+60 χιλ. ή +8%, από 748 χιλ. το 2015 σε 808 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27 χιλ. ή +8%, από 345 χιλ. το 2015 σε 372 χιλ. το 2019) και Κρήτης (+21 χιλ. ή +18%, από 122 χιλ. το 2015 σε 143 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Αττικής (+46 χιλ. ή +8%, από 588 χιλ. το 2015 σε 634 χιλ. το 2019), Κρήτης (+22 χιλ. ή +26%, από 88 χιλ. το 2015 σε 110 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15 χιλ. ή +6%, από 256 χιλ. το 2015 σε 271 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,2% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +1% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 808 χιλ. το 2019 σε 834 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+1%, από 372 χιλ. το 2019 σε 376 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+0,1%, από 150 χιλ. το 2019 σε 150 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+6%, από 133 χιλ. το 2019 σε 141 χιλ. το 2021) και Πελοποννήσου (+1%, από 123 χιλ. το 2019 σε 125 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-6%, από 143 χιλ. το 2019 σε 135 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 127 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 125 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 78 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-3%, από 65 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 53 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-5%, από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 45 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+6%, από 634 χιλ. το 2019 σε 672 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+4%, από 103 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 82 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+9%, από 34 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας

(-1%, από 271 χιλ. το 2019 σε 267 χιλ. το 2021), Κρήτης (-13%, από 110 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 88 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%, από 88 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 69 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-15%, από 48 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-5%, από 32 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2021) μείωση.

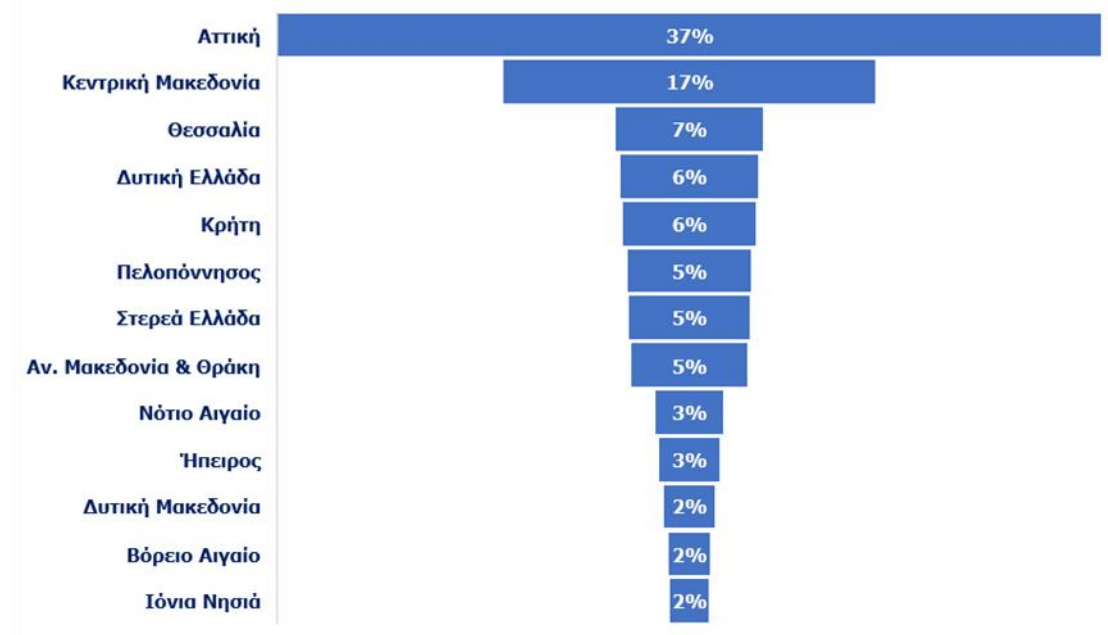
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	Άνδρες	747.590	808.049	833.876	8%	3%
	Γυναίκες	588.306	634.317	672.347	8%	6%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	344.547	371.786	375.945	8%	1%
	Γυναίκες	256.209	270.905	267.082	6%	-1%
Θεσσαλία	Άνδρες	134.903	150.333	150.444	11%	0%
	Γυναίκες	94.863	102.915	107.209	8%	4%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	123.993	132.765	140.701	7%	6%
	Γυναίκες	82.198	81.918	89.967	0%	10%
Κρήτη	Άνδρες	121.631	143.067	135.119	18%	-6%
	Γυναίκες	87.503	109.917	95.530	26%	-13%
Πελοπόννησος	Άνδρες	111.743	123.344	124.757	10%	1%
	Γυναίκες	81.494	88.087	87.244	8%	-1%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	115.996	126.742	117.661	9%	-7%
	Γυναίκες	81.905	87.906	82.645	7%	-6%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	112.313	125.121	123.745	11%	-1%
	Γυναίκες	68.694	69.047	68.467	1%	-1%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	77.739	77.847	68.657	0%	-12%
	Γυναίκες	54.601	55.126	48.776	1%	-12%
Ήπειρος	Άνδρες	61.830	64.717	62.829	5%	-3%
	Γυναίκες	43.442	48.031	41.046	11%	-15%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.592	53.017	52.677	5%	-1%
	Γυναίκες	30.651	34.068	36.987	11%	9%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	41.230	44.712	41.380	8%	-7%
	Γυναίκες	31.753	32.476	30.969	2%	-5%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	42.255	44.827	42.388	6%	-5%
	Γυναίκες	22.711	29.989	29.532	32%	-2%
Ελλάδα	Άνδρες	2.086.363	2.266.326	2.270.181	9%	0%
	Γυναίκες	1.524.330	1.644.704	1.657.800	8%	1%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

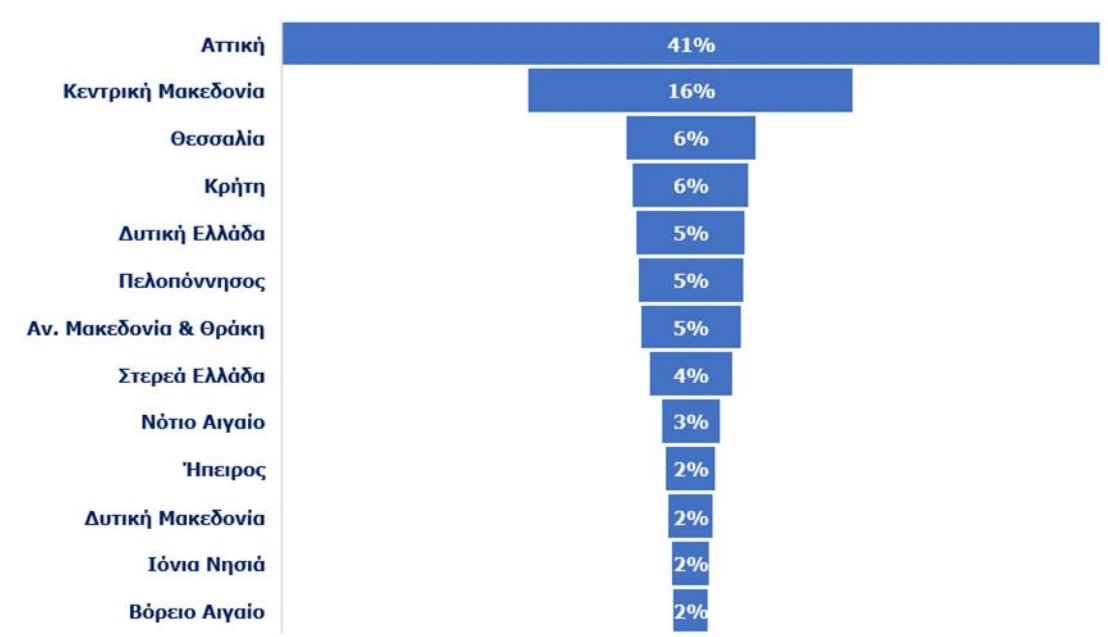
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2021, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (41%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,1% (από 78 χιλ. το 2015 σε 78 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +1% (από 55 χιλ. το 2015 σε 55 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 62 χιλ. το 2015 σε 61 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες μείωση κατά -16% (από 42 χιλ. το 2015 σε 35 χιλ. το 2019), στα καταλύματα οι άνδρες απασχολούμενοι αύξηση κατά +5% (από 9 χιλ. το 2015 σε 9 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +67% (από 8 χιλ. το 2015 σε 13 χιλ. το 2019) ενώ στην εστίαση οι άνδρες αύξηση κατά +16% (από 7 χιλ. το 2015 σε 8 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +36% (από 5 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσαν μείωση κατά -12% (από 78 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2021) ενώ οι γυναίκες μείωση κατά -12% (από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι κατέγραψαν μείωση σε όλες τις κατηγορίες: λοιποί κλάδοι (-12%, από 61 χιλ. το 2019 σε 54 χιλ. το 2021), καταλύματα (-1%, από 9 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021) και εστίαση (-25%, από 8 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021). Η εικόνα στις γυναίκες απασχολούμενες είναι μικτή, με τους λοιπούς κλάδους (+5%, από 35 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα τα καταλύματα (-20%, από 13 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2021) και η εστίαση (-73%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) μείωση.

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

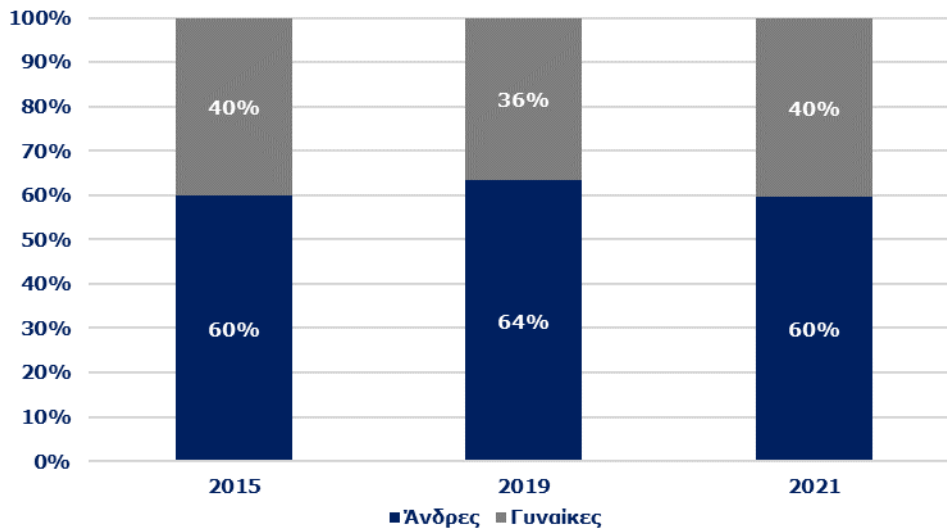
Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	62.492	61.060	53.972	-2%	-12%
	Γυναίκες	41.585	35.077	36.659	-16%	5%
Καταλύματα	Άνδρες	8.508	8.945	8.818	5%	-1%
	Γυναίκες	7.625	12.702	10.151	67%	-20%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	6.739	7.842	5.867	16%	-25%
	Γυναίκες	5.391	7.347	1.966	36%	-73%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	77.739	77.847	68.657	0%	-12%
	Γυναίκες	54.601	55.126	48.776	1%	-12%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2015-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 60% το 2015 σε 60% το 2021)

εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 40% το 2015 σε 40% το 2021).

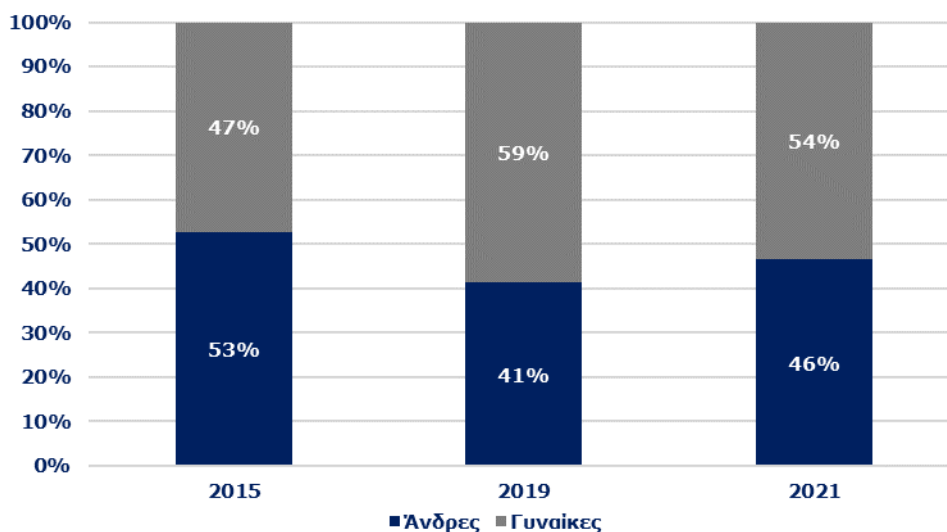
Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στα καταλύματα είναι μικτή, με τις γυναίκες απασχολούμενες να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια τα έτη 2019 (άνδρες 41% και γυναίκες 59%) και 2021 (άνδρες 46% και γυναίκες 54%) ενώ οι άνδρες το 2015 (άνδρες 53% και γυναίκες 47%).

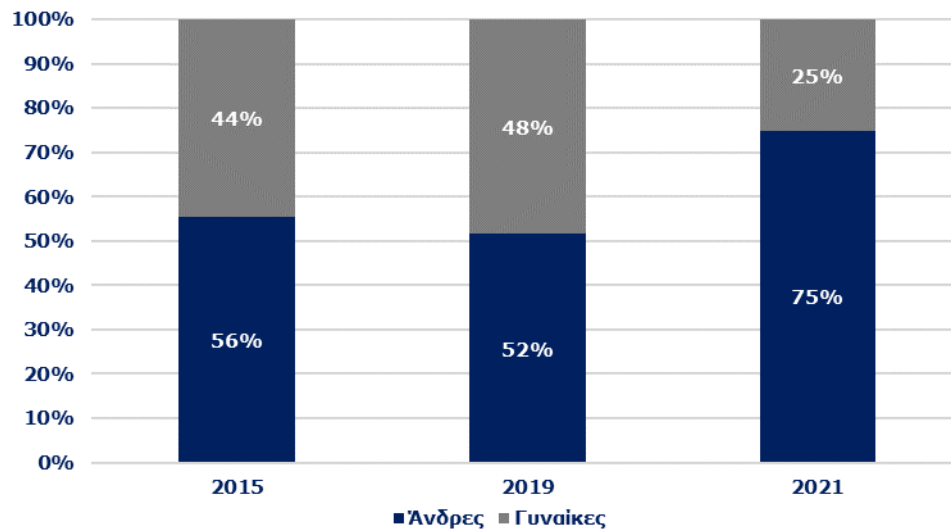
Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εστίαση εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται στους λοιπούς κλάδους, με τους άνδρες απασχολούμενους να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 56% το 2015 σε 75% το 2021) σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 44% το 2015 σε 25% το 2021).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι οι γυναίκες έχουν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης στα καταλύματα απ' ό τι στους λοιπούς κλάδους και στην εστίαση.

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2015-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 815 χιλ. το 2015 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+8%, από 140 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+13%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+31%, από 524 χιλ. το 2015 σε 687 χιλ. το 2019).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+59%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+29%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+7%, από 48 χιλ. το 2015 σε 52 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+7%, από 34 χιλ. το 2015 σε 37 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+17%, από 65 χιλ. το 2015 σε 76 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+14%, από 17 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+25%, από 56 χιλ. το 2015 σε 70 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+20%, από 25 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2015 σε 43 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 157 χιλ. το 2015 σε 218 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-8%, από 151 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-6%, από 786 χιλ. το 2019 σε 737 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-7%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021) και 55+ ετών (+14%, από 687 χιλ. το 2019 σε 786 χιλ. το 2021) αύξηση.

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-43%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-40%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Κρήτης (-30%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-25%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-20%, από 45 χιλ. το 2019 σε 36 χιλ. το 2021) και Κρήτης (-19%, από 52 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 35-44 ετών στην Περιφέρεια Ηπείρου

(-24%, από 35 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 45-54 ετών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (-8%, από 22 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2021).

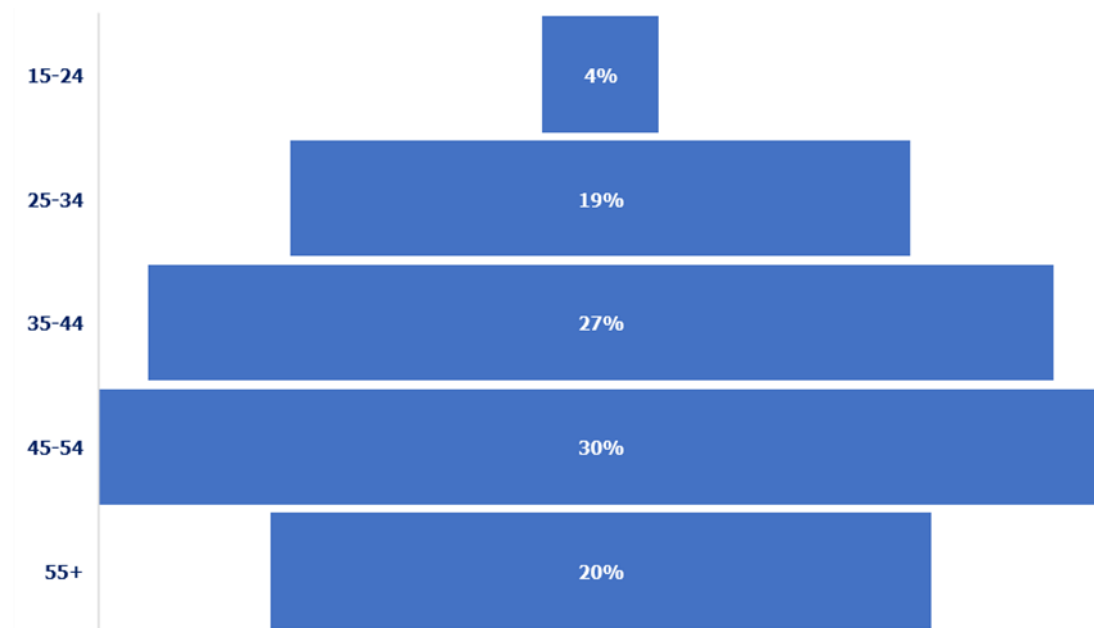
Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στην Περιφέρει Δυτικής Ελλάδας (+56%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+8%, από 193 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+6%, από 74 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+24%, από 218 χιλ. το 2019 σε 271 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 35 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+15%, από 52 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021).

Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	15-24	49.544	57.161	58.170	15%	2%
	25-34	324.892	301.567	296.867	-7%	-2%
	35-44	435.152	449.035	432.312	3%	-4%
	45-54	369.588	416.252	447.507	13%	8%
	55+	156.719	218.351	271.367	39%	24%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	20.242	23.636	17.410	17%	-26%
	25-34	128.351	126.150	118.780	-2%	-6%
	35-44	187.973	187.775	173.500	0%	-8%
	45-54	173.447	193.294	208.697	11%	8%
	55+	90.743	111.836	124.640	23%	11%
Θεσσαλία	15-24	7.677	9.373	10.031	22%	7%
	25-34	48.188	50.918	42.898	6%	-16%
	35-44	71.309	67.239	66.784	-6%	-1%
	45-54	63.656	73.557	77.793	16%	6%
	55+	38.936	52.162	60.148	34%	15%
Δυτική Ελλάδα	15-24	9.704	7.122	11.076	-27%	56%
	25-34	42.399	42.604	45.576	0%	7%
	35-44	63.726	58.683	59.524	-8%	1%
	45-54	55.508	61.730	63.601	11%	3%
	55+	34.855	44.545	50.892	28%	14%
Κρήτη	15-24	10.256	11.792	8.291	15%	-30%
	25-34	48.372	51.598	41.958	7%	-19%
	35-44	64.886	76.167	65.786	17%	-14%
	45-54	56.043	70.319	69.770	25%	-1%
	55+	29.577	43.109	44.844	46%	4%
Πελοπόννησος	15-24	6.318	4.861	4.241	-23%	-13%
	25-34	34.438	36.827	37.405	7%	2%
	35-44	54.864	57.402	52.964	5%	-8%
	45-54	58.126	64.851	66.164	12%	2%
	55+	39.491	47.490	51.227	20%	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	8.444	9.036	8.354	7%	-8%
	25-34	44.626	44.998	36.002	1%	-20%
	35-44	58.169	59.987	52.687	3%	-12%
	45-54	54.984	58.758	61.269	7%	4%
	55+	31.678	41.869	41.994	32%	0%
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.587	7.082	6.927	-7%	-2%
	25-34	39.369	37.929	34.140	-4%	-10%
	35-44	54.978	57.861	51.224	5%	-11%
	45-54	50.973	56.595	57.874	11%	2%
	55+	28.100	34.701	42.047	23%	21%
Νότιο Αιγαίο	15-24	7.919	7.445	4.268	-6%	-43%
	25-34	37.132	30.316	22.624	-18%	-25%
	35-44	40.028	37.849	33.040	-5%	-13%
	45-54	29.600	34.697	34.228	17%	-1%
	55+	17.661	22.665	23.273	28%	3%
Ήπειρος	15-24	2.469	2.963	2.417	20%	-18%
	25-34	21.079	19.796	16.892	-6%	-15%
	35-44	32.804	34.789	26.609	6%	-24%
	45-54	30.086	32.437	33.648	8%	4%
	55+	18.833	22.764	24.309	21%	7%
Δυτική Μακεδονία	15-24	4.145	2.727	2.795	-34%	2%
	25-34	14.190	12.196	14.771	-14%	21%
	35-44	25.668	25.596	23.458	0%	-8%
	45-54	24.827	29.727	29.662	20%	0%
	55+	12.414	16.838	18.980	36%	13%
Ιόνια Νησιά	15-24	2.504	3.971	2.395	59%	-40%
	25-34	14.175	13.302	12.724	-6%	-4%
	35-44	20.636	21.066	19.586	2%	-7%
	45-54	21.158	22.465	20.684	6%	-8%
	55+	14.510	16.383	16.959	13%	4%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.296	4.246	3.314	29%	-22%
	25-34	17.602	18.107	15.964	3%	-12%
	35-44	17.419	19.772	18.074	14%	-9%
	45-54	16.039	18.812	19.532	17%	4%
	55+	10.610	13.879	15.037	31%	8%
Ελλάδα	15-24	140.105	151.415	139.688	8%	-8%
	25-34	814.814	786.309	736.601	-3%	-6%
	35-44	1.127.613	1.153.220	1.075.548	2%	-7%
	45-54	1.004.035	1.133.493	1.190.428	13%	5%
	55+	524.125	686.593	785.716	31%	14%

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 45-54 ετών (30%) και 35-44 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 55+ ετών (20%), 25-34 ετών (19%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2021

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-6%, από 8 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (-18%, από 37 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (-5%, από 40 χιλ. το 2015 σε 38 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+17%, από 30 χιλ. το 2015 σε 35 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+28%, από 18 χιλ. το 2015 σε 23 χιλ. το 2019) αύξηση.

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-22%, από 5 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (-20%, από 28 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (-10%, από 32 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+3%, από 25 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+8%, από 15 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019) αύξηση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-21%, από 2 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019) και 25-34 ετών (-19%, από 6 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 35-44 ετών (+35%, από 5 χιλ. το 2015 σε 6 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+119%, από 2 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+216%, από 1 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) αύξηση. Στην εστίαση η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 25-34 ετών (-7%, από 4 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (-16%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 15-24 ετών (+75%, από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+75%, από 2 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+75%, από 1 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση τις ηλικίες 55+ ετών (+3%, από 23 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικίες: 15-24 ετών (-43%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-25%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021), 35-44 ετών (-13%, από 38 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2021) και 45-54 ετών (-1%, από 35 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2021).

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-56%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-21%, από 22 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-7%, από 29 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+0,4%, από 26 χιλ. το 2019 σε 26 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+19%, από 16 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) αύξηση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση τις

ηλικίες 45-54 ετών (+15%, από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: 15-24 ετών (-28%, από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-11%, από 5 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), 35-44 ετών (-24%, από 6 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (-23%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021). Στην εστίαση η εικόνα είναι αρνητική: 15-24 ετών (-31%, από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-75%, από 3 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021), 35-44 ετών (-41%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (-32%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (-64%, από 3 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021).

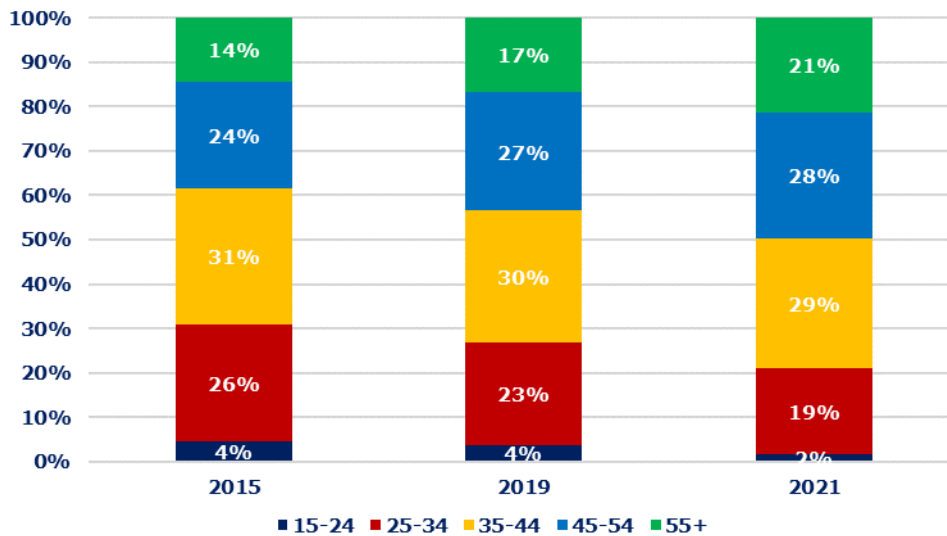
Πίνακας 17: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	15-24	4.679	3.631	1.581	-22%	-56%
	25-34	27.501	22.079	17.517	-20%	-21%
	35-44	31.970	28.651	26.542	-10%	-7%
	45-54	24.965	25.615	25.726	3%	0%
	55+	14.961	16.160	19.265	8%	19%
Καταλύματα	15-24	1.937	1.535	1.107	-21%	-28%
	25-34	5.906	4.754	4.236	-19%	-11%
	35-44	4.782	6.456	4.888	35%	-24%
	45-54	2.242	4.903	5.640	119%	15%
	55+	1.265	3.999	3.097	216%	-23%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	1.302	2.279	1.579	75%	-31%
	25-34	3.726	3.483	872	-7%	-75%
	35-44	3.276	2.742	1.610	-16%	-41%
	45-54	2.392	4.179	2.862	75%	-32%
	55+	1.435	2.507	911	75%	-64%
Νότιο Αιγαίο	15-24	7.919	7.445	4.268	-6%	-43%
	25-34	37.132	30.316	22.624	-18%	-25%
	35-44	40.028	37.849	33.040	-5%	-13%
	45-54	29.600	34.697	34.228	17%	-1%
	55+	17.661	22.665	23.273	28%	3%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για τους λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 35-44 ετών (από 31% το 2015 σε 29% το 2021) και 45-54 ετών (από 24% το 2015 σε 28% το 2021) και ακολουθούν οι ηλικίες 55+ ετών (από 14% το 2015 σε 21% το 2021) και 25-34 ετών (από 26% το 2015 σε 19% το 2021). Μικρότερα είναι τα μερίδια που καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (από 4% το 2015 σε 2% το 2021).

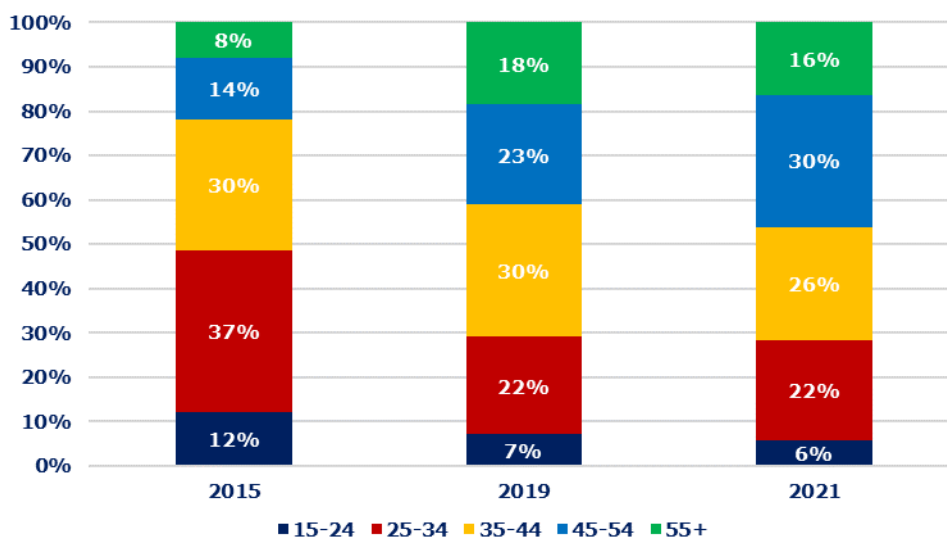
Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 14% το 2015 σε 30% το 2021) και ακολουθούν οι ηλικίες 35-44 ετών (από 30% το 2015 σε 26% το 2021), 25-34 ετών (από 37% το 2015 σε 22% το 2021), 55+ ετών (από 8% το 2015 σε 16% το 2021) και 15-24 ετών (από 12% το 2015 σε 6% το 2021).

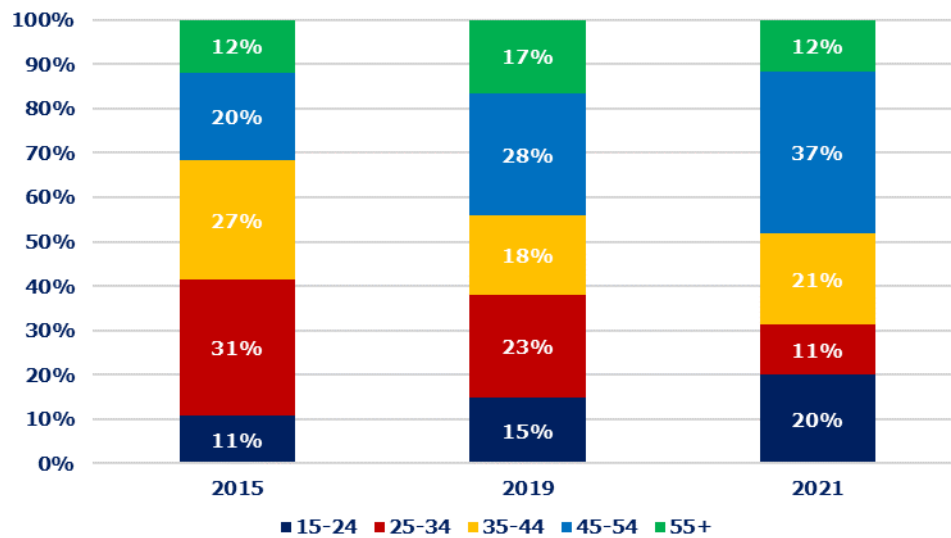
Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 20% το 2015 σε 37% το 2021), 35-44 ετών (από 27% το 2015 σε 21% το 2021), 15-24 ετών (από 11% το 2015 σε 20% το 2021), 55+ ετών (από 12% το 2015 σε 12% το 2021) και 25-34 ετών (από 31% το 2015 σε 11% το 2021).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -32% (από 1.197 χιλ. το 2015 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (+12%, από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-35% ή -155 χιλ., από 449 χιλ. το 2015 σε 294 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-25% ή -54 χιλ., από 211 χιλ. το 2015 σε 157 χιλ. το 2019), Κρήτης (-50% ή -33 χιλ., από 67 χιλ. το 2015 σε 33 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-32% ή -27 χιλ., από 85 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-48% ή -27 χιλ., από 55 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η ανεργία σημείωσε μείωση κατά -17% (από 819 χιλ. το 2019 σε 678 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-31%, από 294 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-21%, από 157 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-11%, από 58 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-28%, από 68 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 40 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-22%, από 28 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-16%, από 22 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-28%, από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 41 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2021), Κρήτης (+34%, από 33 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 29 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 21 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (+1%, από 11 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021) αύξηση.

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2021, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (12%), Πελοποννήσου (13%), Ιονίων Νήσων (13%), Βορείου Αιγαίου (14%) και Ηπείρου (15%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (20%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (19%) και Νοτίου Αιγαίου (19%).

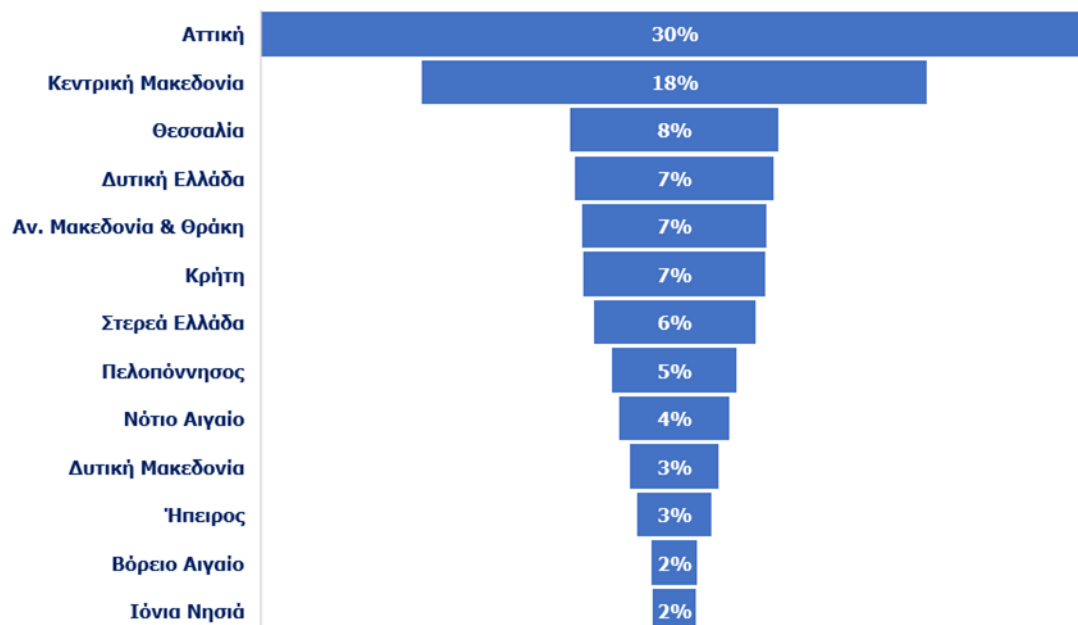

Πίνακας 18: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015		2019		2021		%Δ	
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	2015-2019	2019-2021
Αττική	449	25%	294	17%	203	12%	-35%	-31%
Κεντρική Μακεδονία	211	26%	157	20%	124	16%	-25%	-21%
Θεσσαλία	85	27%	58	19%	51	17%	-32%	-11%
Δυτική Ελλάδα	82	28%	68	24%	49	17%	-17%	-28%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	60	23%	41	16%	46	19%	-32%	10%
Κρήτη	67	24%	33	12%	45	16%	-50%	34%
Στερεά Ελλάδα	63	26%	40	17%	40	17%	-36%	-1%
Πελοπόννησος	55	22%	29	12%	31	13%	-48%	7%
Νότιο Αιγαίο	23	15%	21	14%	27	19%	-9%	28%
Δυτική Μακεδονία	36	31%	28	25%	22	20%	-21%	-22%
Ήπειρος	34	25%	22	16%	19	15%	-35%	-16%
Βόρειο Αιγαίο	14	18%	16	18%	12	14%	12%	-28%
Ιόνια Νησιά	17	19%	11	12%	11	13%	-36%	1%
Σύνολο	1.197	25%	819	17%	678	15%	-32%	-17%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (30%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (8%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (7%), Κρήτης (7%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 25: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφει το 4% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2019-2021 αύξηση κατά +28% (από 21 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) ενώ την περίοδο 2015-2019 μείωση κατά -9% (από 23 χιλ. το 2015 σε 21 χιλ. το 2019). Παράλληλα, εμφανίζει το 2021 και το 2^ο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (19% έναντι 14% το 2019 και 15% το 2015) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2021

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό⁴ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
	Μονάδες	259	436	579	775	192	2.241
Νότιο Αιγαίο	Δωμάτια	34.404	36.564	21.649	19.611	2.982	115.210
	Κλίνες	72.376	74.361	42.548	37.706	5.871	232.862
	Μονάδες	150	344	415	562	173	1.644
Κρήτη	Δωμάτια	25.190	33.016	17.932	18.223	4.132	98.493
	Κλίνες	53.582	65.687	33.954	32.617	7.979	193.819
	Μονάδες	69	172	265	420	72	998
Ιόνια Νησιά	Δωμάτια	10.211	13.289	14.364	12.869	1.497	52.230
	Κλίνες	21.237	26.356	28.376	24.847	2.920	103.736
	Μονάδες	62	138	288	312	362	1.162
Κεντρική Μακεδονία	Δωμάτια	9.758	10.698	10.093	8.108	7.647	46.304
	Κλίνες	20.508	21.572	20.615	16.127	15.352	94.174
	Μονάδες	48	138	159	240	113	698
Αττική	Δωμάτια	7.581	10.106	7.041	7.212	2.267	34.207
	Κλίνες	14.650	19.617	13.306	13.327	4.739	65.639
	Μονάδες	29	145	236	209	62	681
Πελοπόννησος	Δωμάτια	2.843	5.127	6.362	4.637	808	19.777
	Κλίνες	6.104	10.246	12.607	8.805	1.579	39.341
	Μονάδες	8	51	158	238	56	511
Στερεά Ελλάδα	Δωμάτια	686	3.709	4.396	5.364	929	15.084
	Κλίνες	1.519	7.542	8.520	10.123	1.747	29.451
	Μονάδες	29	123	141	186	70	549
Θεσσαλία	Δωμάτια	1.479	3.946	3.781	4.158	1.255	14.619
	Κλίνες	3.045	7.909	7.456	8.029	2.698	29.137
	Μονάδες	7	33	139	162	42	383
Βόρειο Αιγαίο	Δωμάτια	819	1.796	4.821	3.822	651	11.909
	Κλίνες	1.667	3.452	9.261	7.183	1.247	22.810
	Μονάδες	14	32	120	151	66	383
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Δωμάτια	1.308	1.968	3.799	3.121	988	11.184
	Κλίνες	2.715	4.123	7.498	6.097	1.931	22.364
	Μονάδες	6	43	108	95	24	276
Δυτική Ελλάδα	Δωμάτια	1.488	2.610	3.273	2.260	295	9.926
	Κλίνες	3.186	5.207	6.209	4.355	578	19.535
	Μονάδες	17	99	172	129	21	438
Ήπειρος	Δωμάτια	1.478	1.719	3.377	2.233	353	9.160
	Κλίνες	3.127	3.671	6.863	4.351	704	18.716
	Μονάδες	4	15	60	34	11	124
Δυτική Μακεδονία	Δωμάτια	99	361	1.388	714	239	2.801
	Κλίνες	219	783	2.976	1.576	792	6.346
	Μονάδες	702	1.769	2.840	3.513	1.264	10.088
Σύνολο	Δωμάτια	97.344	124.909	102.276	92.332	24.043	440.904
	Κλίνες	203.935	250.526	200.189	175.143	48.137	877.930

Πηγή: ΞΕΕ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

⁴ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ.

Η Ελλάδα το 2021 διέθετε 10.088 ξενοδοχειακές μονάδες με 440.904 δωμάτια και 877.930 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 67% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.743 ξενοδοχειακές μονάδες).

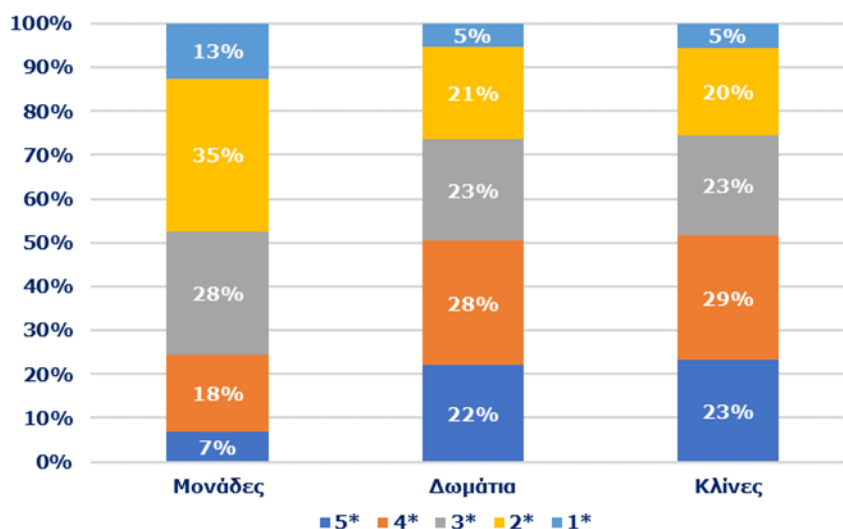
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (35%) και 3* (28%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (7%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (18%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 21% και 1* μόλις το 5%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 23%, 4* το 29%, 3* το 23%, 2* το 20% και 1* το 5%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 7% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 22% των δωματίων και το 23% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 58% του συνόλου.

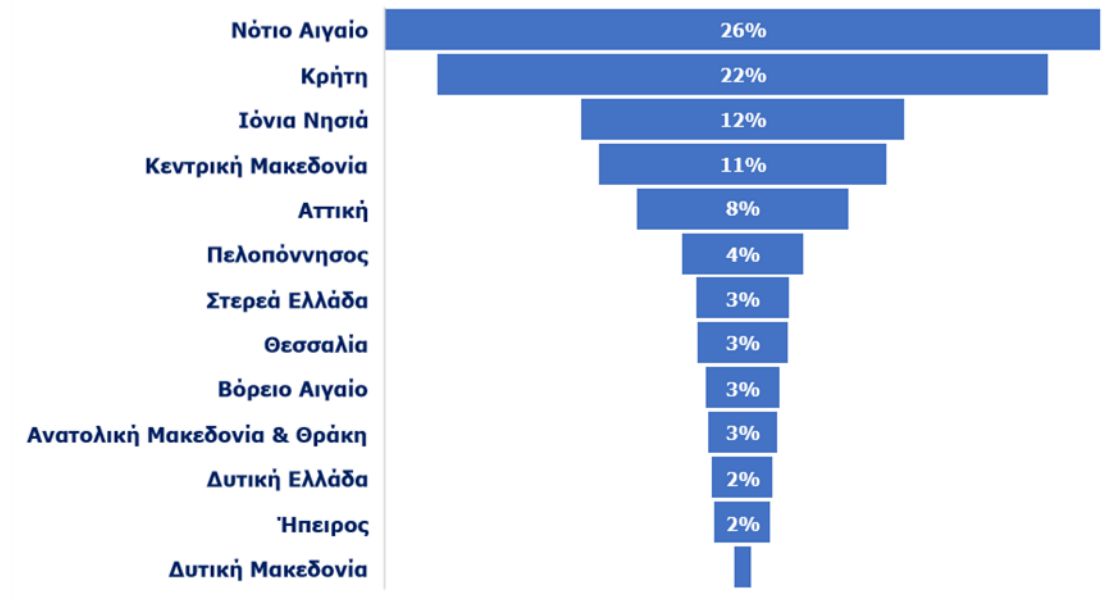
Διάγραμμα 26: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

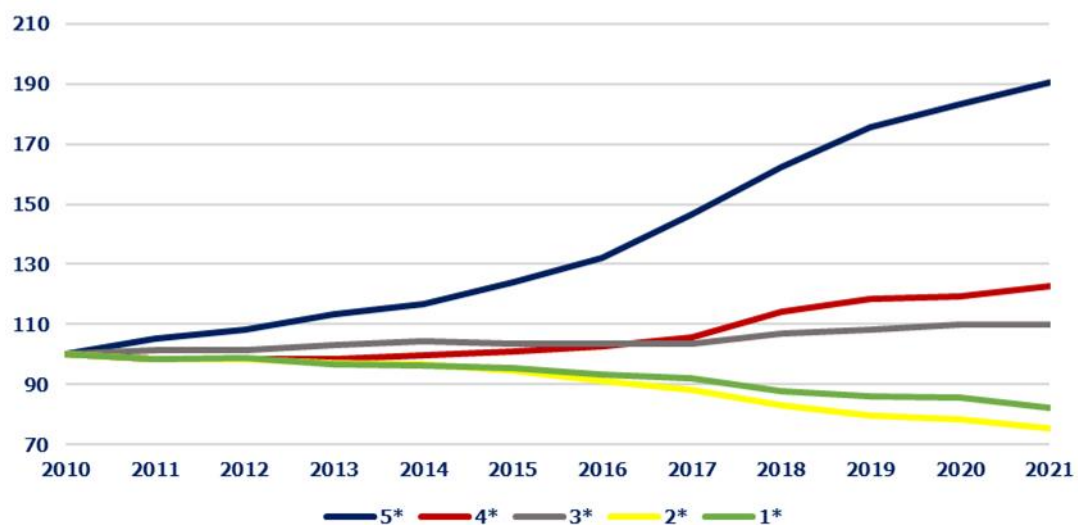
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 79% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 27: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2021

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2021, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+91%), 4* (+23%) και 3* (+10%) και μείωση στα 2* (-25%) και 1* (-18%).

Διάγραμμα 28: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 22% των μονάδων, το 26% των δωματίων και το 27% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 2.241 μονάδες με 115.210 δωμάτια και 232.862 κλίνες. Επιμέρους, οι Κυκλάδες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 11% των μονάδων, το 7% των δωματίων και το 7% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.145 μονάδες, 30.089 δωμάτια και 60.676 κλίνες.

Πίνακας 20: Ξενοδοχειακό δυναμικό των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

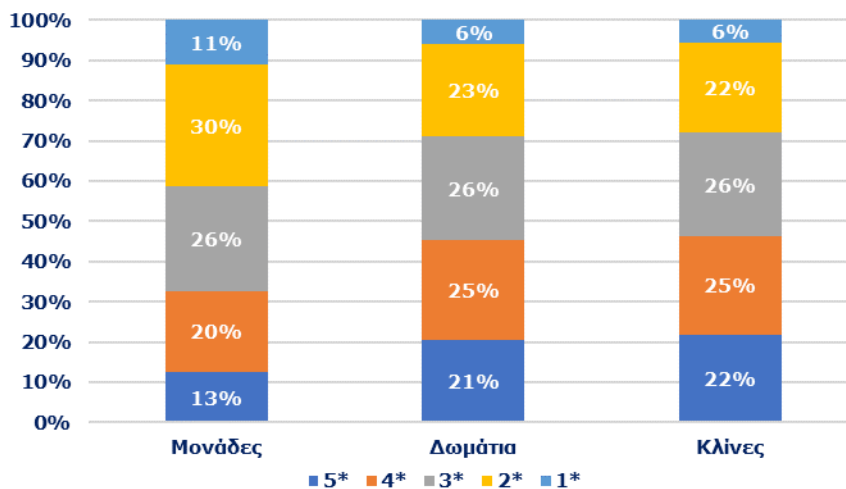
		ΚΥΚΛΑΔΕΣ					
		Ξενοδοχειακό δυναμικό 2021					
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Θήρας	Μονάδες	63	101	115	82	35	396
	Δωμάτια	2.303	2.734	2.593	1.739	501	9.870
	Κλίνες	4.718	5.445	5.253	3.351	1.028	19.795
Μυκόνου	Μονάδες	59	62	37	24	26	208
	Δωμάτια	3.051	2.206	1.247	485	341	7.330
	Κλίνες	6.815	4.560	2.538	946	669	15.528
Νάξου	Μονάδες	5	17	37	92	22	173
	Δωμάτια	202	562	1.259	1.606	294	3.923
	Κλίνες	430	1.187	2.493	3.169	601	7.880
Πάρου	Μονάδες	8	21	42	60	21	152
	Δωμάτια	419	919	1.159	1.123	296	3.916
	Κλίνες	824	1.706	2.314	2.182	599	7.625
Μήλου	Μονάδες	3	7	20	41	10	81
	Δωμάτια	114	195	287	792	142	1.530
	Κλίνες	206	401	576	1.569	269	3.021
Σύρου	Μονάδες	4	12	16	20	1	53
	Δωμάτια	34	471	374	433	12	1.324
	Κλίνες	66	900	724	844	22	2.556
Τήνου	Μονάδες	0	6	16	15	5	42
	Δωμάτια	0	331	387	419	68	1.205
	Κλίνες	0	630	793	800	113	2.336
Άνδρου	Μονάδες	1	2	13	7	5	28
	Δωμάτια	17	15	425	163	87	707
	Κλίνες	39	32	800	340	143	1.354
Κέας - Κύθνου	Μονάδες	2	1	2	6	1	12
	Δωμάτια	63	16	38	151	16	284
	Κλίνες	144	38	64	303	32	581
Σύνολο	Μονάδες	145	229	298	347	126	1.145
	Δωμάτια	6.203	7.449	7.769	6.911	1.757	30.089
	Κλίνες	13.242	14.899	15.555	13.504	3.476	60.676

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (30%), 3* (26%) και 4* (20%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (13%) και 1* (11%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανομημένη, 5* (21%), 4* (25%), 3* (26%), 2* (23%) και 1* (6%), με εξαίρεση τα 1*.

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (22%), 4* (25%), 3* (26%), 2* (22%) και 1* (6%).

Διάγραμμα 29: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στις Κυκλάδες, 2021

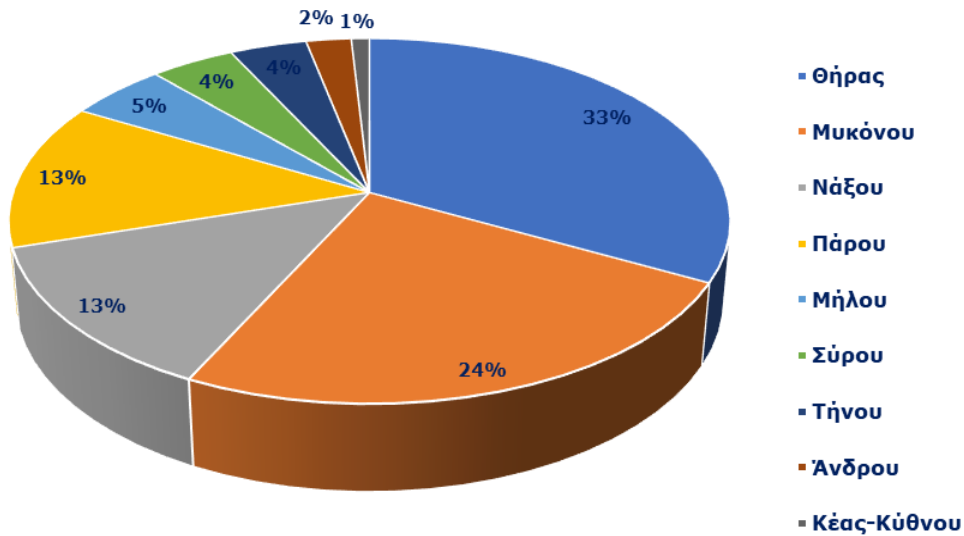
Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Θήρας αντιπροσωπεύει το 33% των δωματίων των Κυκλάδων με 396 μονάδες, 9.870 δωμάτια και 19.795 κλίνες,
- Η Ενότητα Μυκόνου διαθέτει το 24% του δυναμικού των Κυκλάδων με 208 μονάδες, 7.330 δωμάτια και 15.528 κλίνες,
- Η Ενότητα Νάξου διαθέτει το 13% του δυναμικού με 173 μονάδες, 3.923 δωμάτια και 7.880 κλίνες,
- Η Ενότητα Πάρου αντιπροσωπεύει το 13% του δυναμικού με 152 μονάδες, 3.916 δωμάτια και 7.625 κλίνες,
- Η Ενότητα Μήλου διαθέτει το 5% του δυναμικού με 81 μονάδες, 1.530 δωμάτια και 3.021 κλίνες,
- Η Ενότητα Σύρου διαθέτει το 4% του δυναμικού των Κυκλάδων με 53 μονάδες, 1.324 δωμάτια και 2.556 κλίνες,
- Η Ενότητα Τήνου αντιπροσωπεύει το 4% του δυναμικού με 42 μονάδες, 1.205 δωμάτια και 2.336 κλίνες,

- Η Ενότητα Άνδρου αντιπροσωπεύει το 2% του δυναμικού με 28 μονάδες, 707 δωμάτια και 1.354 κλίνες και
- Η Ενότητα Κέας-Κύθνου διαθέτει το 1% του δυναμικού με 12 μονάδες, 284 δωμάτια και 581 κλίνες.

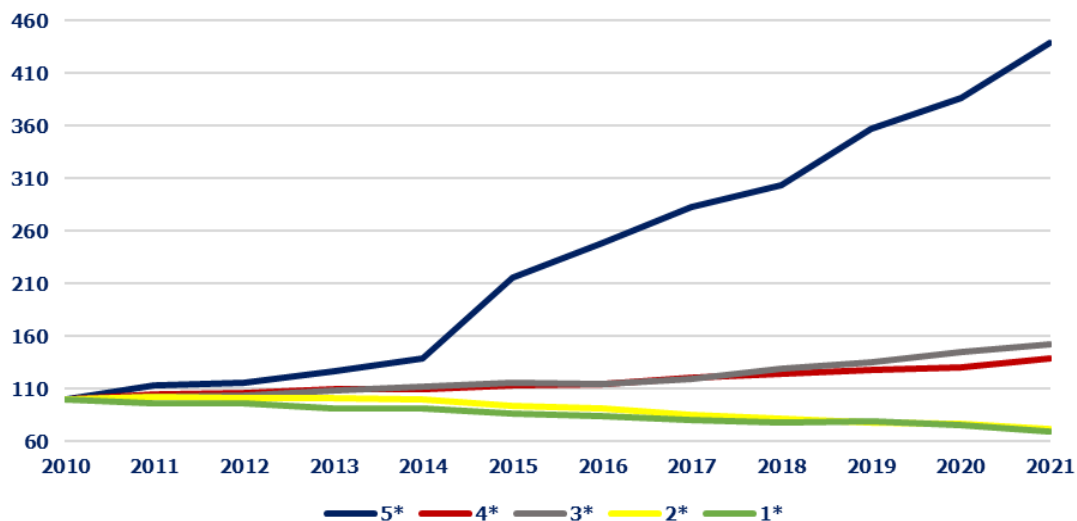
Διάγραμμα 30: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες την περίοδο 2010-2021, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+338%), 4* (+39%) και 3* (+53%) και μείωση στα 2* (-28%) και 1* (-31%).

Διάγραμμα 31: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες (2010=100), 2010-2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.3 Ξενοδοχειακό δυναμικό Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 22% των μονάδων, το 26% των δωματίων και το 27% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 2.241 μονάδες με 115.210 δωμάτια και 232.862 κλίνες. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 11% των μονάδων, το 19% των δωματίων και το 20% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.096 μονάδες, 85.121 δωμάτια και 172.186 κλίνες.

Πίνακας 21: Ξενοδοχειακό δυναμικό των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

		ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ					
		Ξενοδοχειακό δυναμικό 2021					
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Ρόδου	Μονάδες	67	135	150	153	47	552
	Δωμάτια	17.353	20.030	7.315	5.445	919	51.062
	Κλίνες	35.968	40.694	14.192	10.522	1.808	103.184
Κω	Μονάδες	44	49	69	126	5	293
	Δωμάτια	10.420	8.310	4.639	4.329	102	27.800
	Κλίνες	22.241	17.210	9.150	8.202	210	57.013
Καρπάθου	Μονάδες	2	14	35	67	5	123
	Δωμάτια	364	503	1.146	1.375	72	3.460
	Κλίνες	750	967	2.156	2.553	122	6.548
Καλύμνου	Μονάδες	1	9	27	82	9	128
	Δωμάτια	64	272	780	1.551	132	2.799
	Κλίνες	175	591	1.495	2.925	255	5.441
Σύνολο	Μονάδες	114	207	281	428	66	1.096
	Δωμάτια	28.201	29.115	13.880	12.700	1.225	85.121
	Κλίνες	59.134	59.462	26.993	24.202	2.395	172.186

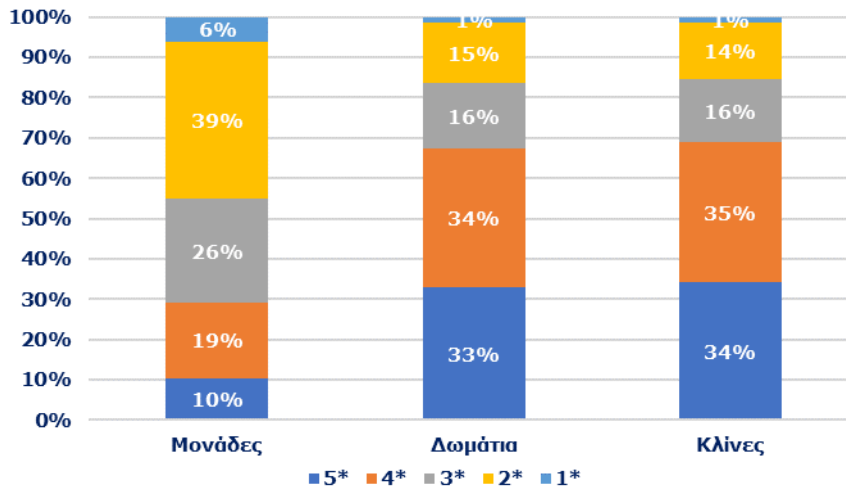
Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (39%), 3* (26%) και 4* (19%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (10%) και 1* (6%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη με εξαίρεση τα 1*, 5* (33%), 4* (34%), 3* (16%), 2* (15%) και 1* (1%).

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (34%), 4* (35%), 3* (16%), 2* (14%) και 1* (1%).

Συμπερασματικά παρατηρούμε ότι παρόλο που τα 5* ξενοδοχεία κατέχουν το 10% των μονάδων εντούτοις αντιπροσωπεύουν το 33% των δωματίων και το 34% των κλινών.

Διάγραμμα 32: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στα Δωδεκάνησα, 2021

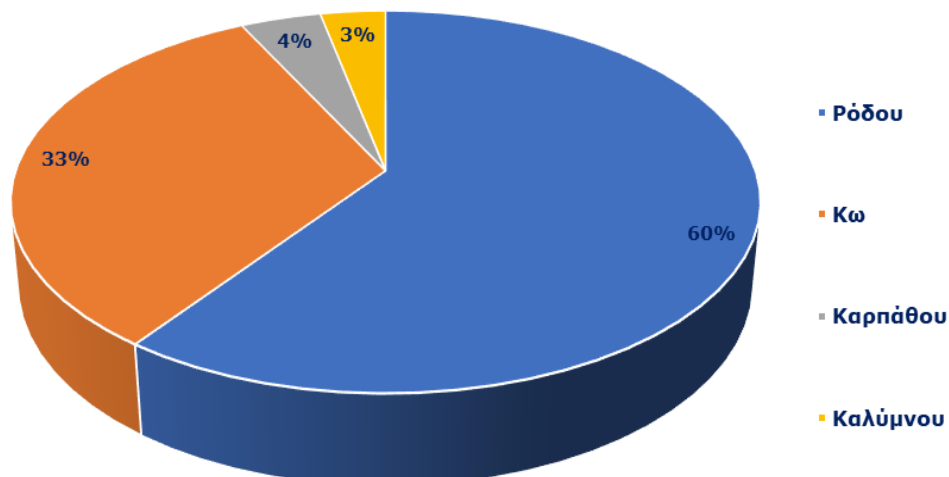

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ρόδου αντιπροσωπεύει το 60% των δωματίων των Δωδεκανήσων με 552 μονάδες, 51.062 δωμάτια και 103.184 κλίνες,
- Η Ενότητα Κω διαθέτει το 33% του δυναμικού των Δωδεκανήσων με 293 μονάδες, 27.800 δωμάτια και 57.013 κλίνες,
- Η Ενότητα Καρπάθου αντιπροσωπεύει το 4% του δυναμικού με 123 μονάδες, 3.460 δωμάτια και 6.548 κλίνες και
- Η Ενότητα Καλύμνου διαθέτει το 3% του δυναμικού με 128 μονάδες, 2.799 δωμάτια και 5.441 κλίνες.

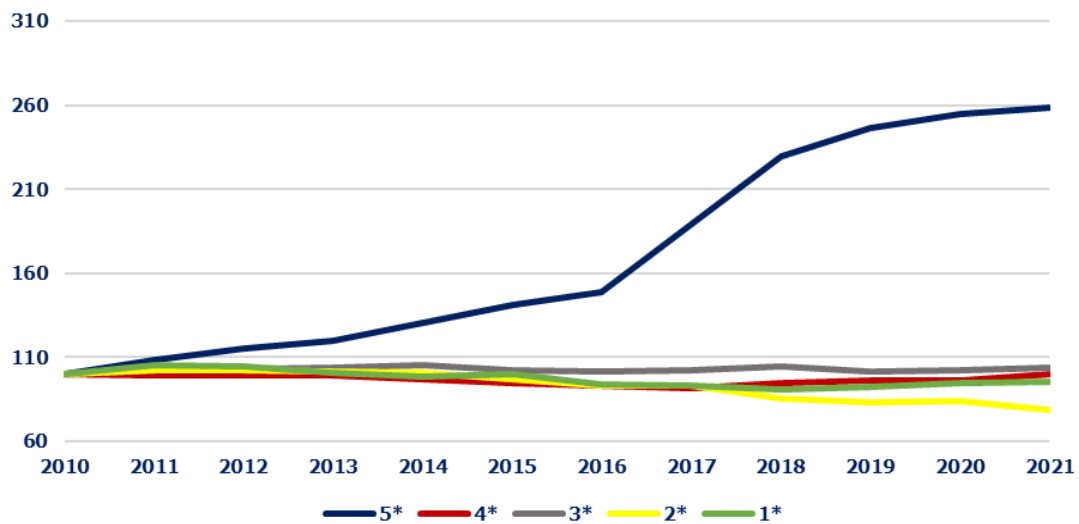
Διάγραμμα 33: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα την περίοδο 2010-2021, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+158%) και 3* (+3%) και μείωση στα 4* (-0,1%), 2* (-21%) και 1* (-4%).

Διάγραμμα 34: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα (2010=100), 2010-2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 22: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	Μονάδες	1.472	7.373	13.349	5.602	27.796
	Δωμάτια	12.209	55.134	87.650	32.217	187.210
	Κλίνες	29.832	129.949	201.730	73.528	435.039

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

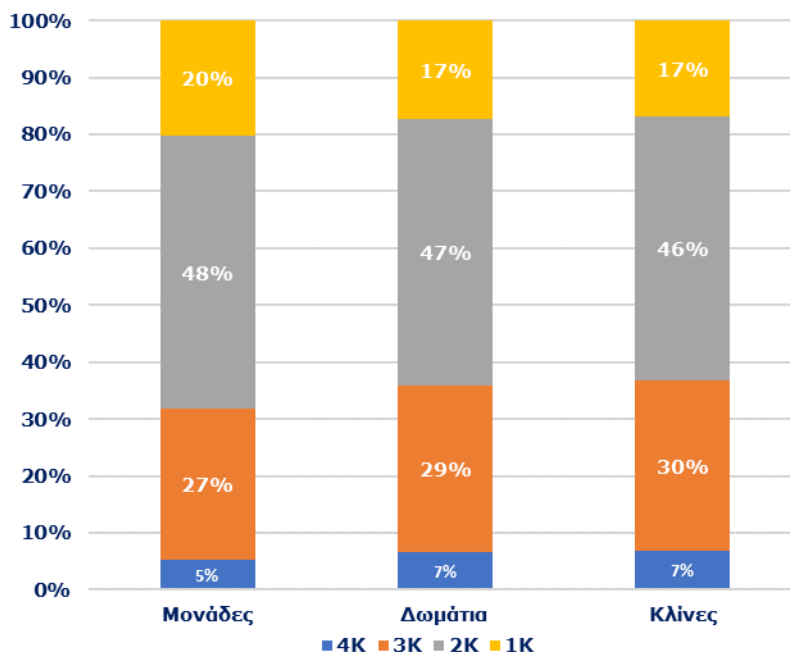
Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 35: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

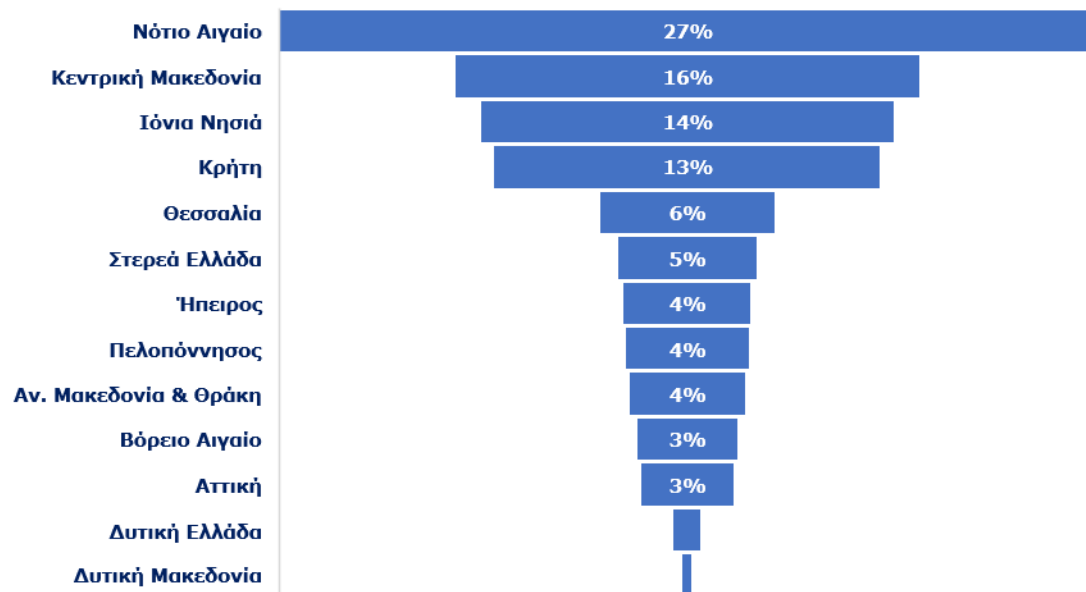

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 26% των μονάδων, το 27% των δωματίων και το 27% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 7.324 μονάδες με 50.938 δωμάτια και 116.314 κλίνες. Επιμέρους, οι Κυκλάδες αντιπροσωπεύουν το 2019 το 21% των μονάδων, το 21% των δωματίων και των 21% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτουν 5.743 μονάδες με 38.747 δωμάτια και 90.214 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

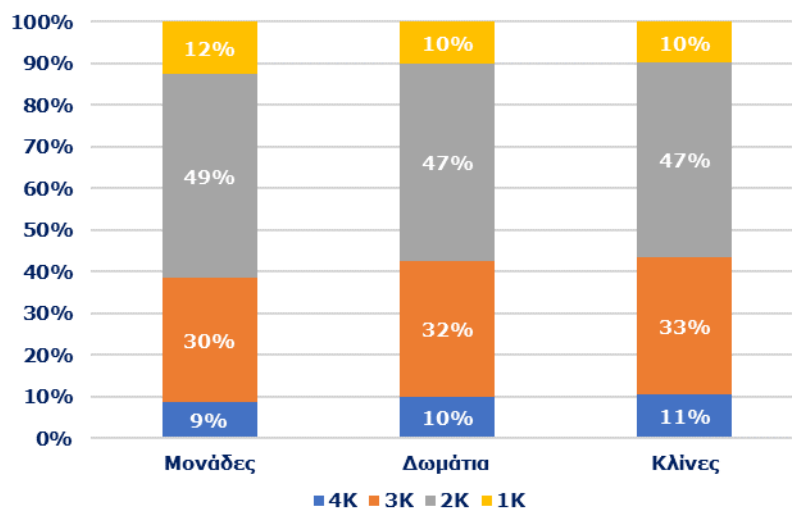
Ενότητα		Κυκλάδες				Σύνολο
		Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019				
		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	
Θήρας	Μονάδες	210	508	589	138	1.445
	Δωμάτια	1.857	4.100	4.569	929	11.455
	Κλίνες	4.507	9.497	10.318	2.087	26.409
Νάξου	Μονάδες	48	279	459	114	900
	Δωμάτια	309	1.887	3.275	768	6.239
	Κλίνες	718	4.289	7.424	1.711	14.142
Πάρου	Μονάδες	84	191	517	118	910
	Δωμάτια	607	1.560	3.371	675	6.213
	Κλίνες	1.549	3.833	7.920	1.545	14.847
Μήλου	Μονάδες	36	214	478	134	862
	Δωμάτια	205	1.348	2.606	571	4.730
	Κλίνες	489	3.176	5.737	1.241	10.643
Μυκόνου	Μονάδες	73	177	220	65	535
	Δωμάτια	633	1.564	1.444	348	3.989
	Κλίνες	1.581	3.756	3.267	878	9.482
Σύρου	Μονάδες	7	93	208	55	363
	Δωμάτια	62	605	1.108	227	2.002
	Κλίνες	155	1.411	2.643	545	4.754
Άνδρου	Μονάδες	11	79	136	22	248
	Δωμάτια	79	538	846	101	1.564
	Κλίνες	195	1.315	1.935	246	3.691
Τήνου	Μονάδες	29	110	132	35	306
	Δωμάτια	134	647	647	129	1.557
	Κλίνες	326	1.567	1.551	296	3.740
Κέας - Κύθου	Μονάδες	6	54	86	28	174
	Δωμάτια	31	312	508	147	998
	Κλίνες	86	812	1.262	346	2.506
Σύνολο	Μονάδες	504	1.705	2.825	709	5.743
	Δωμάτια	3.917	12.561	18.374	3.895	38.747
	Κλίνες	9.606	29.656	42.057	8.895	90.214

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (49%) και 3K (30%) και χαμηλή στις μονάδες με 1K (12%) και 4K (9%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (10%), 3K (32%), 2K (47%) και 1K (10%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (11%), 3K (33%), 2K (47%) και 1K (10%).

Διάγραμμα 37: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στις Κυκλάδες, 2019

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

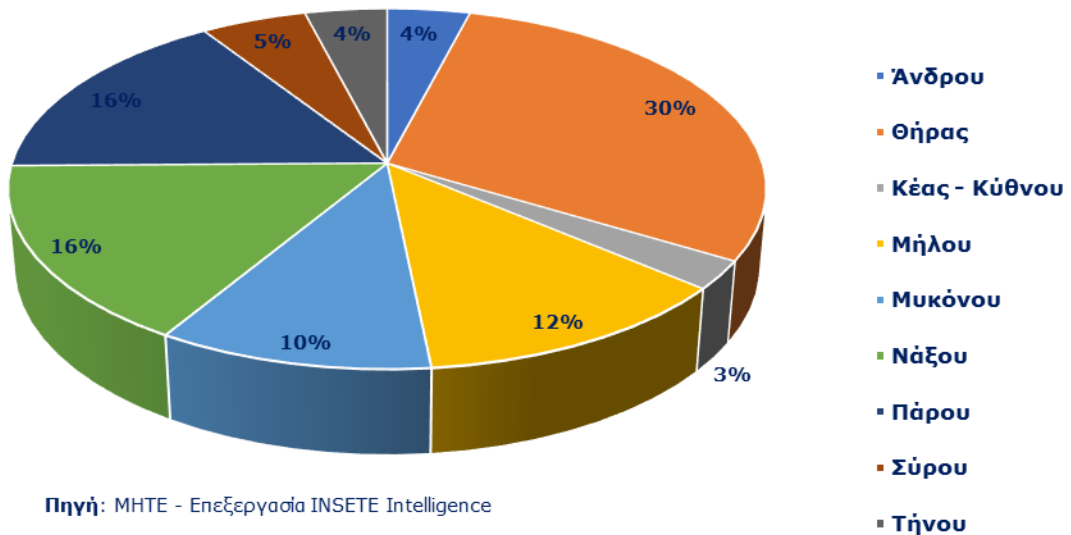
Αναφορικά με τις επιμέρους Ενώτητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Θήρας αντιπροσωπεύει το 30% του δυναμικού δωματίων των Κυκλάδων με 1.445 μονάδες, 11.455 δωμάτια και 26.409 κλίνες,
- Η Ενότητα Νάξου διαθέτει το 16% του δυναμικού των Κυκλάδων με 900 μονάδες, 6.239 δωμάτια και 14.142 κλίνες,
- Η Ενότητα Πάρου αντιπροσωπεύει το 16% του δυναμικού με 910 μονάδες, 6.213 δωμάτια και 14.847 κλίνες,
- Η Ενότητα Μήλου διαθέτει το 12% του δυναμικού με 862 μονάδες, 4.730 δωμάτια και 10.643 κλίνες,
- Η Ενότητα Μυκόνου διαθέτει το 10% του δυναμικού με 535 μονάδες, 3.989 δωμάτια και 9.482 κλίνες,
- Η Ενότητα Σύρου αντιπροσωπεύει το 5% του δυναμικού με 363 μονάδες, 2.002 δωμάτια και 4.754 κλίνες,
- Η Ενότητα Άνδρου διαθέτει το 4% του δυναμικού με 248 μονάδες, 1.564 δωμάτια και 3.961 κλίνες,

- Η Ενότητα Τήνου διαθέτει το 4% του δυναμικού με 306 μονάδες, 1.557 δωμάτια και 3.740 κλίνες και
- Η Ενότητα Κέας-Κύθνου διαθέτει το 3% του δυναμικού με 174 μονάδες, 998 δωμάτια και 2.506 κλίνες.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

2.2.3 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 26% των μονάδων, το 27% των δωματίων και το 27% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 7.324 μονάδες με 50.938 δωμάτια και 116.314 κλίνες. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν το 2019 το 6% των μονάδων, το 7% των δωματίων και των 6% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτουν 1.581 μονάδες με 12.191 δωμάτια και 26.100 κλίνες.

Πίνακας 24: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

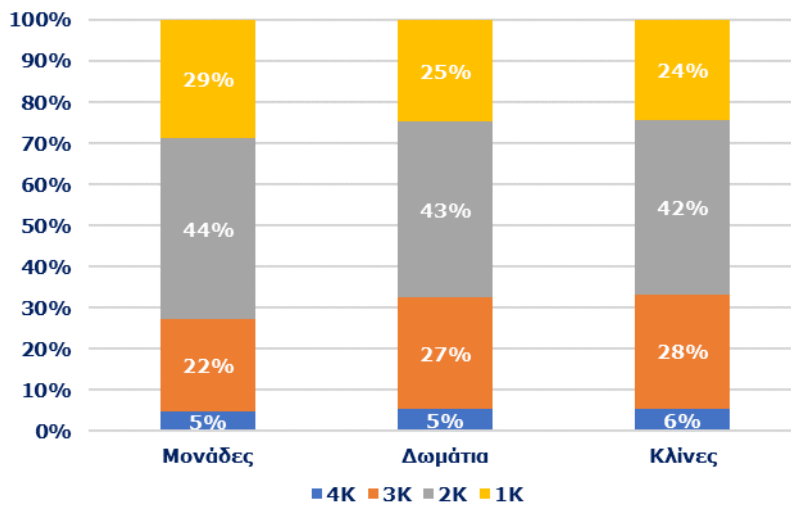
Ενότητα		Δωδεκάνησα				
		Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019				
		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Ρόδου	Μονάδες	65	203	363	234	865
	Δωμάτια	539	1.944	2.744	1.451	6.678
	Κλίνες	1.195	4.262	5.868	3.129	14.454
Κω	Μονάδες	8	54	93	115	270
	Δωμάτια	74	734	1.032	973	2.813
	Κλίνες	162	1.504	2.176	2.013	5.855
Καλύμνου	Μονάδες	5	77	190	79	351
	Δωμάτια	34	500	1.097	391	2.022
	Κλίνες	97	1.116	2.319	831	4.363
Καρπάθου	Μονάδες	0	21	46	28	95
	Δωμάτια	0	153	344	181	678
	Κλίνες	0	341	726	361	1.428
Σύνολο	Μονάδες	78	355	692	456	1.581
	Δωμάτια	647	3.331	5.217	2.996	12.191
	Κλίνες	1.454	7.223	11.089	6.334	26.100

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (44%), 1K (29%) και 3K (22%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (5%), 3K (27%), 2K (43%) και 1K (25%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (6%), 3K (28%), 2K (42%) και 1K (24%).

Διάγραμμα 39: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στα Δωδεκάνησα, 2019

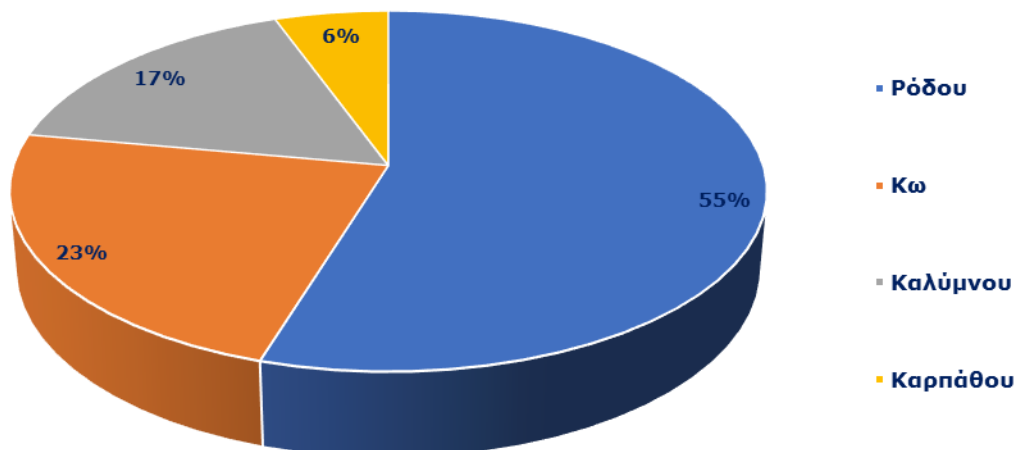

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ρόδου αντιπροσωπεύει το 55% του δυναμικού δωματίων των Δωδεκανήσων με 865 μονάδες, 6.678 δωμάτια και 14.454 κλίνες,
- Η Ενότητα Κω διαθέτει το 23% του δυναμικού των Δωδεκανήσων με 270 μονάδες, 2.813 δωμάτια και 5.855 κλίνες,
- Η Ενότητα Καλύμνου αντιπροσωπεύει το 17% του δυναμικού με 351 μονάδες, 2.022 δωμάτια και 4.363 κλίνες και
- Η Ενότητα Καρπάθου διαθέτει το 6% του δυναμικού με 95 μονάδες, 678 δωμάτια και 1.428 κλίνες,

Διάγραμμα 40: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

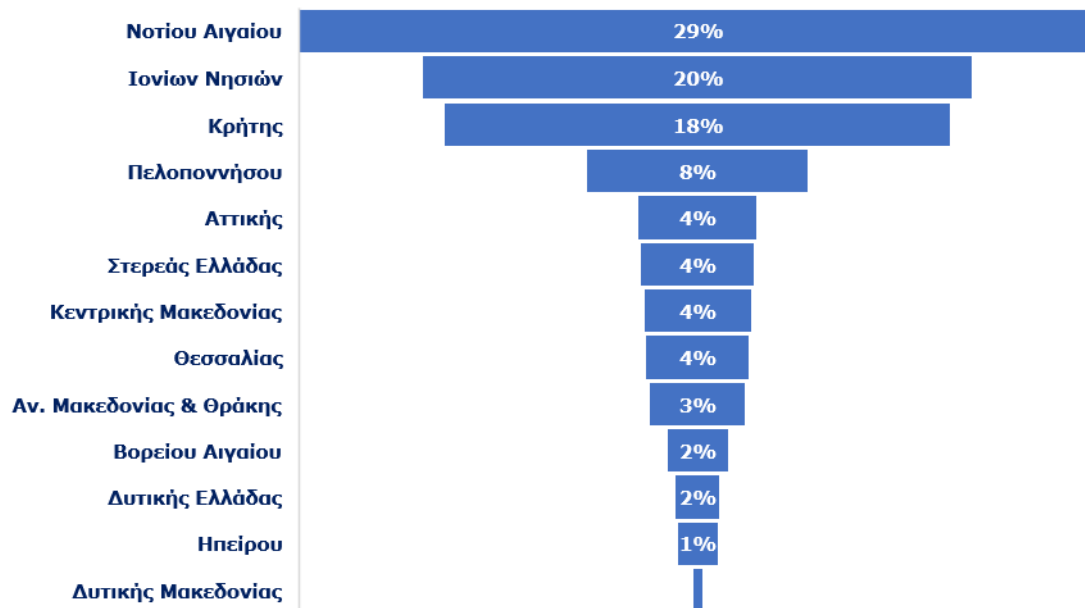
Πίνακας 25: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 34% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 29% των δωματίων και το 31% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 3.862 μονάδες με 4.972 δωμάτια και 28.326 κλίνες. Επιμέρους, οι Κυκλάδες το 2018 αντιπροσωπεύουν το 27% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 23% των δωματίων και το 26% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 3.035 μονάδες με 3.946 δωμάτια και 23.289 κλίνες.

Πίνακας 26: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στις Κυκλάδες ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Μυκόνου	795	973	6.996
Θήρας	649	915	4.012
Πάρου	567	706	4.648
Μήλου	239	296	1.502
Νάξου	224	296	1.570
Τήνου	163	257	1.332
Κέας - Κύθνου	204	244	1.582
Σύρου	118	150	989
Άνδρου	76	109	658
Σύνολο	3.035	3.946	23.289

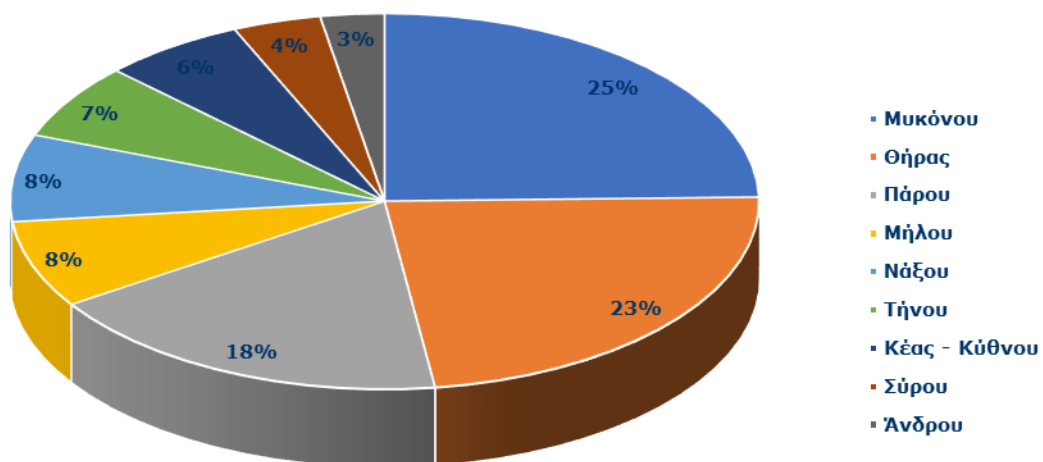
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μυκόνου αντιπροσώπευε το 25% του δυναμικού δωματίων των Κυκλάδων με 795 μονάδες, 973 δωμάτια και 6.996 κλίνες,
- Η Ενότητα Θήρας διέθετε το 23% του δυναμικού των Κυκλάδων με 649 μονάδες, 915 δωμάτια και 4.012 κλίνες,
- Η Ενότητα Πάρου αντιπροσώπευε το 18% του δυναμικού με 567 μονάδες, 706 δωμάτια και 4.648 κλίνες,
- Η Ενότητα Μήλου διέθετε το 8% του δυναμικού με 239 μονάδες, 296 δωμάτια και 1.502 κλίνες,
- Η Ενότητα Νάξου αντιπροσώπευε το 8% του δυναμικού με 224 μονάδες, 296 δωμάτια και 1.570 κλίνες,
- Η Ενότητα Τήνου διέθετε το 7% του δυναμικού με 163 μονάδες, 257 δωμάτια και 1.332 κλίνες,

- Η Ενότητα Κέας - Κύθνου διέθετε το 6% του δυναμικού με 204 μονάδες, 244 δωμάτια και 1.582 κλίνες,
- Η Ενότητα Σύρου διέθετε το 4% του δυναμικού με 118 μονάδες, 150 δωμάτια και 989 κλίνες και
- Η Ενότητα Άνδρου αντιπροσώπευε το 3% του δυναμικού με 76 μονάδες, 109 δωμάτια και 658 κλίνες.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3.3 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 34% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 29% των δωματίων και το 31% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 3.862 μονάδες με 4.972 δωμάτια και 28.326 κλίνες. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα το 2018 αντιπροσωπεύουν το 7% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 6% των δωματίων και το 6% των κλινών. Συνολικά διαθέτουν 827 μονάδες με 1.026 δωμάτια και 5.037 κλίνες.

Πίνακας 27: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στα Δωδεκάνησα ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Ρόδου	602	671	3.500
Καλύμνου	151	205	1.027
Καρπάθου	36	88	273
Κω	38	62	237
Σύνολο	827	1.026	5.037

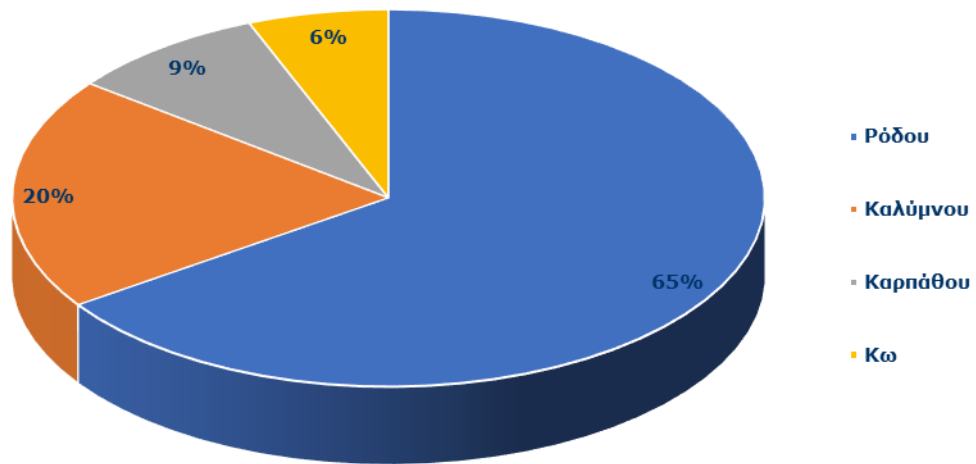
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ρόδου αντιπροσώπευε το 65% του δυναμικού δωματίων των Δωδεκανήσων με 602 μονάδες, 671 δωμάτια και 3.500 κλίνες,
- Η Ενότητα Καλύμνου διέθετε το 20% του δυναμικού των Δωδεκανήσων με 151 μονάδες, 205 δωμάτια και 1.027 κλίνες,
- Η Ενότητα Καρπάθου αντιπροσώπευε το 9% του δυναμικού με 36 μονάδες, 88 δωμάτια και 273 κλίνες,
- Η Ενότητα Κω διέθετε το 6% του δυναμικού με 38 μονάδες, 62 δωμάτια και 237 κλίνες.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +22% (από 188 χιλ. το 2001 σε 230 χιλ. το 2011), κατά +41% στις κενές κατοικίες (από 81 χιλ. το 2001 σε 113 χιλ. το 2011) και κατά +32% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 57 χιλ. το 2001 σε 75 χιλ. το 2011).

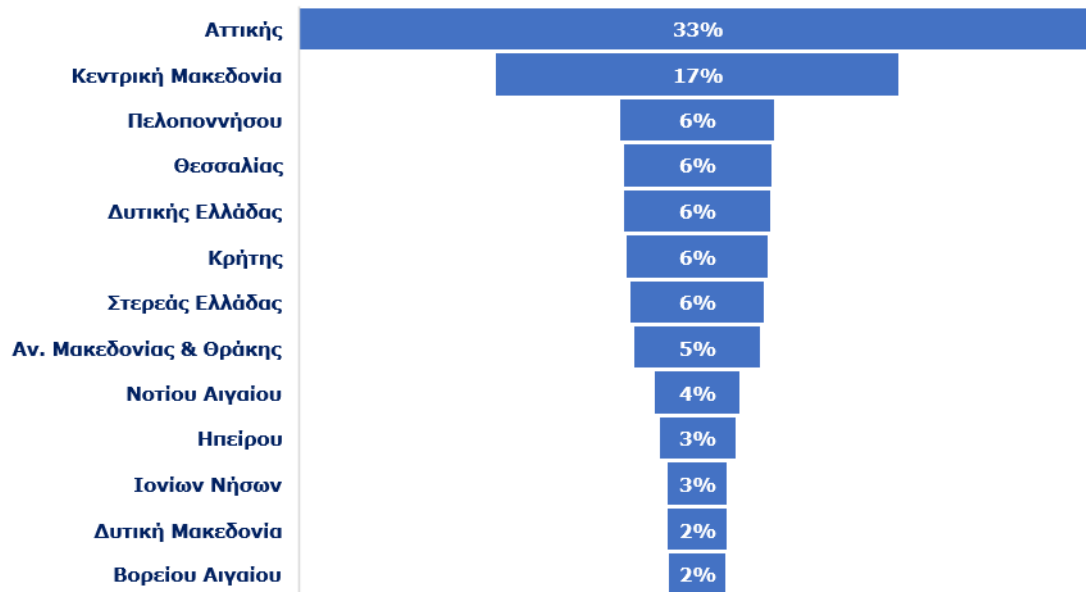
Πίνακας 28: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

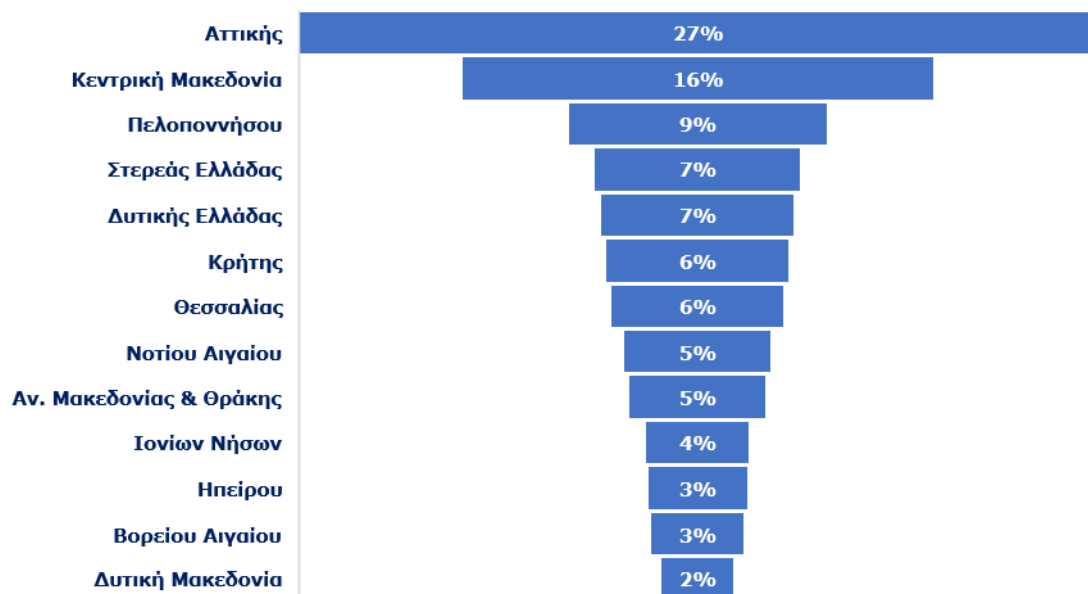
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

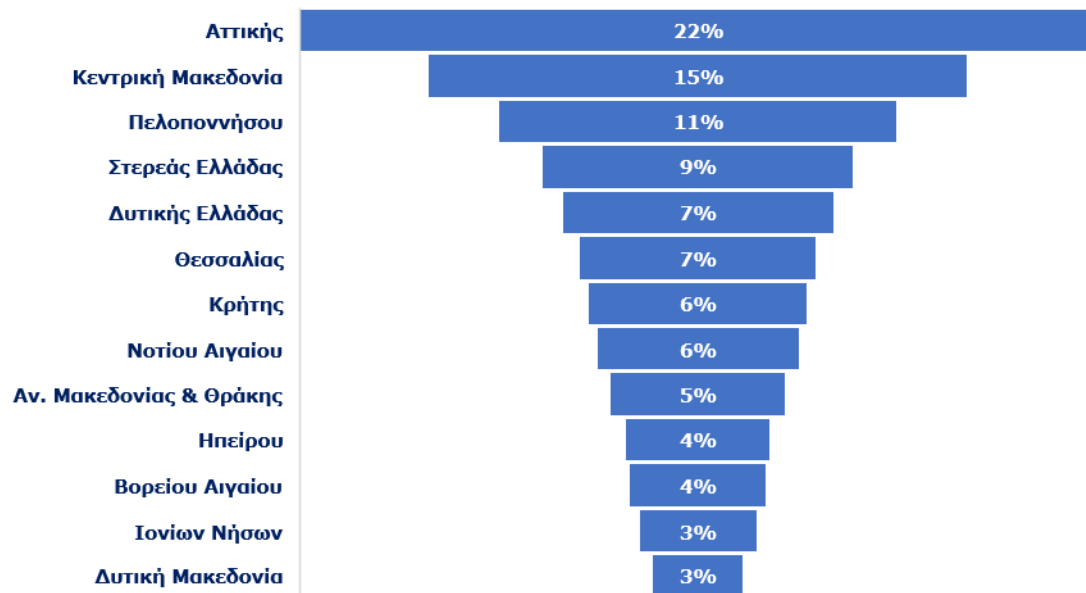
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2011 το 4% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 5% των κενών κατοικιών και το 6% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2021

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 29: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

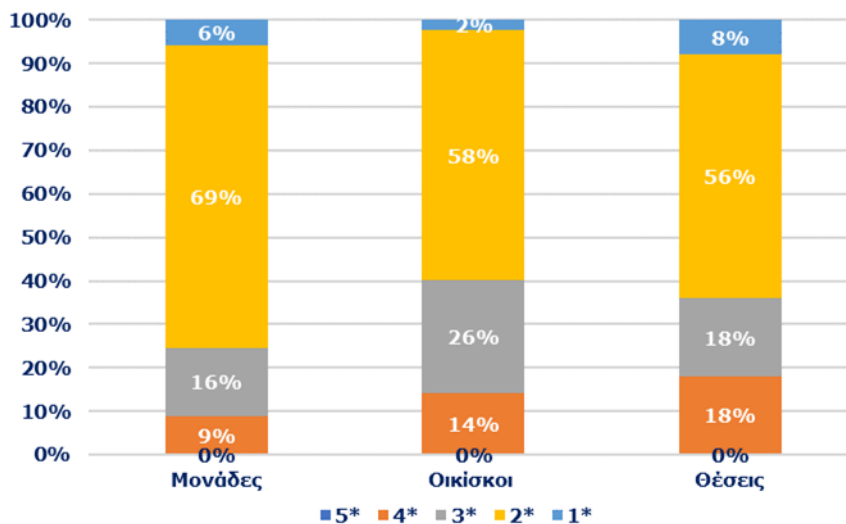
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	10	10	45	5	70
	Οικίσκοι	0	28	83	214	26	351
	Θέσεις	0	1.751	1.259	3.193	296	6.499
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	1	9	46	1	57
	Οικίσκοι	0	11	17	32	0	60
	Θέσεις	0	50	1.001	3.062	31	4.144
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	5	23	3	33
	Οικίσκοι	0	0	114	172	0	286
	Θέσεις	0	22	371	1.561	540	2.494
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	6	2	6	3	17
	Οικίσκοι	0	16	0	1	0	17
	Θέσεις	0	979	266	557	392	2.194
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	19	0	23
	Οικίσκοι	0	26	0	93	0	119
	Θέσεις	0	101	259	1.399	0	1.759
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	3	8	10	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	406	474	657	30	1.567
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	4	13	0	17
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	288	898	0	1.186
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	1	9	0	10
	Θέσεις	75	0	98	702	196	1.071
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	2	10
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	80	736
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	53	0	53
Σύνολο	Μονάδες	1	27	49	209	17	303
	Οικίσκοι	0	172	282	588	26	1.068
	Θέσεις	75	3.741	4.520	14.119	1.665	24.120

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2021 διέθετε 303 μονάδες κάμπινγκ με 1.068 οικίσκους και 24.120 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (69%) και 3* (16%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (6%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (26%), 2* (58%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (18%), 3* (18%), 2* (56%) και 1* (8%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

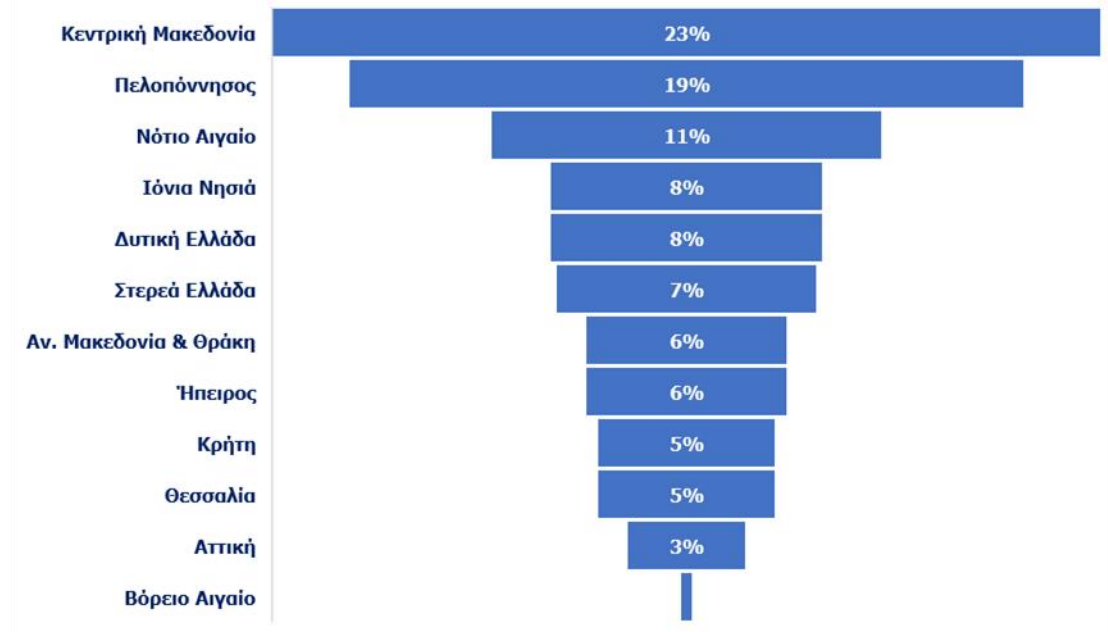
Διάγραμμα 47: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

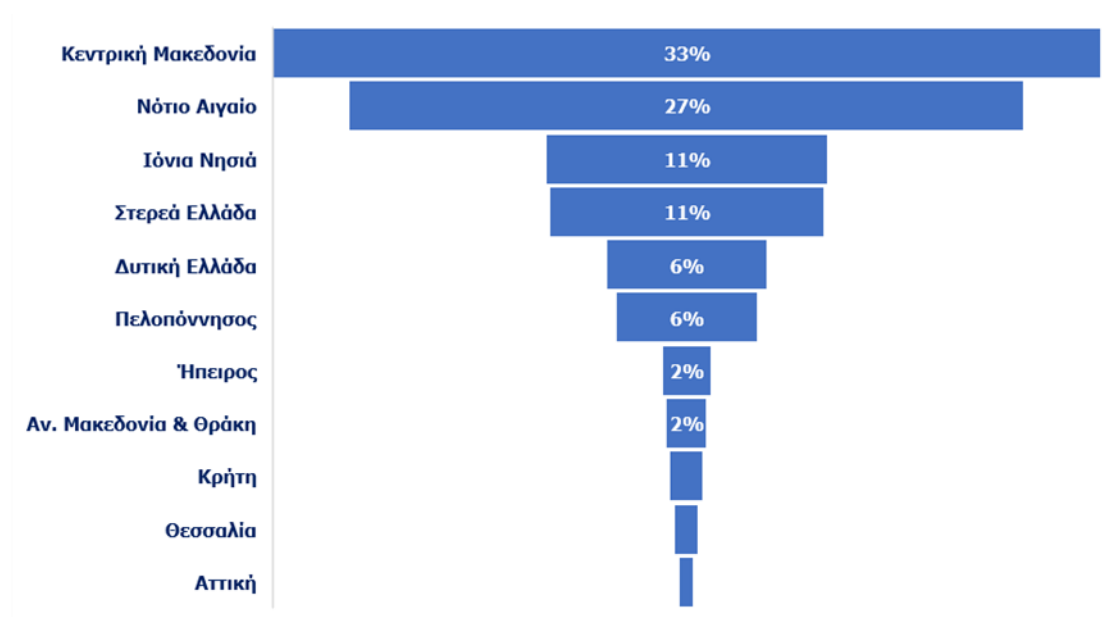
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι για το 2021 η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

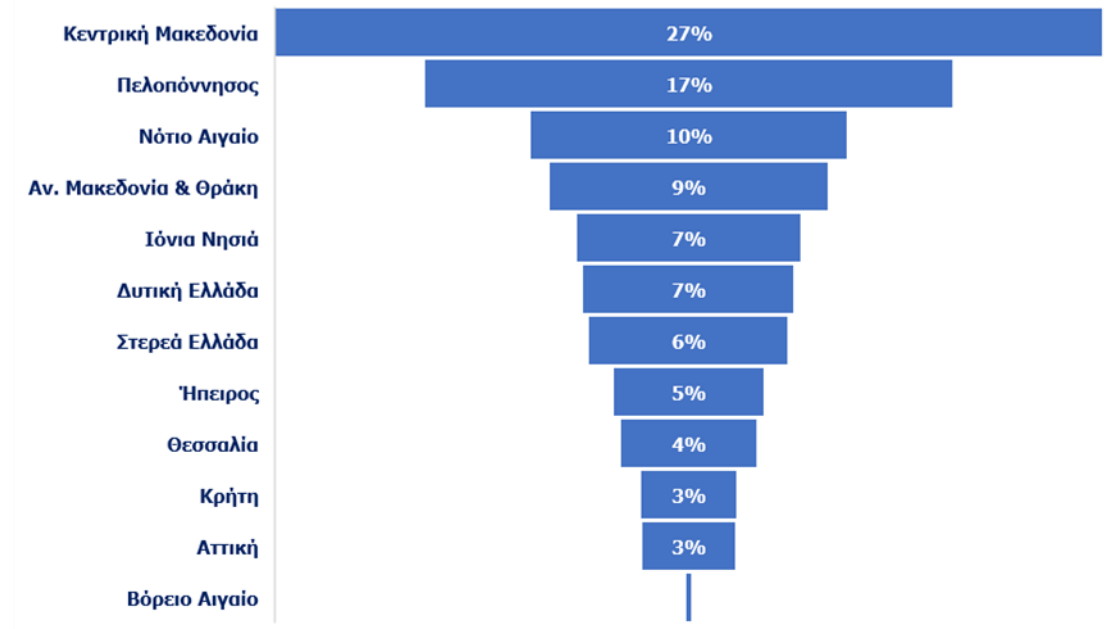
Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και Στερεάς Ελλάδας να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 82% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 54% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 11% των μονάδων της χώρας, το 27% των οικίσκων και το 10% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 33 μονάδες με 286 οικίσκους και 2.494 θέσεις. Επιμέρους, οι Κυκλάδες καταγράφουν το 2021 το 10% των μονάδων της χώρας, το 27% των οικίσκων και το 10% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 29 μονάδες με 286 οικίσκους και 2.342 θέσεις.

Πίνακας 30: Δυναμικό κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

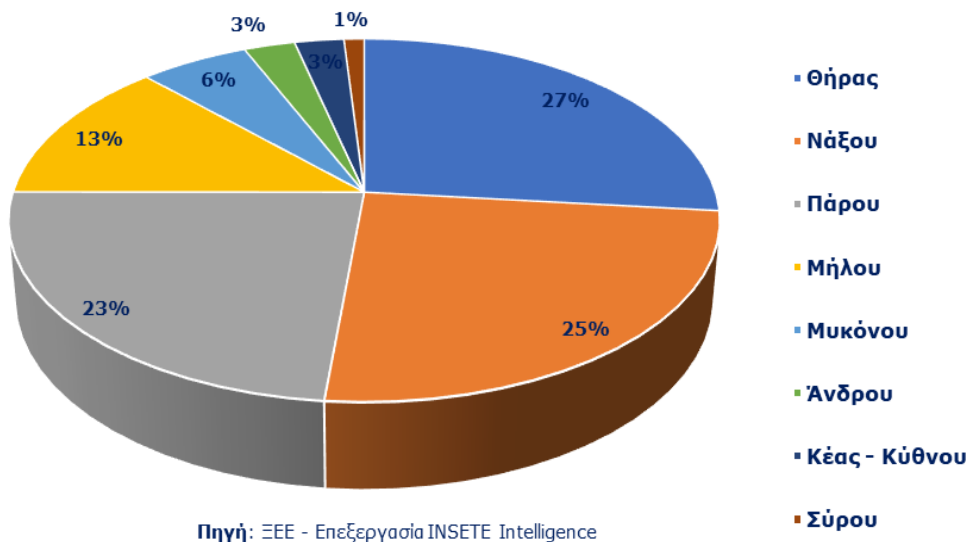
Ενότητα		Κυκλάδες				Σύνολο
		4*	3*	2*	1*	
Θήρας	Μονάδες	0	1	4	1	6
	Οικίσκοι	0	13	23	0	36
	Θέσεις	0	88	346	190	624
Νάξου	Μονάδες	0	1	4	1	6
	Οικίσκοι	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	30	303	250	583
Πάρου	Μονάδες	0	1	6	0	7
	Οικίσκοι	0	60	0	0	60
	Θέσεις	0	125	425	0	550
Μήλου	Μονάδες	0	1	2	1	4
	Οικίσκοι	0	12	25	0	37
	Θέσεις	0	63	138	100	301
Μυκόνου	Μονάδες	1	1	1	0	3
	Οικίσκοι	0	29	93	0	122
	Θέσεις	2	65	68	0	135
Άνδρου	Μονάδες	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	63	0	63
Κέας - Κύθου	Μονάδες	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	61	0	61
Σύρου	Μονάδες	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	10	0	10
	Θέσεις	0	0	25	0	25
Σύνολο	Μονάδες	1	5	20	3	29
	Οικίσκοι	0	114	172	0	286
	Θέσεις	2	371	1.429	540	2.342

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Θήρας αντιπροσωπεύει το 27% του δυναμικού των θέσεων των Κυκλάδων με 6 μονάδες, 36 οικίσκους και 624 θέσεις,
- Η Ενότητα Νάξου διαθέτει το 25% του δυναμικού των Κυκλάδων με 6 μονάδες, 21 οικίσκους και 583 θέσεις,
- Η Ενότητα Πάρου διαθέτει το 23% του δυναμικού των Κυκλάδων με 7 μονάδες, 60 οικίσκους και 550 θέσεις,
- Η Ενότητα Μήλου διαθέτει το 13% του δυναμικού με 4 μονάδες, 37 οικίσκους και 301 θέσεις,
- Η Ενότητα Μυκόνου αντιπροσωπεύει το 6% του δυναμικού των Κυκλάδων με 3 μονάδες, 122 οικίσκους και 135 θέσεις,
- Η Ενότητα Άνδρου διαθέτει το 3% του δυναμικού με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 63 θέσεις,
- Η Ενότητα Κέας-Κύθνου διαθέτει το 3% του δυναμικού με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 61 θέσεις και
- Η Ενότητα Σύρου αντιπροσωπεύει το 1% του δυναμικού των Κυκλάδων με 1 μονάδα, 10 οικίσκους και 25 θέσεις.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

2.5.3 Δυναμικό κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 11% των μονάδων της χώρας, το 27% των οικίσκων και το 10% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 33 μονάδες με 286 οικίσκους και 2.494 θέσεις. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα καταγράφουν το 2021 το 1% των μονάδων της χώρας, το 0% των οικίσκων και το 1% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 4 μονάδες με 0 οικίσκους και 152 θέσεις.

Πίνακας 31: Δυναμικό κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

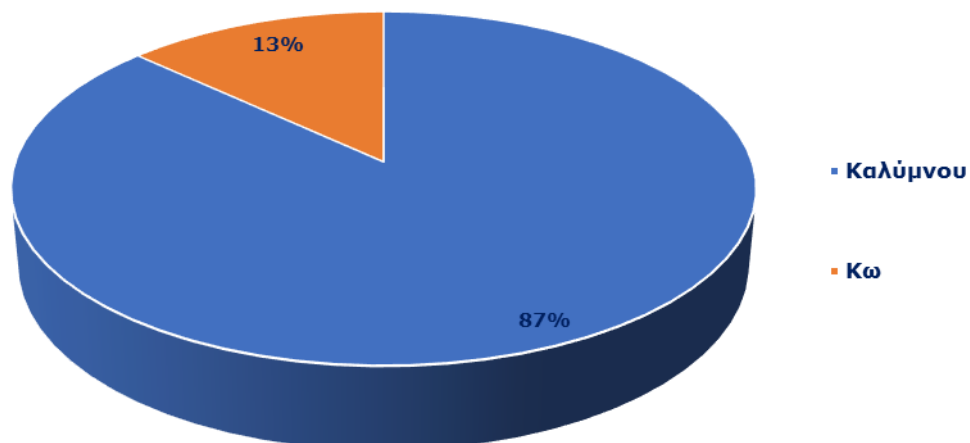
		Δωδεκάνησα				
		Δυναμικό Κάμπινγκ 2021				
Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Καλύμνου	Μονάδες	0	0	3	0	3
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	132	0	132
Κω	Μονάδες	1	0	0	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	20	0	0	0	20
Σύνολο	Μονάδες	1	0	3	0	4
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	20	0	132	0	152

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Καλύμνου αντιπροσωπεύει το 87% του δυναμικού των θέσεων των Δωδεκάνησων με 3 μονάδες, 0 οικίσκους και 132 θέσεις και
- Η Ενότητα Κω διαθέτει το 13% του δυναμικού με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 20 θέσεις.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφονται 218 παραδοσιακοί οικισμοί εκ των οποίων οι 163 στις Κυκλάδες και οι 55 στα Δωδεκάνησα.

Πίνακας 32: Παραδοσιακοί Οικισμοί στις Κυκλάδες

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ													
ΑΝΔΡΟΥ	ΜΕΣΑ ΧΩΡΙΟΝ	ΒΟΘΩΝ	ΘΗΡΑΣ	ΚΕΑΣ - ΚΥΘΝΟΥ	ΜΗΛΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΝΑΞΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΣΥΡΟΥ	ΤΗΝΟΥ			
ΑΝΔΡΟΣ	ΜΕΣΑ ΧΩΡΙΟΝ	ΒΟΘΩΝ	ΑΝΑΦΗ	ΒΟΥΡΚΑΡΙΟΝ (ΚΕΑΣ)	ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ (ΣΙΦΝΟΥ)	ΑΝΩ ΜΕΡΑ	ΑΠΕΙΡΑΝΘΟΣ	ΜΕΣΗ ΠΟΤΑΜΙΑ	ΑΓΚΑΙΡΙΑ	ΑΝΩ ΣΥΡΟΣ	ΑΓΑΠΗ	ΞΙΝΑΡΑ	
ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ	ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΕΜΠΟΡΕΙΟΝ	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ	ΔΡΥΟΠΟΛΙΣ (ΚΥΘΝΟΥ)	ΑΡΤΕΜΩΝ (ΣΙΦΝΟΥ)	ΧΩΡΑ ΜΥΚΟΝΟΥ	ΑΓΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟΝ	ΑΡΝΑΔΟΣ	ΚΑΜΠΟΣ	
ΑΗΔΟΝΙΑ	ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟΝ	ΕΞΩ ΓΩΝΙΑ	ΙΟΣ	ΚΕΑ	ΒΑΘΥ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΑΝΩ ΠΟΤΑΜΙΑ	ΑΙΓΙΑΛΗ	ΙΣΤΕΡΝΙΟΝ	ΕΡΜΟΥΠΟΛΗ	ΒΕΡΝΑΔΑΤΟΣ	ΜΕΣΗ	
ΑΛΑΜΑΝΝΙΑ	ΚΑΤΑΚΑΛΑΙΟΙ	ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΓΩΝΙΑΣ	ΚΑΜΠΟΥ (ΙΟΥ)	ΚΟΡΗΣΣΙΑ (ΚΕΑΣ)	ΓΑΛΑΝΗ (ΣΕΡΙΦΟΥ)		ΑΝΩ ΣΑΓΚΡΙΟΝ	ΑΜΟΡΓΟΣ	ΚΩΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΟΠΗ	ΒΩΛΑΞ	ΜΟΥΝΤΑΔΟΣ	
ΑΜΟΝΑΚΛΙΟΣ	ΜΕΣΑΡΙΑ	ΗΜΕΡΟΒΙΓΛΙΟ	ΒΟΣΤΑΣΗΣ (ΦΟΛΕΓΑΝΙ)	ΚΥΘΝΟΣ	ΚΑΣΤΡΟΝ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΒΙΒΛΟΣ	ΘΟΛΑΡΙΑ	ΛΕΥΚΑΙ	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ	ΔΥΟ ΧΩΡΙΑ	ΜΠΕΡΔΕΜΙΑΡΟΣ	
ΑΠΟΙΚΙΑ	ΜΟΥΣΙΩΝΑΣ	ΘΗΡΑ	ΟΡΜΟΥ ΓΕΡΜΑΝΩΛΗ (ΙΟΥ)	ΛΟΥΤΡΑ (ΚΥΘΝΟΥ)	ΚΑΤΩ ΠΕΤΑΛΙΟΝ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΓΑΛΑΝΑΔΟΝ	ΚΑΤΑΠΟΛΑ	ΜΑΡΑΘΙΟΝ	ΧΡΟΥΣΑ	ΙΣΤΕΡΝΙΑ	ΠΑΝΟΡΜΟΣ (ΠΥΡΓΟΣ)	
ΒΟΥΡΚΩΤΗ	ΜΠΑΤΣΙΟΝ	ΘΗΡΑΣΙΑ	ΣΙΚΙΝΟΣ	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ (ΚΕΑΣ)	ΚΕΝΤΑΡΧΟΣ (ΣΕΡΙΦΟΥ)		ΓΛΙΝΑΡΔΟΝ	ΞΥΛΟΚΕΑΡΑΤΙΔΙΟΝ	ΜΑΡΜΑΡΑ		ΚΑΛΛΟΝΗ	ΠΛΑΤΙΑ	
ΒΡΑΧΝΟΣ	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΝ	ΘΟΛΟΣ	ΦΟΙΝΙΚΙΑ	ΠΛΑΓΙΑ (ΚΕΑΣ)	ΚΙΜΩΛΟΣ		ΔΑΜΑΡΙΩΝΑΣ	ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΡΟΥΜΠΟΥ	ΜΑΡΠΗΣΣΑ		ΚΑΡΔΙΑΝΗ	ΠΟΤΑΜΙΑ	
ΕΞΩ ΒΟΥΝΙΟΝ	ΠΑΛΑΙΟΠΟΛΙΣ	ΚΑΡΤΕΡΑΔΟΣ	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ		ΚΛΗΜΑ		ΚΑΤΩ ΠΟΤΑΜΙΑ	ΡΑΧΙΔΙΟΝ	ΝΑΟΥΣΑ		ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΣΜΑ	ΣΚΑΛΑΔΟΣ	
ΚΟΡΘΙΟΝ	ΠΕΡΑ ΧΩΡΙΟ	ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΝ			ΠΑΝΑΓΙΑ (ΣΕΡΙΦΟΥ)		ΚΑΤΩ ΣΑΓΚΡΙΟΝ		ΠΑΡΟΙΚΙΑ		ΚΕΧΡΟΣ	ΣΜΑΡΔΑΚΙΟΝ	
ΛΑΜΥΡΑ	ΡΟΓΟΝ	ΜΕΣΑΡΙΑ			ΣΕΡΙΦΟΣ		ΚΕΡΑΜΩΤΗ		ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ		ΚΟΥΜΑΡΟΣ	ΣΤΕΝΗ	
ΛΙΒΑΔΙΑ	ΣΤΑΥΡΟΣ	ΟΙΑ			ΤΡΥΠΗΤΗ		ΚΙΝΙΔΑΡΟΣ				ΚΡΟΚΟΣ	ΤΑΡΑΜΠΑΔΟΣ	
ΜΕΛΙΝΑ	ΣΤΕΝΙΑΙ	ΟΡΜΟΣ ΑΜΜΟΥΔΙΟΥ			ΦΑΡΟΣ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΚΟΡΩΝΙΣ				ΚΤΙΚΑΔΟΣ	ΤΖΑΔΟΣ	
ΜΕΝΗΤΕΣ	ΣΤΡΑΠΟΥΡΙΑΙ	ΟΡΜΟΣ ΑΡΜΕΝΗΣ			ΦΟΥΡΚΟΒΟΥΝΙ		ΚΟΡΩΝΟΣ				ΚΩΜΑ	ΤΡΙΑΝΤΑΔΟΣ	
ΜΕΣΑ ΒΟΥΝΙΟΝ	ΥΨΗΛΑ	ΠΥΡΓΟΣ			ΧΩΡΑ ΜΗΛΟΥ		ΚΟΥΡΟΥΝΟΧΩΡΙΟΝ				ΛΟΥΤΡΑ	ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΣ	
ΜΕΣΑΘΟΥΡΙΟΝ	ΦΑΛΛΙΚΑ						ΜΟΝΗ				ΜΑΡΛΑΣ	ΦΑΛΑΤΑΔΟΣ	
ΜΠΑΤΣΙ ΑΝΔΡΟΥ	ΧΩΝΑΙ						ΦΙΛΟΤΙΟΝ				ΜΥΡΣΙΝΗ	ΧΑΤΖΙΡΑΔΟΣ	
ΠΙΣΩ ΜΕΡΙΑ							ΧΑΛΚΕΙΟΝ				ΠΕΡΑΣΤΡΑ		

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Ενεργειαία INSETE Intelligence

Πίνακας 33: Παραδοσιακοί Οικισμοί στα Δωδεκάνησα

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ			
ΚΑΛΥΜΝΟΥ	ΚΑΡΠΑΘΟΥ	ΚΩ	ΡΟΔΟΥ
ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ (ΛΕΡΟΥ)	ΛΕΥΚΟΣ	ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ (ΝΙΣΥΡΟΥ)	ΑΛΙΜΙΑ (ΧΑΛΚΗΣ)
ΑΓΡΙΝΩΝΤΑ	ΑΥΛΩΝΑ	ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΝ (ΝΙΣΥΡΟΥ)	ΑΡΝΙΘΑ
ΑΛΙΝΔΑ (ΛΕΡΟΥ)	ΜΕΣΟΧΩΡΙΟΝ	ΝΙΚΙΑ (ΝΙΣΥΡΟΥ)	ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΟΝ
ΑΡΓΟΣ	ΟΛΥΜΠΟΣ	ΠΑΛΑΙΟΝ ΠΥΛΙΟΝ	ΒΑΓΙΕΣ
ΑΡΚΙΟΙ	ΤΡΙΣΤΟΜΟΣ		ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ (ΣΥΜΗΣ)
ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ	ΦΟΙΝΙΚΙΟΝ		ΕΠΑΝΩ ΚΑΛΑΜΩΝ
ΒΑΘΥΣ			ΚΑΤΤΑΒΙΑ
ΒΟΘΥΝΟΙ			ΚΙΟΤΑΡΙΟΝ
ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ			ΚΟΣΚΙΝΟΥ
ΚΑΛΥΜΝΟΣ			ΛΙΒΑΔΙΑ (ΤΗΛΟΥ)
ΚΑΜΑΡΙΟΝ			ΛΙΝΔΟΣ
ΛΑΚΚΙΟΝ (ΛΕΡΟΥ)			ΜΕΓΑΛΟΝ ΧΩΡΙΟΝ (ΤΗΛΟΥ)
ΛΙΒΑΔΙΟΝ (ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ)			ΜΕΓΙΣΤΗ
ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΟΝ (ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ)			ΜΕΣΑΝΑΓΡΟΣ
ΜΥΡΤΕΑΙ			ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ
ΠΑΝΟΡΜΟΣ			ΠΕΔΙΟΝ
ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ (ΛΕΡΟΥ)			ΠΕΥΚΟΙ
ΠΑΤΜΟΣ			ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ
ΣΚΑΛΙΑ			ΠΡΟΦΙΛΙΑ
ΤΕΛΕΝΔΟΣ			ΣΙΑΝΑ
ΨΕΡΙΜΟΣ			ΣΥΜΗ
			ΧΑΛΚΗ
			ΧΩΡΙΟΝ
			ΨΙΝΘΟΣ

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Ενότητα

Το Πολιτισμικό δυναμικό της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου συνθέτουν αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία εθνικής και διεθνούς εμβέλειας, οχυρωματικές κατασκευές (κάστρα κλπ.), θρησκευτικά μνημεία (ναοί, μοναστήρια, εξωκλήσια), αξιόλογα οικιστικά σύνολα κ.α.

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχουν χαρακτηριστεί από την UNESCO 3 Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, η Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου η οποία χρονολογείται από την αρχαιότητα (408 π.χ.), το νησί της Δήλου το οποίο υπήρξε σημαντικό λατρευτικό, επειδή εκεί γεννήθηκε ο Απόλλωνας και η Άρτεμις, και εμπορικό κέντρο της αρχαιότητας και η Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στην Πάτμο η οποία αποτελεί ίσως το σημαντικότερο μοναστηριακό συγκρότημα του Αιγαίου Πελάγους. Η Μονή είναι χτισμένη στην κορυφή του βουνού, προφανώς στην θέση του ναού της Αρτέμιδος και μιας Παλαιοχριστιανικής Βασιλικής.

Άλλοι αξιόλογοι αρχαιολογικοί πόροι της Περιφέρειας είναι ο αρχαιολογικός χώρος της Υψηλής στην Άνδρο, η προϊστορική πόλη της Αρχαίας Θήρας ένα από τα σημαντικότερα κέντρα του Αιγαίου στα προϊστορικά χρόνια, με τις προϊστορικές εγκαταστάσεις να χρονολογούνται από την Ύστερη Νεολιθική Εποχή. Η Ακρόπολη της Ρόδου η οποία αποτελούσε μια μνημειακή ζώνη με ιερά, μεγάλους ναούς, δημόσια κτίρια και υπόγειους χώρους λατρείας. Ο αρχαιολογικός χώρος της αγοράς και του λιμένος της Κω, η Ακρόπολη Ποσειδίου Καρπάθου, η αρχαία πόλη της Ιαλυσού και της Κάμειρου στην Ρόδο, ο γεωμετρικός οικισμός της Ζαγοράς Άνδρου, το ιερό του Ποσειδώνα και της Αμφιτρίτης στα Κιόνια Τήνου, η Φυλακωπή της Μήλου, ο αρχαιολογικός χώρος Σκάρκου Ίου, το Ιερό των Υρίων και η Πορτάρα στην Νάξο, ο αρχαιολογικός χώρος στη θέση Μάντρα Δεσποτικού, ο αρχαίος Οικισμός της Λίνδου, το Ασκληπιείο της Κω κ.α.

Επίσης, στην Περιφέρεια διασώζονται πλήθος οχυρωματικών κατασκευών όπως τα Κάστρα των Ιπποτών της Χάλκης, της Σίφνου, της Χώρας Καλύμνου, της Αντιμάχειας και του Περιπάτου στην Κω, του χωριού της Σύμης, του Παντελιού Λέρου, των Λειψών, Απολακκιάς κ.α.

Τέλος, στο Νότιο Αιγαίο απαντώνται αξιόλογοι πόροι εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος όπως οι Παλαιοχριστιανικές κατακόμβες της Μήλου, η Μονή Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό, η Παναγία η Εκατονταφυλιανή, ο Ναός της Παναγίας Κάστρου Ρόδου και η Ιερά Μονή Παναγίας Κυράς στην Κω.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 34: Αρχαιολογικοί χώροι στις Κυκλάδες

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στις Κυκλάδες									
Άνδρου	Θήρας	Κέας - Κύθνου	Μήλου	Μυκόνου	Νάξου	Πάρου	Σύρου	Τήνου	
Αρχαιολογικός Χώρος Ζαγοράς	Ανοιχτό Θέατρο Οδυσσέα Ελύτη	Η Καρθαία	Ακρόπολη Αγίου Ανδρέα Σίφνου	Μυκηναϊκός Τάφος	Ακρόπολη Μαρκιανής Αμοργού	Μονή Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό	Αρχαίο Νεκροταφείο Πάρου	Αρχοντικό Βελισσαρόπουλου (Ερμούπολη)	Κιόνια Τήνου
Αρχαιολογικός Χώρος Στρόφιλας	Αρχαία Θήρα	Μεσολιθικός Οικισμός του Μαρουλά Κύθνος	Ακρόπολη Αγίου Νικήτα Σίφνου	Νεολιθικός Οικισμός της Φτελιάς	Ακρόπολη του Πανόρμου	Ναός Αγίου Αρτεμίου στη Θέση Σταυρός	Δεσποτικό	Δημαρχείο Ερμούπολης	
Αρχαιολογικός Χώρος Υψηλής Άνδρου	Αρχαιολογικός Χώρος Σκάρκου Ίου	Νεολιθικός Οικισμός Κεφάλας Κέας	Ακρόπολη Προφήτη Ηλία Σίφνου	Ο Λόφος Παλαιόκαστρο	Αρχαία Ακρόπολη Αιγιάλης Αμοργού	Ναός Αγίου Γεωργίου Διασορίτη	Εργαστήριο Κεραμικής	Καστρι	
Οικισμός Ζαγοράς	Αρχαίος Οικισμός Παλαιόκαστρο	Προϊστορικός Οικισμός Αγίας Ειρήνης Κέας	Άσπρος Πύργος Σίφνου	Παραπορτιανή	Αρχαίο Υδραγωγείο Νάξου	Ναός Παναγίας Δροσιανής	Ιερό Ασκληπιού και Πυθίου Απόλλωνα	Κληροδότημα Κουτσοδόντη-Πρώτο	
Οικισμός Παλαιόπολης	Αρχοντικό Γεωργίου Εμμανουήλ Αργυρού (Μεσσαριά)	Πύργος Αγίας Μαρίας	Δημοτικό Σχολείο Φολεγάνδρου	Το Δήλιον	Αρχαιολογικός Χώρος Γύρουλα Νάξου	Ναός Παναγίας Πρωτόθρονης	Παναγία η Εκατονταπυλιανή	Χαλανδριανή	
Οικισμός Υψηλής	Εμπορείο		Η Φυλακωπή της Μήλου		Αρχαίος Πύργος Αγίας Τριάδας Αμοργού	Οι Κούροι	Σπήλαιο Ωλιάρου		
Παρθεναγωγείο Άνδρου	Ναός Αγίου Νικολάου Μαρμαρίτη		Κάστρο Σίφνου		Γκρόττα Νάξου	Πρώην Σχολή Ουρσουλίνων	Υποβρύχια σωστική ανασκαφή στο λιμάνι Παροικιάς Πάρου		
Πύργος Αγίου Πέτρου	Ναός Επισκοπής Θήρας		Ναός Αγίου Ιωάννη Χρυσστόμου		Η Πορτάρα	Πύργος Χειμάρρου			
	Ο Ναός του Απόλλωνα Αιγλήτη		Οι Παλαιοχριστιανικές Κατακόμβες		Ιερό των Υρίων	Τύμβος των Προγόνων			
	Οικισμός της Οίας		Παραδοσιακός Οικισμός Σερίφου		Κάστρο Χώρας Νάξου και Πύργος Γλέζου (Κρίσι)	Χώρα Αμοργού			
	Προϊστορική πόλη στο Ακρωτήρι		Σπήλαιο Νυμφών Σίφνου		Κατάπολα Αμοργού	Σπήλαιο Ζα			
	Το Καστέλι		Σπήλαιο Χρυσοσπηλιά		Μινώα Αμοργού	Σπήλαιο Αγίου Ιωάννη, Ηρακλεία			
			Το Αρχαίο Ρωμαϊκό Θέατρο						

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Πίνακας 35: Αρχαιολογικοί χώροι στα Δωδεκάνησα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στα Δωδεκάνησα							
Καλύμνου	Καρπάθου	Κω	Κω	Ρόδου	Ρόδου	Ρόδου	Ρόδου
Αγία Παρασκευή Πλατάνου (Λέρος)	Παλιохριστιανική βασιλική Παρθενίου	Άγιος Λουκάς στα Άπελλα (Απέρι Καρπάθου)	Αγία Τριάδα Νικίων (Νίσυρος)	Αγία Αικατερίνη, Μεσαιωνική πόλη Ρόδου	Βιοτεχνία κατασκευής καμπανών στο Εμπορείο	Κάστρο Μεσσαριάς	Ξενοδοχείο των Ρόδων
Άγιοι Σαραντά Άλινα	Παναγιά η Γουρλομάτα	Ακρόπολη Ποσειδίου Καρπάθου	Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος Μανδρακίου	Αγία Βαρβάρα (Χάλκη)	Βρουλιά	Κάστρο Σαλάκου	Ξενοίκια Αγίας Αικατερίνης, Μεσαιωνική πόλη της Ρόδου
Άγιος Γεώργιος Δρυμώνα (Λέρος)	ΠΚΠΑ Λέρου	Διοικητήριο Κω	Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος (Επτά Βήματα) (Κως)	Αγία Παρασκευή, Μεσαιωνική πόλη Ρόδου	Δημαρχείο Χάλκης	Κάστρο Σιάννων	Οικία Ιωάννη Κωνσταντάκη
Άγιος Ισίδωρος Δρυμώνα (Λέρος)	Πύργος ιπποτικής τεχντροποιίας στο Λακκί	Επαρχείο Καρπάθου	Αλάσαρνα	Αγία Τριάδα οδού Ιπποτών, Μεσαιωνική πόλη Ρόδου	Δημοτική Αγορά Καστελλορίζου	Κάστρο των Ιπποτών Χάλκης	Παλαιόκαστρο
Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος Λακκίου (Λέρος)	Πύργος Μπελένη	Η Ιερή Βρουκούντα	Αρχαίο Στάδιο Ξυστού Κως	Αγία Τριάδα, Μεσαιωνική πόλη Ρόδου	Δημοτικό Σχολείο Μασάρων	Κάστρο Φεράκλου	Παλαιόκαστρο Καστελλορίζου
Άγιος Πέτρος Δρυμώνα (Λέρος)	Σπήλαιο Αποκάλυψης	Οικία Μαριγώς Μαυρικάκη	Ασκληγείο Κω	Άγιοι Ανάργυροι (Χάλκη)	Δημοτικό Σχολείο στην Κρεμαστή Πεταλούδων Ρόδου	Κάστρο Χωριού Σύμης	Παλιохριστιανική βασιλική Σαλάκου
Άνω Εγκλιανός Μεσσηνίας-Ανάκτορο Νέστορος	Σωτήρας Χριστός Πλατάνου	Παλαιόκαστρο Αρκάσας Καρπάθου	Βωμός Διονύσου	Άγιος Αθανάσιος, Μεσαιωνική πόλη Ρόδου	Διοικητήριο Ρόδου	Κάστρο Ψίνθου	Παναγία η Καθολική
Αρχοντικό Βουβάλη	Χριστός της Ιερουσαλήμ, Κάλυμνος	Ρωμαϊκή δεξαμενή στα Ριά	Δημοτικές Ιαματικές Πηγές Νισύρου	Άγιος Γεώργιος Αλιμνιάς (Αλιμνιά)	Εθνικό Θέατρο Ρόδου	Κοίμηση της Θεοτόκου	Παναγία της Λίνδου
Αρχοντικό Νικολαΐδη (Πάτμος)			Εισόδια της Θεοτόκου στο Μανδράκι	Άγιος Γεώργιος Κρητηνιάς (Κρητηνία)	Ελαιοτριβείο και Κέλλα της Εκκλησίας στο Ασκληγείο Ρόδου	Κρηναίο Οικοδόμημα (Ιερό Άμμωνα Δία)	Παναγία του Κάστρου, μεσαιωνική πόλη της Ρόδου
Βρεφικό Νεκροταφείο			Ιαματικά Λουτρά Παντελίδη	Άγιος Γεώργιος του Βουνού (Μεγίστη)	Ένδοξοι Ασώματοι	Κτίριο Αστυνομίας Σαλάκου	Πανορμίτης
Δάμος Καλύμνου			Κάστρο Αντιμάχειας	Άγιος Ελευθέριος (Χωριό)	Ενυδρείο Ρόδου	Κτίριο Τεχνικού Επιμελητηρίου Ρόδου	Πύργος Βενετοκλή
Δημοτική Αγορά Λέρου			Κάστρο Κεφάλου	Άγιος Νικόλαος Φουντουλκί (Διμυλιά)	Ζαχαροπλαστείο "Ακταίον" στο Μανδράκι	Κυμισάλα	Πύργος Γυφάδας
Δημοτικό Σχολείο Λειψών			Κάστρο Παρλέττα	Άγιος Παύλος του San Marco (Κατταβιά)	Η Αρχαία Κάμειρος	Λαδάρμειο Δημοτικό Σχολείο Ρόδου	Ροδίσι
Ιταλικό κτήριο στη Σκάλα Πάτμου			Κάστρο Περιπάτου	Ακρόπολη Ιαλυσού	Ιπποτική γέφυρα στα Κοσκινού	Λουτρό (Ιερό Άμμωνα Δία)	Σαντράπεια Αστική Σχολή
Κάστρο Ξηροκάμπου			Κάστρο Πυλίου	Αμαράντειος Σχολή Ρόδου	Καζούλειο Παρθεναγωγείο Ρόδου	Λυκιακός τάφος	Σταυρός του Πολέμου
Κάστρο Παντελιού Λέρου			Κάστρο Νερατζιάς	Αρχαία Ακρόπολη και Κάστρο Τήλου	Κάστελλος	Λυκιακός Τάφος Καστελλορίζου	Συγκρότημα Ιαματικών Πηγών Καλλιθέας
Κάστρο των Λειψών			Κτηριακό συγκρότημα κινηματοθεάτρου "Ορφέα"	Αρχαία Ακρόπολη Ρόδου	Κάστρο Αγριοσυκιάς	Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου	Σχολικό κτήριο Παραδεισίου Πεταλούδων Ρόδου
Κάστρο Χρυσοχειριάς			Κτίριο Παλαιού Σχολείου στα Νικιά Νισύρου	Αρχαία Πόλη Ιαλυσού	Κάστρο Αλιμνιάς	Μονή Αγίου Παντελεήμονος (Γάλλοι)	Ταχυδρομείο Ρόδου
Κάστρο Χώρας Καλύμνου			Λιμένας και Αρχαία Αγορά Κω	Αρχαίο Θέατρο Λίνδου	Κάστρο Απολακκιάς	Μονή Αρχαγγέλου Μιχαήλ Πανορμίτη	
Κινηματοθέατρο και Ξενοδοχείο "Λέρος"			Παλαιόκαστρο Μανδρακίου Νισύρου	Αρχαίος Οικισμός Λίνδου	Κάστρο Απολλώνων	Μονή Παναγίας της Φιλερήμου	
Μονή Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στην Πάτμο			Παναγιά η Θερμιανή	Αρχοντικό Παπακωνσταντή (Λίνδος)	Κάστρο Κατταβιάς	Μικηναϊκό Νεκροταφείο Πυλώνα	
Μικηναϊκοί Θολωτοί Τάφοι Αστυπάλαιας			Ρωμαϊκή οικία Κω	Αστική σχολή Ρόδου	Κάστρο κπάλων	Ναός Παναγίας Κάστρου Ρόδου	
Ναός Αρτέμιδος Λέρου			Ρωμαϊκό ωδείο Κω	Αστυνομικός και Λιμενικός Σταθμός Τήλου	Κάστρο Κοσκινού	Νεκρόπολη Κορακόνερου	
Παλαιόκαστρο Λέρου			Παναγιά η Κυρά	Βασιλική του Σωλήνα	Κάστρο Λάρδου	Νεκρόπολη Περιοχής Αγίου Ιωάννη	
Παλιохριστιανικές βασιλικές στον Πλάτανο			Χαρμύλιο	Βενετόκλειο Γυμνάσιο Ρόδου	Κάστρο Λαχανιάς	Ξενοδοχειακό Συγκρότημα "Ελαφος και Ελαφίνα"	

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας θα πρέπει να προστεθούν τα αρχαιολογικά, λαογραφικά, εκκλησιαστικά κ.α. μουσεία που καταγράφονται στην επικράτεια της.

Τα σημαντικότερα Μουσεία της Περιφέρειας είναι το αρχαιολογικό μουσείο Δήλου στο οποίο φιλοξενούνται ευρήματα από την αρχαία πόλη της Δήλου (επιτύμβια αγάλματα, ειδώλια, κοσμήματα, ψηφιδωτά κ.α.), το αρχαιολογικό μουσείο Θήρας το οποίο περιλαμβάνει συλλογές γλυπτών και επιγραφών από την αρχαϊκή μέχρι την ρωμαϊκή εποχή καθώς και κεραμικά και πήλινα ειδώλια από την γεωμετρική μέχρι την και την ελληνιστική εποχή, το Προϊστορικό μουσείο Θήρας το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από το Ακρωτήριο και διάφορες θέσεις της Θήρας, το αρχαιολογικό μουσείο Κω στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τις ανασκαφές στον αρχαιολογικό χώρο της Αγοράς, τον Βωμό του Διονύσου, το Ωδείο και την Ρωμαϊκή Οικία, το αρχαιολογικό μουσείο Ίου, το αρχαιολογικό μουσείο Μυκόνου, το αρχαιολογικό μουσείο Μήλου, αρχαιολογικό μουσείο Σίφνου κ.α.

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει για το Αρχαιολογικό Μουσείο Ρόδου και το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου τα οποία δέχονται και τον υψηλότερο αριθμό επισκεπτών στην Περιφέρεια. Συγκεκριμένα, στο αρχαιολογικό μουσείο Ρόδου εκτίθενται ευρήματα ανασκαφών όπως μυκηναϊκά κοσμήματα, αγγεία και μικροαντικείμενα από ταφικά σύνολα της Ιαλυσίας και της Καμίρου από την Γεωμετρική ως την Κλασική περίοδο, γλυπτά Κλασικής και ελληνιστικής περιόδου και ροδιακά νομίσματα ελληνιστικών χρόνων. Το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου αποτελεί το σημαντικότερο ίσως μνημείο της Ιπποκρατίας. Εκτός από κατοικία του Μεγάλου Μαγίστρου ήταν διοικητικό κέντρο των Ιπποτών και έδρα της άρχουσας κοινωνικής και πνευματικής τάξης της Ρόδου.

Η Περιφέρεια διαθέτει κάποια αξιόλογα θεματικά μουσεία στην επικράτεια της όπως το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Γουλανδρή στην Άνδρο, το Ηφαιστειολογικό Μουσείο Νισύρου, το Μουσείο Μαρμαροτεχνίας Πύργου στην Τήνο, Μουσείο Ελιάς Κυκλάδων κ.α.

Επίσης, στην Περιφέρεια καταγράφονται πλήθος λαογραφικών μουσείων στα οποία εκτίθενται αντικείμενα όπως είδη κεραμικής, πλεκτά, κεντήματα, κιλίμια, χαλιά, ξυλόγλυπτα, παραδοσιακές φορεσιές, παραδοσιακά σκεύη, εργαλεία και έπιπλα. Τα σημαντικότερα Λαογραφικά Μουσεία της Περιφέρειας είναι το Λαογραφικό Μουσείο

Θήρας, Λαογραφικό Μουσείο Απολλωνίας Σίφνου, Λαογραφικό Μουσείο Καλύμνου κ.α.

Τέλος, τα κυριότερα μουσεία εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος στην Περιφέρεια είναι Εκκλησιαστικό Μουσείο Δρυοπίδας στην Κύθνο, το Μουσείο Εκκλησιαστικής τέχνης στην Σίφνο, η έκθεση κειμηλίων Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό, το Βυζαντινό Μουσείο Εκατονταφυλιανής και το Μουσείο Ευαγγελίστριας στην Τήνο.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 36: Μουσεία στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στις Κυκλάδες								
Άνδρου	Θήρας	Κέας - Κύθνου	Μήλου	Μυκόνου	Νάξου	Πάρου	Σύρου	Τήνου
Αρχαιολογικό Μουσείο Άνδρου	Αρχαιολογική Συλλογή Ανάφης	Αρχαιολογικό Μουσείο Κέας	Αρχαιολογική Συλλογή Σερίφου	Αρχαιολογικό Μουσείο Δήλου	Αρχαιολογική Συλλογή Αμοργού	Αρχαιολογικό Μουσείο Πάρου	Αρχαιολογικό Μουσείο Σύρου	Αρχαιολογικό Μουσείο Τήνου
Αρχαιολογικό Μουσείο Παλιόπολης	Αρχαιολογικό Μουσείο Θήρας	Εκκλησιαστικό Μουσείο Δρυοπίδας	Αρχαιολογικό Μουσείο Κιμώλου	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκόνου	Αρχαιολογικό Μουσείο Νάξου	Βυζαντινό Μουσείο Εκατονταπυλιανής	Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης	Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού
Καίρειος Βιβλιοθήκη- "Οικία Μιχαήλ Ε. Κυδωνιέως"	Αρχαιολογικό Μουσείο Ίου	Λαογραφικό Μουσείο Δρυοπίδας	Αρχαιολογικό Μουσείο Μήλου	Λαογραφικό Μουσείο	Έκθεση Κειμηλίων Χοζοβιώτισσας	Μουσείο Γλυπτικής «Νίκος Περαντίνος»	Ιστορικό Αρχείο Κυκλάδων	Μουσεία Ευαγγελίστριας
Μουσείο Ελιάς Κυκλάδων	Λαογραφικό Μουσείο		Αρχαιολογικού Μουσείο Σίφνου	Ναυτικό Μουσείο Αιγαίου	Μουσεία Απειράνθου Νάξου	Μουσείο Κυκλαδικής Λαογραφίας		Μουσείο Μαρμαροτεχνίας Πύργου
Μουσείο Λαογραφίας και Χριστιανικής Τέχνης	Λαογραφικό Μουσείο Σικίνου		Εκκλησιαστικό Μουσείο Αγίας Τριάδας			Μουσείο Νάουσας		Μουσείο Τηνίων Καλλιτεχνών
Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Γουλανδρή	Μουσείο Οίνου		Λαογραφικό και Ναυτικό Μουσείο					Μουσείο Υστερνιωτών Καλλιτεχνών
Ναυτικό Μουσείο Άνδρου	Μουσείο Ορυκτών και Απολιθωμάτων		Λαογραφικό Μουσείο Απολλωνίας Σίφνου					
	Μουσείο Προϊστορικής Θήρας		Λαογραφικό Μουσείο Μήλου					
	Ναυτικό Μουσείο		Λαογραφικό Μουσείο Σερίφου					
	Οικολογικό-Λαογραφικό Μουσείο Φολεγάνδρου		Μεταλλευτικό Μουσείο Μήλου					
			Μουσείο Εκκλησιαστικής Τέχνης Σίφνου					
			Ναυτικό Μουσείο Μήλου					

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Πίνακας 37: Μουσεία στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στα Δωδεκάνησα			
Ρόδου	Κω	Καλύμνου	Καρπάθου
Αρχαιολογικό Μουσείο Καστελόριζου	Αρχαιολογικό Μουσείο Κω	Αρχαιολογικό Μουσείο Αστυπάλαιας	Αρχαιολογική Συλλογή Κάσου
Αρχαιολογικό Μουσείο Ρόδου	Αρχαιολογικό Μουσείο Νισύρου	Αρχαιολογικό Μουσείο Καλύμνου	Αρχαιολογικό Μουσείο Καρπάθου
Αρχαιολογικό-Λαογραφικό Μουσείο Σύμης	Ηφαιστειολογικό Μουσείο Νισύρου	Αρχοντικό Βουβάλη	Λαογραφικό Μουσείο Κάσου
Δημοτική Πινακοθήκη Ρόδου	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Νισύρου	Λαογραφικό Μουσείο Καλύμνου	Λαογραφικό Μουσείο Μενετών Καρπάθου
Εβραϊκό Μουσείο		Μουσείο Θαλάσσιων Ευρημάτων Βαλσαμίδα	
Ενυδρείο Ρόδου		Ναυτικό Μουσείο Καλύμνου	
Κοσμητική Συλλογή Ρόδου		Νικηφόρειο Εκκλησιαστικό και Λαϊκό Μουσείο Λειψών	
Λαογραφικό Καστελόριζου		Το Σκευοφυλάκιο Μουσείο Πάτμου	
Μουσείο Νεοελληνικής Τέχνης Ρόδου			
Μουσείο του Πανορμίτη			
Ναυτικό Μουσείο Σύμης			
Παλάτι Μεγάλου Μαγίστρου Ιπποτών Ρόδου			

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2021

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου βραβεύτηκαν το 2021 ενενήντα παραλίες με γαλάζια σημαία⁵. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Ρόδου (49): Αμμούδες Φαληράκι/Mitsis Alila Resort, Αμμούδες Φαληράκι/Elysium Resort, Αμμούδες Φαληράκι/Rodos Palladium, Άντονι Κουίν, Αφάντου 2/Irene Palace, Αφάντου 2/Port Royal, Βληχά/Lindos Mare & Lindos Blu, Γαλούνι Κοκκινόγια/Boutique 5 Hotel, Γαλούνι Κοκκινόγια/Maγία Exclusive Resort, Γαλούνι Κοκκινόγια/Mitsis Rodos Village, Γαλούνι Κοκκινόγια/Princess Adriana Resort, Ενυδρείο 1-Άγαλμα Διαγόρα, Ενυδρείο 2-Grand Hotel, Ενυδρείο 3-Έλλη, Θεολόγος, Ιξιά/Rhodes Bay Hotel, Ιξιά/Rodos Palace, Καθαρά, Καλλιθέα, Κιοτάρι, Κιοτάρι 3/Rodos Princess Beach, Κολύμπια Α-Λιμανάκι/Atlantica Imperial, Κολύμπια/Mythos Beach, Κολύμπια/Μικρή Πόλη, Λαδικό, Λάρδος 1/Lindos Princess Beach, Λάρδος 3/Lindian Village, Λαχανιά/Atrium Prestige, Μαντώματα, Μεγάλη Γη/Atlantica Dreams Resort, Μεγάλος Γιαλός - Λίνδος, Μικρός Γιαλός -Λίνδος, Ρένη 1/Sunwing Kallithea Beach, Ρένη Καλάθου/Atrium Palace, Στεγνά/Porto Angeli, Τραουνού, Τριάντα Β/Sun Beach Resort, Τριάντα/Electra Palace Resort, Τσαμπικά, Φαληράκι 1/Eesperides, Φαληράκι 2/Amada Colossos, Φαληράκι 3/Eesperos Palace, Φαληράκι 4/Καλυψώ, Φαληράκι 5/Blue Sea, Φαληράκι 5/Epsilon, Φαληράκι Α, Φαληράκι-Καστράκι/Grecotel Lux Me Rhodos, Ψαλτός/Mitsis Lindos Memories,
- Ενότητα Κω (12): Άκρο Χελώνας/Robinson Club Daidalos, Βουνό/Mitsis Hotels, Γουρνιατιάς/Atlantica Beach Resort Kos, Κέφαλος/Ikos Aria, Κρητικά-Atlantis Hotel, Λάμπη/Blue Lagoon, Μαρμάρι/Caravia Beach, Μαρμάρι/Royal Park, Μπαμιαλίκι/Astir Odysseus, Πευκοκεφαλή-Αγ. Φωκάς/Oceanis, Τρούλος/Neptune Hotels, Ψαλίδι/Mitsis Ramira Beach Hotel,
- Ενότητα Άνδρου (1): Δελαβόγια/Aneroussa Beach,
- Ενότητα Τήνου (1): Αγ. Φωκάς/Μαραθιά,
- Ενότητα Μυκόνου (1): Καλαφάτης/Aphrodite Beach Resort,
- Ενότητα Σύρου (6): Αγκαθωπές, Αζόλιμνος, Βάρη, Γαλησσάς, Κίνι, Φοίνικας,
- Ενότητα Πάρου (5): Λιβάδια, Λογαράς, Μάρπησσα/Χρυσή Ακτή, Πούντα, Τσερδάκια,
- Ενότητα Νάξου (3): Αγία Άννα/Μάραγκας, Άγιος Γεώργιος, Άγιος Προκόπιος,

⁵ Τα στοιχεία για τις γαλάζιες σημαίες προέρχονται από την ιστοσελίδα blueflag.gr

- Ενότητα Θήρας (9): Αγ. Γεώργιος, Βλυχάδα, Καμάρι 1, Καμάρι 2, Περίβολος, Περίσσα, Μαγγανάρι, Μυλοπόταμος, Όρμος και
- Ενότητα Μήλου (3): Προβατάς, Καμάρες, Πλατύς Γιαλός.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 60 μαρίνες με δυναμικό 18.705 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί 94 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.565 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και 12 ξενοδοχειακοί λιμένες/τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις με δυναμικότητα 362 θέσεων.

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφονται πέντε μαρίνες με 1.512 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Ενότητα Ρόδου: Μανδράκι Ρόδου (175 θέσεις) και Σφαγεία Ρόδου (563 θέσεις),
- Ενότητα Μυκόνου: Τούρλος (270 θέσεις),
- Ενότητα Σύρου: Πηδάλι (254 θέσεις) και
- Ενότητα Κω: Κως (250 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχουν χωροθετηθεί και δέκα οχτώ Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 920 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, στις Κυκλάδες καταγράφονται 6 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (1 στην Ενότητα Θήρας, 2 στην Ενότητα Νάξου, 1 στην Ενότητα Μήλου, 1 στην Ενότητα Άνδρου και 1 στην Ενότητα Πάρου) με 308 θέσεις ελλιμενισμού και στα Δωδεκάνησα 12 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (7 στην Ενότητα Καλύμνου, 2 στην Ενότητα Κω, 2 στην Ενότητα Ρόδου και 1 στην Ενότητα Καρπάθου) με 612 θέσεις ελλιμενισμού. Τέλος, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφονται και δύο ξενοδοχειακοί λιμένες (1 στην Κω και 1 στην Πάρο) με 47 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του [Υπουργείου Τουρισμού](#) είχε προβεί στην αναγνώριση 80 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχουν αναγνωρισθεί επτά Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό πηγής Αγίων Αναργύρων Κύθνου,
- Νερό πηγής Κακάβου Κύθνου,
- Νερό ιαματικών λουτρών Λάκκου Αδάμαντα Μήλου,
- Νερό από πηγάδι οικισμού Θερμών Καλύμνου,
- Νερό ιαματικής πηγής Καλλιθέας Ρόδου,
- Πηγή Μανδρακίου, Δήμου Νισύρου και
- Εμπρός Θέρμη – Αγ. Φωκά Κω.

3.6 ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου διαθέτει ένα επισκέψιμο σπήλαιο στην επικράτεια της, το σπήλαιο Ωλιάρου ή Αντιπάρου. Το σπήλαιο Ωλιάρου ή Αντιπάρου βρίσκεται 8 χλμ. από την Χώρα της Αντιπάρου και είναι το μοναδικό κατακόρυφο σε όλη την Ευρώπη, βάθους τουλάχιστον 85 μέτρων. Το «Καταφύγι» ή «Σπήλαιο του Αγίου Ιωάννη» όπως είναι γνωστό, φιλοξενεί εκπληκτικούς σταλακτίτες και σταλαγμίτες ενώ εκεί θα βρείτε τον παλαιότερο σταλακτίτη της Ευρώπης που εκτιμάται ότι είναι 45 εκατομμυρίων ετών. Το σπήλαιο ανακαινίστηκε το 2009, στο πλαίσιο της οποίας δημιουργήθηκε μια σκάλα με 411 σκαλιά.

3.7 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και συγκεκριμένα στο νησί της Ρόδου στην περιοχή Αφάντου συναντάμε ένα γήπεδο γκολφ. Το γήπεδο είναι 18 οπών, par-73, σχεδιασμένο από τον διάσημο αρχιτέκτονα Donald Harradine. Η έκταση των εγκαταστάσεων ξεπερνά τα 500 στρέμματα και απέχει 22χλμ. από την πόλη της Ρόδου.

3.8 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου διαθέτει στην επικράτεια της 1 Καζίνο, το Καζίνο Σύρου στην Ερμούπολη. Το καζίνο στεγάζεται στο πρώην ξενοδοχείο «Ευρώπη» σε ένα παραδοσιακό κτίριο που χρονολογείται από το 1830, ενώ η λειτουργία του Καζίνου ξεκίνησε τον Απρίλιο του 1997.

3.9 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του [Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού](#) απελευθερώθηκαν μέσω ΚΥΑ, οι οργανωμένες και καθοδηγούμενες καταδύσεις σε 91 ναυάγια πλοίων και αεροπλάνων. Τα ναυάγια (24) που αποδίδονται στην καταδυτική κοινότητα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι:

- Υπερωκεάνιο Βρετανικός (HMHS Britannic). Βυθίστηκε την 21η Νοεμβρίου 1916, από πρόσκρουση σε νάρκη, έξω από το λιμάνι της Κέας. Ανώτατο βάθος 130 μέτρα.
- Υπερωκεάνιο S/S Burdigala. Βυθίστηκε την 14η Νοεμβρίου 1916, δυο περίπου ναυτικά μίλια νοτιοδυτικά του ακρωτηρίου Άγιος Νικόλαος της Κέας, από πρόσκρουση σε νάρκη. Ανώτατο βάθος 73 μέτρα.
- Τροχοφόρο ατμόπλοιο ΠΑΤΡΙΣ. Βυθίστηκε την 23^η Φεβρουαρίου 1868 μετά από πρόσκρουση σε ύφαλο στην Κούντουρο της Κέας. Ανώτατο βάθος 55 μέτρα.
- Αντιτορπιλικό «ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ». Βυθίστηκε την 26η Σεπτεμβρίου 1943 στο Λακκί της Λέρου, κατόπιν αεροπορικής επιδρομής της Luftwaffe. Ανώτατο βάθος 40 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Επιβατηγό ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ, Τέλενδος. Βυθίστηκε την 26η Ιανουαρίου 1966, ταξιδεύοντας από την Λέρο στην Κάλυμνο, κατόπιν πυρκαγιάς και πρόσκρουσης στα βράχια της ακτής. Ανώτατο βάθος 40 μέτρα.
- Φορτηγό πλοίο ΒΔ του ακρωτηρίου Κοραή, Λέρος. Βυθίστηκε τον Σεπτέμβριο 1943, από τορπίλη γερμανικού αεροσκάφους στον όρμο Παρθένι, βόρεια της Λέρου. Ανώτατο βάθος 43 μέτρα.
- Αμερικάνικο αποβατηγό στο Λακί Λέρου. Τα στοιχεία ταυτοποίησής του δεν είναι γνωστά, ούτε και οι συνθήκες βύθισής του. Είναι αμερικανικής κατασκευής και προφανώς αποτελεί τμήμα της βοήθειας του δόγματος Τρούμαν στην μεταπολεμική Ελλάδα. Βρίσκεται σε βάθος 40 μέτρων. Πολεμικό πλοίο.
- Λέρος, Γερμανικό αποβατικό τύπου. Βυθίστηκε την 12η Νοεμβρίου 1943, στα ΒΑ της βραχονησίδας Στρογγυλή στη Λέρο κατόπιν κανονιοβολισμού. Ανώτατο βάθος 20 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ελληνικό φορτηγό ατμόπλοιο ΑΡΤΕΜΙΣ ΠΙΤΑ. Επιταγμένο από τον γερμανικό στρατό κατοχής, βυθίστηκε από συμμαχικά αεροσκάφη την 21η Φεβρουαρίου 1943, στον Αδάμαντα της Μήλου. Μέγιστο βάθος 45 μέτρα.

- Ισπανικό φορτηγό ατμόπλοιο SAN EDUARDO. Βυθίστηκε από βρετανικό αεροσκάφος την 9η Μαΐου 1943 νοτιοδυτικά της Σερίφου. Μέγιστο βάθος 52 μέτρα.
- Ιταλικό φορτηγό ατμόπλοιο CITTA DI TRIPOLI. Βυθίστηκε από το βρετανικό υποβρύχιο HMS TORBAY, την 2α Ιουλίου 1941, βορειοδυτικά της Κέας. Μέγιστο βάθος 120 μέτρα.
- Γαλλικό επιβατηγό πλοίο THEOPHILE GAUTIER. Βυθίστηκε από το βρετανικό υποβρύχιο HMS TALISMAN την 11η Ιουνίου 1941, στα βόρεια της Κέας. Μέγιστο βάθος 110 μέτρα.
- Ελληνικό φορτηγό ατμόπλοιο ΣΙΦΝΟΣ. Βυθίστηκε από τη γερμανική αεροπορία, τον Απρίλιο του 1941, βόρεια της Μήλου. Μέγιστο βάθος 76 μέτρα.
- Βελγικό φορτηγό πλοίο PORTUGAL. Βυθίστηκε, λόγω πρόσκρουσης, την 4η Οκτωβρίου 1957, στον ύφαλο Τρυπητή (βορειοδυτική Μακρόνησος). Μέγιστο βάθος 35 μέτρα.
- Bristol Beaufighter, Πάρος. Καταρρίφθηκε από γερμανικά πυρά το φθινόπωρο του 1943 στα νοτιοανατολικά της Πάρου. Μέγιστο βάθος 40 μέτρα. Πολεμικό αεροσκάφος.
- Βρετανικό αεροσκάφος Vickers Wellington Mk.XIII. Καταρρίφθηκε από γερμανικά πυρά, την 7^η Νοεμβρίου 1943, ανατολικά της Σίφνου. Βάθος 72 μέτρα. Πολεμικό αεροσκάφος.
- Bristol Beaufighter, Νάξος. Το αεροπλάνο καταρρίφθηκε, τον Νοέμβριο 1943, κατόπιν αερομαχίας με δύο γερμανικά Arado 196. Προσθαλασσώθηκε μισό μίλι ανοιχτά από το ακρωτήριο Κούρουπας, στην Δυτική ακτή της Νάξου. Βάθος 34 μέτρα. Πολεμικό αεροσκάφος.
- Junkers 52, Λέρος. Κατέπεσε από συμμαχικά πυρά την 13η Νοεμβρίου 1943, στην Άνω Σύμη της Λέρου. Μέγιστο βάθος 51 μέτρα. Πολεμικό αεροσκάφος.
- Junkers 52, Κέα. Προσθαλασσώθηκε, Σεπτέμβριο 1943, ανοιχτά της Κέας. Μέγιστο βάθος 63 μέτρα. Πολεμικό αεροσκάφος.
- Arado Ar 196, Λέρος. Βρίσκεται ανατολικά του ακρωτηρίου Μαύρους Κάβους σε βάθος 20 μέτρων και μεταφέρθηκε στο σημείο παρασυρόμενο από δίχτυα αλιευτικού σκάφους. Πολεμικό αεροσκάφος.
- Heinkel 111, Λέρος. Βρίσκεται βυθισμένο Β.Δ. του κόλπου Μπλεφούτι, σε βάθος 16 μέτρων. Μεταφέρθηκε παρασυρόμενο από δίχτυα αλιευτικού σκάφους. Πολεμικό αεροσκάφος.
- Ιταλική φορτηγίδα, Λακκί Λέρος. Ιταλική φορτηγίδα καθέλκυσης μεταλλικού ανθυποβρυχιακού δικτύου προστασίας λιμένος. Βυθίστηκε Σεπτέμβρη ή Οκτώβρη, 1943. Μέγιστο βάθος 41 μέτρα.

- Γερμανικό αεροπλάνο Arrado 196, Ηρακλεία. Καταρρίφθηκε, κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Βρίσκεται στον όρμο Αλιμνιά της Ηρακλείας, σε βάθος 11 μέτρων.
- Αγνώστων στοιχείων ναυάγιο στην Παλαιά Καμμένη, Σαντορίνης. Σκάφος μήκους 30 μέτρων, που κατά τις μαρτυρίες, βυθίστηκε κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Βάθος 15 μέτρα.

Επίσης, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σχεδιάζει την δημιουργία καταδυτικών πάρκων σε Νάξο, Πάρο, Κάλυμνο και Λέρο με σκοπό την προσέλκυση καταδυτικού τουρισμού. Το έργο εντάσσεται στο Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Interreg V-A Ελλάδα – Κύπρος 2014-2020 και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ 85%) και από εθνικούς πόρους (15%). Το έργο έχει διάρκεια τρία χρόνια και συνολικό προϋπολογισμό € 3,27 εκατ.

Τέλος, στα περισσότερα νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου δραστηριοποιούνται εξειδικευμένες εταιρείες οι οποίες προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδρομές κατάδυσης στο Αιγαίο Πέλαγος.

3.10 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά νησί είναι:

Άνδρος

- Μπατσί-Άρνη,
- Γαύριο-Αγ. Ελεούσα,
- Γαύριο-Άγιος Πέτρος,
- Άνω Άγιος Πέτρος-Μπατσί,
- Χώρα Μένητες-Μονή Παναχράντου,
- Χώρα-Λιβιάδια-Μονή Παναχράντου,
- Χώρα-Αποίκια-Βουρκωτή,
- Χώρα-Συνετί-Όρμος Κορθίου,
- Βραχνού-Όρμος Κορθίου,
- Όρμος-Κοχύλου-Διποτάματα-Συνετί,
- Όρμος-Αηδόνια-Αη Γιάννης-Κρεμμύδες,
- Μεσαθούρι-Ευρούσες-Αποίκια,
- Βουρκωτή-Μονή Αγίου Νικολάου-Παραλία Άχλα,
- Μπατσί-Άρνη-Βουρκωτή-Αποικία-Χώρα,
- Μεσαριά-Μονή Παναχράντου,
- Λιβιάδια-Βακόνι,
- Απροβάτου-Πιτροφός-Στραπουριές,
- Σταυροπέδα-Μονή Παναχράντου.

Σαντορίνη

- Φηρά-Οία,
- Οία-Αμμούδι,
- Φοινικιά-Κουλούμπος,
- Ημεροβίγλι-Σκάρος,
- Πύργος-Αρχαία Θήρα,
- Πύργος-Αγιώργης-Επισκοπή,
- Εμπορείο-Πύργος,
- Μεγαλοχώρι-Πύργος,
- Πύργος-Βόθωνας,
- Παλού-Ακρωτήριο,
- Φάρος-Ακρωτήριο,

- Ακρωτήρι-Βλυχάδα,
- Καμάρι-Περίσσα,
- Μεγαλοχώρι-Λουτρά.

Ανάφη

- Αρχαία Ανάφη-Καλαμιώτισσα,
- Διάσχιση Χώρα-Δράπανο,
- Χώρα-Μονή Καλαμιώτισσας,
- Μ. Ζωοδόχου Πηγής-Άγ. Αντώνιος.

Ίος

- Χώρα-Άγιος Σπυρίδωνας-Περιβόλια-Άγιος Προκόπιος-Πελεκανιά,
- Πελεκανιά-Πατέλας Βιγλάρι-Μουσείο Γαϊτη-Θέατρο Οδυσσέα Ελύτη-Ανεμόμυλοι-Χώρα,
- Άγιος Προκόπιος-Περιβόλια-Επάνω Κάμπος-Ελληνικά-Γέφυρα Πρετέση-Σκάρκος-Χώρα,
- Χώρα-Παραλία Κολιτσάνοι,
- Λιμάνι-Παραλία Βαλμά.

Σίκινος

- Κάστρο-Αλοπρόνοια,
- Κάστρο-Επισκοπή-Άγιος Παντελεήμονας-Αλοπρόνοια,
- Κάστρο-Μάλτα.

Φολέγανδρος

- Αγκάλη-Παλιοθεμωνιές,
- Άνω Μεριά-Χώρα,
- Χώρα-Αγκάλη,
- Χώρα-Καραβοστάση,
- Παλιοθεμωνιές-Ταξιάρχη,
- Ταξιάρχης-Άνω Μεριά.

Αστυπάλαια

- Λιβάδι-Άγιο Βασίλειο-Τζανάκι-Αρκάβλι-Άγιο Κωνσταντίνο-Πάπου-Καμινάκια-Βάτσες,
- Μαλτεζάνα-Βρυσί-Βαϊ-Κατελλάνο-Παναγία Πουλαριανή-Έξω Βαθύ.

Κάλυμνος

- Κάλυμνος trail,
- Χώρα-Προφήτης Ηλίας,
- Καμάρι-Λαγκουνάρα,
- Λαγκουνάρα-Παναγία Γαλατιανή,
- Σταυρός-Πύργος Πατέλας-Εμποριός,
- Παλιόνησος-Παραλία Σικάτη,
- Εμποριός-Απιτύκοι,
- Τέλενδος-Άγιος Κωνσταντίνος,
- Χώρα-Μετόχι Βαθέως,
- Ο Ιταλικός δρόμος,
- Βλυχάδια-Πόθια,
- Άργος-Βλυχάδια,
- Καντούνι-Άγιος Φώτιος,
- Μετόχι-Κάστελλας,
- Διασταύρωση Σταυρί-Παναγιά κυρά Ψηλή,
- Μετόχι-Αργινώντας,
- Πόθια-Βλυχάδα.

Λειψοί

- Εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου-Ναός της Άνω Κοίμησης,
- Χώρα-Τουρκόμνημα-Μονοδέντρι.

Λέρος

- Πλάτανος-Κάστρο Παντελιού,
- Λακκί-Ξηρόκαμπος,
- Τούνελ Μερικιάς-Προφήτης Ηλίας,
- Παρθένι-Ναός Αρτέμιδος-Φακούδια,
- Παναγία Καβουράδενα-Διαπόρι.

Πάτμος

- Σκάλα-Χώρα,
- Απορθιανός δρόμος,
- Χώρα-Γροίκος-Διακόφτι,
- Χώρα-Κήποι-Ι.Μ. Ευαγγελισμού,
- Σταυρός-Πρασόβουνο-Ψιλή Άμμος,

- Χώρα-Προφήτης Ηλίας.

Κάρπαθος⁶

- Δ.Ε.Η-Αχάτα,
- Δ.Ε.Η-Προφήτης Ηλίας,
- Δ.Ε.Η-Τραγοπήδημα-Προφήτης Ηλίας,
- Πηγάδια-Αγία Κυριακή-Λαρνιώτισσα-Πηγάδια,
- Πηγάδια-Κούρι-Όθος,
- Αγία Τριάδα-Χ.Υ.Τ.Α-Όθος,
- Γύρος Χόμαλης: Αγία Τριάδα-Σταυρί-Χόμαλη-Χ.Υ.Τ.Α-Αγία Τριάδα,
- Απέρι-Αχάτα,
- Απέρι-Κατώδιο,
- Απέρι-Προφήτης Ηλίας,
- Απέρι-Σπήλαιο Λιμνιώτη,
- Βολάδα-Λάστος,
- Γύρος Ραντάρ: Άγιος Ραφαήλ-Κολά-Άγιος Νικόλαος-Λάστος-Άγιος Ραφαήλ,
- Λάστος-Άγιος Νικόλαος,
- Λάστος-Άδεια (Φαράγγι Φλασιάς),
- Λάστος-Σπόα,
- Λάστος-Χολέτρια-Άγιος Γεώργιος (Άνω Λεύκος),
- Πόρτες (Στες)-Λάστος,
- Λάστος-Καλή Λίμνη,
- Πυλές-Πήνι,
- Αγία Τριάδα (Μενετών)-Σταυρί-Αρκάσα-Παλαιόκαστρο,
- Λευκός-Καλή Λίμνη,
- Μεσοχώρι-Αγία Ειρήνη,
- Μεσοχώρι-Άγιος Γεώργιος (Άνω Λευκός),
- Μεσοχώρι-Κάτω Λευκός,
- Βουλισμένη-Μάζα-Άγιος Ιωάννης,
- Σπόα-Μύρια-Μεσοχώρι,
- Σπόα-Κάτω Ουνιά-Άγιος Νικόλαος,
- Σπόα-Μυζητριάρικα-Άγιος Νικόλαος,
- Σπόα-Όλυμπος,
- Πύργος-Τσίγκουνας-Ουνί,

---

⁶ Πηγή: Όμιλος Φίλων Βουνού και Θάλασσας Καρπάθου

- Γεροντίους-Κιμαράς-Σπόα,
- Άγιος Κωνσταντίνος-Κορύφι,
- Ανάκυμα-Άγιος Κωνσταντίνος-Διαφάνι,
- Ανάκυμα-Μέλενα-Διαφάνι,
- Ανάκυμα-Μέλενα-Παπά Μηνά-Διαφάνι,
- Ανάκυμα-Πόλη-Κιμαρέα-Διαφάνι,
- Ανάκυμα-Προφήτης Ηλίας,
- Αποσκίνου-Αμπελάκι-Πέι-Αποσκίνου,
- Ασία-Αγία Ειρήνη,
- Αυλώνα-Βανάντα-Διαφάνι,
- Αυλώνα-Βρουκούντα,
- Αυλώνα-Ιχαλίσματα-Διαφάνι,
- Αυλώνα-Μαλό,
- Αυλώνα-Τρίστομο,
- Κούφινας-Προφήτης Ηλίας,
- Όλυμπος-Φορόκλι,
- Όλυμπος-Προφήτης Ηλίας,
- Όλυμπος-Αυλώνα,
- Διαφάνι-Τρίστομο-Στενό (Δίαυλος),
- Διαφάνι-Όλυμπος,
- Παλάτια-Άργος-Άγιος Ζαχαρίας,
- Διάπλος-Παλάτια.

Κάσος

- Φρυ-Μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου στις Χαδιές,
- Ανάβαση στον Πρίωνα.

Κέα

- Άγιος Συμεών-Άγιος Φίλιππος,
- Χαβουνά-Καλησκιά,
- Χαβουνά-Καρθαία,
- Ελληνικά-Παναγία Λουτριανή,
- Ελληνικά-Ορκός,
- Ιουλίδα-Οτζιάς,
- Ιουλίδα-Ελληνικά,
- Ιουλίδα-Πήσες,
- Ιουλίδα-Σπαθί,

- Μονή Καστριανής-παραλία Καστριανή,
- Κάτω Μεριά-Καρθαία,
- Ποίσσεσ-Κάτω Μεριά,
- Κορησσία-Ιουλίδα,
- Ιουλίδα-Αρχαία Καρθαία,
- Σταυρουδάκι-Καρθαία.

Κύθνος

- Χώρα-Λουτρά,
- Λουτρά-Κάστρο Ωριάς,
- Δρυοπίδα-Λεύκες,
- Δρυοπίδα-Κανάλα,
- Χώρα-Άγ. Ιωάννης,
- Άγ. Στέφανος-Άγ. Ιωάννης,
- Δρυοπίδα-Επισκοπή,
- Φλαμπούρια-Μέριχας,
- Χώρα-Απόκρουση,
- Κακόβολος-Κολώνα.

Κως

- Ασφενδιού-Μεγάλο Βουνό,
- Κυκλική Πορεία στο Παλιό Πυλί,
- Ζία-Χρίστος.

Νίσυρος

- Προφήτης Ηλίας-Νύφιος,
- Λακκί-Υδροθερμικοί κρατήρες,
- Ευαγγελίστρα-Εμπορειός-Λακκί,
- Άργος-Αγία Ειρήνη,
- Νικειά-Φυλάκιο,
- Νικειά-Κόκκινος Μύλος-Καϊλιά,
- Νικειά-Αυλάκι,
- Σταυρός-Πυριά,
- Νικειά-Λακκί,
- Καρδιά-Κάτερος,
- Χοχλάκοι-Κανόνι,
- Μύλος Παρθένη-Βαθιά.

Κίμωλος

- Χωριό-Ξαπλοβούνι-Άγ. Νικόλαος-Καρράς-Γούπα,
- Χωριό-Σκιάδι-Μαυροσπήλια,
- Χωριό-Σελάδι-Μαυρόδασος-παραλία Ελληνικά,
- Χωριό-Παλιόκαστρο-παραλία Κάστρο,
- Χωριό-Πέρου-Μοναστήρια-Σούφι,
- Χωριό-Χίμελη-παραλία Αγιόκλημα,
- Χωριό-Πατελίδα-παραλία Μακρόπουντα,
- Χωριό-Ρούπας-παραλία Μοναστήρια-παραλία Σούφι
- Χωριό-Ελληνικά,
- Επάνω Μυρσίνη-Φάρος.

Μήλος

- Κατακόμβες-Ρωμαϊκό Θέατρο-Προφήτης Ηλίας-Αφροδίτη της Μήλου,
- Ζεφυρία-παραλία Αγίας Κυριακής,
- Φυλακωπή-Παπάφραγκας-Πάχαινα-Άγιος Κωνσταντίνος-Μύτακας-Σαρακίνικο-Μανδράκια,
- Ακρωτήριο Βάνι-Αγία Μαρίνα.

Σέριφος

- Παναγιά-Μέγα Λιβάδι,
- Χώρα-Καλλιίτσος,
- Παναγιά-Συκαμιά,
- Άγιος Βλάσης-Κουταλάς.

Σίφνος

- Φυρόγεια-Μοναστήρι Προφήτη Ηλία,
- Καδέ-Μυκηναϊκή Ακρόπολη του Αγίου Ανδρέα,
- Πλατύς Γιακός-Αϊ Γιώργης της Φυκιάδας,
- Αρτεμώννα-Παναγιά Πουλάτη,
- Βαθύ-Πλατύ Γιαλό,
- Εξάμπελα-Αγία Φωτεινή,
- Ξέβρης-Άγιος Συμεών,
- Αρτεμώννας-Κάστρο-Φάρος,
- Χερσόνησος-Φάρος Κοφτού.

Σύρος

- Ερμούπολη-Σα Μιχάλης,
- Γαλησάς-Άγιος στέφανος,
- Κάμπος-Γριά Σπηλιά-Γράμματα,
- Κάμπος-Μαρμάρι,
- Κίνι-Βαρβαρούσα,
- Ποσειδωνία-Φάρος Βιγλοστάσι,
- Σένερο-Δελφίни-Κίνι,
- Μαύρη Ράχη-Σύριγγας-Σχιζομενές,
- Στάση Βαγγέλη-Φάρος Βιγλοστάσι.

Νάξος

- Φιλότι-Ζας,
- Τσικαλαριό-Άνω Σαγκρί,
- Άνω Σαγκρί-Καστράκι,
- Διάσχιση Ζα,
- Γαλανάδο-Μέση Ποταμιά,
- Κορωνίδα-Απόλλωνας,
- Κεραμωτή-Ταμειυτήρα Φανερωμένης,
- Απείρανθος-Μούτσουνα,
- Κινίδαρος-Εγγαρές,
- Αθησαρός-Κάστρο Απαλήρου,
- Απείρανθος-Δανακός,
- Απείρανθος-Μονή,
- Απείρανθος-Προβολάκια,
- Κυκλική πορεία στον πύργο Αθαλασσάς,
- Πύργος Μπαζαίου-κορυφή Προφήτης Ηλίας,
- Χαλκί-Τσικαλαριό,
- Πύργος Χειμάρρου-Πάνερμος,
- Κεραμωτή-Παχειά Άμμος,
- Βίβλος-Μέση Ποταμιά.

Αμοργός

- Κύκλος στην Αιγιάλη,
- Αιγιάλη-Σταυρός,
- Κατάπολα-Αρκεσίνη,

- Κατάπολα-Χώρα,
- Κατάπολα-Βαλσαμίτης,
- Κολοφάνα-Αρκεσίνη,
- Λαγκάδα-Μαχάς.

Πάρος

- Κυκλική πορεία στο Καμάρι,
- Λεύκες-Δρυός,
- Λεύκες-Πρόδρομος,
- Μοναστήρι-Αλμυρός,
- Μοναστήρι-Φάρος,
- Παροικιά-Μονή Θαψανών.

Ρόδος

- Χαλκί-Άνω Σαγκρί,
- Κύκλος Αρχάγγελου.

Σύμη

- Κότικα-Άγιος Αιμιλιανός,
- Νερά-Άγιος Νικόλαος,
- Νερά-Όρμος Νανούς,
- Πανορμίτης-Όρμος Φανερωμένης,
- Πεδί-Παραλία Αγίας Μαρίνας,
- Πεδί-Παραλία Αγίου Νικολάου,
- Σύμη-Φάρος Κούτσουμπας.

Τήνος

- Φαλατάδος-Μαγγανάρι-Πλατύ-Ακτή Λιβάδας,
- Ξινάρα-Ξώμπουργο-Κουμάρος-Σκαλάδος-Κρόκος-Λουτρά-Περάστρα-Σμαρδάκιτο-Ταραμπάδος-Κάμπος,
- Μονή Κεχροβουνίου-Μουντάδος-Σμπεράδος-Τριπόταμος-Ξώμπουργο,
- Φαλατάδος (Καθλικάδος)-Βωλάξ-Γρίζα-Σκλαβοχωριό-Αγάπη,
- Στενή-Ποταμιά-Μαρούλη-Λυχναφτιά,
- Μυρσίνη-Προφήτης Ηλίας-Κορυφή Τσικνιά,
- Διο Χωριά-Μανταλού-Φανερωμένη-Κουναρές-Αγ. Βαρβάρα-Άγιος Σώστης,

- Καρδιανή-Όρμος Γιαννάκη-Ιστέρνια-Όρμος Ιστερνίων-Πλατιά-Πύργος-Πάνορμος-Μαρλάς-Μαμάδος,
- Καλλονή-Καρκάδος-Αετοφωλιά-Κόρης Πύργος-Σταυριά-Μονή Καταπολιανής-Πλατιά-Πύργος-Ρόχαρη.

3.11 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και συγκεκριμένα το νησί της Καλύμνου, έχει καθιερωθεί παγκοσμίως ως ένα από τα σημαντικότερα αναρριχητικά πεδία. Η ποικιλομορφία των βράχων και το ιδιαίτερο στυλ αναρρίχησης που επιβάλλουν οι γεωμορφές, η εύκολη πρόσβαση στα αναρριχητικά πεδία, η εύκολη μετακίνηση από το ένα στο άλλο, η αίσθηση του να σκαρφαλώνεις σε αρνητικά με θέα την θάλασσα και η δυνατότητα, χάρις στο ήπιο κλίμα να σκαρφαλώνεις όλο το χρόνο, καθιστούν την Κάλυμνο ένα από τα πιο ελκυστικά αναρριχητικά πεδία στον κόσμο. Συνολικά στο νησί συναντάμε 60 αναρριχητικά πεδία με διαδρομές αθλητικής αναρρίχησης, δυσκολίας από 4 έως 9 βαθμών και εύκολα προσβάσιμες από μονοπάτια. Επίσης, οι φίλοι των πιο παρθένων τοπίων μπορούν να επισκεφθούν το νησάκι της Τελένδου, στο οποίο διανοίγονται όλο και περισσότερες διαδρομές, με έμφαση στις διαδρομές «πολλών σχοινιών» διαφορετικού ύψους.

Επιπροσθέτως, στο νησί διοργανώνεται ένα φεστιβάλ αναρρίχησης με διεθνή απήχηση, το Kalymnos Climbing Festival. Τέλος, από το 2010 λειτουργεί το 1^ο κλειστό κέντρο αναρρίχησης υπεύθυνο για την εκπαίδευση των Καλύμνιων ορειβατών, την συντήρηση των αναρριχητικών διαδρομών και την ανανέωση τους.

Άλλα αναρριχητικά πεδία⁷ που απαντώνται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά νησί είναι:

Λέρος

- Αναρριχητικό πεδίο Punta Bianca, το πεδίο διαθέτει 20 διαδρομές δυσκολίας από 5c – 7b+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ξηρόκαμπος, το πεδίο διαθέτει 15 διαδρομές δυσκολίας από 5b – 8b+.

Τήνος

- Αναρριχητικό πεδίο Ξώμπουργο, το πεδίο βρίσκεται στην Τήνο κοντά στα χωριά Ξινάρα και Τριπόταμος λίγο έξω από την χώρα του νησιού. Πρόκειται για πολλά πεδία με ποικίλα ονόματα Τάμα, Θαύμα κλπ. και έχουν χαρακτήρα σπορ

---

⁷ Τα στοιχεία για τα αναρριχητικά πεδία προέρχονται από την ιστοσελίδα sportsmag.gr

αναρρίχησης σε καλής ποιότητας γρανίτη. Υπάρχουν πάνω από 60 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας από 5a – 7b+,

- Αναρριχητικό πεδίο Βόλαξ, πρόκειται για πεδίο αναρρίχησης τύπου bouldering και είναι ένα από τα πολλά πεδία που υπάρχουν στο νησί.

Μήλος

- Αναρριχητικό πεδίο Τούρλα του Βανιού, το πεδίο βρίσκεται στο ακρωτήριο Βάνη και η αναρρίχηση γίνεται σε κωνικό βράχο,
- Αναρριχητικό πεδίο Γλαρονήσια, το πεδίο βρίσκεται στα Πολλώνια σε βράχους από βασάλτη σε σχήμα εξάπλευρων ράβδων.

Σαντορίνη

- Αναρριχητικό πεδίο Καμάρι, το πεδίο βρίσκεται 9 χλμ. από τα Φηρά και διαθέτει 77 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας από 4a – 7b,
- Αναρριχητικό πεδίο Περίσσα, το πεδίο βρίσκεται 13 χλμ. από τα Φηρά και διαθέτει 45 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας από 5a – 7b+.

Σύμη

- Αναρριχητικό πεδίο στην παραλία Άη Γιώργη. Στην παραλία υπάρχουν 2 ορθοπλαγιές, η Νοτιοανατολική με 21 διαδρομές και βαθμό δυσκολίας 5c – 6c+ και η βορειοανατολική με 2 διαδρομές και βαθμό δυσκολίας 6a+ - 6c.

Ανάφη

- Το ανατολικό ακρωτήριο του νησιού ονομάζεται Κάλαμος (470μ.) και είναι ένας εντυπωσιακός μαρμάρινος βράχος. Θεωρείται ο δεύτερος μεγαλύτερος μονόλιθος της Μεσογείου μετά το Γιβραλτάρ. Η περιοχή διαθέτει μια διαδρομή παραδοσιακής αναρρίχησης.

Κάρπαθος

- Αναρριχητικό πεδίο Κυρά Παναγιά, το πεδίο διαθέτει 50 διαδρομές,
- Αναρριχητικό πεδίο Απέλλα, το πεδίο διαθέτει 30 διαδρομές,
- Αναρριχητικό πεδίο Άδεια, το πεδίο διαθέτει 20 διαδρομές.

3.12 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Κυκλάδες και Δωδεκάνησα ενώνονται με μια κοινή θάλασσα και, σε μεγάλο βαθμό, με μια κοινή ιστορία. Η απόλυτη εξάρτηση από την θάλασσα, ως μοναδικού τρόπου επικοινωνίας με τον υπόλοιπο κόσμο, αλλά και ως πηγή τροφής, σημάδεψε τις διατροφικές συνήθειες των νησιών, σε συνάρτηση με την εδαφολογική ιδιαιτερότητα του καθενός, τις επιρροές που δέχτηκε, και φτάνοντας στα νεότερα χρόνια, την κοινωνική και τουριστική εξέλιξη. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υπήρξε για αιώνες μια δεξαμενή, που δεχόταν τις συνήθειες και τη γνώση των εμπόρων, ταξιδιωτών, κατακτητών και τις ενσωμάτωσε στις γεύσεις του, με αποτέλεσμα μια κουζίνα με μοναδικές αποχρώσεις.

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ⁸ είναι: το μελεκούι (ΠΓΕ), το ελαιόλαδο Ρόδου (ΠΓΕ), η φάβα Σαντορίνης (ΠΟΠ), η γραβιέρα Νάξου (ΠΟΠ), το τυρί Σαν Μιχάλη της Σύρου (ΠΟΠ), το αρσενικό της Νάξου (ΠΟΠ), το κρασοτύρι Κω/τυρί της Πόσας (ΠΓΕ), η κοπανιστή (ΠΟΠ), η πατάτα Νάξου (ΠΓΕ), τα φασσόλια κατταβιάς/λότια κατταβιάς στην Ρόδο (ΠΓΕ) και το τοματάκι Σαντορίνης (ΠΟΠ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαιρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας όπως: το μαστέλο και η καππαροσαλάτα στην Σίφνο, τα αμοργιανά χορτοπιτάκια και οι φαβοκεφτέδες στην Αμοργό, τα σκαλτσούνια Ανάφης, το κοτόπουλο με ρύζι Μιλανέζα και τα φουρτάλια στην Άνδρο, η ματσάτα και κόκορας με λαδοτύρι και το πάτιδο στην Αντίπαρο, τα γιαπράκια στην Δονούσα, το γεμιστό κασίκι και το μελιτίνη στην Ηρακλεία, τα τσιμέτια και η μυζηθρόπιτα στην Ίο, ο πασπαλάς στην Κέα, η αθρινόπιτα, οι τυρένιες και οι αμαραθένιες στην Κίμωλο, το κοκκινιστό πατατάτο στα Κουφονήσια, το σφουγγάτο στην Κύθνο, το μελιτζανοπίλαφο και τα λαδένια στην Μήλο, τα σκορδομακάρονα με Μόστρα και η Μόστρα παξιμάδι με κοπανιστή στην Μύκονο, τα φασολάκια μαυρομάτικα με σέσκουλα, η γλυκοπατάτα με βούτυρο κοπανιστής και λούζα και η μαραθένια πίτα στην Νάξο, η σαλάτα με σελάχι ποσαρισμένο σε κρασί και το σαλατούρι στην Πάρο, τα μελιτίνια, η φάβα και οι ντοματοκεφτέδες στην Σαντορίνη, το χοιρινό με αμπελοφάσουλα στην Σέριφο, το κουνέλι στη γάστρα γεμιστό με πατάτες στην Σίκινο, οι κουνουπιδοκεφτέδες, το μελιτζανοπίλαφο και το χταπόδι μαρινάτο με λιαστές ντομάτες και κάρπαρη στην Σύρο,

---

⁸ Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το [Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων](#).

οι ντομάτες γεμιστές, τα ραβιόλια με σέσκουλα και οι ντοματοκεφτέδες με λιαστή ντομάτα στην Τήνο και η ματσάτα με κόκκορα στην Φολέγανδρο.

Τα κυριότερα πιάτα των Δωδεκανήσων είναι: το κοκκινιστό κατσίκι στο Αγαθονήσι, τα αραντιστά στην Αστυπάλαια, η μακαρονάδα του ψαρά με αχινό, τα καλύμνικα φύλλα με αυγολέμονο και οι σκάροι με ντομάτα στην Κάλυμνο, το γεμιστό κατσίκι, οι μακαρούνες και η κατσικά κοκκινιστή με σέλινο στην Κάρπαθο, οι αγκινάρες γεμιστές με ρύζι, οι κολοκυθοκορφάδες, τα λαχανοπίτια ή σπανακοπίτια στην Κάσο, οι ρεβυθοκεφτέδες, τα γιουβαρλάκια και το κατσίκι γεμιστό στο Καστελόριζο, τα κατιμέρια με χόρτα και ζάχαρη, η μακαρούνα του πασά και το ντοματάκι γλυκό κουταλιού στην Κω, το μαύρο πιλάφι με σουπιά στους Λειψούς, το κουνουπίδι με πατάτες στο φούρνο με ντομάτα και κρεμμύδια, η τυρόπιτα και τα αμυγδαλωτά στην Λέρο, τα μαυρομάτικα με μαϊντανό και καραμελωμένα κρεμμύδια στη Νίσυρο, τα ψάρια μαρινάτα στην Πάτμο, η αχινομακαρονάδα, τα μελεκούνια και τα πιταρούδια με κρεμμύδι και κύμινο στη Ρόδο, η γαελλόπιτα και τα ακούμια στη Σύμη, τα γιαπράκια με κιμά, η ντοματόσουπα με πλιγούρι και το γεμιστό κατσίκι στο φούρνο στη Τήλο και το φακόρυζο στη Χάλκη. Αποτέλεσμα του γαστρονομικού πλούτου της, ήταν ο τίτλος που της απονεμήθηκε το 2019 ως «Γαστρονομική Περιφέρεια της Ευρώπης».

Οι δυνατότητες για οινοτουρισμό⁹ στο Νότιο Αιγαίο είναι πολλές, καθώς το συγκροτούν τα συμπλέγματα των νησιών της Δωδεκανήσου και των Κυκλάδων. Η αμπελοκαλλιέργεια και η παραγωγή κρασιού είναι κοινός τόπος σε όλα τα νησιά, ανεξαρτήτως μεγέθους, ενώ σε ορισμένα έχει πολύ οργανωμένο χαρακτήρα. Από όλα τα Δωδεκάνησα το νησί με τη μεγάλη οινική παράδοση είναι η Ρόδος, στην οποία έχουν θεσπιστεί και οι αντίστοιχοι οίνοι προέλευσης: ΠΟΠ Ρόδος για ξηρούς οίνους και ΠΟΠ Μοσχάτος Ρόδου για λευκούς γλυκούς οίνους. Αμπέλια υπάρχουν σε όλα τα νησιά των Δωδεκανήσων, όπως και οινοπαραγωγή. Κατά κανόνα, τηρείται η παράδοση του ερυθρού γλυκού κρασιού, κυρίως από την ποικιλία φωκιανό. Επίσης, οινικό ενδιαφέρον υπάρχει και στο νησί της Κω στην οποία έχει θεσπιστεί ο ΠΓΕ Κως (Τοπικός Οίνος Κω) ενώ πρόσφατη είναι η είσοδος της Λέρου και των Λειψών στο εμφιαλωμένο κρασί. Ο συνολικός αμπελώνας των Δωδεκανήσων παράγει οίνους που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Δωδεκάνησα.

Σε ότι αφορά τις Κυκλάδες, τα νησιά με τη μεγαλύτερη οινική παράδοση είναι η Πάρος με τους οίνους ΠΟΠ Πάρος, ΠΟΠ Malvasia Πάρος και ΠΓΕ Θαψανά Πάρου, η Σαντορίνη

---

⁹ Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες [Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος](#) και [Οινικές Εξερευνήσεις](#).

με τους οίνους ΠΟΠ Σαντορίνη με την ποικιλία Ασύρτικο και η Σύρος με τους οίνους ΠΓΕ Σύρος. Βεβαίως αμπέλια υπάρχουν σε όλα τα νησιά, όπως και παραγωγή κρασιού. Ο ΠΓΕ Κυκλάδες (Τοπικός Οίνος Κυκλάδων), που στη σύνθεση του περιέχει πολλές από αυτές τις ποικιλίες, δίνει ταυτότητα στο οινικό δυναμικό που κρύβεται στα Κυκλαδονήσια. Τέλος, ο συνολικός αμπελώνας των νησιών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων παράγει τους οίνους που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Αιγαίο Πέλαγος.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2015-2021

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +39% (από 15,5 εκατ. το 2015 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (-7%, από 222 χιλ. το 2015 σε 207 χιλ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-5%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+77%, από 87 χιλ. το 2015 σε 153 χιλ. το 2019), Αττικής (+54%, από 4,2 εκατ. το 2015 σε 6,4 εκατ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+50%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά -45% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 11,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-54% ή -3,5 εκατ. αφίξεις, από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-36% ή -1,7 εκατ. αφίξεις, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-37% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-53% ή -1,3 εκατ. αφίξεις, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-44% ή -1,2 εκατ. αφίξεις, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021).

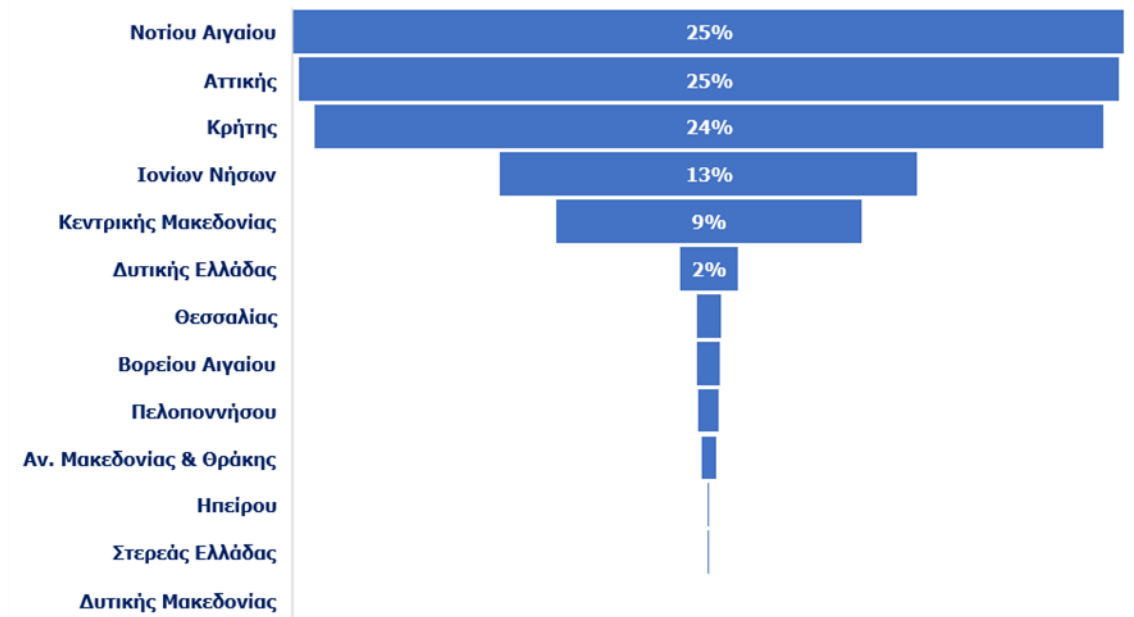
Πίνακας 38: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Νοτίου Αιγαίου	3.571.426	4.617.315	2.959.297	29%	-36%
Αττικής	4.159.014	6.414.709	2.921.550	54%	-54%
Κρήτης	3.483.319	4.455.810	2.808.814	28%	-37%
Ιονίων Νήσων	1.916.497	2.644.287	1.487.733	38%	-44%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.556.788	2.341.743	1.089.351	50%	-53%
Δυτικής Ελλάδας	263.269	385.152	207.566	46%	-46%
Θεσσαλίας	171.373	205.802	87.899	20%	-57%
Βορείου Αιγαίου	221.795	207.098	83.844	-7%	-60%
Πελοποννήσου	86.508	153.364	77.186	77%	-50%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	85.993	122.933	55.894	43%	-55%
Ηπείρου	0	14.776	6.759		-54%
Στερεάς Ελλάδας	3.256	3.100	1.627	-5%	-48%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0		
Ελλάδα	15.519.238	21.566.089	11.787.520	39%	-45%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (25%), Αττικής¹⁰ (25%), Κρήτης (24%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2021 το 96% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

¹⁰ Για τα στοιχεία του αεροδρόμιου της Αθήνας "Ελευθέριος Βενιζέλος", λόγω των διαταραχών της συγκεκριμένης έρευνας ή/και του μικρού μεγέθους δείγματος κατά την περίοδο Μαρτίου 2020-Ιουνίου 2021, οι αντίστοιχες εκτιμήσεις του όγκου των επιβατών πρέπει να αντιμετωπίζονται με προσοχή και να αποφεύγονται οι συγκρίσεις.

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 25% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της χώρας ενώ οι Κυκλάδες το 7%. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση των διεθνών αφίξεων κατά +57% (από 634 χιλ. το 2015 σε 997 χιλ. το 2019). Επιμέρους, τα αεροδρόμια της Σαντορίνης (+46%, από 356 χιλ. το 2015 σε 520 χιλ. το 2019) και της Μυκόνου (+72%, από 276 χιλ. το 2015 σε 474 χιλ. το 2019) κατέγραψαν αύξηση διεθνών αφίξεων ενώ το αεροδρόμιο της Πάρου για 1^η φορά το 2019 κατέγραψε διεθνείς αφίξεις. Τέλος, τα αεροδρόμια της Σύρου και της Νάξου δεν κατέγραψαν διεθνείς αφίξεις το 2019.

Την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αφίξεις στα αεροδρόμια των Κυκλάδων σημείωσαν πτώση κατά -16% (από 997 χιλ. το 2019 σε 836 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια κατέγραψαν μείωση στις διεθνείς αφίξεις: Σαντορίνη (-9%, από 520 χιλ. το 2019 σε 472 χιλ. το 2021), Μύκονος (-24%, από 474 χιλ. το 2019 σε 362 χιλ. το 2021) και Πάρος (-64%, από 3 χιλ. το 2019 σε 911 αφίξεις το 2021). Τέλος, τα αεροδρόμια της Σύρου και της Νάξου δεν κατέγραψαν διεθνείς αφίξεις τα έτη 2019 και 2021.

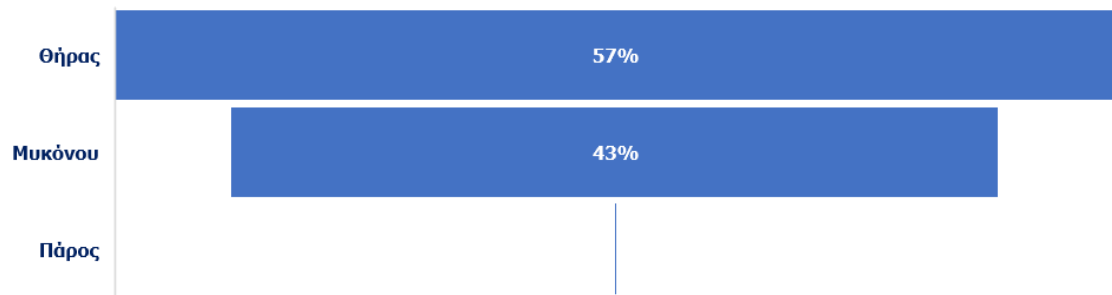
Πίνακας 39: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Θήρας	356.443	519.999	472.224	46%	-9%
Μυκόνου	275.812	474.081	362.452	72%	-24%
Πάρος	0	2.564	911		-64%
Σύρου	0	0	0		
Νάξου	1.462	0	0	-100%	
Κυκλάδες	633.717	996.644	835.587	57%	-16%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021 στις Κυκλάδες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει το αεροδρόμιο της Σαντορίνης (57%) και ακολουθούν το αεροδρόμιο της Μυκόνου (43%) και της Πάρου (0,1%). Τα αεροδρόμια της Σύρου και της Νάξου δεν κατέγραψαν διεθνή κίνηση για το 2021.

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.1.3 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 23% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της χώρας ενώ τα Δωδεκάνησα το 17%. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση των διεθνών αφίξεων κατά +23% (από 2,9 εκατ. το 2015 σε 3,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ρόδου (+24%, από 1,9 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Κω (+21%, από 971 χιλ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019) και Καρπάθου (+26%, από 79 χιλ. το 2015 σε 99 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αφίξεις στα αεροδρόμια των Δωδεκανήσων σημείωσαν πτώση κατά -41% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Ρόδου (-40%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Κω (-42%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 680 χιλ. το 2021) και Καρπάθου (-57%, από 99 χιλ. το 2019 σε 43 χιλ. το 2021).

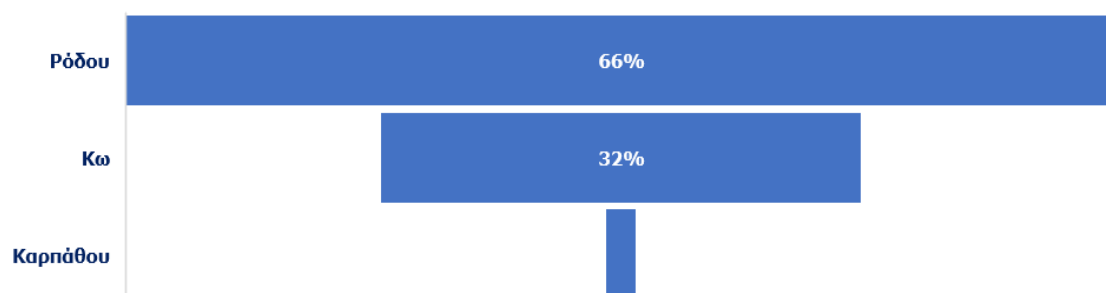
Πίνακας 40: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Ρόδου	1.888.181	2.343.299	1.400.557	24%	-40%
Κω	970.662	1.178.287	680.384	21%	-42%
Καρπάθου	78.866	99.085	42.769	26%	-57%
Δωδεκάνησα	2.937.709	3.620.671	2.123.710	23%	-41%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων για το 2021 στα Δωδεκάνησα, παρατηρούμε ότι τα 2/3 των αφίξεων καταγράφονται στο αεροδρόμιο της Ρόδου (66%) και ακολουθούν τα αεροδρόμια της Κω (32%) και της Καρπάθου (2%).

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

4.2.1 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στα αεροδρόμια της Ελλάδας, την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση στις αφίξεις εσωτερικού κατά +22% (από 7,1 εκατ. το 2015 σε 8,6 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-32%, από 7 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 5 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+76%, από 7 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+63%, από 16 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+56%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού σημείωσαν πτώση κατά -40% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-41% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή -657 χιλ. αφίξεις, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 973 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-42% ή -452 χιλ. αφίξεις, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 619 χιλ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -393 χιλ. αφίξεις, από 992 χιλ. το 2019 σε 599 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-29% ή -127 χιλ. αφίξεις, από 443 χιλ. το 2019 σε 316 χιλ. το 2021).

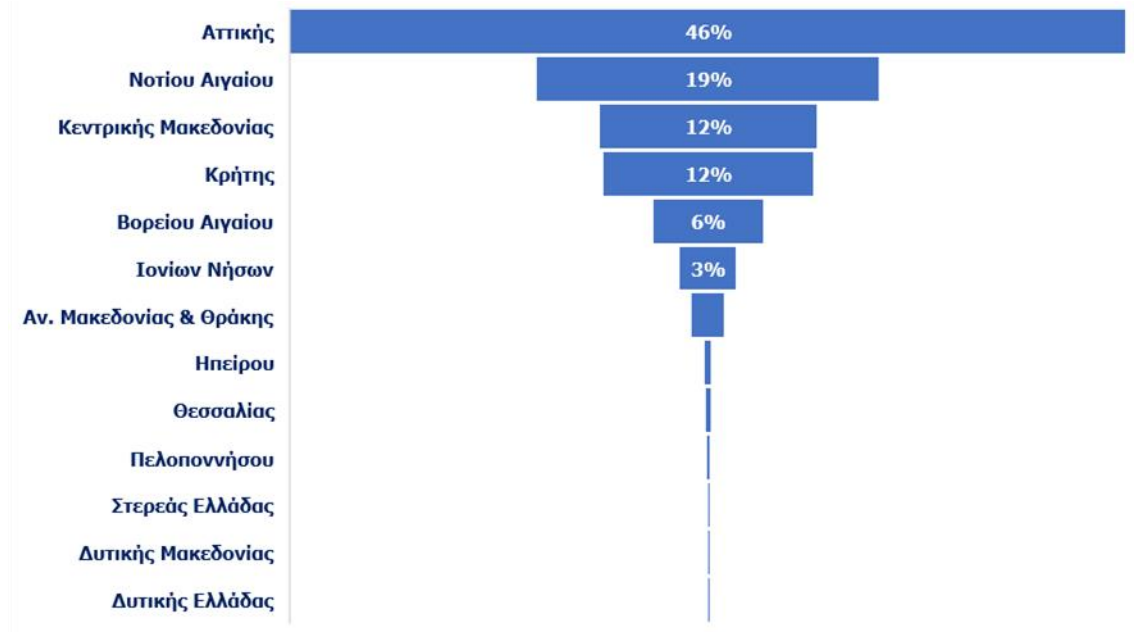
Πίνακας 41: Αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Αττικής	3.282.544	3.989.842	2.370.343	22%	-41%
Νοτίου Αιγαίου	1.044.427	1.630.081	972.763	56%	-40%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.097.676	1.070.857	618.905	-2%	-42%
Κρήτης	897.968	991.611	598.674	10%	-40%
Βορείου Αιγαίου	372.542	442.720	315.588	19%	-29%
Ιονίων Νήσων	177.775	259.208	161.091	46%	-38%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	119.360	151.263	94.151	27%	-38%
Ηπείρου	43.048	50.993	21.428	18%	-58%
Θεσσαλίας	16.344	26.594	18.359	63%	-31%
Πελοποννήσου	6.821	12.013	8.395	76%	-30%
Στερεάς Ελλάδας	7.485	5.108	4.607	-32%	-10%
Δυτικής Μακεδονίας	3.442	3.547	2.251	3%	-37%
Δυτικής Ελλάδας	5.489	5.214	1.677	-5%	-68%
Ελλάδα	7.074.921	8.639.051	5.188.232	22%	-40%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Ενεξέργασια INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2021 το 88% των αφίξεων εσωτερικού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα αεροδρόμια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.2.2 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά αεροδρόμιο

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 19% των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού της χώρας ενώ οι Κυκλάδες το 11%. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση αφίξεων κατά +75% (από 593 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση το αεροδρόμιο της Σύρου (-17%, από 6 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα αεροδρόμια: Σαντορίνης (+62%, από 362 χιλ. το 2015 σε 586 χιλ. το 2019), Μυκόνου (+65%, από 154 χιλ. το 2015 σε 255 χιλ. το 2019), Πάρου (+280%, από 27 χιλ. το 2015 σε 104 χιλ. το 2019), Νάξου (+156%, από 19 χιλ. το 2015 σε 50 χιλ. το 2019) και Μήλου (+54%, από 25 χιλ. το 2015 σε 38 χιλ. το 2019).

Στον αντίποδα, την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -43% (από 1,1 εκατ. το 2019 σε 589 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια σημείωσαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Σαντορίνης (-53%, από 586 χιλ. το 2019 σε 273 χιλ. το 2021), Μυκόνου (-46%, από 255 χιλ. το 2019 σε 138 χιλ. το 2021), Πάρου (-6%, από 104 χιλ. το 2019 σε 97 χιλ. το 2021), Νάξου (-10%, από 50 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Μήλου (-15%, από 38 χιλ. το 2019 σε 32 χιλ. το 2021) και Σύρου (-15%, από 5 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021).

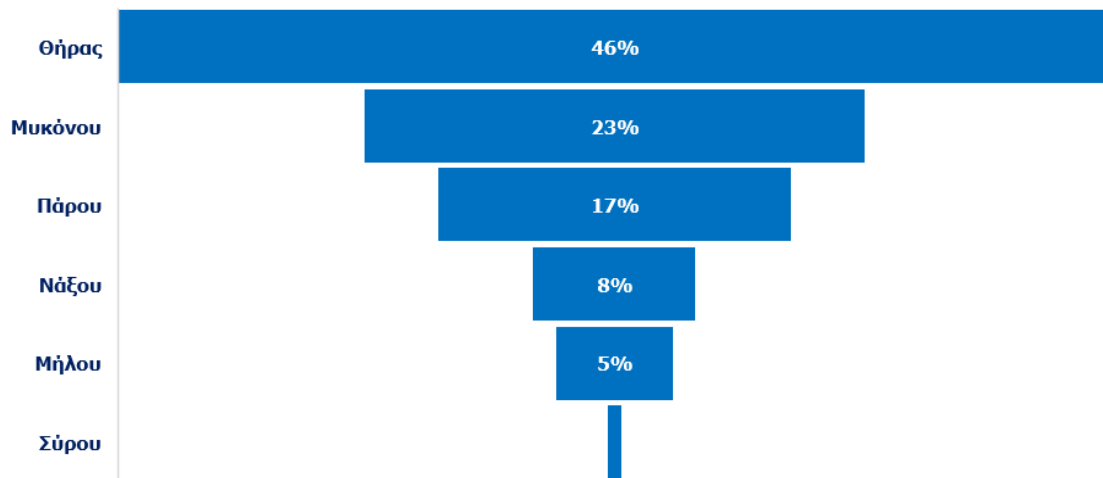
Πίνακας 42: Αφίξεις εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά αεροδρόμιο, 2015-2021

Αεροδρόμιο	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Θήρας	361.525	586.109	272.723	62%	-53%
Μυκόνου	153.963	254.667	137.823	65%	-46%
Πάρου	27.218	103.532	97.278	280%	-6%
Νάξου	19.474	49.768	44.894	156%	-10%
Μήλου	24.531	37.879	32.118	54%	-15%
Σύρου	5.996	4.976	4.208	-17%	-15%
Κυκλάδες	592.707	1.036.931	589.044	75%	-43%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στις Κυκλάδες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο αεροδρόμιο της Σαντορίνης (46%) και ακολουθούν τα αεροδρόμια της Μυκόνου (23%), της Πάρου (17%), της Νάξου (8%), της Μήλου (5%) και της Σύρου (1%).

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού των Κυκλάδων ανά αεροδρόμιο, 2021

4.2.3 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 19% των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού της χώρας ενώ τα Δωδεκάνησα το 7%. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση αφίξεων κατά +6% (από 560 χιλ. το 2015 σε 593 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τα αεροδρόμια της Ρόδου (+2%, από 392 χιλ. το 2015 σε 400 χιλ. το 2019), της Κω (+41%, από 97 χιλ. το 2015 σε 137 χιλ. το 2019) και της Αστυπάλαιας (+4%, από 7 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα τα αεροδρόμια της Καρπάθου (-6%, από 32 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019), της Λέρου (-28%, από 14 χιλ. το 2015 σε 10 χιλ. το 2019), της Καλύμνου (-66%, από 12 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), του Καστελόριζου (-27%, από 4 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) και της Κάσου (-43%, από 2 χιλ. το 2015 σε 1 χιλ. το 2019) μείωση.

Στον αντίποδα, την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού στα αεροδρόμια των Δωδεκανήσων σημείωσαν πτώση κατά -35% (από 593 χιλ. το 2019 σε 384 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια σημείωσαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση το αεροδρόμιο της Αστυπάλαιας (+6%, από 7 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα αεροδρόμια: Ρόδου (-37%, από 400 χιλ. το 2019 σε 253 χιλ. το 2021), Κω (-40%, από 137 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021), Καρπάθου (-15%, από 30 χιλ. το 2019 σε 26 χιλ. το 2021), Λέρου (-30%, από 10 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Καλύμνου (-5%, από 4 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Καστελόριζου (-9%, από 3 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), και Κάσου (-18%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021).

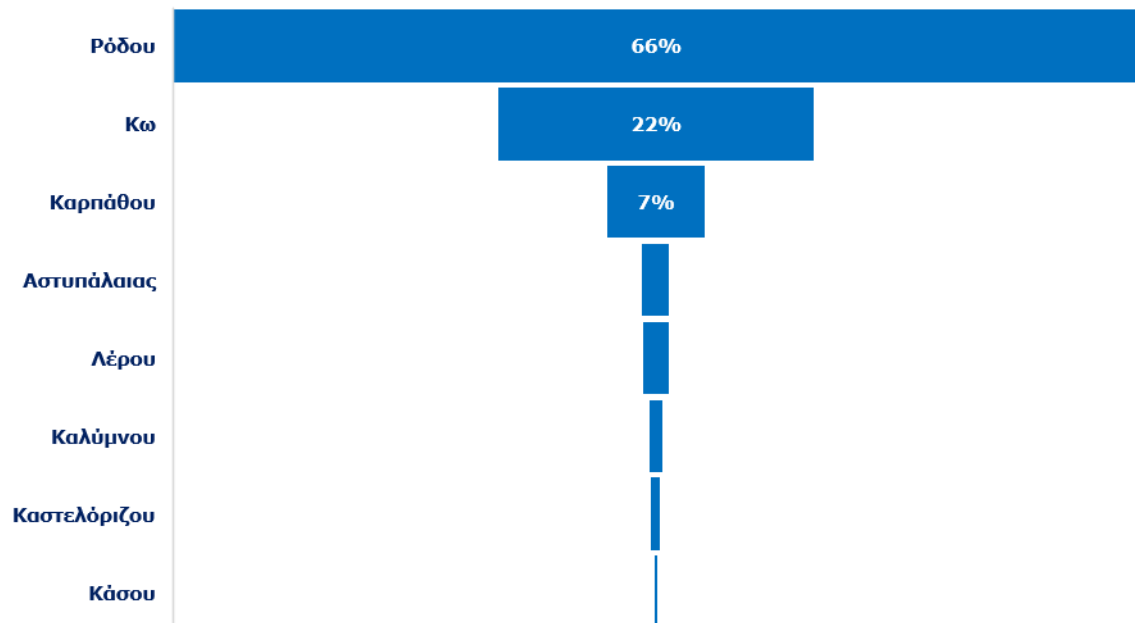
Πίνακας 43: Αφίξεις εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο, 2015-2021

Αεροδρόμιο	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Ρόδου	392.224	400.156	252.852	2%	-37%
Κω	97.411	137.362	83.053	41%	-40%
Καρπάθου	32.281	30.466	25.935	-6%	-15%
Αστυπάλαιας	6.854	7.095	7.493	4%	6%
Λέρου	14.159	10.155	7.138	-28%	-30%
Καλύμνου	11.557	3.933	3.723	-66%	-5%
Καστελόριζου	3.846	2.802	2.559	-27%	-9%
Κάσου	2.069	1.181	966	-43%	-18%
Δωδεκάνησα	560.401	593.150	383.719	6%	-35%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Ενεξέργαση INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα Δωδεκάνησα για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο αεροδρόμιο της Ρόδου (66%) και ακολουθούν τα αεροδρόμια της Κω (22%), της Καρπάθου (7%), της Αστυπάλαιας (2%), της Λέρου (2%), της Καλύμνου (1%), του Καστελόριζου (1%) και της Κάσου (0,3%).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο, 2021

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας.

Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2015-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 65,2 εκατ. το 2015 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-31%, από 6,2 εκατ. το 2015 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-25%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+34% ή +3,8 εκατ., από 11,0 εκατ. το 2015 σε 14,8 εκατ. το 2019), Αττικής (+5% ή +1,5 εκατ., από 29,0 εκατ. το 2015 σε 30,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+38% ή +869 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+17% ή +800 χιλ., από 4,7 εκατ. το 2015 σε 5,5 εκατ. το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021, οι διακινήθεντες επιβάτες στους λιμένες της χώρας εμφάνισαν πτώση κατά -29% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 50,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-24% ή -7,3 εκατ., από 30,5 εκατ. το 2019 σε 23,2 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-31% ή -4,6 εκατ., από 14,8 εκατ. το 2019 σε 10,2 εκατ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-38% ή -2,1 εκατ., από 5,5 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-37% ή -1,7 εκατ., από 4,6 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-32% ή -1,4 εκατ., από 4,3 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021) και Κρήτης (-38% ή -1,2 εκατ., από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021).

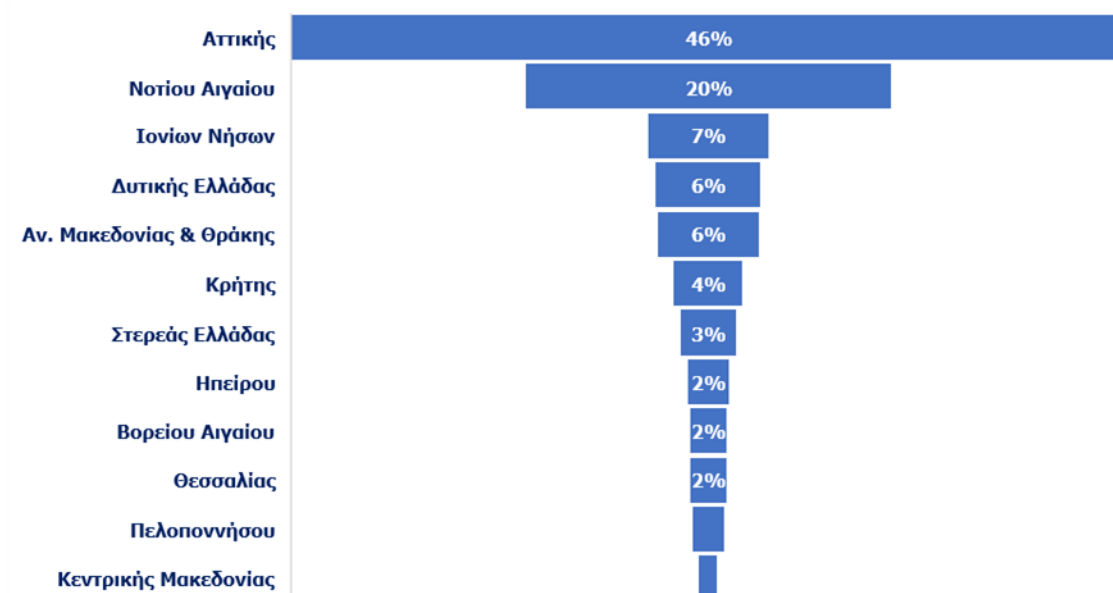
Πίνακας 44: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	28.950.459	30.485.427	23.227.682	5%	-24%
Νοτίου Αιγαίου	11.040.557	14.793.013	10.202.414	34%	-31%
Ιονίων Νήσων	4.700.327	5.500.435	3.387.896	17%	-38%
Δυτικής Ελλάδας	6.249.616	4.337.932	2.952.860	-31%	-32%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.942.035	4.560.142	2.854.186	16%	-37%
Κρήτης	2.268.104	3.137.320	1.949.815	38%	-38%
Στερεάς Ελλάδας	2.114.039	2.219.910	1.596.925	5%	-28%
Ηπείρου	1.560.773	1.760.639	1.147.626	13%	-35%
Βορείου Αιγαίου	1.715.910	1.282.019	1.053.367	-25%	-18%
Θεσσαλίας	1.309.660	1.546.644	1.026.352	18%	-34%
Πελοποννήσου	540.283	984.872	903.211	82%	-8%
Κεντρικής Μακεδονίας	837.902	878.349	543.012	5%	-38%
Ελλάδα	65.229.665	71.486.702	50.845.346	10%	-29%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 66% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2021.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου για το 2021, αντιπροσωπεύει το 20% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας ενώ οι Κυκλάδες αντιπροσωπεύουν το 17% της συνολικής διακίνησης. Την περίοδο 2015-2019, οι λιμένες των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση στην διακίνηση επιβατών κατά +40% (από 8,7 εκατ. το 2015 σε 12,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν αύξηση: Πάρου (+42%, από 1,9 εκατ. το 2015 σε 2,7 εκατ. το 2019), Θήρας (+41%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,6 εκατ. το 2019), Νάξου (+44%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Μυκόνου (+40%, από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,7 εκατ. το 2019), Μήλου (+49%, από 641 χιλ. το 2015 σε 952 χιλ. το 2019), Τήνου (+32%, από 757 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019), Σύρου (+50%, από 489 χιλ. το 2015 σε 731 χιλ. το 2019), Κέας-Κύθνου (+25%, από 383 χιλ. το 2015 σε 477 χιλ. το 2019) και Άνδρου (+17%, από 489 χιλ. το 2015 σε 573 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η διακίνηση επιβατών στα λιμάνια των Κυκλάδων κατέγραψε πτώση κατά -28% (από 12,2 εκατ. το 2019 σε 8,7 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν πτώση: Πάρου (-15%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Θήρας (-46%, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2019), Νάξου (-20%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021), Μυκόνου (-43%, από 1,7 εκατ. το 2019 σε 953 χιλ. το 2021), Μήλου (-9%, από 952 χιλ. το 2019 σε 870 χιλ. το 2021), Τήνου (-34%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 665 χιλ. το 2021), Σύρου (-29%, από 731 χιλ. το 2019 σε 523 χιλ. το 2021), Κέας-Κύθνου (-4%, από 477 χιλ. το 2019 σε 459 χιλ. το 2021) και Άνδρου (-29%, από 573 χιλ. το 2019 σε 406 χιλ. το 2021).

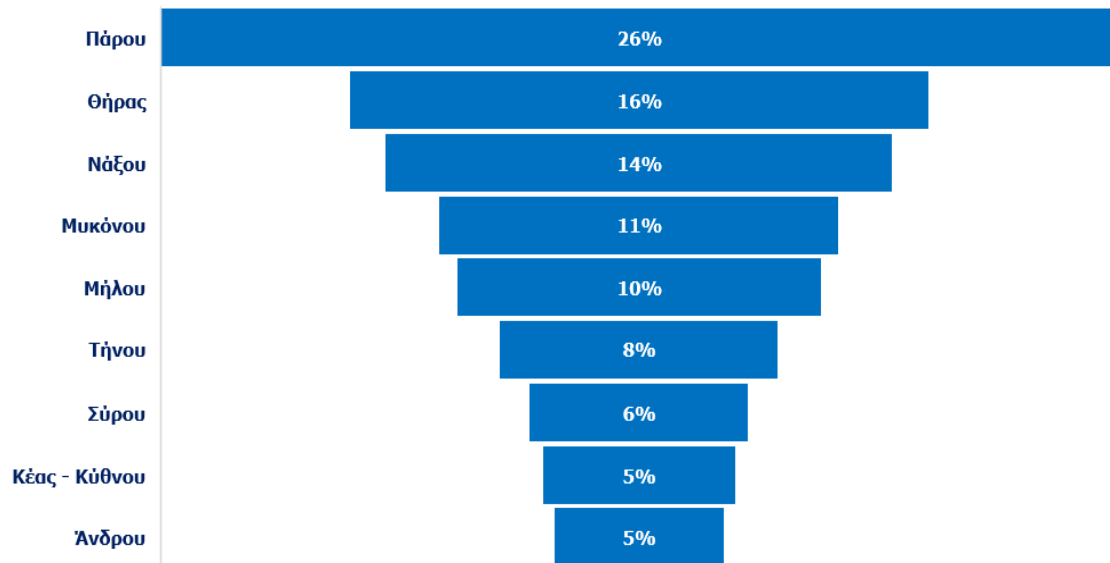
Πίνακας 45: Διακινηθέντες εσωτερικού στα λιμάνια των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Πάρου	1.881.306	2.665.120	2.277.748	42%	-15%
Θήρας	1.826.121	2.580.553	1.381.729	41%	-46%
Νάξου	1.043.539	1.507.202	1.208.045	44%	-20%
Μυκόνου	1.189.113	1.667.767	952.982	40%	-43%
Μήλου	640.581	952.478	870.044	49%	-9%
Τήνου	757.105	1.001.551	664.899	32%	-34%
Σύρου	488.554	731.071	522.603	50%	-29%
Κέας - Κύθνου	382.513	477.110	459.195	25%	-4%
Άνδρου	489.371	572.553	405.528	17%	-29%
Κυκλάδες	8.698.203	12.155.405	8.742.773	40%	-28%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Κυκλάδων για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Ενότητα Πάρου (26%) και ακολουθούν οι Ενότητες Θήρας (16%), Νάξου (14%), Μυκόνου (11%), Μήλου (10%), Τήνου (8%), Σύρου (6%), Κέας-Κύθνου (5%) και Άνδρου (5%).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.3.3 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου για το 2021, αντιπροσωπεύει το 20% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας ενώ τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν το 3% της συνολικής διακίνησης. Την περίοδο 2015-2019, οι λιμένες των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση στην διακίνηση επιβατών κατά +13% (από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν αύξηση: Ρόδου (+6%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Καλύμνου (+32%, από 605 χιλ. το 2015 σε 801 χιλ. το 2019), Κω (+2%, από 663 χιλ. το 2015 σε 675 χιλ. το 2019) και Καρπάθου (+54%, από 38 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η διακίνηση επιβατών στα λιμάνια των Δωδεκανήσων κατέγραψε πτώση κατά -45% (από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν πτώση, με εξαίρεση την Ενότητα Καρπάθου (+3%, από 58 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Καλύμνου (-34%, από 801 χιλ. το 2019 σε 527 χιλ. το 2021), Ρόδου (-55%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 498 χιλ. το 2021) και Κω (-44%, από 675 χιλ. το 2019 σε 375 χιλ. το 2021).

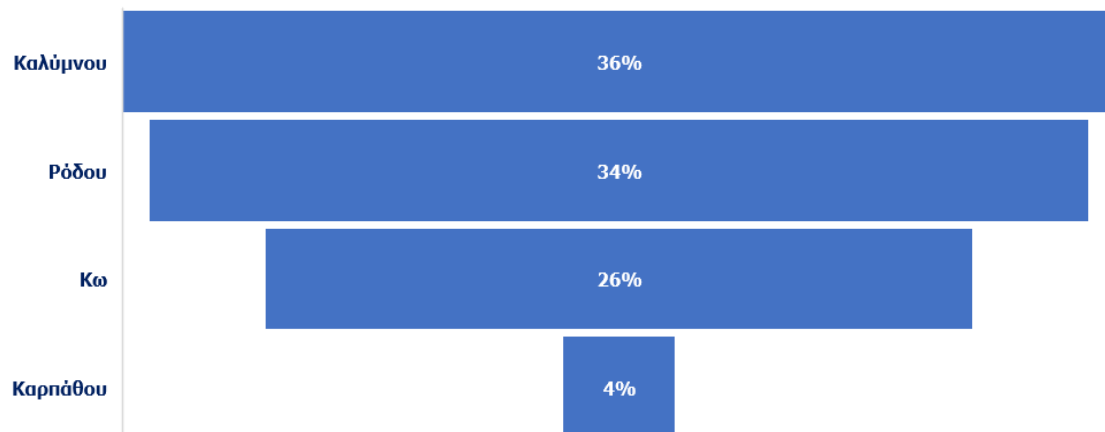
Πίνακας 46: Διακινηθέντες εσωτερικού στα λιμάνια των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Καλύμνου	604.932	800.652	526.522	32%	-34%
Ρόδου	1.037.201	1.104.243	498.024	6%	-55%
Κω	662.629	674.908	375.465	2%	-44%
Καρπάθου	37.592	57.805	59.630	54%	3%
Δωδεκάνησα	2.342.354	2.637.608	1.459.641	13%	-45%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Δωδεκανήσων για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Καλύμνου αντιπροσωπεύει το 36% της επιβατικής κίνησης και ακολουθούν οι Ενότητες Ρόδου (34%), Κω (26%) και Καρπάθου (4%).

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,8 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Περιφέρειες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-1%, από 971 χιλ. το 2015 σε 957 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-20%, από 603 χιλ. το 2015 σε 482 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση διακινηθέντων ενώ αντίθετα η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+114%, από 162 χιλ. το 2015 σε 347 χιλ. το 2019) αύξηση. Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες τους κατά +19% (από 6 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019).

Σε όλα τα λιμάνια την περίοδο 2019-2021 σημειώθηκε μείωση διακινηθέντων εξωτερικού κατά -36% (από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-24%, από 957 χιλ. το 2019 σε 726 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-36%, από 482 χιλ. το 2019 σε 308 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (-69%, από 347 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021) και Λοιποί Λιμένες (-63%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

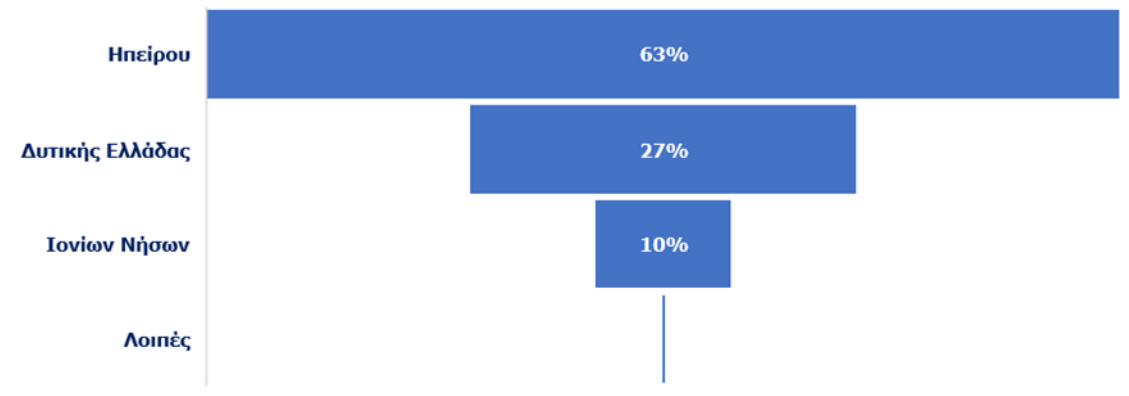
Πίνακας 47: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ηπείρου	971.012	956.710	726.333	-1%	-24%
Δυτικής Ελλάδας	603.312	482.198	308.125	-20%	-36%
Ιονίων Νήσων	162.221	347.485	109.039	114%	-69%
Λοιπές	5.631	6.694	2.492	19%	-63%
Ελλάδα	1.742.176	1.793.087	1.145.989	3%	-36%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (63%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (10%) και Λοιπών (0,2%).

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2015-2021

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -7% (από 4.294 το 2015 σε 3.979 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+35%, από 293 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+9%, από 527 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019), Πελοποννήσου (+10%, από 165 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Ηπείρου (+45%, από 11 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 16 κρουαζιερόπλοια το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-11% ή -211 κρουαζιερόπλοια, από 1.989 το 2015 σε 1.778 το 2019), Βορείου Αιγαίου (-60% ή -93 κρουαζιερόπλοια, από 155 το 2015 σε 62 το 2019), Θεσσαλίας (-60% ή -53 κρουαζιερόπλοια, από 88 το 2015 σε 35 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-18% ή -44 κρουαζιερόπλοια, από 245 το 2015 σε 201 το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-46% ή -38 κρουαζιερόπλοια, από 83 το 2015 σε 45 το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+183%, από 6 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-54% ή -957 κρουαζιερόπλοια, από 1.778 το 2019 σε 821 το 2021), Ιονίων Νήσων (-58% ή -335 κρουαζιερόπλοια, από 573 το 2019 σε 238 το 2021), Αττικής (-37% ή -251 κρουαζιερόπλοια, από 677 το 2019 σε 426 το 2021), Κρήτης (-39% ή -153 κρουαζιερόπλοια, από 397 το 2019 σε 244 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-33% ή -67 κρουαζιερόπλοια, από 201 το 2019 σε 134 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-92% ή -57 κρουαζιερόπλοια, από 62 το 2019 σε 5 το 2021) και Πελοποννήσου (-24% ή -44 κρουαζιερόπλοια, από 182 το 2019 σε 138 το 2021).

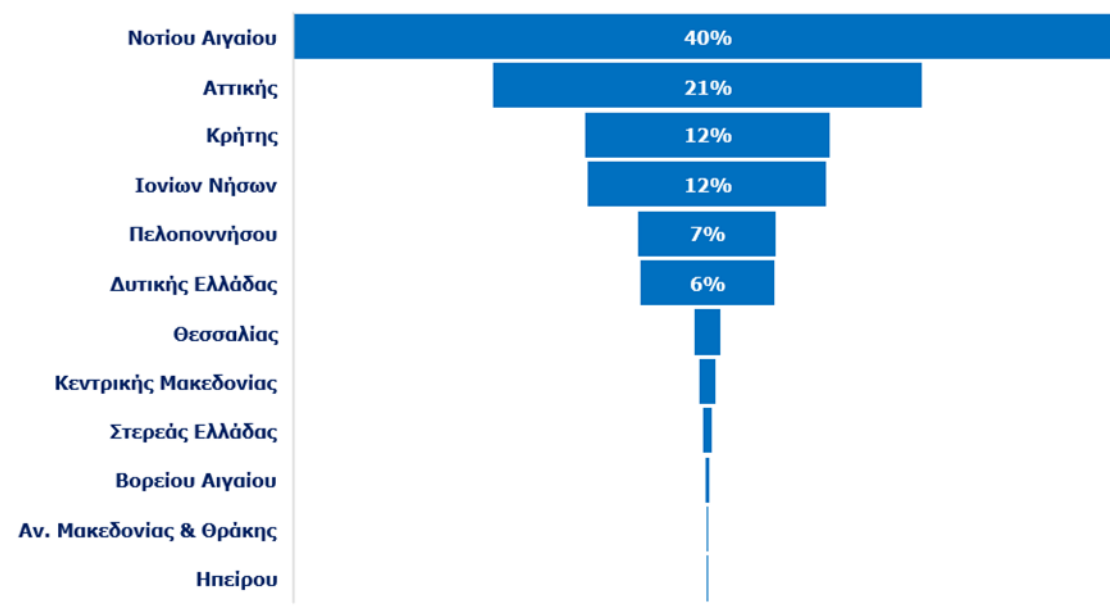

Πίνακας 48: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	1.989	1.778	821	-11%	-54%
Αττικής	680	677	426	0%	-37%
Κρήτης	293	397	244	35%	-39%
Ιονίων Νήσων	527	573	238	9%	-58%
Πελοποννήσου	165	182	138	10%	-24%
Δυτικής Ελλάδας	245	201	134	-18%	-33%
Θεσσαλίας	88	35	26	-60%	-26%
Κεντρικής Μακεδονίας	35	6	17	-83%	183%
Στερεάς Ελλάδας	83	45	9	-46%	-80%
Βορείου Αιγαίου	155	62	5	-60%	-92%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	23	7	3	-70%	-57%
Ηπείρου	11	16	3	45%	-81%
Ελλάδα	4.294	3.979	2.064	-7%	-48%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (40%), η Αττική (21%), η Κρήτη (12%) και τα Ιόνια Νησιά (12%) δέχονται τον μεγαλύτερο αριθμό κρουαζιερόπλοιων, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 84% της κίνησης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2021 το 40% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα ενώ οι Κυκλάδες το 26%. Την περίοδο 2015-2019, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε μείωση κατά -11% (από 1.989 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 1.778 το 2019) ενώ στις Κυκλάδες πτώση κατά -4% (από 1.380 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 1.318 κρουαζιερόπλοια το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τα λιμάνια της Μυκόνου (-8%, από 600 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 550 κρουαζιερόπλοια το 2019), της Σαντορίνης (-7%, από 636 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 592 κρουαζιερόπλοια το 2019), της Νάξου (-30%, από 23 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 16 κρουαζιερόπλοια το 2019), της Άνδρου (-50%, από 2 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 1 κρουαζιερόπλοιο το 2019) και της Ίου (-85%, από 13 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 2 κρουαζιερόπλοια το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα τα λιμάνια της Σύρου (+55%, από 53 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 82 κρουαζιερόπλοια το 2019), της Πάρου (+8%, από 25 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 27 κρουαζιερόπλοια το 2019) και της Μήλου (+36%, από 28 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 38 κρουαζιερόπλοια το 2019) αύξηση. Για τα λιμάνια της Φολεγάνδρου (2 κρουαζιερόπλοια το 2019), της Σίφνου (7 κρουαζιερόπλοια το 2019) και της Τήνου (1 κρουαζιερόπλοιο το 2019) δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία πριν το 2019.

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι αρνητική, με την μείωση στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου να ανέρχεται σε -54% (από 1.778 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 821 κρουαζιερόπλοια το 2021) ενώ στις Κυκλάδες κατά -59% (από 1.318 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 537 κρουαζιερόπλοια το 2021). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση τα λιμάνια της Μήλου (+11%, από 38 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 42 κρουαζιερόπλοια το 2021) και της Φολεγάνδρου (+150%, από 2 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 5 κρουαζιερόπλοια το 2021). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα λιμάνια: Μύκονος (-54%, από 550 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 252 κρουαζιερόπλοια το 2021), Σαντορίνης (-68%, από 592 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 191 κρουαζιερόπλοια το 2021), Σύρος (-66%, από 82 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 28 κρουαζιερόπλοια το 2021), Πάρος (-41%, από 27 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 16 κρουαζιερόπλοια το 2021), Σίφνος (-57%, από 7 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 3 κρουαζιερόπλοια το 2021), Νάξος (-100%, από 16 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2021), Άνδρος (-100%, από 1 κρουαζιερόπλοιο το 2019 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2021), Ίος (-100%, από 2 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2021) και Τήνος (-100%, από 1 κρουαζιερόπλοιο το 2019 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2021).

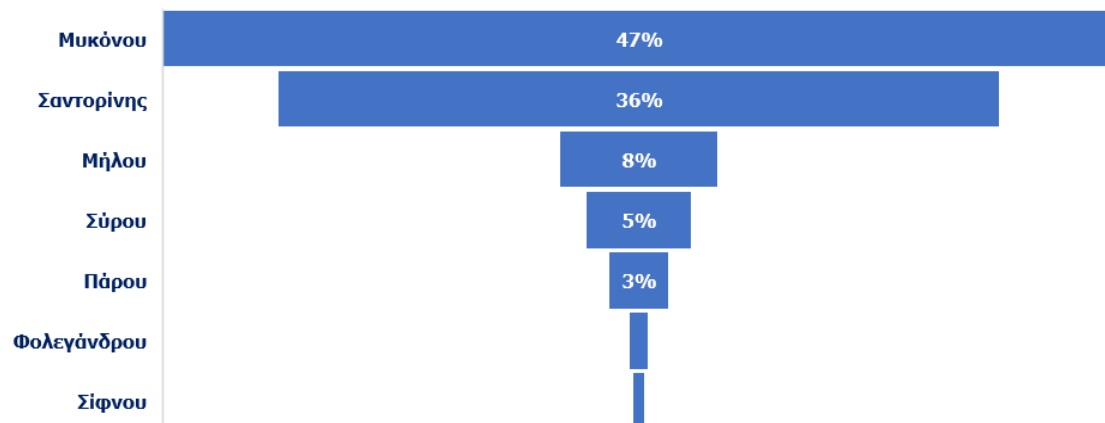
Πίνακας 49: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Μυκόνου	600	550	252	-8%	-54%
Σαντορίνης	636	592	191	-7%	-68%
Μήλου	28	38	42	36%	11%
Σύρου	53	82	28	55%	-66%
Πάρου	25	27	16	8%	-41%
Φολεγάνδρου		2	5		150%
Σίφνου		7	3		-57%
Νάξου	23	16	0	-30%	-100%
Άνδρου	2	1	0	-50%	-100%
Ίου	13	2	0	-85%	-100%
Τήνου		1	0		-100%
Κυκλάδες	1.380	1.318	537	-4%	-59%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια των Κυκλάδων για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Μυκόνου (47%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Σαντορίνης (36%), της Μήλου (8%), της Σύρου (5%), της Πάρου (3%), της Φολεγάνδρου (1%) και της Σίφνου (1%).

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2021

4.5.3 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2021 το 40% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα ενώ τα Δωδεκάνησα το 14%. Την περίοδο 2015-2019, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε μείωση κατά -11% (από 1.989 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 1.778 το 2019) ενώ στα Δωδεκάνησα μείωση κατά -24% (από 609 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 460 κρουαζιερόπλοια το 2019). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν πτώση: Ρόδος (-24%, από 340 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 258 κρουαζιερόπλοια το 2019), Πάτμος (-19%, από 192 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 156 κρουαζιερόπλοια το 2019), Σύμη (-39%, από 36 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 22 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Κω (-54%, από 41 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 19 κρουαζιερόπλοια το 2019). Για τα λιμάνια της Αστυπάλαιας (4 κρουαζιερόπλοια το 2019) και της Καλύμνου (1 κρουαζιερόπλοιο το 2019) δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία πριν το 2019.

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι επίσης αρνητική, με την μείωση στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου να ανέρχεται σε -54% (από 1.778 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 821 κρουαζιερόπλοια το 2021) ενώ στα Δωδεκάνησα σε -38% (από 460 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 284 κρουαζιερόπλοια το 2021). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν μείωση: Ρόδος (-24%, από 258 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 195 κρουαζιερόπλοια το 2021), Πάτμος (-48%, από 156 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 81 κρουαζιερόπλοια το 2021), Σύμη (-82%, από 22 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 4 κρουαζιερόπλοια το 2021), Κω (-79%, από 19 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 4 κρουαζιερόπλοια το 2021), Αστυπάλαια (-100%, από 4 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2021) και Κάλυμνο (-100%, από 1 κρουαζιερόπλοιο το 2019 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2021).

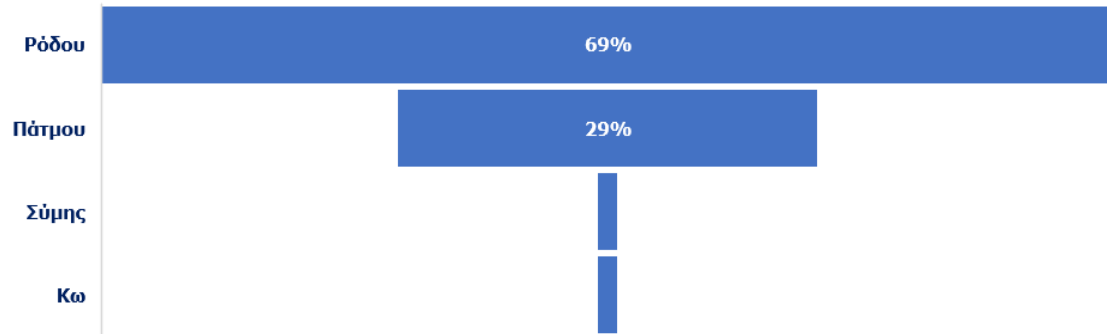
Πίνακας 50: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ρόδου	340	258	195	-24%	-24%
Πάτμου	192	156	81	-19%	-48%
Σύμης	36	22	4	-39%	-82%
Κω	41	19	4	-54%	-79%
Αστυπάλαιας		4	0		-100%
Καλύμνου		1	0		-100%
Δωδεκάνησα	609	460	284	-24%	-38%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια των Δωδεκανήσων για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Ρόδου (69%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Πάτμου (29%), της Σύμης (1%) και της Κω (1%).

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2021

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 5,0 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+13%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Αττικής (+8%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+30%, από 802 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+71%, από 356 χιλ. το 2015 σε 607 χιλ. το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-80% ή -61 χιλ., από 76 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-78% ή -60 χιλ., από 77 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-10% ή -46 χιλ., από 461 χιλ. το 2015 σε 415 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-40% ή -43 χιλ., από 109 χιλ. το 2015 σε 65 χιλ. το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+142%, από 5 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-79% ή -1,8 εκατ., από 2,3 εκατ. το 2019 σε 475 χιλ. το 2021), Αττικής (-71% ή -785 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 323 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-75% ή -779 χιλ., από 1,0 εκατ. το 2019 σε 265 χιλ. το 2021), Κρήτης (-70% ή -423 χιλ., από 607 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-70% ή -291 χιλ., από 415 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021).

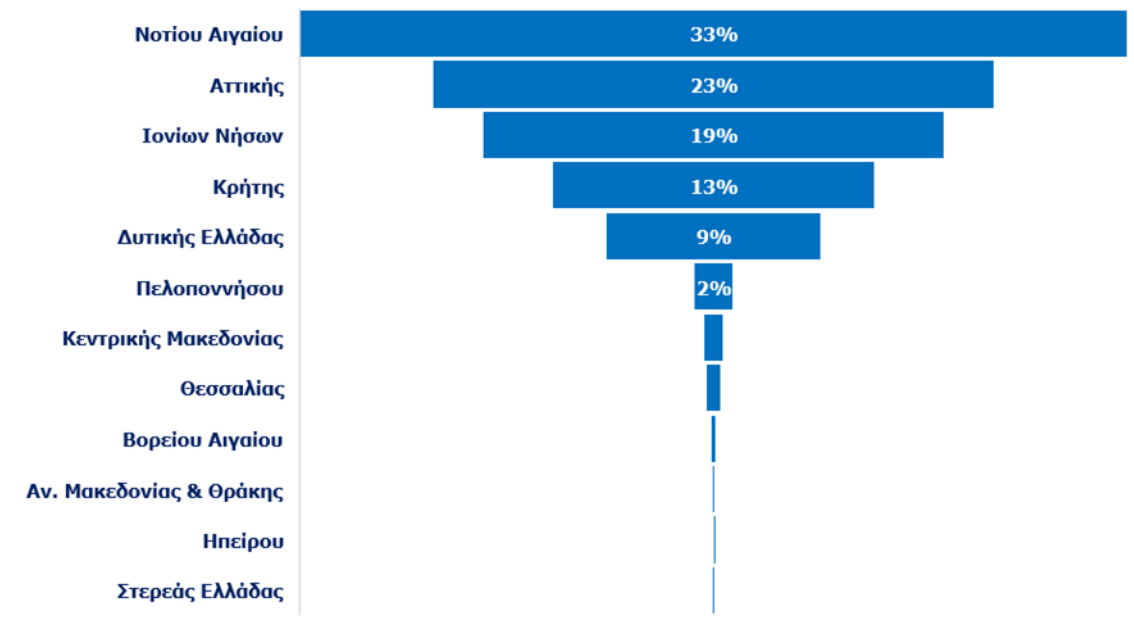
Πίνακας 51: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	1.996.720	2.264.893	474.777	13%	-79%
Αττικής	1.026.014	1.108.221	322.896	8%	-71%
Ιονίων Νήσων	802.316	1.044.160	265.325	30%	-75%
Κρήτης	355.699	607.268	184.507	71%	-70%
Δυτικής Ελλάδας	460.972	414.935	123.846	-10%	-70%
Πελοποννήσου	108.543	65.392	22.270	-40%	-66%
Κεντρικής Μακεδονίας	26.356	4.865	11.777	-82%	142%
Θεσσαλίας	76.051	15.429	8.232	-80%	-47%
Βορείου Αιγαίου	76.803	17.217	2.649	-78%	-85%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.061	2.699	938	-79%	-65%
Ηπείρου	4.057	2.137	655	-47%	-69%
Στερεάς Ελλάδας	17.851	5.168	443	-71%	-91%
Ελλάδα	4.964.443	5.552.384	1.418.315	12%	-74%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (33%), η Αττική (23%), τα Ιόνια Νησιά (19%) και η Κρήτη (13%) δέχονται το μεγαλύτερο όγκο, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 88% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 66: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.5.5 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά Λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 33% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της χώρας ενώ οι Κυκλάδες το 23%. Την περίοδο 2015-2019, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψαν αύξηση κατά +13% (από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ των Κυκλάδων αύξηση κατά +22% (από 1,5 εκατ. το 2015 σε 1,8 εκατ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τα λιμάνια της Μυκόνου (+21%, από 650 χιλ. το 2015 σε 787 χιλ. το 2019), της Σαντορίνης (+24%, από 792 χιλ. το 2015 σε 981 χιλ. το 2019), της Μήλου (+54%, από 15 χιλ. το 2015 σε 24 χιλ. το 2019), της Σύρου (+22%, από 22 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019) και της Πάρου (+32%, από 4 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ τα λιμάνια της Νάξου (-73%, από 5 χιλ. το 2015 σε 1 χιλ. το 2019), της Άνδρου (-45%, από 838 αφίξεις το 2015 σε 458 αφίξεις το 2019) και της Ίου (-89%, από 7 χιλ. το 2015 σε 708 αφίξεις το 2019) μείωση. Για τα λιμάνια της Φολεγάνδρου (229 αφίξεις το 2019), της Σίφνου (2 χιλ. το 2019) και της Τήνου (64 αφίξεις το 2019) δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία πριν το 2019.

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι αρνητική, με την μείωση στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου να ανέρχεται σε -79% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 475 χιλ. το 2021) ενώ στις Κυκλάδες κατά -82% (από 1,8 εκατ. το 2019 σε 321 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν μείωση στις αφίξεις επιβατών, με εξαίρεση το λιμάνι της Φολεγάνδρου (+173%, από 229 αφίξεις το 2019 σε 625 αφίξεις το 2021). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα λιμάνια: Μύκονος (-74%, από 787 χιλ. το 2019 σε 202 χιλ. το 2021), Σαντορίνη (-89%, από 981 χιλ. το 2019 σε 104 χιλ. το 2021), Μήλος (-67%, από 24 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Σύρος (-86%, από 27 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Πάρος (-47%, από 5 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), Σίφνος (-82%, από 2 χιλ. το 2019 σε 285 αφίξεις το 2021), Νάξος (-100%, από 1 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021), Άνδρος (-100%, από 458 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021), Ίος (-100%, από 708 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021) και Τήνος (-100%, από 64 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

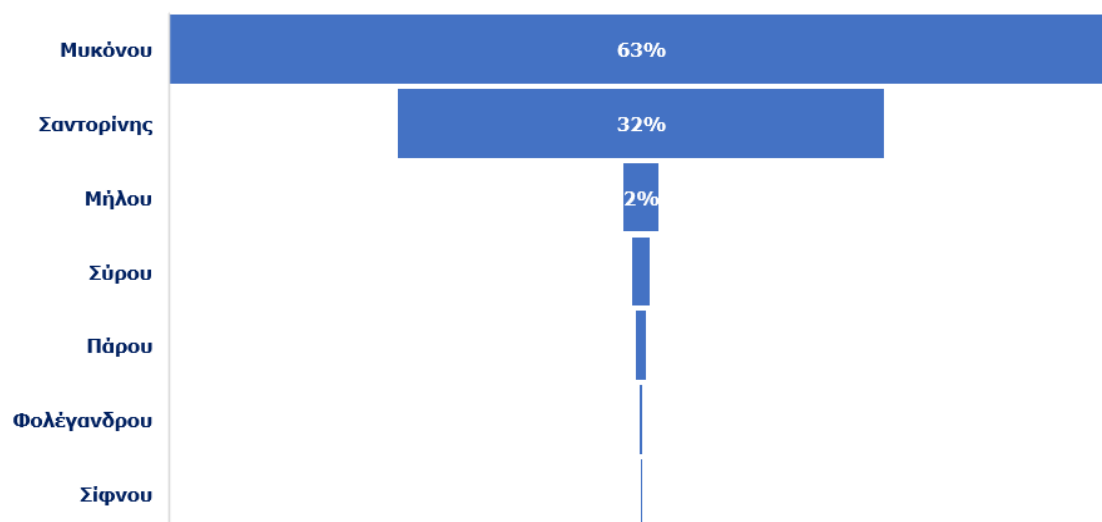
Πίνακας 52: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Μυκόνου	649.914	787.490	201.821	21%	-74%
Σαντορίνης	791.927	980.771	104.074	24%	-89%
Μήλου	15.394	23.641	7.909	54%	-67%
Σύρου	21.986	26.748	3.833	22%	-86%
Πάρου	3.679	4.871	2.579	32%	-47%
Φολέγανδρου		229	625		173%
Σίφνου		1.610	285		-82%
Νάξου	4.738	1.293	0	-73%	-100%
Άνδρου	838	458	0	-45%	-100%
Ίου	6.700	708	0	-89%	-100%
Τήνου		64	0		-100%
Κυκλάδες	1.495.176	1.827.883	321.126	22%	-82%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια των Κυκλάδων για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Μυκόνου (63%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Σαντορίνης (32%), της Μήλου (2%), της Σύρου (1%), της Πάρου (1%), της Φολεγάνδρου (0,2%) και της Σίφνου (0,1%).

Διάγραμμα 67: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2021

4.5.6 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 33% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της χώρας ενώ τα Δωδεκάνησα το 11%. Την περίοδο 2015-2019, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψαν αύξηση κατά +13% (από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ των Δωδεκανήσων μείωση κατά -13% (από 502 χιλ. το 2015 σε 437 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια κατέγραψαν μείωση: Ρόδος (-10%, από 342 χιλ. το 2015 σε 308 χιλ. το 2019), Πάτμος (-9%, από 124 χιλ. το 2015 σε 113 χιλ. το 2019), Σύμη (-44%, από 17 χιλ. το 2015 σε 9 χιλ. το 2019) και Κω (-72%, από 18 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Για τα λιμάνια της Αστυπάλαιας (2 χιλ. το 2019) και της Καλύμνου (47 αφίξεις το 2019) δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία πριν το 2019.

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι αρνητική, με την μείωση στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου να ανέρχεται σε -79% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 475 χιλ. το 2021) ενώ στα Δωδεκάνησα σε -65% (από 437 χιλ. το 2019 σε 154 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν μείωση στις αφίξεις τους: Ρόδος (-58%, από 308 χιλ. το 2019 σε 131 χιλ. το 2021), Πάτμος (-81%, από 113 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Κω (-85%, από 5 χιλ. το 2019 σε 757 αφίξεις το 2021), Σύμη (-94%, από 9 χιλ. το 2019 σε 574 αφίξεις το 2021), Αστυπάλαια (-100%, από 2 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021) και Κάλυμνο (-100%, από 47 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

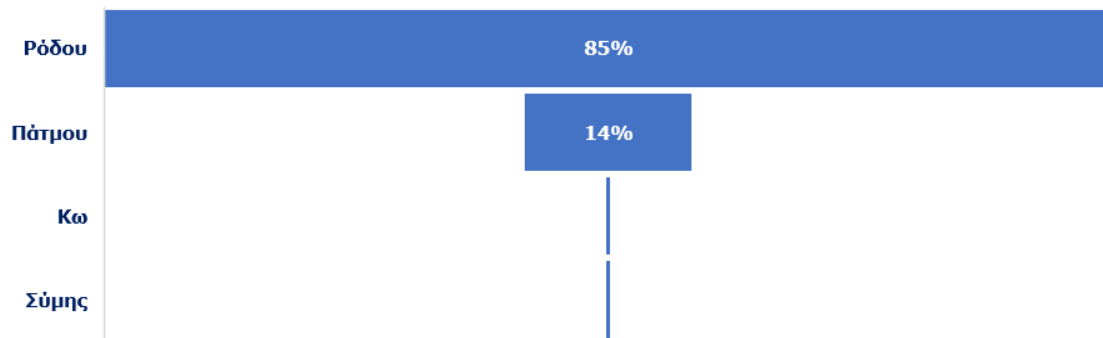
Πίνακας 53: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ρόδου	342.063	308.194	130.516	-10%	-58%
Πάτμου	124.476	112.721	21.804	-9%	-81%
Κω	18.277	5.150	757	-72%	-85%
Σύμης	16.728	9.386	574	-44%	-94%
Αστυπάλαιας		1.512	0		-100%
Καλύμνου		47	0		-100%
Δωδεκάνησα	501.544	437.010	153.651	-13%	-65%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια των Δωδεκανήσων για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Ρόδου (85%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Πάτμου (14%), της Κω (0,5%) και της Σύμης (0,4%).

Διάγραμμα 68: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2021

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2015-2021

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +34% (από 4,4 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-6%, από 51 χιλ. το 2015 σε 48 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+171% ή +533 χιλ., από 312 χιλ. το 2015 σε 845 χιλ. το 2019), Αττικής (+21% ή +490 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27% ή +147 χιλ., από 541 χιλ. το 2015 σε 688 χιλ. το 2019) και Στερεά Ελλάδα (+41% ή +114 χιλ., από 277 χιλ. το 2015 σε 391 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκε κατά -65% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή -1,8 εκατ., από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-79% ή -668 χιλ., από 845 χιλ. το 2019 σε 178 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-70% ή -481 χιλ., από 688 χιλ. το 2019 σε 206 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-75% ή -294 χιλ., από 391 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-43% ή -232 χιλ., από 536 χιλ. το 2019 σε 304 χιλ. το 2021), και Δυτικής Ελλάδας (-76% ή -170 χιλ., από 223 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021).

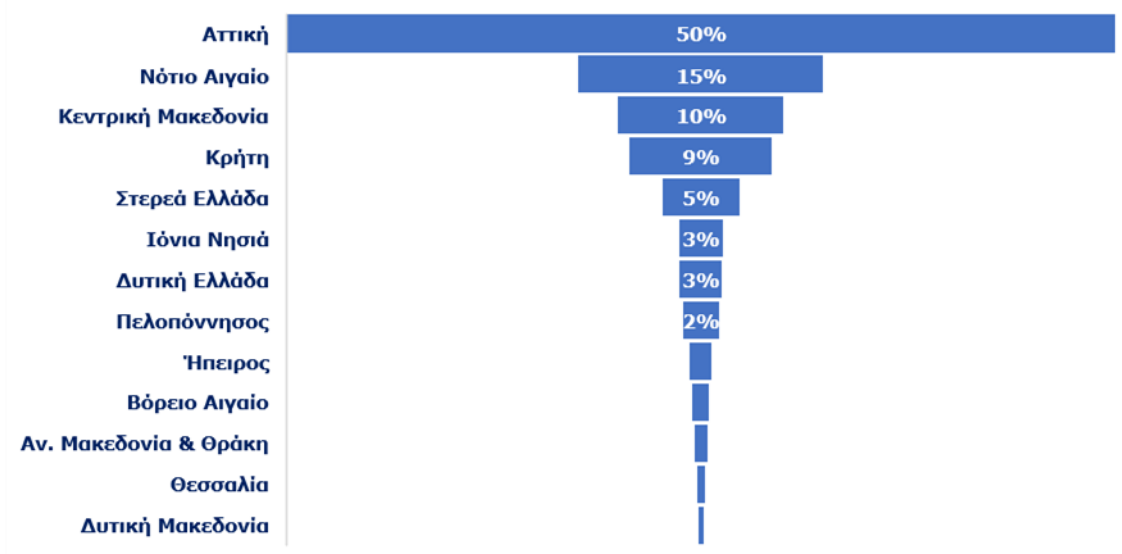
Πίνακας 54: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	2.295.545	2.785.289	1.021.057	21%	-63%
Νότιο Αιγαίο	478.588	535.992	304.008	12%	-43%
Κεντρική Μακεδονία	541.193	687.717	206.247	27%	-70%
Κρήτη	312.274	845.477	177.770	171%	-79%
Στερεά Ελλάδα	276.968	390.509	96.067	41%	-75%
Ιόνια Νησιά	61.135	80.883	55.625	32%	-31%
Δυτική Ελλάδα	174.653	223.303	53.051	28%	-76%
Πελοπόννησος	69.232	102.647	46.165	48%	-55%
Ήπειρος	56.059	59.056	29.246	5%	-50%
Βόρειο Αιγαίο	50.847	47.913	21.538	-6%	-55%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	41.502	50.866	17.423	23%	-66%
Θεσσαλία	40.395	69.460	11.490	72%	-83%
Δυτική Μακεδονία	7.451	16.815	7.794	126%	-54%
Ελλάδα	4.405.842	5.895.927	2.047.481	34%	-65%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει τις μισές επισκέψεις (50%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (15%) , η Κεντρική Μακεδονία (10%) και η Κρήτη (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 83% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 15% των επισκέψεων σε μουσεία της Ελλάδας ενώ οι Κυκλάδες το 4% του συνόλου των επισκέψεων. Την περίοδο 2015-2019, οι Κυκλάδες σημείωσαν αύξηση στην επισκεψιμότητα των μουσείων της κατά +18% (από 131 χιλ. το 2015 σε 155 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Θήρας (-8%, από 72 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Νάξου (+39%, από 17 χιλ. το 2015 σε 24 χιλ. το 2019), Μήλου (+59%, από 10 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019), Πάρου (+41%, από 10 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Μυκόνου (+55%, από 7 χιλ. το 2015 σε 11 χιλ. το 2019), Άνδρου (+266%, από 2 χιλ. το 2015 σε 8 χιλ. το 2019), Σύρου (+13%, από 6 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019), Κέας-Κύθνου (+53%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και Τήνου (+38%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -50% (από 155 χιλ. το 2019 σε 77 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Θήρας (-58%, από 66 χιλ. το 2019 σε 28 χιλ. το 2021), Νάξου (-52%, από 24 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021), Μήλου (-37%, από 16 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2021), Πάρου (-47%, από 14 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Άνδρου (-24%, από 8 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021), Σύρου (-26%, από 7 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021), Μυκόνου (-69%, από 11 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Τήνου (-26%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και Κέας-Κύθνου (-44%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

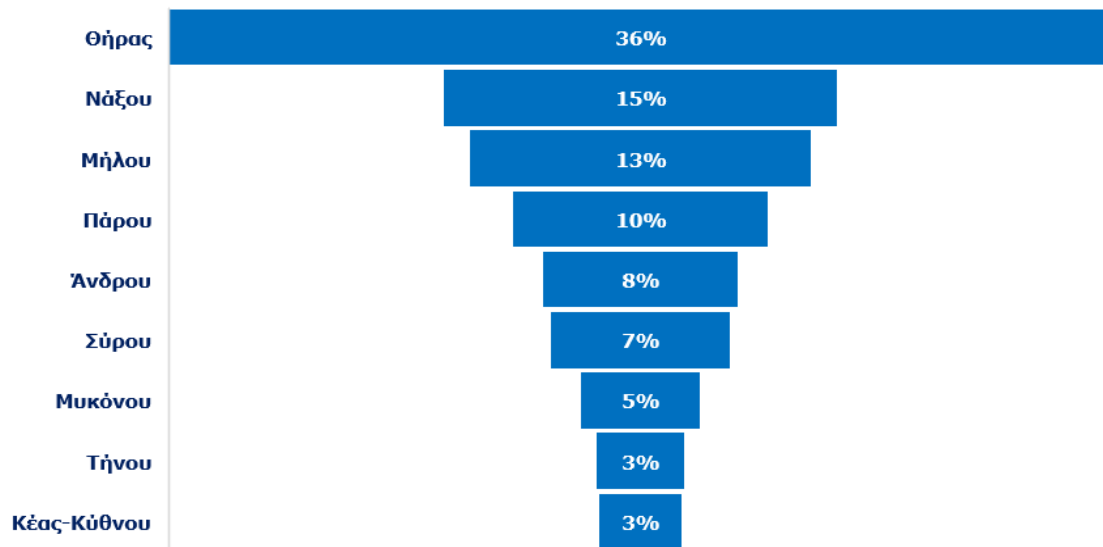
Πίνακας 55: Επισκέπτες σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Θήρας	72.348	66.312	27.828	-8%	-58%
Νάξου	17.414	24.194	11.642	39%	-52%
Μήλου	10.084	16.075	10.079	59%	-37%
Πάρου	10.217	14.379	7.580	41%	-47%
Άνδρου	2.072	7.579	5.776	266%	-24%
Σύρου	6.354	7.149	5.323	13%	-26%
Μυκόνου	7.313	11.350	3.543	55%	-69%
Τήνου	2.574	3.562	2.629	38%	-26%
Κέας-Κύθνου	2.857	4.375	2.452	53%	-44%
Κυκλάδες	131.233	154.975	76.852	18%	-50%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία των Κυκλάδων για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Θήρας (36%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Νάξου (15%), Μήλου (13%), Πάρου (10%), Άνδρου (8%), Σύρου (7%), Μυκόνου (5%), Τήνου (3%) και Κέας-Κύθνου (3%),.

Διάγραμμα 70: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.6.3 Επισκέπτες σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 15% των επισκέψεων σε μουσεία της Ελλάδας ενώ τα Δωδεκάνησα το 11% του συνόλου των επισκέψεων. Την περίοδο 2015-2019, τα Δωδεκάνησα σημείωσαν αύξηση στην επισκεψιμότητα των μουσείων της κατά +10% (από 347 χιλ. το 2015 σε 381 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Ρόδου (+3%, από 342 χιλ. το 2015 σε 353 χιλ. το 2019), Κω (+964%, από 2 χιλ. το 2015 σε 19 χιλ. το 2019), Καλύμνου (+228%, από 2 χιλ. το 2015 σε 8 χιλ. το 2019) και Καρπάθου (+59%, από 916 επισκέπτες το 2015 σε 1 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -40% (από 381 χιλ. το 2019 σε 227 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Ρόδου (-41%, από 353 χιλ. το 2019 σε 210 χιλ. το 2021), Κω (-41%, από 19 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Καλύμνου (-35%, από 8 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) και Καρπάθου (-24%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021).

Πίνακας 56: Επισκέπτες σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

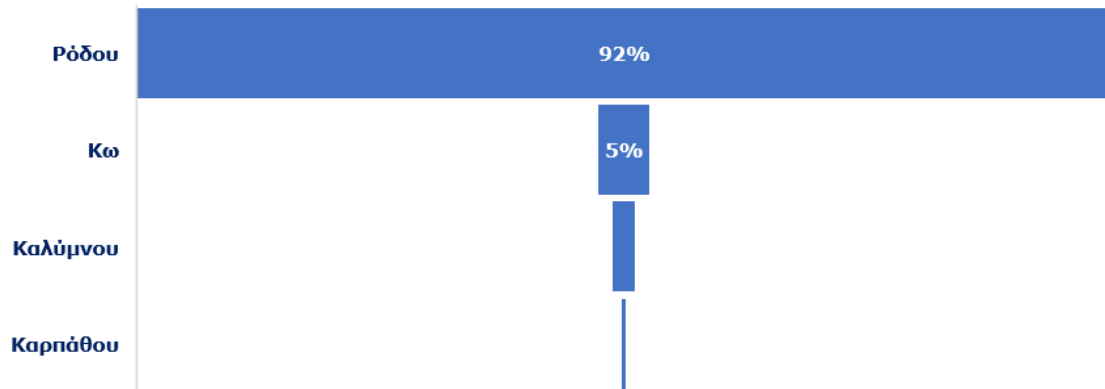
Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ρόδου	342.237	352.605	209.734	3%	-41%
Κω	1.790	19.046	11.147	964%	-41%
Καλύμνου	2.412	7.905	5.166	228%	-35%
Καρπάθου	916	1.461	1.109	59%	-24%
Νότιο Αιγαίο	347.355	381.017	227.156	10%	-40%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία των Δωδεκανήσων για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ρόδου (92%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (5%), Καλύμνου (2%) και Καρπάθου (0,5%).

Διάγραμμα 71: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ, 2015-2021

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +32% (από 10,3 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 13,7 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-0,003%, από 237 χιλ. το 2015 σε 237 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-28%, από 3 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+50% ή +2,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2015 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτης (+45% ή +673 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+33% ή +481 χιλ., από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+26% ή +85 χιλ., από 324 χιλ. το 2015 σε 409 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκε κατά -61% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 5,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-70% ή -4,4 εκατ., από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-61% ή -1,2 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 754 χιλ. το 2021), Κρήτης (-52% ή -1,1 εκατ., από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-42% ή -630 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2019 σε 866 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-64% ή -339 χιλ., από 532 χιλ. το 2019 σε 193 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-64% ή -260 χιλ., από 409 χιλ. το 2019 σε 149 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-64% ή -254 χιλ., από 398 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2021).

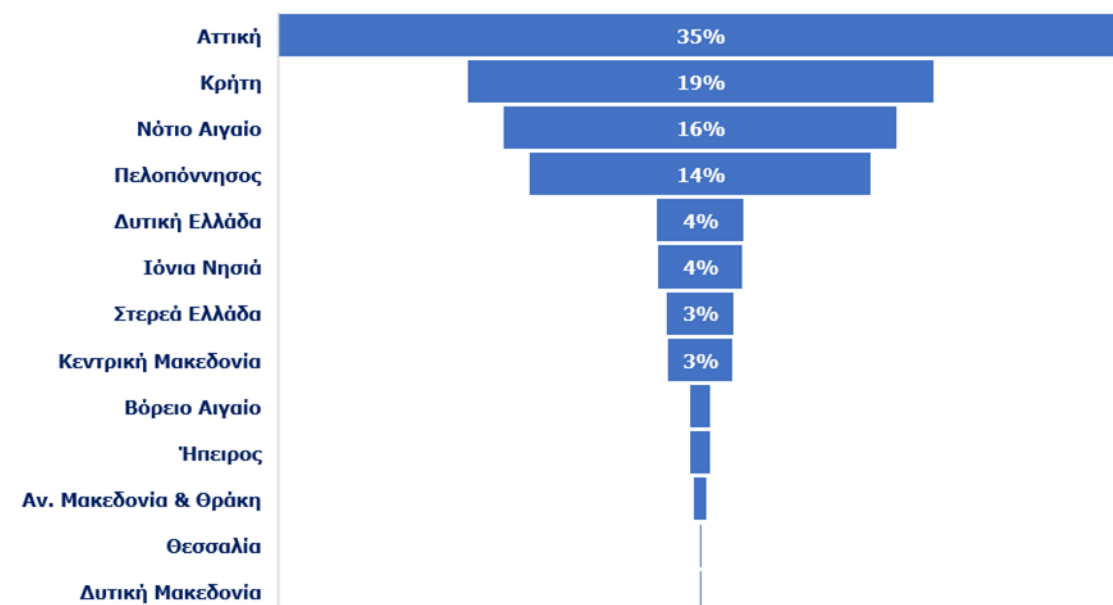
Πίνακας 57: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	4.145.093	6.234.154	1.859.098	50%	-70%
Κρήτη	1.482.109	2.155.260	1.027.230	45%	-52%
Νότιο Αιγαίο	1.638.165	1.495.796	866.204	-9%	-42%
Πελοπόννησος	1.441.529	1.922.164	754.106	33%	-61%
Δυτική Ελλάδα	486.368	532.089	193.421	9%	-64%
Ιόνια Νησιά	236.949	236.943	187.299	0%	-21%
Στερεά Ελλάδα	324.175	409.071	148.871	26%	-64%
Κεντρική Μακεδονία	350.106	398.153	143.964	14%	-64%
Βόρειο Αιγαίο	53.177	92.014	47.264	73%	-49%
Ήπειρος	80.677	88.471	46.732	10%	-47%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	63.209	78.638	31.338	24%	-60%
Θεσσαλία	15.817	18.662	3.035	18%	-84%
Δυτική Μακεδονία	2.679	1.936	983	-28%	-49%
Ελλάδα	10.320.053	13.663.351	5.309.545	32%	-61%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 35% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (19%), το Νότιο Αιγαίο (16%) και η Πελοπόννησος (14%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 72: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 16% των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας ενώ οι Κυκλάδες το 6% του συνόλου. Την περίοδο 2015-2019, οι Κυκλάδες σημείωσαν αύξηση στην επισκεψιμότητα των αρχαιολογικών της χώρων κατά +21% (από 491 χιλ. το 2015 σε 596 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Θήρας (+4%, από 325 χιλ. το 2015 σε 337 χιλ. το 2019), Μυκόνου (+28%, από 134 χιλ. το 2015 σε 173 χιλ. το 2019), Νάξου (από 0 επισκέπτες το 2015 σε 45 χιλ. το 2019), Μήλου (+33%, από 30 χιλ. το 2015 σε 40 χιλ. το 2019), Τήνου (+8%, από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019), Κέας-Κύθνου (+190%, από 73 επισκέπτες το 2015 σε 212 επισκέπτες το 2019) και Άνδρου (+137%, από 73 επισκέπτες το 2015 σε 173 επισκέπτες το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -49% (από 596 χιλ. το 2019 σε 302 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση τις Ενότητες Άνδρου (+189%, από 173 επισκέπτες το 2019 σε 500 επισκέπτες το 2021) και Κέας-Κύθνου (+9%, από 212 επισκέπτες το 2019 σε 231 επισκέπτες το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Θήρας (-51%, από 337 χιλ. το 2019 σε 164 χιλ. το 2021), Μυκόνου (-54%, από 173 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2021), Νάξου (-31%, από 45 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021), Μήλου (-33%, από 40 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και Τήνου (-42%, από 2 χιλ. το 2019 σε 882 επισκέπτες το 2021).

Πίνακας 58: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

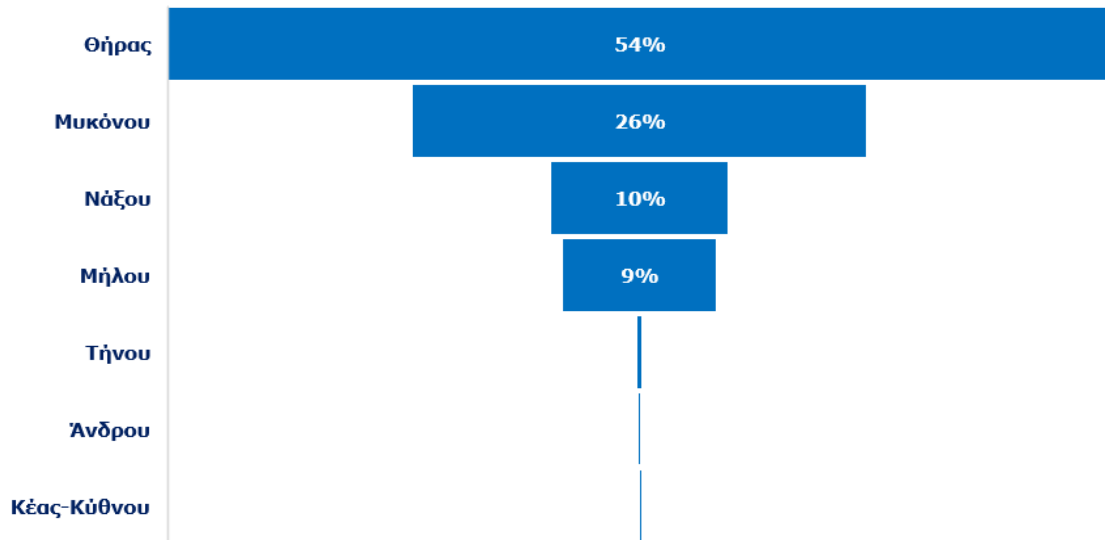
Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Θήρας	325.403	337.063	163.823	4%	-51%
Μυκόνου	134.401	172.665	78.808	28%	-54%
Νάξου	0	44.856	31.003		-31%
Μήλου	29.801	39.776	26.676	33%	-33%
Τήνου	1.410	1.520	882	8%	-42%
Άνδρου	73	173	500	137%	189%
Κέας-Κύθνου	73	212	231	190%	9%
Νότιο Αίγαιο	491.161	596.265	301.923	21%	-49%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Θήρας (54%) καταγράφει το

υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενώτητες Μυκόνου (26%), Νάξου (10%), Μήλου (9%), Τήνου (0,3%), Άνδρου (0,2%) και Κέας-Κύθνου (0,1%).

Διάγραμμα 73: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.7.3 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 16% των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας ενώ τα Δωδεκάνησα το 11% του συνόλου. Την περίοδο 2015-2019, τα Δωδεκάνησα σημείωσαν μείωση στην επισκεψιμότητα των αρχαιολογικών της χώρων κατά -22% (από 1,1 εκατ. το 2015 σε 900 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν μείωση: Ρόδου (-16%, από 874 χιλ. το 2015 σε 731 χιλ. το 2019) και Κω (-38%, από 273 χιλ. το 2015 σε 169 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -37% (από 900 χιλ. το 2019 σε 564 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Ρόδου (-35%, από 731 χιλ. το 2019 σε 475 χιλ. το 2021) και Κω (-47%, από 169 χιλ. το 2019 σε 89 χιλ. το 2021).

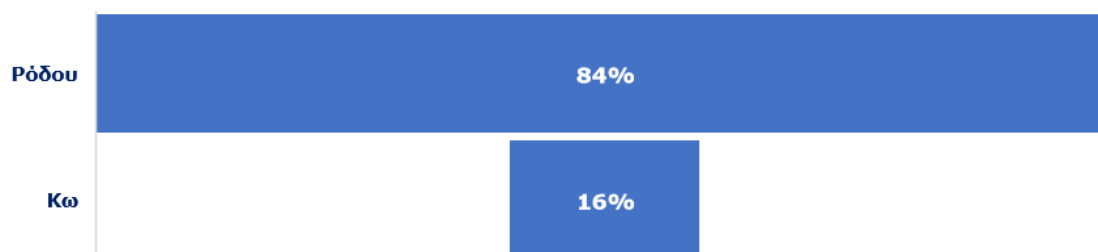
Πίνακας 59: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ρόδου	874.333	730.517	475.450	-16%	-35%
Κω	272.671	169.014	88.831	-38%	-47%
Νότιο Αίγαιο	1.147.004	899.531	564.281	-22%	-37%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ρόδου (84%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθεί η Ενότητα Κω (16%).

Διάγραμμα 74: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.8 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ (ΣΕ €), 2015-2021

4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +88% (από € 12,4 εκατ. το 2015 σε € 23,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-3%, από € 27 χιλ. το 2015 σε € 26 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+113% ή + € 7,2 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 13,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+89% ή + € 1,1 εκατ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,3 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 908 χιλ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,1 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+73% ή + € 581 χιλ., από € 800 χιλ. το 2015 σε € 1,4 εκατ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+79% ή + € 414 χιλ., από € 521 χιλ. το 2015 σε € 935 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -56% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-57% ή - € 7,7 εκατ., από € 13,6 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-77% ή - € 1,6 εκατ., από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 474 χιλ. το 2021), Κρήτης (-44% ή - € 1,0 εκατ., από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 1,3 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 976 χιλ., από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 1,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-76% ή - € 715 χιλ., από € 935 χιλ. το 2019 σε € 220 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-52% ή - € 712 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 669 χιλ. το 2021).

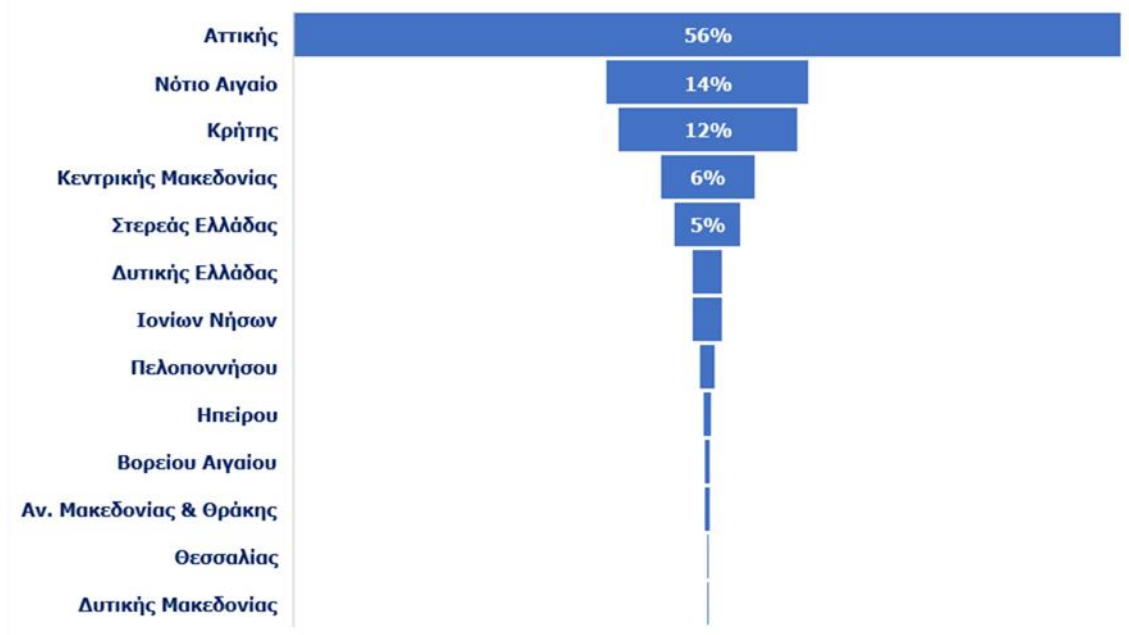
Πίνακας 60: Εισπράξεις σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	6.359.969	13.546.010	5.835.488	113%	-57%
Νότιο Αιγαίο	1.908.145	2.410.001	1.434.381	26%	-40%
Κρήτης	1.202.376	2.277.840	1.266.613	89%	-44%
Κεντρικής Μακεδονίας	799.863	1.380.806	668.752	73%	-52%
Στερεάς Ελλάδας	1.180.550	2.088.808	474.007	77%	-77%
Δυτικής Ελλάδας	521.270	935.207	219.906	79%	-76%
Ιονίων Νήσων	115.902	262.705	209.368	127%	-20%
Πελοποννήσου	91.298	159.499	106.944	75%	-33%
Ηπείρου	47.700	79.259	64.636	66%	-18%
Βορείου Αιγαίου	91.086	95.252	46.526	5%	-51%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	37.419	69.026	39.085	84%	-43%
Θεσσαλίας	26.500	25.730	11.555	-3%	-55%
Δυτικής Μακεδονίας	3.135	12.883	8.383	311%	-35%
Σύνολο	12.385.213	23.343.026	10.385.644	88%	-56%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει πάνω από τις μισές εισπράξεις (56%) που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (14%), η Κρήτη (12%) και η Κεντρική Μακεδονία (6%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 89% των εισπράξεων στα μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 75: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 14% των εισπράξεων σε μουσεία της Ελλάδας ενώ οι Κυκλάδες το 2% του συνόλου. Την περίοδο 2015-2019, οι Κυκλάδες σημείωσαν αύξηση εισπράξεων κατά +48% (από € 265 χιλ. το 2015 σε € 392 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Νάξου (-10%, από € 44 χιλ. το 2015 σε € 39 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Θήρας (+48%, από € 167 χιλ. το 2015 σε € 248 χιλ. το 2019), Μυκόνου (+181%, από € 12 χιλ. το 2015 σε € 33 χιλ. το 2019), Μήλου (+31%, από € 16 χιλ. το 2015 σε € 21 χιλ. το 2019), Πάρου (+53%, από € 12 χιλ. το 2015 σε € 18 χιλ. το 2019), Άνδρου (+386%, από € 3 χιλ. το 2015 σε € 16 χιλ. το 2019), Σύρου (+43%, από € 6 χιλ. το 2015 σε € 9 χιλ. το 2019), Κέας-Κύθνου (+88%, από € 2 χιλ. το 2015 σε € 4 χιλ. το 2019) και Τήνου (+51%, από € 3 χιλ. το 2015 σε € 4 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -49% (από € 392 χιλ. το 2019 σε € 202 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Σύρου (+4%, από € 9 χιλ. το 2019 σε € 9 χιλ. το 2021), Κέας-Κύθνου (+2%, από € 4 χιλ. το 2019 σε € 5 χιλ. το 2021) και Τήνου (+11%, από € 4 χιλ. το 2019 σε € 4 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Θήρας (-49%, από € 248 χιλ. το 2019 σε € 126 χιλ. το 2021), Μήλου (-6%, από € 21 χιλ. το 2019 σε € 20 χιλ. το 2021), Πάρου (-22%, από € 18 χιλ. το 2019 σε € 14 χιλ. το 2021), Άνδρου (-42%, από € 16 χιλ. το 2019 σε € 9 χιλ. το 2021), Μυκόνου (-73%, από € 33 χιλ. το 2019 σε € 9 χιλ. το 2021) και Νάξου (-85%, από € 39 χιλ. το 2019 σε € 6 χιλ. το 2021) μείωση.

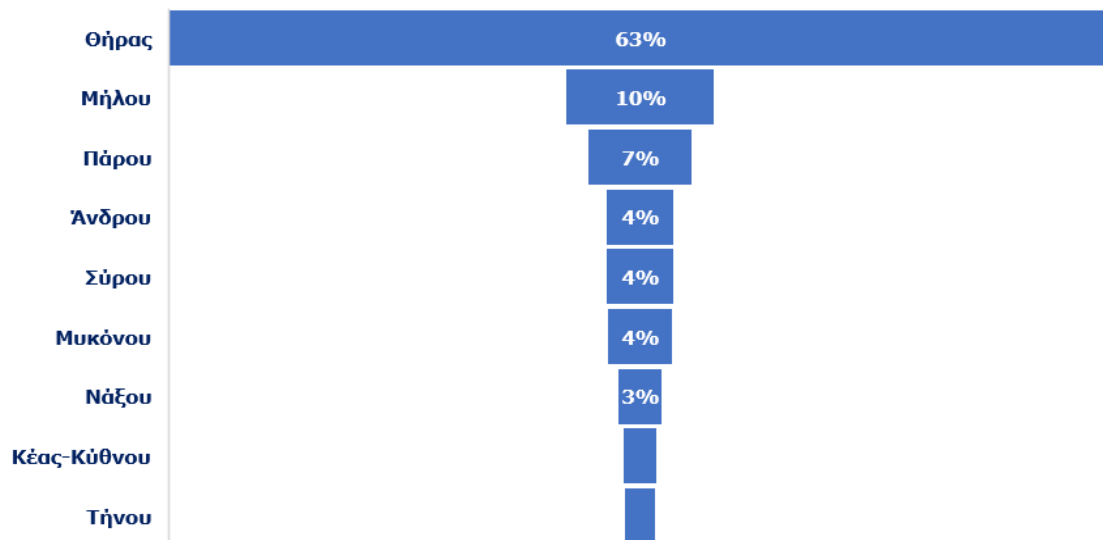
Πίνακας 61: Εισπράξεις σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Θήρας	167.315	247.817	126.315	48%	-49%
Μήλου	16.312	21.331	19.954	31%	-6%
Πάρου	11.820	18.065	14.158	53%	-22%
Άνδρου	3.193	15.507	9.039	386%	-42%
Σύρου	6.051	8.639	8.955	43%	4%
Μυκόνου	11.681	32.800	8.824	181%	-73%
Νάξου	43.917	39.444	5.795	-10%	-85%
Κέας-Κύθνου	2.346	4.420	4.511	88%	2%
Τήνου	2.530	3.809	4.226	51%	11%
Κυκλάδες	265.165	391.832	201.777	48%	-49%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία των Κυκλάδων για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Θήρας (63%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενόμητες Μήλου (10%), Πάρου (7%), Άνδρου (4%), Σύρου (4%), Μυκόνου (4%), Νάξου (3%), Κέας-Κύθνου (2%) και Τήνου (2%).

Διάγραμμα 76: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.8.3 Εισπράξεις σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 14% των εισπράξεων σε μουσεία της Ελλάδας ενώ τα Δωδεκάνησα το 12% του συνόλου. Την περίοδο 2015-2019, τα Δωδεκάνησα σημείωσαν αύξηση εισπράξεων κατά +23% (από € 1,6 εκατ. το 2015 σε € 2,0 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Καρπάθου (-9%, από € 2 χιλ. το 2015 σε € 2 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ρόδου (+17%, από € 1,6 εκατ. το 2015 σε € 1,9 εκατ. το 2019), Κω (+2.170%, από € 4 χιλ. το 2015 σε € 86 χιλ. το 2019) και Καλύμνου (+155%, από € 6 χιλ. το 2015 σε € 14 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -39% (από € 2,0 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Καρπάθου (+20%, από € 2 χιλ. το 2019 σε € 2 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ρόδου (-39%, από € 1,9 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021), Κω (-43%, από € 86 χιλ. το 2019 σε € 49 χιλ. το 2021) και Καλύμνου (-24%, από € 14 χιλ. το 2019 σε € 11 χιλ. το 2021).

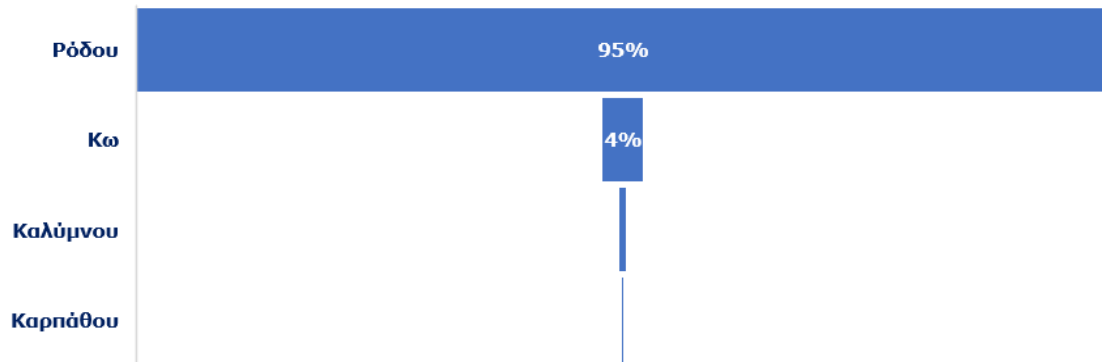
Πίνακας 62: Εισπράξεις σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ρόδου	1.631.716	1.916.602	1.170.896	17%	-39%
Κω	3.775	85.692	48.820	2170%	-43%
Καλύμνου	5.531	14.086	10.739	155%	-24%
Καρπάθου	1.958	1.789	2.149	-9%	20%
Δωδεκάνησα	1.642.980	2.018.169	1.232.604	23%	-39%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία των Δωδεκανήσων για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ρόδου (95%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (4%), Καλύμνου (1%) και Καρπάθου (0,2%).

Διάγραμμα 77: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.9 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ (ΣΕ €), 2015-2021

4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +145% (από € 43,8 εκατ. το 2015 σε € 107,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-78%, από € 15 χιλ. το 2015 σε € 3 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 312 το 2015 σε € 250 το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+188% ή + € 39,0 εκατ., από € 20,7 εκατ. το 2015 σε € 59,7 εκατ. το 2019), Κρήτης (+178% ή + € 9,9 εκατ., από € 5,6 εκατ. το 2015 σε € 15,4 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+92% ή + € 6,0 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 12,4 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+107% ή + € 5,4 εκατ., από € 5,1 εκατ. το 2015 σε € 10,5 εκατ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+49% ή + € 1,2 εκατ., από € 2,5 εκατ. το 2015 σε € 3,7 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 1,2 εκατ., από € 1,6 εκατ. το 2015 σε € 2,8 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -59% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 44,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+0,4%, από € 250 το 2019 σε € 251 το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή - € 37,9 εκατ., από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 21,8 εκατ. το 2021), Κρήτης (-51% ή - € 7,9 εκατ., από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 7,5 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή - € 5,8 εκατ., από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 6,5 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-58% ή - € 6,1 εκατ., από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 4,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-67% ή - € 2,5 εκατ., από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-61% ή - € 1,7 εκατ., από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 1,1 εκατ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 771 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 632 χιλ. το 2021).

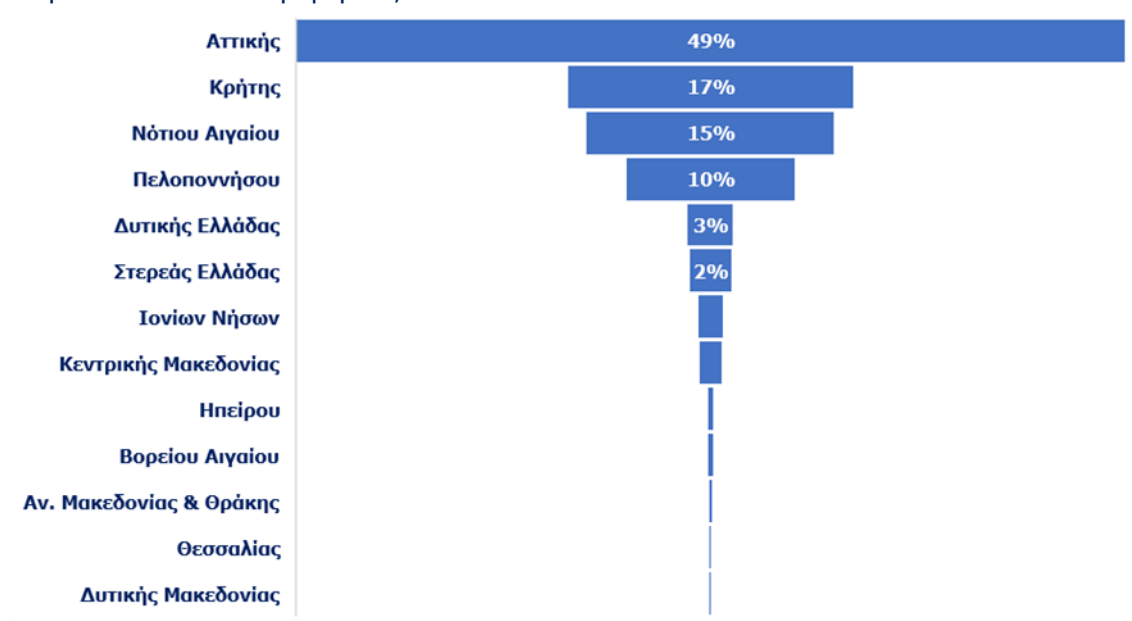
Πίνακας 63: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	20.714.434	59.673.091	21.821.349	188%	-63%
Κρήτης	5.560.286	15.430.219	7.510.819	178%	-51%
Νότιου Αιγαίου	6.438.240	12.392.739	6.543.037	92%	-47%
Πελοποννήσου	5.082.045	10.495.760	4.436.045	107%	-58%
Δυτικής Ελλάδας	2.503.123	3.720.409	1.220.578	49%	-67%
Στερεάς Ελλάδας	1.588.160	2.817.993	1.098.161	77%	-61%
Ιονίων Νήσων	602.602	907.794	667.884	51%	-26%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.013.021	1.403.192	632.230	39%	-55%
Ηπείρου	78.730	249.340	179.863	217%	-28%
Βορείου Αιγαίου	97.716	233.466	140.448	139%	-40%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	145.865	268.184	95.721	84%	-64%
Θεσσαλίας	15.215	3.383	3.164	-78%	-6%
Δυτικής Μακεδονίας	312	250	251	-20%	0%
Σύνολο	43.839.749	107.595.820	44.349.550	145%	-59%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξερργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στους αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές εισπράξεις (49%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (17%), το Νότιο Αιγαίο (15%) και η Πελοπόννησος (10%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 91% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 78: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 15% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας ενώ οι Κυκλάδες το 5% του συνόλου. Την περίοδο 2015-2019, οι Κυκλάδες σημείωσαν αύξηση εισπράξεων στους αρχαιολογικούς της χώρους κατά +165% (από € 1,9 εκατ. το 2015 σε € 4,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Θήρας (+145%, από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 3,0 εκατ. το 2019), Μυκόνου (+198%, από € 577 χιλ. το 2015 σε € 1,7 εκατ. το 2019), Νάξου (από € 0 το 2015 σε € 118 χιλ. το 2019), Μήλου (+68%, από € 61 χιλ. το 2015 σε € 102 χιλ. το 2019), Τήνου (+25%, από € 2 χιλ. το 2015 σε € 2 χιλ. το 2019), Άνδρου (+269%, από € 45 το 2015 σε € 166 το 2019) και Κέας-Κύθνου (από € 0 το 2015 σε € 215 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -53% (από € 4,9 εκατ. το 2019 σε € 2,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση τις Ενότητες Άνδρου (+108%, από € 166 το 2019 σε € 345 το 2021) και Κέας-Κύθνου (+43%, από € 215 το 2019 σε € 307 το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Θήρας (-53%, από € 3,0 εκατ. το 2019 σε € 1,4 εκατ. το 2021), Μυκόνου (-55%, από € 1,7 εκατ. το 2019 σε € 768 χιλ. το 2021), Νάξου (-28%, από € 118 χιλ. το 2019 σε € 85 χιλ. το 2021), Μήλου (-30%, από € 102 χιλ. το 2019 σε € 72 χιλ. το 2021) και Τήνου (-31%, από € 2 χιλ. το 2019 σε € 1 χιλ. το 2021).

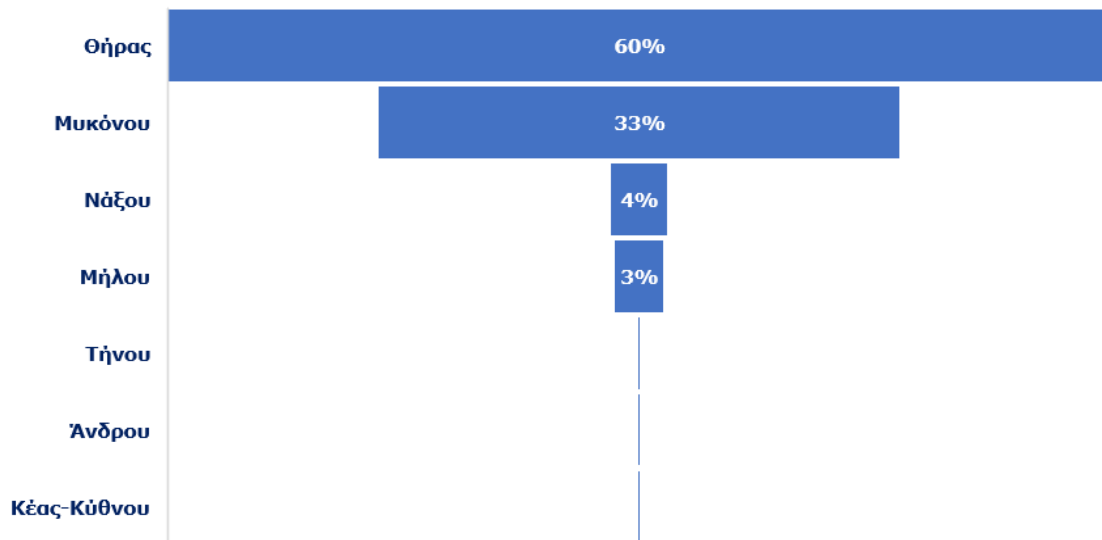
Πίνακας 64: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Θήρας	1.210.914	2.967.319	1.383.981	145%	-53%
Μυκόνου	577.130	1.721.964	768.104	198%	-55%
Νάξου	0	118.020	84.895		-28%
Μήλου	60.911	102.473	72.084	68%	-30%
Τήνου	1.617	2.026	1.394	25%	-31%
Άνδρου	45	166	345	269%	108%
Κέας-Κύθνου	0	215	307		43%
Κυκλάδες	1.850.617	4.912.183	2.311.110	165%	-53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Θήρας (60%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (33%), Νάξου (4%), Μήλου (3%), Τήνου (0,1%), Άνδρου (0,01%) και Κέας-Κύθνου (0,01%).

Διάγραμμα 79: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.9.3 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 15% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας ενώ τα Δωδεκάνησα το 10% του συνόλου. Την περίοδο 2015-2019, τα Δωδεκάνησα σημείωσαν αύξηση εισπράξεων στους αρχαιολογικούς τους χώρους κατά +63% (από € 4,6 εκατ. το 2015 σε € 7,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Ρόδου (+72%, από € 3,8 εκατ. το 2015 σε € 6,5 εκατ. το 2019) και Κω (+21%, από € 811 χιλ. το 2015 σε € 980 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -43% (από € 7,5 εκατ. το 2019 σε € 4,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Ρόδου (-43%, από € 6,5 εκατ. το 2019 σε € 3,7 εκατ. το 2021) και Κω (-49%, από € 980 χιλ. το 2019 σε € 504 χιλ. το 2021).

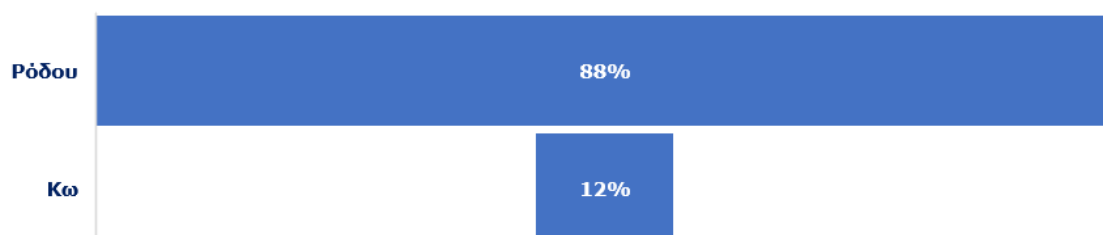
Πίνακας 65: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ρόδου	3.776.749	6.500.919	3.727.623	72%	-43%
Κω	810.874	979.637	504.304	21%	-49%
Δωδεκάνησα	4.587.623	7.480.556	4.231.927	63%	-43%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ρόδου καταγράφει το 88% και η Ενότητα Κω το 12%.

Διάγραμμα 80: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2021

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2021

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων¹¹, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών¹². Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +29% (από 28,4 εκατ. το 2016 σε 36,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-8%, από 330 χιλ. το 2016 σε 304 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες: Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+181% ή +2,5 εκατ., από 1,4 εκατ. το 2016 σε 3,8 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+32% ή +1,7 εκατ., από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+30% ή +1,4 εκατ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+17% ή +751 χιλ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+24% ή +591 χιλ., από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι επισκέψεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -55% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 16,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (-57% ή -3,8 εκατ., από 6,8 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Αν.

---

¹¹ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

¹² Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Μακεδονίας & Θράκης (-91% ή -3,5 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2019 σε 333 χιλ. το 2021), Αττικής (-55% ή -3,3 εκατ., από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή -3,3 εκατ., από 6,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -2,1 εκατ., από 5,3 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-43% ή -1,3 εκατ., από 3,0 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021).

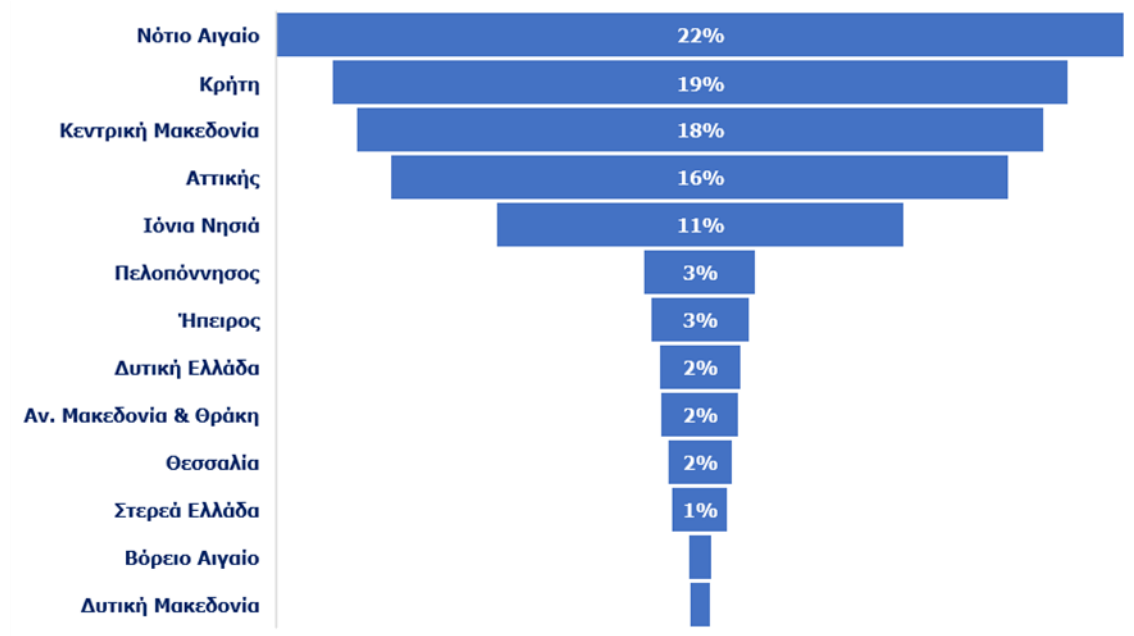
Πίνακας 66: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	5.227	6.893	3.624	32%	-47%
Κρήτη	4.537	5.288	3.148	17%	-40%
Κεντρική Μακεδονία	6.395	6.761	2.934	6%	-57%
Αττικής	4.543	5.923	2.640	30%	-55%
Ιόνια Νησιά	2.457	3.048	1.742	24%	-43%
Πελοπόννησος	843	899	477	7%	-47%
Ήπειρος	717	1.033	425	44%	-59%
Δυτική Ελλάδα	513	817	351	59%	-57%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	3.833	333	181%	-91%
Θεσσαλία	714	806	274	13%	-66%
Στερεά Ελλάδα	409	679	240	66%	-65%
Βόρειο Αιγαίο	328	359	99	10%	-72%
Δυτική Μακεδονία	330	304	88	-8%	-71%
Ελλάδα	28.376	36.643	16.376	29%	-55%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίου (22%), η Κρήτη (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Αττική (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 86% των συνολικών επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 81: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 22% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση επισκέψεων κατά +32% (από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (+47%, από 799 χιλ. το 2016 σε 1,2 εκατ. το 2019), του Ην. Βασιλείου (+28%, από 672 χιλ. το 2016 σε 862 χιλ. το 2019), της Ιταλίας (+20%, από 422 χιλ. το 2016 σε 504 χιλ. το 2019), των ΗΠΑ (+76%, από 357 χιλ. το 2016 σε 627 χιλ. το 2019) και των Λοιπών (+43%, από 1,9 εκατ. το 2016 σε 2,7 εκατ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γαλλίας (-13%, από 488 χιλ. το 2016 σε 427 χιλ. το 2019), της Πολωνίας (-1%, από 213 χιλ. το 2016 σε 212 χιλ. το 2019), της Ολλανδίας (-0,1%, από 221 χιλ. το 2016 σε 220 χιλ. το 2019) και της Ρωσίας (-1%, από 176 χιλ. το 2016 σε 175 χιλ. το 2019) μείωση.

Την περίοδο 2019-2021, οι επισκέψεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -47% (από 6,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-26%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 870 χιλ. το 2021), Ην. Βασίλειο (-52%, από 862 χιλ. το 2019 σε 414 χιλ. το 2021), Γαλλία (-6%, από 427 χιλ. το 2019 σε 399 χιλ. το 2021), Ιταλία (-54%, από 504 χιλ. το 2019 σε 234 χιλ. το 2021), Πολωνία (-9%, από 212 χιλ. το 2019 σε 192 χιλ. το 2021), Ολλανδία (-23%, από 220 χιλ. το 2019 σε 170 χιλ. το 2021), ΗΠΑ (-68%, από 627 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2021), Ρωσία (-81%, από 175 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-59%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021).

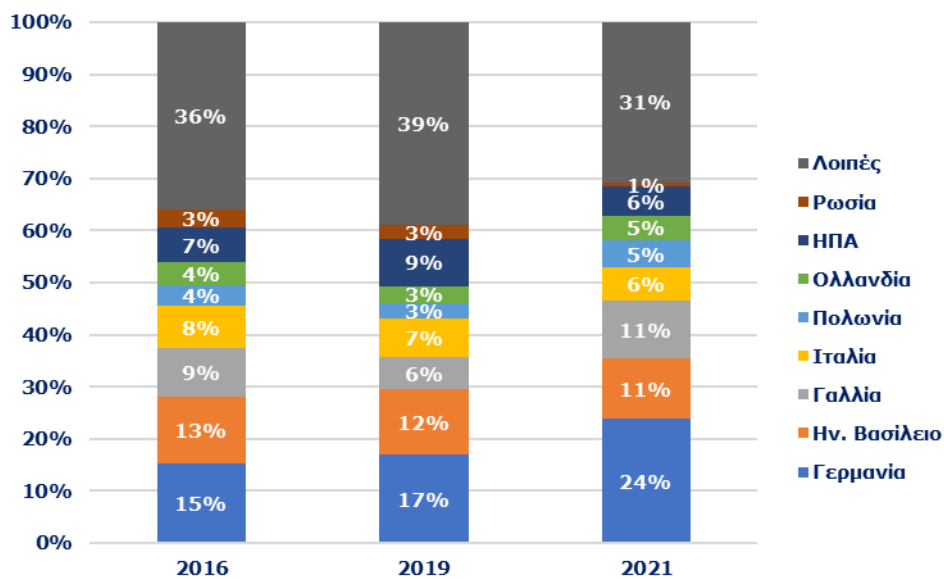
Πίνακας 67: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε χιλ.), 2016-2021

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γερμανία	799	1.176	870	47%	-26%
Ην. Βασίλειο	672	862	414	28%	-52%
Γαλλία	488	427	399	-13%	-6%
Ιταλία	422	504	234	20%	-54%
Πολωνία	213	212	192	-1%	-9%
Ολλανδία	221	220	170	0%	-23%
ΗΠΑ	357	627	200	76%	-68%
Ρωσία	176	175	34	-1%	-81%
Λοιπές	1.878	2.691	1.112	43%	-59%
Σύνολο	5.227	6.893	3.624	32%	-47%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 24% (15% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 11% (13% το 2016), από την Γαλλία με 11% (9% το 2016), από την Ιταλία με 6% (8% το 2016), από την Πολωνία με 5% (4% το 2016), από την Ολλανδία με 5% (4% το 2016), από τις ΗΠΑ με 6% (7% το 2016), από την Ρωσία με 1% (3% το 2016) και από τις Λοιπές με 31% (36% το 2016).

Διάγραμμα 82: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2016-2021

Πηγή: Τρε - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +22% (από 190,4 εκατ. το 2016 σε 232,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-5%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,9 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+33% ή +13,2 εκατ., από 40,0 εκατ. το 2016 σε 53,2 εκατ. το 2019), Αττικής (+37% ή +9,3 εκατ., από 24,8 εκατ. το 2016 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+88% ή +4,8 εκατ., από 5,4 εκατ. το 2016 σε 10,2 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12% ή +4,5 εκατ., από 36,3 εκατ. το 2016 σε 40,8 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10% ή +3,9 εκατ., από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10% ή +2,3 εκατ., από 21,5 εκατ. το 2016 σε 23,7 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -43% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 131,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκτερεύσεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-44% ή -23,3 εκατ., από 53,2 εκατ. το 2019 σε 29,9 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-48% ή -19,5 εκατ., από 40,8 εκατ. το 2019 σε 21,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-38% ή -16,4 εκατ., από 43,3 εκατ. το 2019 σε 26,9 εκατ. το 2021), Αττικής (-37% ή -12,6 εκατ., από 34,0 εκατ. το 2019 σε 21,4 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-39% ή -9,4 εκατ., από 23,7 εκατ. το 2019 σε 14,4 εκατ. το 2021).

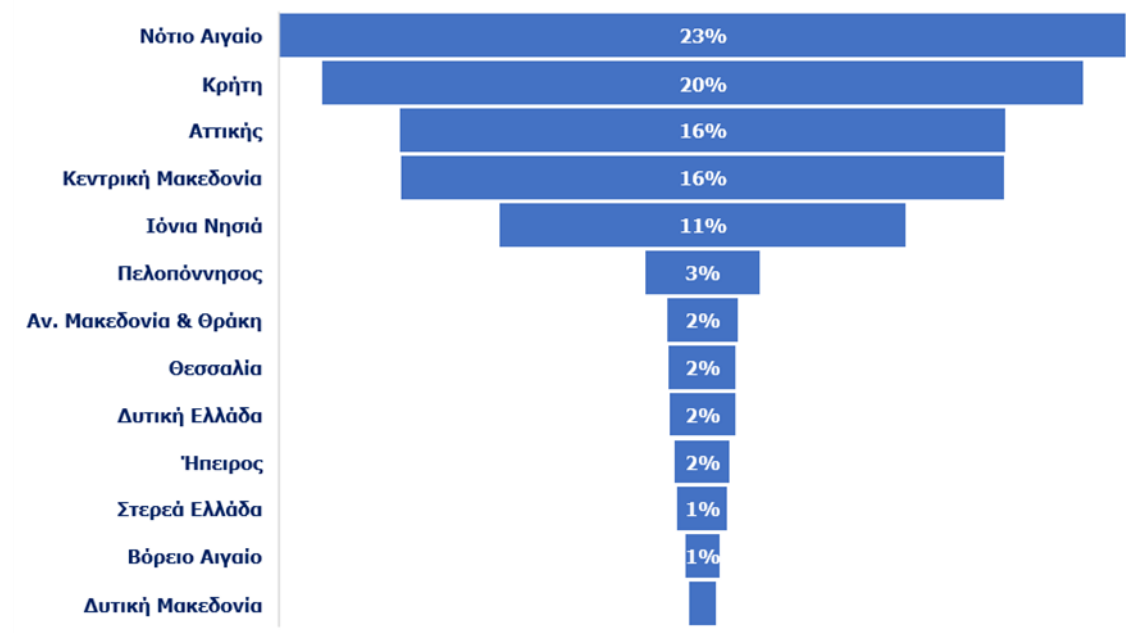
Πίνακας 68: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021						
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
Νότιο Αιγαίο	39.996	53.169	29.914	33%	-44%	
Κρήτη	39.378	43.256	26.872	10%	-38%	
Αττικής	24.769	34.028	21.432	37%	-37%	
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.808	21.296	12%	-48%	
Ιόνια Νησιά	21.493	23.744	14.391	10%	-39%	
Πελοπόννησος	5.760	6.466	4.093	12%	-37%	
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	10.171	2.539	88%	-75%	
Θεσσαλία	5.121	4.889	2.410	-5%	-51%	
Δυτική Ελλάδα	2.742	4.530	2.372	65%	-48%	
Ήπειρος	3.622	4.003	1.972	11%	-51%	
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.978	1.796	61%	-40%	
Βόρειο Αιγαίο	2.458	2.902	1.270	18%	-56%	
Δυτική Μακεδονία	1.475	1.520	1.002	3%	-34%	
Ελλάδα	190.402	232.464	131.357	22%	-43%	

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), την Κρήτη (20%), την Αττική (16%), την Κεντρική Μακεδονία (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 87% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021.

Διάγραμμα 83: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 23% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση διανυκτερεύσεων κατά +33% (από 40,0 εκατ. το 2016 σε 53,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις αγορές της Ολλανδίας (-7%, από 1,9 εκατ. το 2016 σε 1,8 εκατ. το 2019) και της Πολωνίας (-11%, από 1,8 εκατ. το 2016 σε 1,6 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+58%, από 6,5 εκατ. το 2016 σε 10,3 εκατ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+30%, από 5,4 εκατ. το 2016 σε 7,0 εκατ. το 2019), Γαλλία (+0,4%, από 3,4 εκατ. το 2016 σε 3,4 εκατ. το 2019), Ιταλία (+4%, από 3,8 εκατ. το 2016 σε 4,0 εκατ. το 2019), ΗΠΑ (+68%, από 2,4 εκατ. το 2016 σε 4,0 εκατ. το 2019), Ρωσία (+10%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+46%, από 13,4 εκατ. το 2016 σε 19,6 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -44% (από 53,2 εκατ. το 2019 σε 29,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-28%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 7,4 εκατ. το 2021), Ην. Βασίλειο (-51%, από 7,0 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2021), Γαλλία (-2%, από 3,4 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Ιταλία (-52%, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), ΗΠΑ (-54%, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2021), Ολλανδία (-18%, από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021), Πολωνία (-10%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Ρωσία (-80%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 324 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-55%, από 19,6 εκατ. το 2019 σε 8,9 εκατ. το 2021).

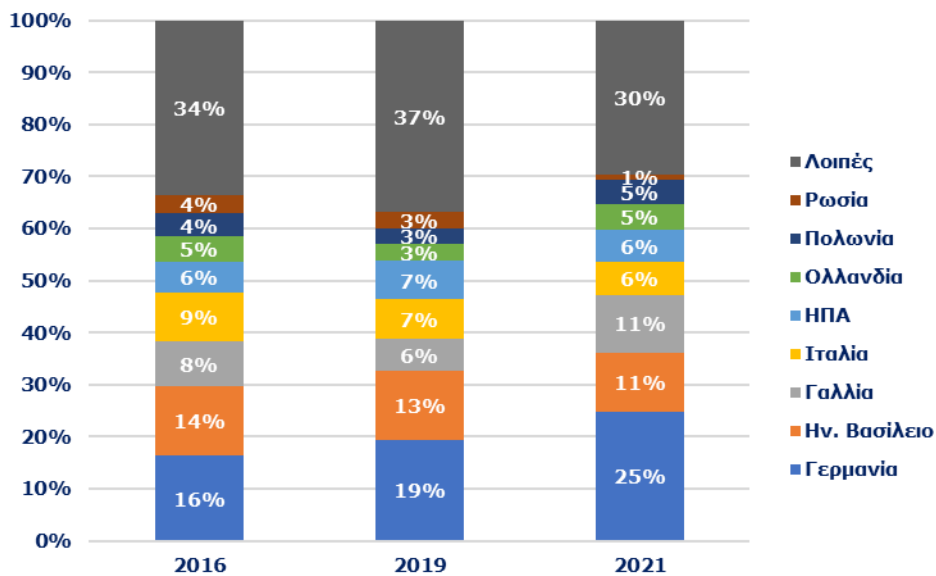
Πίνακας 69: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε χιλ.), 2016-2021

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γερμανία	6.512	10.295	7.415	58%	-28%
Ην. Βασίλειο	5.411	7.015	3.416	30%	-51%
Γαλλία	3.356	3.370	3.298	0%	-2%
Ιταλία	3.796	3.960	1.895	4%	-52%
ΗΠΑ	2.358	3.955	1.834	68%	-54%
Ολλανδία	1.931	1.795	1.468	-7%	-18%
Πολωνία	1.770	1.568	1.411	-11%	-10%
Ρωσία	1.451	1.600	324	10%	-80%
Λοιπές	13.410	19.610	8.852	46%	-55%
Σύνολο	39.996	53.169	29.914	33%	-44%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 25% (16% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 11% (14% το 2016), από την Γαλλία με 11% (8% το 2016), από την Ιταλία με 6% (9% το 2016), από τις ΗΠΑ με 6% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Ολλανδία με 5% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Πολωνία με 5% (4% το 2016), από την Ρωσία με 1% (4% το 2016) και από τις Λοιπές με 30% (34% το 2016).

Διάγραμμα 84: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +39% (από € 12,7 δισ. το 2016 σε € 17,7 δισ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς να σημειώνονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+65% ή + € 2,0 δισ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 5,2 δισ. το 2019), Αττικής (+49% ή + € 858 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+33% ή + € 562 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2019), Κρήτης (+16% ή + € 506 εκατ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,6 δισ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+27% ή + € 408 εκατ., από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,9 δισ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στην Ελλάδα κατέγραψαν πτώση κατά -42% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 10,3 δισ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 2,1 δισ., από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 3,1 δισ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 1,2 δισ., από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 1,0 δισ. το 2021), Κρήτης (-33% ή - € 1,2 δισ., από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 2,4 δισ. το 2021), Αττικής (-43% ή - € 1,1 δισ., από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-32% ή - € 614 εκατ., από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 1,3 δισ. το 2021).

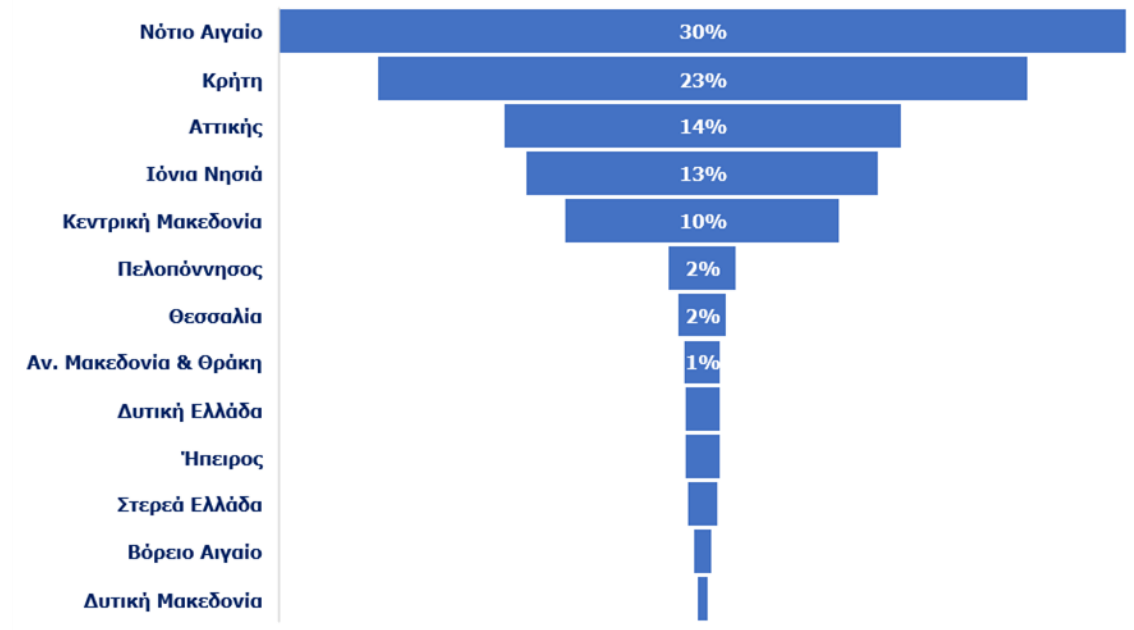
Πίνακας 70: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2021

Περιφέρεια	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2021			%Δ	
	2016	2019	2021	2016-2019	2019-2021
Νότιο Αιγαίο	3.136	5.175	3.121	65%	-40%
Κρήτη	3.095	3.601	2.395	16%	-33%
Αττικής	1.734	2.592	1.466	49%	-43%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.911	1.297	27%	-32%
Κεντρική Μακεδονία	1.688	2.250	1.012	33%	-55%
Πελοπόννησος	324	417	250	29%	-40%
Θεσσαλία	301	355	179	18%	-50%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	440	134	53%	-69%
Δυτική Ελλάδα	146	257	128	77%	-50%
Ήπειρος	218	261	127	20%	-51%
Στερεά Ελλάδα	117	180	113	54%	-37%
Βόρειο Αιγαίο	131	165	68	26%	-59%
Δυτική Μακεδονία	68	76	38	12%	-50%
Ελλάδα	12.749	17.680	10.328	39%	-42%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (30%), την Κρήτη (23%), την Αττική (14%), τα Ιόνια Νησιά (13%) και την Κεντρική Μακεδονία (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 90% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021.

Διάγραμμα 85: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 30% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση εισπράξεων κατά +65% (από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 5,2 δισ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση: Γερμανία (+112%, από € 470 εκατ. το 2016 σε € 994 εκατ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+57%, από € 425 εκατ. το 2016 σε € 667 εκατ. το 2019), ΗΠΑ (+88%, από € 267 εκατ. το 2016 σε € 502 εκατ. το 2019), Ιταλία (+54%, από € 250 εκατ. το 2016 σε € 383 εκατ. το 2019), Γαλλία (+23%, από € 270 εκατ. το 2016 σε € 332 εκατ. το 2019), Ολλανδία (+16%, από € 122 εκατ. το 2016 σε € 141 εκατ. το 2019), Ρωσία (+21%, από € 111 εκατ. το 2016 σε € 134 εκατ. το 2019), Πολωνία (+17%, από € 110 εκατ. το 2016 σε € 128 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+70%, από € 1,1 δισ. το 2016 σε € 1,9 δισ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -40% (από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 3,1 δισ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση τις αγορές της Γαλλίας (+6%, από € 332 εκατ. το 2019 σε € 351 εκατ. το 2021) και της Πολωνίας (+5%, από € 128 εκατ. το 2019 σε € 135 εκατ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (-25%, από € 994 εκατ. το 2019 σε € 750 εκατ. το 2021), Ην. Βασίλειο (-39%, από € 667 εκατ. το 2019 σε € 406 εκατ. το 2021), ΗΠΑ (-48%, από € 502 εκατ. το 2019 σε € 259 εκατ. το 2021), Ιταλία (-55%, από € 383 εκατ. το 2019 σε € 172 εκατ. το 2021), Ολλανδία (-7%, από € 141 εκατ. το 2019 σε € 131 εκατ. το 2021), Ρωσία (-78%, από € 134 εκατ. το 2019 σε € 30 εκατ. το 2021) και Λοιπές (-53%, από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 887 εκατ. το 2021).

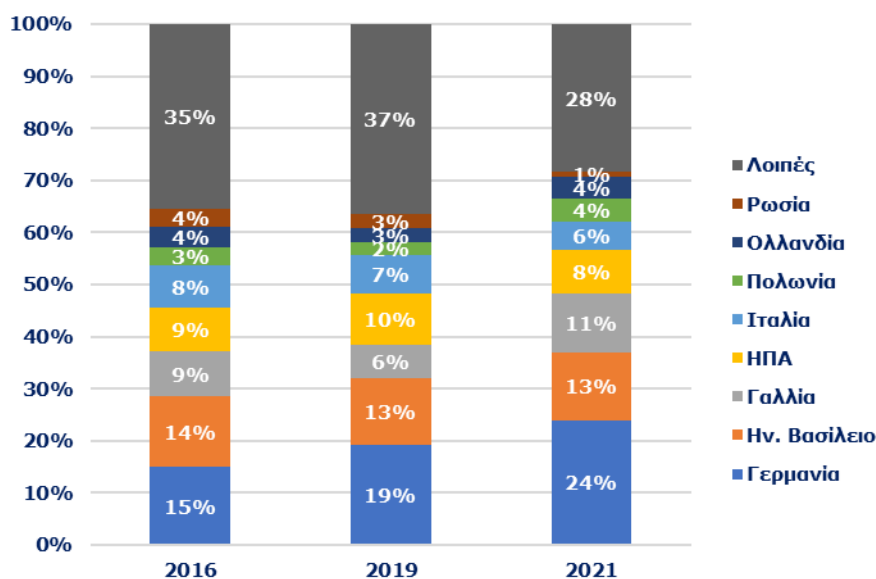
Πίνακας 71: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2016-2021

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016-2021						
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
Γερμανία	470	994	750	112%	-25%	
Ην. Βασίλειο	425	667	406	57%	-39%	
Γαλλία	270	332	351	23%	6%	
ΗΠΑ	267	502	259	88%	-48%	
Ιταλία	250	383	172	54%	-55%	
Πολωνία	110	128	135	17%	5%	
Ολλανδία	122	141	131	16%	-7%	
Ρωσία	111	134	30	21%	-78%	
Λοιπές	1.112	1.892	887	70%	-53%	
Σύνολο	3.136	5.175	3.121	65%	-40%	

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 24% (15% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 13% (14% το 2016), από την Γαλλία με 11% (9% το 2016), από τις ΗΠΑ με 8% (9% το 2016), από την Ιταλία με 6% (8% το 2016), από την Πολωνία με 4% (3% το 2016), από την Ολλανδία με 4% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Ρωσία με 1% (4% το 2016) και από τις Λοιπές με 28% (35% το 2016).

Διάγραμμα 86: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2021

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +7% (από € 449 το 2016 σε € 482 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (-0,2%, από € 682 το 2016 σε € 681 το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-7%, από € 287 το 2016 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 304 το 2016 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-46%, από € 212 το 2016 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+25%, από € 600 το 2016 σε € 751 το 2019), Ιονίων Νήσων (+2%, από € 612 το 2016 σε € 627 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+15%, από € 399 το 2016 σε € 460 το 2019), Θεσσαλίας (+4%, από € 422 το 2016 σε € 440 το 2019), Αττικής (+15%, από € 382 το 2016 σε € 438 το 2019), Πελοποννήσου (+21%, από € 384 το 2016 σε € 464 το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από € 205 το 2016 σε € 248 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από € 283 το 2016 σε € 315 το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από € 264 το 2016 σε € 333 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σημείωσε αύξηση κατά (+31%, από € 482 το 2019 σε € 631 το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+15%, από € 751 το 2019 σε € 861 το 2021), Κρήτη (+12%, από € 681 το 2019 σε € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (+19%, από € 627 το 2019 σε € 745 το 2021), Βόρειο Αιγαίο (+49%, από € 460 το 2019 σε € 683 το 2021), Θεσσαλία (+48%, από € 440 το 2019 σε € 654 το 2021), Αττική (+27%, από € 438 το 2019 σε € 555 το 2021), Πελοπόννησο (+13%, από € 464 το 2019 σε € 523 το 2021), Στερεά Ελλάδα (+77%, από € 265 το 2019 σε € 470 το 2021), Δυτική Μακεδονία (+72%, από € 248 το 2019 σε € 428 το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+251%, από € 115 το 2019 σε € 403 το 2021), Δυτική Ελλάδα (+16%, από € 315 το 2019 σε € 365 το 2021), Κεντρική Μακεδονία (+4%, από € 333 το 2019 σε € 345 το 2021) και Ήπειρος (+18%, από € 253 το 2019 σε € 299 το 2021).

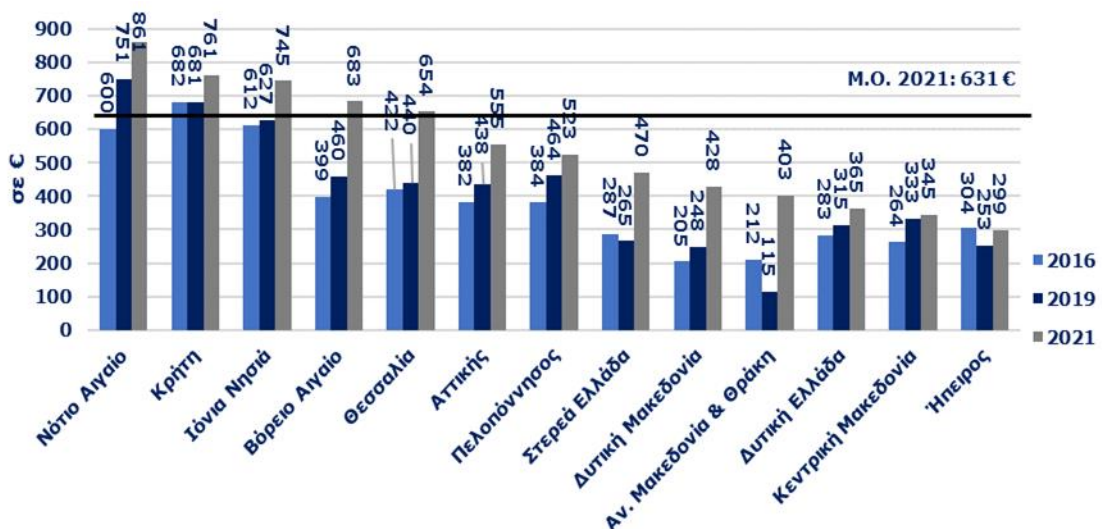
Πίνακας 72: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	600	751	861	25%	15%
Κρήτη	682	681	761	0%	12%
Ιόνια Νησιά	612	627	745	2%	19%
Βόρειο Αιγαίο	399	460	683	15%	49%
Θεσσαλία	422	440	654	4%	48%
Αττικής	382	438	555	15%	27%
Πελοπόννησος	384	464	523	21%	13%
Στερεά Ελλάδα	287	265	470	-7%	77%
Δυτική Μακεδονία	205	248	428	21%	72%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	115	403	-46%	251%
Δυτική Ελλάδα	283	315	365	11%	16%
Κεντρική Μακεδονία	264	333	345	26%	4%
Ήπειρος	304	253	299	-17%	18%
Ελλάδα	449	482	631	7%	31%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 751 το 2019 και € 861 το 2021), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 681 το 2019 και € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (€ 612 το 2016, € 627 το 2019 και € 745 το 2021), Βορείου Αιγαίου (μόνο το 2021, € 399 το 2016, € 460 το 2019 και € 683 το 2021) και Θεσσαλίας (μόνο το 2021, € 422 το 2016, € 440 το 2019 και € 654 το 2021).

Διάγραμμα 87: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +25% (από € 600 το 2016 σε € 751 το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αύξηση: Γερμανία (+44%, από € 588 το 2016 σε € 845 το 2019), ΗΠΑ (+7%, από € 748 το 2016 σε € 800 το 2019), Γαλλία (+22%, από € 640 το 2016 σε € 779 το 2019), Ην. Βασίλειο (+22%, από € 633 το 2016 σε € 774 το 2019), Ρωσία (+22%, από € 632 το 2016 σε € 769 το 2019), Ιταλία (+49%, από € 511 το 2016 σε € 761 το 2019), Ολλανδία (+12%, από € 571 το 2016 σε € 639 το 2019), Πολωνία (+22%, από € 496 το 2016 σε € 607 το 2019) και Λοιπές (+19%, από € 592 το 2016 σε € 703 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου σημείωσε αύξηση κατά +15% (από € 751 το 2019 σε € 861 το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης που σημείωσαν όλες οι αγορές, με εξαίρεση την αγορά της Ιταλίας (-3%, από € 761 το 2019 σε € 737 το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: ΗΠΑ (+62%, από € 800 το 2019 σε € 1.299 το 2021), Ην. Βασίλειο (+27%, από € 774 το 2019 σε € 980 το 2021), Ρωσία (+14%, από € 769 το 2019 σε € 880 το 2021), Γαλλία (+13%, από € 779 το 2019 σε € 880 το 2021), Γερμανία (+2%, από € 845 το 2019 σε € 862 το 2021), Ολλανδία (+21%, από € 639 το 2019 σε € 772 το 2021), Πολωνία (+16%, από € 607 το 2019 σε € 705 το 2021) και Λοιπές (+13%, από € 703 το 2019 σε € 798 το 2021). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου έχει υπερκεράσει κατά 34%, 56% και 37% την συνολική Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

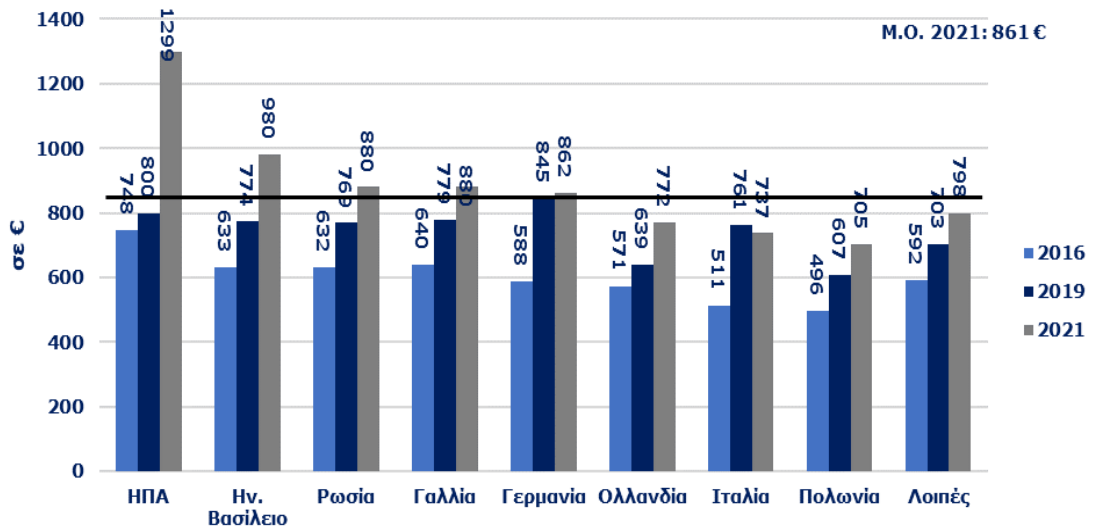
Πίνακας 73: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €) , 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
ΗΠΑ	748	800	1.299	7%	62%
Ην. Βασίλειο	633	774	980	22%	27%
Ρωσία	632	769	880	22%	14%
Γαλλία	640	779	880	22%	13%
Γερμανία	588	845	862	44%	2%
Ολλανδία	571	639	772	12%	21%
Ιταλία	511	761	737	49%	-3%
Πολωνία	496	607	705	22%	16%
Λοιπές	592	703	798	19%	13%
Περιφέρεια	600	751	861	25%	15%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Συγκριτικά με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (€ 748 το 2016, € 800 το 2019 και € 1.299 το 2021), του Ην. Βασιλείου (€ 633 το 2016, € 774 το 2019 και € 980 το 2021), της Ρωσίας (€ 632 το 2016, € 769 το 2019 και € 880 το 2021) και της Γαλλίας (€ 640 το 2016, € 779 το 2019 και € 880 το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη, της Γερμανίας (€ 588 το 2016, € 845 το 2019 και € 862 το 2021) μόνο το 2019 και το 2021, της Ιταλίας (€ 511 το 2016, € 761 το 2019 και € 737 το 2021) μόνο το 2019 ενώ αντίθετα οι αγορές της Ολλανδίας (€ 571 το 2016, € 639 το 2019 και € 772 το 2021), της Πολωνίας (€ 496 το 2016, € 607 το 2019 και € 705 το 2021) και των Λοιπών (€ 592 το 2016, € 703 το 2019 και € 798 το 2021) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σε σύγκριση με το Μέσο Όρο της Περιφέρειας και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 88: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +14% (από € 67 το 2016 σε € 76 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-5%, από € 63 το 2016 σε € 60 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-19%, από € 53 το 2016 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+24%, από € 78 το 2016 σε € 97 το 2019), Κρήτης (+6%, από € 79 το 2016 σε € 83 το 2019), Ηπείρου (+9%, από € 60 το 2016 σε € 65 το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από € 70 το 2016 σε € 80 το 2019), Θεσσαλίας (+23%, από € 59 το 2016 σε € 73 το 2019), Αττικής (+9%, από € 70 το 2016 σε € 76 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019), Πελοποννήσου (+15%, από € 56 το 2016 σε € 64 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από € 46 το 2016 σε € 55 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+8%, από € 46 το 2016 σε € 50 το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση κατέγραψε αύξηση κατά +3% (από € 76 το 2019 σε € 79 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+7%, από € 97 το 2019 σε € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (+12%, από € 80 το 2019 σε € 90 το 2021), Κρήτης (+7%, από € 83 το 2019 σε € 89 το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από € 73 το 2019 σε € 74 το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+4%, από € 60 το 2019 σε € 63 το 2021) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+22%, από € 43 το 2019 σε € 53 το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αττικής (-10%, από € 76 το 2019 σε € 68 το 2021), Ηπείρου (-1%, από € 65 το 2019 σε € 64 το 2021), Πελοποννήσου (-5%, από € 64 το 2019 σε € 61 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από € 57 το 2019 σε € 54 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-6%, από € 57 το 2019 σε € 53 το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από € 55 το 2019 σε € 48 το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από € 50 το 2019 σε € 38 το 2021) μείωση.

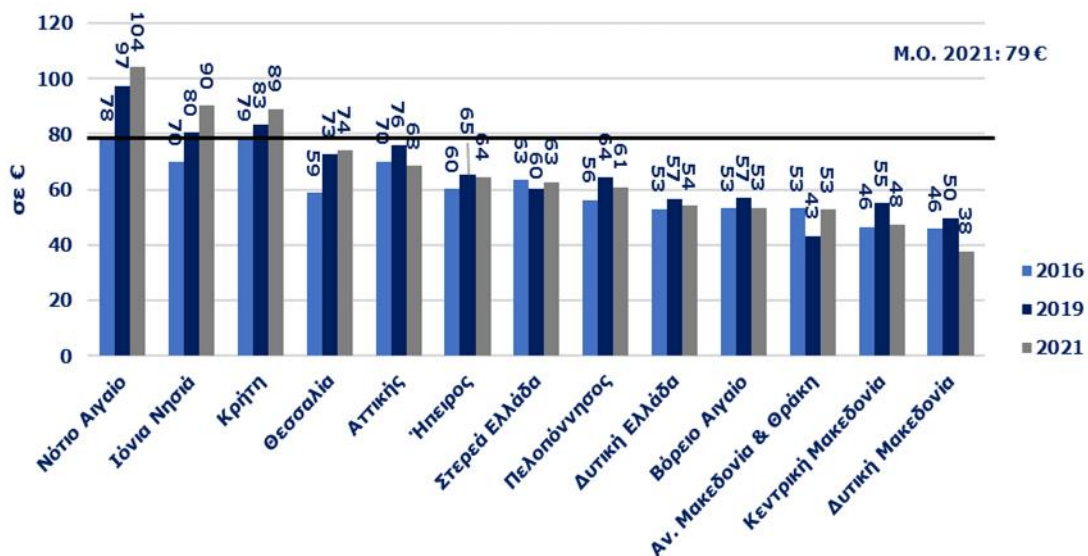
Πίνακας 74: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	78	97	104	24%	7%
Ιόνια Νησιά	70	80	90	15%	12%
Κρήτη	79	83	89	6%	7%
Θεσσαλία	59	73	74	23%	2%
Αττικής	70	76	68	9%	-10%
Ήπειρος	60	65	64	9%	-1%
Στερεά Ελλάδα	63	60	63	-5%	4%
Πελοπόννησος	56	64	61	15%	-5%
Δυτική Ελλάδα	53	57	54	7%	-5%
Βόρειο Αιγαίο	53	57	53	7%	-6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	43	53	-19%	22%
Κεντρική Μακεδονία	46	55	48	19%	-14%
Δυτική Μακεδονία	46	50	38	8%	-24%
Ελλάδα	67	76	79	14%	3%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 97 το 2019 και € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (€ 70 το 2016, € 80 το 2019 και € 90 το 2021), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 83 το 2019 και € 89 το 2021) και Αττικής (μόνο το 2016 και το 2019, € 70 το 2016, € 76 το 2019 και € 68 το 2021).

Διάγραμμα 89: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +24% (από € 78 το 2016 σε € 97 το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αύξηση: ΗΠΑ (+12%, από € 113 το 2016 σε € 127 το 2019), Γαλλία (+23%, από € 80 το 2016 σε € 99 το 2019), Γερμανία (+34%, από € 72 το 2016 σε € 97 το 2019), Ιταλία (+47%, από € 66 το 2016 σε € 97 το 2019), Ην. Βασίλειο (+21%, από € 79 το 2016 σε € 95 το 2019), Ρωσία (+9%, από € 77 το 2016 σε € 84 το 2019), Πολωνία (+32%, από € 62 το 2016 σε € 82 το 2019), Ολλανδία (+25%, από € 63 το 2016 σε € 79 το 2019) και Λοιπές (+16%, από € 83 το 2016 σε € 97 το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου σημείωσε αύξηση κατά +7% (από € 97 το 2019 σε € 104 το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης που σημείωσαν όλες οι αγορές, με εξαίρεση την αγορά της Ιταλίας (-6%, από € 97 το 2019 σε € 91 το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: ΗΠΑ (+11%, από € 127 το 2019 σε € 141 το 2021), Ην. Βασίλειο (+25%, από € 95 το 2019 σε € 119 το 2021), Γαλλία (+8%, από € 99 το 2019 σε € 106 το 2021), Γερμανία (+5%, από € 97 το 2019 σε € 101 το 2021), Πολωνία (+17%, από € 82 το 2019 σε € 96 το 2021), Ρωσία (+10%, από € 84 το 2019 σε € 92 το 2021), Ολλανδία (+14%, από € 79 το 2019 σε € 89 το 2021) και Λοιπές (+4%, από € 97 το 2019 σε € 100 το 2021). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου έχει υπερκεράσει κατά 17%, 28% και 33% την συνολική Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

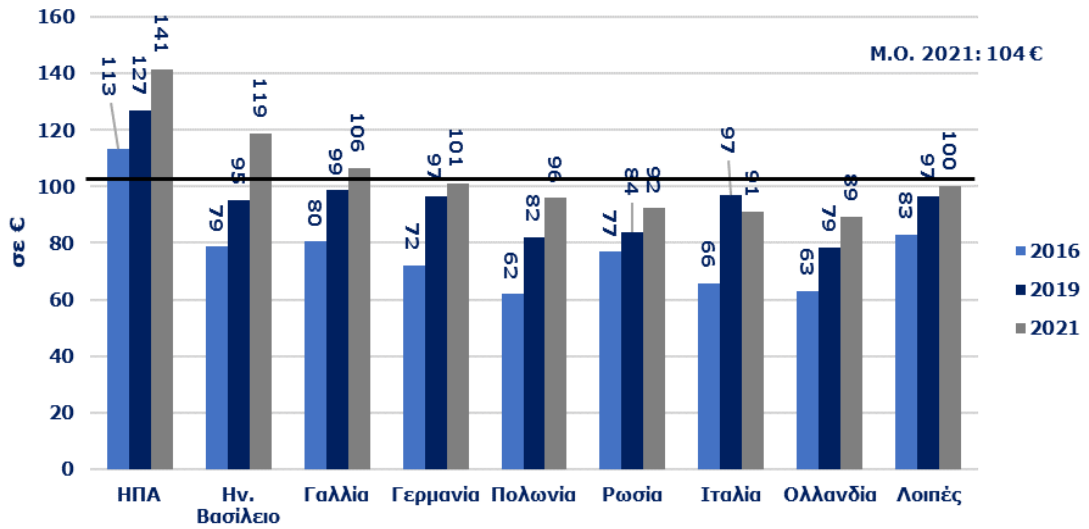
Πίνακας 75: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
ΗΠΑ	113	127	141	12%	11%
Ην. Βασίλειο	79	95	119	21%	25%
Γαλλία	80	99	106	23%	8%
Γερμανία	72	97	101	34%	5%
Πολωνία	62	82	96	32%	17%
Ρωσία	77	84	92	9%	10%
Ιταλία	66	97	91	47%	-6%
Ολλανδία	63	79	89	25%	14%
Λοιπές	83	97	100	16%	4%
Περιφέρεια	78	97	104	24%	7%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (€ 113 το 2016, € 127 το 2019 και € 141 το 2021) και της Γαλλίας (€ 80 το 2016, € 99 το 2019 και € 106 το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση από τον Μ.Ο. της Περιφέρειας και για τα 3 έτη, του Ην. Βασιλείου (€ 79 το 2016, € 95 το 2019 και € 119 το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2021, των Λοιπών (€ 83 το 2016, € 97 το 2019 και € 100 το 2021) μόνο το 2016, ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (€ 72 το 2016, € 97 το 2019 και € 101 το 2021), της Πολωνίας (€ 62 το 2016, € 82 το 2019 και € 96 το 2021), της Ρωσίας (€ 77 το 2016, € 84 το 2019 και € 92 το 2021), της Ιταλίας (€ 66 το 2016, € 97 το 2019 και € 91 το 2021) και της Ολλανδίας (€ 63 το 2016, € 79 το 2019 και € 89 το 2021) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση από τον Μ.Ο. της Περιφέρειας και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 90: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2016-2021

Πηγή: Τρε - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε μείωση κατά -5% (από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+8%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (+6%, από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+0,2%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+4%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+6%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτης (-6%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Διάρκεια Παραμονής κατέγραψε αύξηση κατά +26% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+187%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+127%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+71%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+58%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (+45%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+41%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+22%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+20%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και Πελοποννήσου (+19%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021).

Πίνακας 76: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

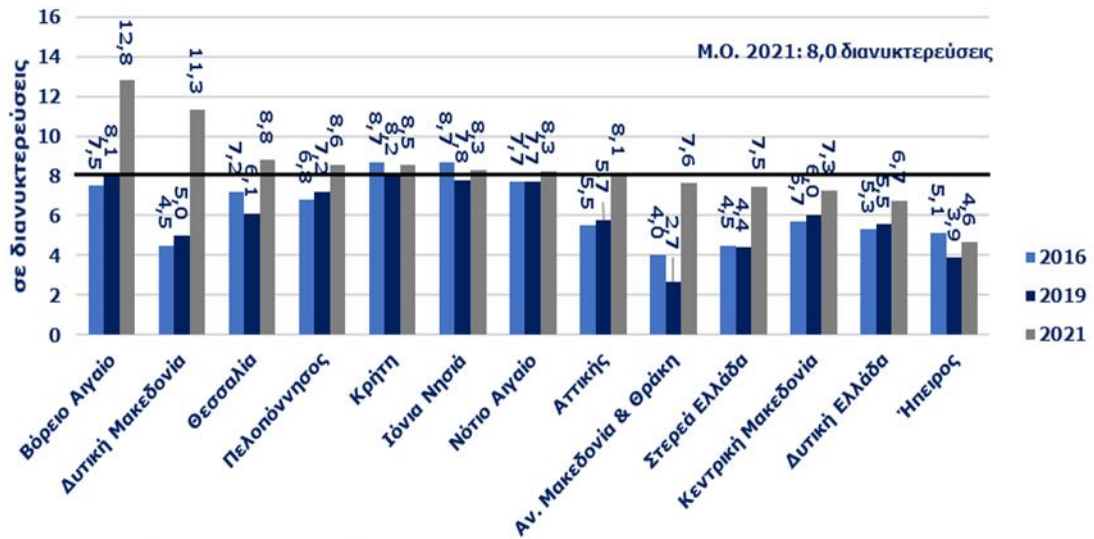
Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Βόρειο Αιγαίο	7,5	8,1	12,8	8%	58%
Δυτική Μακεδονία	4,5	5,0	11,3	11%	127%
Θεσσαλία	7,2	6,1	8,8	-16%	45%
Πελοπόννησος	6,8	7,2	8,6	6%	19%
Κρήτη	8,7	8,2	8,5	-6%	4%
Ιόνια Νησιά	8,7	7,8	8,3	-10%	6%
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,7	8,3	0%	7%
Αττικής	5,5	5,7	8,1	4%	41%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	2,7	7,6	-34%	187%
Στερεά Ελλάδα	4,5	4,4	7,5	-2%	71%
Κεντρική Μακεδονία	5,7	6,0	7,3	6%	20%
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,5	6,7	5%	22%
Ήπειρος	5,1	3,9	4,6	-24%	20%
Ελλάδα	6,7	6,3	8,0	-5%	26%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (7,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της Πελοποννήσου (6,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Κρήτης (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,5 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2021, της Δυτικής Μακεδονίας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Αττικής (5,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο το 2021, ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2016, 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (5,3 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2016,

3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 91: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε οριακή αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +0,2% (από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ολλανδίας (-10%, από 9,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), της Γαλλίας (-1%, από 8,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019), των ΗΠΑ (-4%, από 6,6 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Πολωνίας (-8%, από 8,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,4 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (+7%, από 8,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2019), του Ην. Βασιλείου (+1%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), της Ιταλίας (+1%, από 7,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019), της Ρωσίας (+11%, από 8,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 9,2 διανυκτερεύσεις το 2019) και των Λοιπών (+2%, από 7,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου σημείωσε αύξηση κατά +7% (από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης που σημείωσαν όλες οι επιμέρους αγορές, με εξαίρεση τις αγορές της Γερμανίας (-3%, από 8,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Πολωνίας (-1%, από 7,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,4 διανυκτερεύσεις το 2021). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ρωσία (+4%, από 9,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 9,5 διανυκτερεύσεις το 2021), ΗΠΑ (+46%, από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 9,2 διανυκτερεύσεις το 2021), Ολλανδία (+6%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Γαλλία (+5%, από 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Ην. Βασίλειο (+1%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2021), Ιταλία (+3%, από 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και Λοιπές (+9%, από 7,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου έχει υπερκεράσει κατά 15%, 22% και 3% την συνολική Μέση Διάρκεια Παραμονής που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

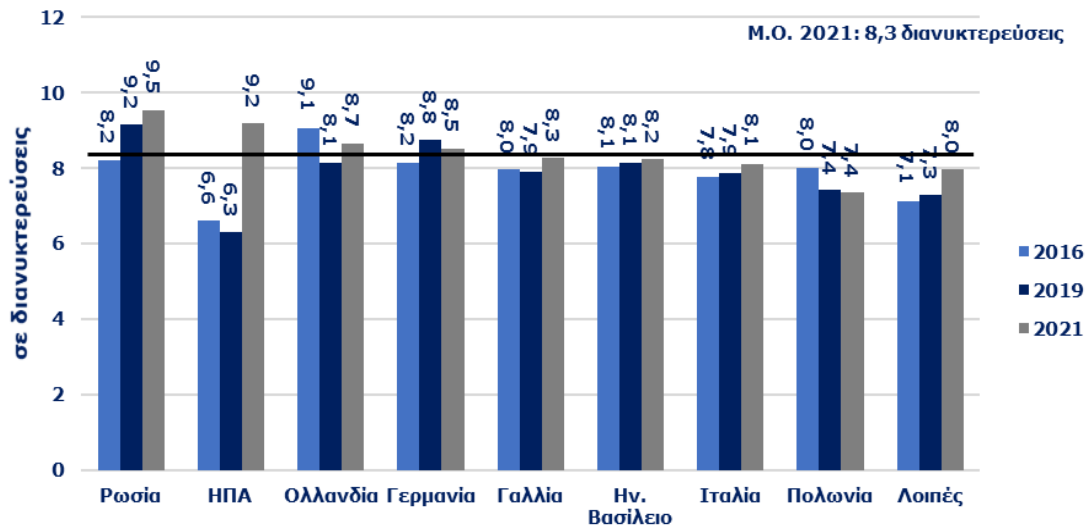
Πίνακας 77: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Ρωσία	8,2	9,2	9,5	11%	4%
ΗΠΑ	6,6	6,3	9,2	-4%	46%
Ολλανδία	9,1	8,1	8,7	-10%	6%
Γερμανία	8,2	8,8	8,5	7%	-3%
Γαλλία	8,0	7,9	8,3	-1%	5%
Ην. Βασίλειο	8,1	8,1	8,2	1%	1%
Ιταλία	7,8	7,9	8,1	1%	3%
Πολωνία	8,0	7,4	7,4	-8%	-1%
Λοιπές	7,1	7,3	8,0	2%	9%
Περιφέρεια	7,7	7,7	8,3	0%	7%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ρωσίας (8,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 9,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 9,5 διανυκτερεύσεις το 2021), της Ολλανδίας (9,1 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,7 διανυκτερεύσεις το 2021), της Γερμανίας (8,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,8 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Γαλλίας (8,0 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, τις αγορές του Ην. Βασιλείου (8,1 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Ιταλίας (7,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο για το 2016 και το 2019, της Πολωνίας (8,0 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,4 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο για το 2016, των ΗΠΑ (6,6 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 και 9,2 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο για το 2021, ενώ αντίθετα οι επισκέπτες από την αγορά των Λοιπών (7,1 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,3 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 92: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (διανυκτερεύσεις), 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

5.3.1 Βασικές προτεινόμενες στρατηγικές κατευθύνσεις / δράσεις στα Δωδεκάνησα

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στα Δωδεκάνησα τα οποία προέρχονται από την μελέτη Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα και η οποία περιέχει τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα «Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου/Δωδεκάνησα».

Τα Δωδεκάνησα αποτελούν έναν από τους κορυφαίους εμβληματικούς και δημοφιλείς ελληνικούς προορισμούς, ιδιαίτερα στα προϊόντα Ήλιος & Θάλασσα και Πολιτιστικού τουρισμού, με σημαντικές όμως δυνατότητες για περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη και επέκταση της τουριστικής περιόδου μέσω της ανάπτυξης του Ναυτικού τουρισμού και των εναλλακτικών/θεματικών προϊόντων τα οποία θα βοηθήσουν στον εμπλουτισμό/διαφοροποίηση/αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος τους. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα προϊόντα που μπορούν να υποστηρίξουν την τουριστική ανάπτυξη των Δωδεκανήσων και ο βαθμός ωριμότητάς τους. Τα Δωδεκάνησα μπορούν να προσφέρουν μια διεθνώς ανταγωνιστική ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία τόσο συνολικά όσο και σε επιμέρους προορισμούς της, όπως η Ρόδος και η Κως.

Πίνακας 78: Προϊοντική εστίαση στα Δωδεκάνησα

Εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Δυνατότητα ανάπτυξης/ ανάδειξης σε εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Υφιστάμενα ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικά / δευτερεύοντα
 Sun & Beach	 Ναυτικός Τουρισμός (yachting)	 City Break
 Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός	 Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)	 MICE
	 Αθλητικός Τουρισμός	 Αγροτουρισμός
	 Γαστρονομικός Τουρισμός	 Οικοτουρισμός
		 Τουρισμός Ευεξίας

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Η περαιτέρω ανάπτυξη των προϊόντων του πίνακα προϋποθέτει την υλοποίηση επενδύσεων και δράσεων όπως:

- Προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή στο πλαίσιο παραχώρησης της διαχείρισης 23 περιφερειακών αεροδρομίων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται αυτά των Καρπάθου, Λέρου, Καλύμνου, Αστυπάλαιας, Καστελόριζου και Κάσου
- Αναβάθμιση, συντήρηση, αποκατάσταση και βελτίωση των λιμενικών υποδομών, ιδίως σε μικρότερα νησιά των Δωδεκανήσων και συναρτώμενων βασικών υποδομών (αναμονής, υγείας, ασφάλειας, ιατρικής περίθαλψης, φωτισμού, πληροφόρησης και εξυπηρέτησης των επιβατών κλπ.) με στόχο τη βελτίωση/ολοκλήρωση ενδοπεριφερειακών/διαπεριφερειακών συνδέσεων
- Συντήρηση, επέκταση/πύκνωση και αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών και περιβάλλοντος χώρου για τον ελλιμενισμό των τουριστικών σκαφών αναψυχής στα νησιά των Δωδεκανήσων
- Αναβάθμιση των λιμένων που αποτελούν πύλες εισόδου για το yachting, με εκσυγχρονισμό υποδομών, εξέταση για τη δημιουργία νέων πύλων εισόδου και ορθολογικοποίηση του δικτύου λιμένων αναψυχής (αγκυροβόλια, μαρίνες) στη λογική «hub and spoke» με κύριους και δευτερεύοντες κόμβους του δικτύου, με συνεπακόλουθη κατηγοριοποίηση των απαραίτητων επενδύσεων σε υποδομές/ευέλικτες λύσεις και βελτίωση συστημάτων ασφάλειας στη θάλασσα
- Αναβάθμιση και αύξηση της ελκυστικότητας του αστικού κέντρου των νησιών μέσω χωρικών αναπλάσεων, επέκτασης πεζοδρόμων, ανακαίνισης εγκαταλελειμμένων ιστορικών κτιρίων, ανάπλασης προσόψεων κτιρίων, ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας, βελτίωσης δρόμων, πεζοδρομίων και της οδικής ασφάλειας και τοποθέτηση ραμπών
- Προώθηση σχεδίων αισθητικής και ενεργειακής αναβάθμισης των νησιών (δημόσια κτίρια, υπογειοποίηση των καλωδίων ηλεκτρισμού και τηλεπικοινωνιών, δημιουργία και ανάπτυξη δικτύου έξυπνου αστικού φωτισμού)
- Δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών και άλλων πόρων υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, χρήση τεχνολογιών ψηφιακής αφήγησης και περιήγησης εικονικής πραγματικότητας και επαυξημένης πραγματικότητας και σύμμειξη φυσικού και ψηφιακού περιεχομένου για την ενίσχυση της εμπειρίας και των δραστηριοτήτων των επισκεπτών Πολιτιστικού & Θρησκευτικού τουρισμού
- Δημιουργία ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον Προορισμό «Δωδεκάνησα» και πλήρης διασύνδεσή της με τις τουριστικές πύλες που θα δημιουργηθούν για κάθε κύριο και συμπληρωματικό προϊόν με σκοπό την

γρήγορη, εύκολη και ολοκληρωμένη παροχή και αναζήτηση πληροφόρησης στον επισκέπτη για όλες τις προσφερόμενες τουριστικές εμπειρίες, δραστηριότητες, παροχές και τις υπάρχουσες επιχειρήσεις με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και εμφάνιση των αποτελεσμάτων σε μορφή λίστας και διαδραστικού χάρτη

- Εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου τοπικής τουριστικής προβολής και εφαρμογή δυναμικής στρατηγικής επικοινωνίας και προώθησης του brand «Δωδεκάνησα» στο πλαίσιο ανάπτυξης του Περιφερειακού Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού (DMO)

Η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και επενδύσεων θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο σε εδραιωμένες αγορές των Δωδεκανήσων όσο και σε νέες αγορές, όπως αυτές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα. Οι προτεινόμενες αγορές προς ανάπτυξη διακρίνονται για την υψηλή τουριστική δαπάνη τους και μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην μεγέθυνση των τουριστικών μεγεθών της Περιφέρειας. Επιπλέον, η περαιτέρω στόχευση στην εγχώρια αγορά μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση των πληροτήτων και στην άμβλυνση της εποχικότητας.

Πίνακας 79: Υφιστάμενες αγορές και αγορές στόχοι για τα Δωδεκάνησα
Υφιστάμενες εδραιωμένες αγορές

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, INSETE, Αύγουστος 2021

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην Περιφέρεια αλλά και η μείωση

της εποχικότητας και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής. Στον κατωτέρω πίνακα, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019 και οι Στόχοι για την Περιφέρεια για το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,
- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ), Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+16,2% επισκέψεις), με σημαντική όμως άμβλυση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 4,5 π.μ. στις ετήσιες επισκέψεις)
- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+20,9%), που θα προκύψει κατά κύριο λόγο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+17,1%) και δευτερευόντως από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+3,2%)
- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+19,9%) και -κυρίως- των εισπράξεων (+40,4%) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ θα αμβλυθεί η εποχικότητα και σε αυτά τα μεγέθη με παρόμοιο τρόπο όπως στις επισκέψεις (μείωση κατά 4,9 π.μ. και 4,8 π.μ. αντίστοιχα).

Πίνακας 80: Βασικά Μεγέθη/Δείκτες των Δωδεκανήσων για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

		Δωδεκάνησα				Σύνολο	% Δ Στόχος 2030/2019
		Ποσοστιαία κατανομή ανά τρίμηνο					
		1ο τρίμηνο	2ο τρίμηνο	3ο τρίμηνο	4ο τρίμηνο		
Επισκέψεις	2019	1,2%	26,4%	59,0%	13,4%	6.456.992	16,2%
	Στόχος	2,3%	28,0%	54,5%	15,2%	7.500.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	0,2%	27,6%	63,2%	9,1%	34.355.723	19,9%
	Στόχος	0,4%	30,0%	58,2%	11,4%	41.198.334	
Έσοδα (σε €)	2019	0,1%	24,9%	65,7%	9,3%	3.154.911.427	40,4%
	Στόχος	0,4%	27,1%	60,9%	11,6%	4.429.641.075	

Δωδεκάνησα			
Βασικοί Δείκτες	2019	Στόχος	% Δ Στόχος 2030/2019
ΜΔΕ (€)	489	591	20,9%
ΜΔΔ (€)	92	108	17,1%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	5,3	5,5	3,2%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

5.3.2 Βασικές προτεινόμενες στρατηγικές κατευθύνσεις / δράσεις στις Κυκλάδες

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στις Κυκλάδες τα οποία προέρχονται από την μελέτη Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα και η οποία περιέχει τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα «Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου/Κυκλάδες».

Οι Κυκλάδες αποτελούν έναν από τους κορυφαίους εμβληματικούς και αναγνωρίσιμους ελληνικούς προορισμούς, ιδιαίτερα στα προϊόντα Ήλιος & Θάλασσα (με χαρακτηριστικά τουρισμού Πολυτελείας ιδιαίτερα στα νησιά της Μυκόνου και της Σαντορίνης), Ναυτικού και Γαστρονομικού τουρισμού, με σημαντικές όμως δυνατότητες για περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη και επέκταση της τουριστικής περιόδου μέσω της ανάπτυξης του Πολιτιστικού τουρισμού, του City Break, του MICE και των εναλλακτικών/θεματικών προϊόντων τα οποία θα βοηθήσουν στον εμπλουτισμό/διαφοροποίηση/αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος τους. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα προϊόντα που μπορούν να υποστηρίξουν την τουριστική ανάπτυξη των Κυκλάδων και ο βαθμός ωριμότητάς τους. Είναι προφανές ότι οι Κυκλάδες μπορούν να προσφέρουν μια διεθνώς ανταγωνιστική ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία τόσο συνολικά όσο και στους επιμέρους προορισμούς της, όπως η Σαντορίνη και η Μύκονος.

Πίνακας 81: Προϊοντική εστίαση στις Κυκλάδες

Εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Δυνατότητα ανάπτυξης/ ανάδειξης σε εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Υφιστάμενα ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικά / δευτερεύοντα
Sun & Beach	Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός	City Break
Ναυτικός Τουρισμός (yachting)	Αθλητικός Τουρισμός	MICE
Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)		Αγροτουρισμός
Γαστρονομικός Τουρισμός		Οικοτουρισμός
		Τουρισμός Ευεξίας

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Η περαιτέρω ανάπτυξη των προϊόντων του πίνακα προϋποθέτει την υλοποίηση επενδύσεων και δράσεων όπως:

- Προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή στο πλαίσιο παραχώρησης της διαχείρισης των 23 περιφερειακών αεροδρομίων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται αυτά της Μήλου, της Πάρου, της Νάξου και της Σύρου
- Αναβάθμιση λιμένων σε βασικές υποδομές (αναμονής, υγείας, πρόσδεσης δέστρες, επέκταση προβλήτας ή και λιμενοβραχίονα) ή και δημιουργία δευτερευόντων λιμενικών υποδομών για τη βελτίωση/ολοκλήρωση ενδοπεριφερειακών/διαπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων και την κάλυψη των αναγκών της κρουαζιέρας
- Αναβάθμιση και αύξηση της ελκυστικότητας του αστικού κέντρου των νησιών μέσω χωρικών αναπλάσεων, επέκτασης πεζοδρόμων, ανακαίνισης εγκαταλελειμμένων ιστορικών κτιρίων, ανάπλασης προσόψεων κτιρίων, ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας, βελτίωσης δρόμων, πεζοδρομίων, διαβάσεων και τοποθέτησης ραμπών
- Κατασκευή νέου λιμένα στην Σαντορίνη διαχωρίζοντας την επιβατική κίνηση από την εμπορική δραστηριότητα
- Βελτίωση/συντήρηση κεντρικού και επαρχιακού οδικού δικτύου, οδών πρόσβασης σε τουριστικούς προορισμούς, ενδοπεριφερειακών συνδέσεων με λιμένες και δημιουργία επαρκών χώρων στάθμευσης
- Προστασία και ανάδειξη ιστορικού, πολιτιστικού, λαογραφικού και αρχιτεκτονικού/κτιριακού αποθέματος των νησιών και αξιοποίηση/ανάδειξη αποθέματος μετα-βιομηχανικών κτιρίων/εγκαταστάσεων
- Συντήρηση υφιστάμενων και χάραξη νέων πεζοπορικών, ποδηλατικών και ορειβατικών διαδρομών, βελτίωση σήμανσης μονοπατιών σε εκείνα τα οποία παρουσιάζουν ελλείψεις με εφαρμογή κοινού συστήματος σήμανσης, πιστοποίηση ποιότητας αθλητικών εγκαταστάσεων και συλλόγων δραστηριοτήτων περιπέτειας που προσφέρουν υπηρεσίες σε ΑμεΑ, πιστοποίηση ποιότητας και καταλληλότητας των αθλητικών υποδομών και εγκαταστάσεων
- Εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου τοπικής τουριστικής προβολής και εφαρμογή δυναμικής στρατηγικής επικοινωνίας και προώθησης του brand «Κυκλάδες» στο πλαίσιο ανάπτυξης του Περιφερειακού Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού (DMO)
- Δημιουργία ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον Προορισμό «Κυκλάδες» και πλήρης διασύνδεσή της με τις τουριστικές πύλες που θα δημιουργηθούν για κάθε κύριο και συμπληρωματικό προϊόν με σκοπό την γρήγορη, εύκολη και ολοκληρωμένη παροχή και αναζήτηση πληροφόρησης

στον επισκέπτη για όλες τις προσφερόμενες τουριστικές εμπειρίες, δραστηριότητες, παροχές και τις υπάρχουσες επιχειρήσεις με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και εμφάνιση των αποτελεσμάτων σε μορφή λίστας και διαδραστικού χάρτη

Η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και επενδύσεων θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο σε εδραιωμένες αγορές των Κυκλάδων όσο και σε νέες αγορές, όπως αυτές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα. Οι προτεινόμενες αγορές προς ανάπτυξη διακρίνονται για την υψηλή τουριστική δαπάνη τους και μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην μεγέθυνση των τουριστικών μεγεθών της Περιφέρειας. Επιπλέον, η περαιτέρω στόχευση στην εγχώρια αγορά μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση των πληροτήτων και στην άμβλυνση της εποχικότητας.

Πίνακας 82: Υφιστάμενες αγορές και αγορές στόχοι για των Κυκλάδων
Υφιστάμενες εδραιωμένες αγορές

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην Περιφέρεια αλλά και η μείωση της εποχικότητας και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής. Στον κατωτέρω πίνακα, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019 και οι Στόχοι για την Περιφέρεια για το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,

- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ), Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+21,2% επισκέψεις), με σημαντική όμως άμβλυνση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 5,7 π.μ. στις ετήσιες επισκέψεις)
- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+15,9%), που θα προκύψει κατά κύριο λόγο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+11,9%) και δευτερευόντως από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+3,6%)
- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+25,5%) και -κυρίως- των εισπράξεων (+40,4%) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ θα αμβλυνθεί η εποχικότητα και σε αυτά τα μεγέθη με παρόμοιο τρόπο όπως στις επισκέψεις (μείωση κατά 6,2 π.μ. και 5,7 π.μ. αντίστοιχα).

Πίνακας 83: Βασικά Μεγέθη/Δείκτες των Κυκλάδων για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

Βασικά Μεγέθη		Κυκλάδες				Σύνολο	% Δ Στόχος 2030/2019
		Ποσοστιαία κατανομή ανά τρίμηνο					
		1ο τρίμηνο	2ο τρίμηνο	3ο τρίμηνο	4ο τρίμηνο		
Επισκέψεις	2019	2,6%	24,5%	59,6%	13,3%	3.094.077	21,2%
	Στόχος	4,7%	26,2%	53,9%	15,2%	3.750.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	2,3%	25,6%	61,1%	10,9%	18.812.953	25,5%
	Στόχος	4,4%	27,7%	54,9%	13,0%	23.613.774	
Έσοδα (σε €)	2019	1,8%	25,7%	63,3%	9,2%	2.019.884.951	40,4%
	Στόχος	3,4%	28,0%	57,6%	11,0%	2.836.882.573	

Βασικοί Δείκτες	Κυκλάδες			% Δ Στόχος 2030/2019
	2019	Στόχος		
ΜΔΕ (€)	653	757		15,9%
ΜΔΔ (€)	107	120		11,9%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	6,1	6,3		3,6%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ-ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ¹³, 2015-2021

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +46% (από 18,5 εκατ. το 2015 σε 27,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+79%, από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+52%, από 3,3 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+27%, από 3,8 εκατ. το 2015 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+29%, από 2,4 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 1,4 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+60%, από 935 χιλ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+41%, από 815 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από 514 χιλ. το 2015 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+19%, από 607 χιλ. το 2015 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+9%, από 646 χιλ. το 2015 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+59%, από 386 χιλ. το 2015 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 353 χιλ. το 2015 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+24%, από 123 χιλ. το 2015 σε 152 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) σημείωσαν πτώση κατά -46% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 14,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-43%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κρήτη (-41%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Αττική (-53%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-42%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-46%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-51%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 556 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-48%, από 817 χιλ. το 2019 σε 425 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 705 χιλ. το 2019 σε 374 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-50%, από 720 χιλ. το 2019 σε 360 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-44%, από 611 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-54%, από 402

---

¹³ Για το έτος 2015 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφορίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2019 και 2021 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

χιλ. το 2019 σε 183 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-48%, από 152 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2021).

Πίνακας 84: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

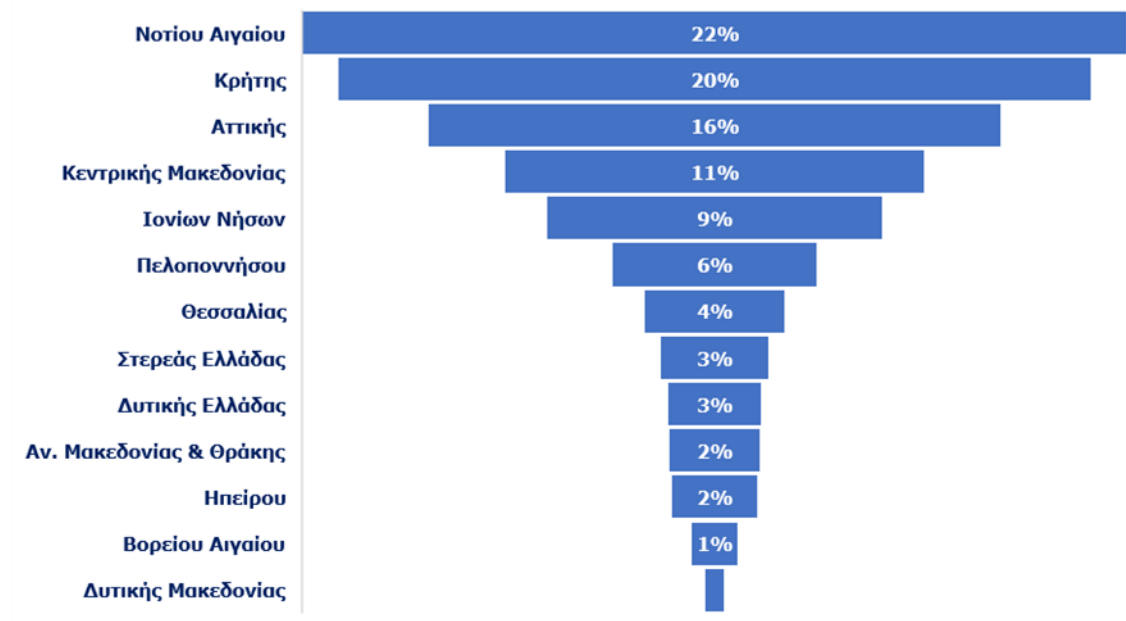
Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Νοτίου Αιγαίου	3.211.252	5.756.216	3.253.906	79%	-43%
Κρήτης	3.316.404	5.033.786	2.970.799	52%	-41%
Αττικής	3.805.609	4.844.993	2.265.178	27%	-53%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.392.102	3.092.167	1.658.459	29%	-46%
Ιονίων Νήσων	1.375.479	2.290.210	1.325.386	67%	-42%
Πελοποννήσου	935.140	1.492.741	805.477	60%	-46%
Θεσσαλίας	814.656	1.145.714	556.126	41%	-51%
Στερεάς Ελλάδας	513.600	817.403	424.945	59%	-48%
Δυτικής Ελλάδας	645.768	704.592	373.859	9%	-47%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	606.705	720.197	360.118	19%	-50%
Ηπείρου	385.687	611.459	340.259	59%	-44%
Βορείου Αιγαίου	353.364	401.790	182.843	14%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	122.935	152.498	78.556	24%	-48%
Ελλάδα	18.478.701	27.063.766	14.595.911	46%	-46%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (22%), της Κρήτης (20%), της Αττικής (16%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 79% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 93: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2021

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+55%, από 12,7 εκατ. το 2015 σε 19,7 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+28%, από 5,7 εκατ. το 2015 σε 7,4 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 69% το 2015 σε 73% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 31% το 2015 σε 27% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 10,1 εκατ. το 2021) απ' ό τι αυτές των ημεδαπών (-39%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 4,5 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων μειώθηκε (από 73% το 2019 σε 69% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 27% το 2019 σε 31% το 2021).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι Κυκλάδες την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +160% (από 720 χιλ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +177% (από 552 χιλ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +102% (από 168 χιλ. το 2015 σε 339 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Θήρας (+228%, από 215 χιλ. το 2015 σε 706 χιλ. το 2019), Μυκόνου (+133%, από 264 χιλ. το 2015 σε 616 χιλ. το 2019), Πάρου (+112%, από 76 χιλ. το 2015 σε 160 χιλ. το 2019), Νάξου (+230%, από 48 χιλ. το 2015 σε 158 χιλ. το 2019), Σύρου (+132%, από 30 χιλ. το 2015 σε 69 χιλ. το 2019), Τήνου (+39%, από 46 χιλ. το 2015 σε 64 χιλ. το 2019), Μήλου (+153%, από 22 χιλ. το 2015 σε 56 χιλ. το 2019), Άνδρου (+78%, από 17 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019) και Κέας-Κύθνου (+320%, από 3 χιλ. το 2015 σε 11 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (82% έναντι 18%).

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2021 το 22% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -43% σε σύγκριση με το 2019 (από 5,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα, οι Κυκλάδες αντιπροσώπευαν το 2021 το 6% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα σημειώνοντας μείωση κατά -52% (από 1,9 εκατ. το 2019 σε 892 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων σημείωσαν μείωση κατά -55% (από 1,5 εκατ. το 2019 σε 696 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -42% (από 339 χιλ. το 2019 σε 196 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Θήρας (-56%, από 706 χιλ. το 2019 σε 308 χιλ. το 2021), Μυκόνου (-54%, από 616 χιλ. το 2019 σε 283 χιλ. το 2021), Πάρου (-42%, από 160 χιλ. το 2019 σε 93 χιλ. το 2021), Νάξου (-54%, από 158 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021), Σύρου (-31%, από 69 χιλ. το 2019 σε 48 χιλ. το 2021), Μήλου (-34%, από 56 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021), Τήνου (-60%, από 64 χιλ. το 2019 σε 26 χιλ. το 2021), Άνδρου (-36%, από 29 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και Κέας-Κύθνου (-35%, από 11 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (78% έναντι 22%).

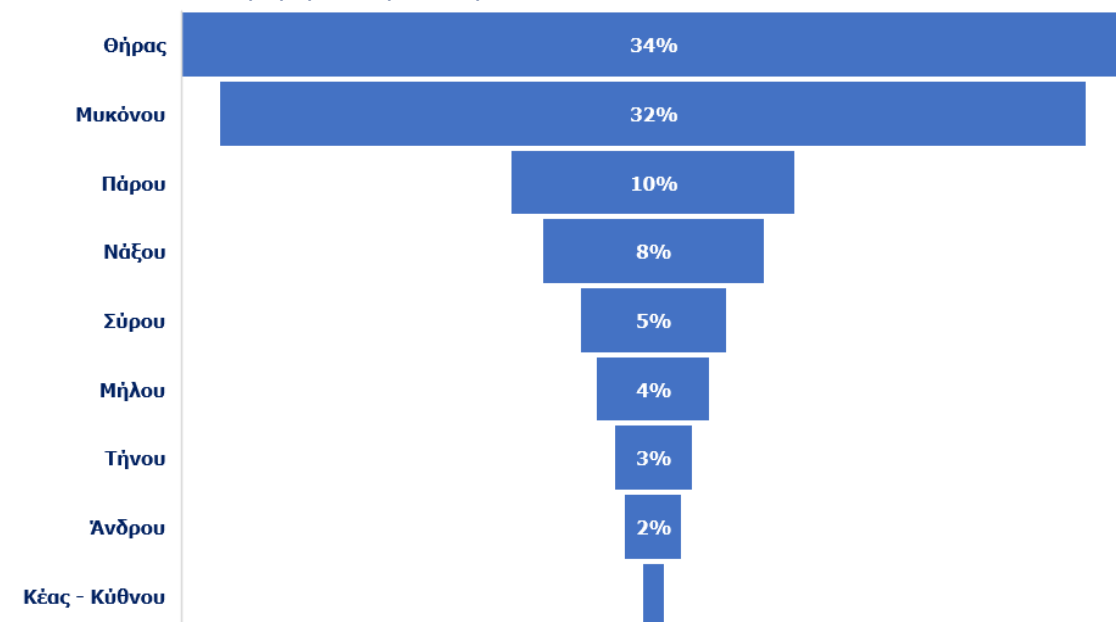
Πίνακας 85: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Θήρας	Αλλοδαποί	198.416	631.537	271.180	218%	-57%
	Ημεδαποί	16.913	74.010	36.365	338%	-51%
Μυκόνου	Αλλοδαποί	237.373	573.126	251.962	141%	-56%
	Ημεδαποί	26.794	43.141	30.772	61%	-29%
Πάρου	Αλλοδαποί	59.845	123.319	66.792	106%	-46%
	Ημεδαποί	15.823	36.812	25.897	133%	-30%
Νάξου	Αλλοδαποί	34.551	117.657	51.294	241%	-56%
	Ημεδαποί	13.252	40.282	21.138	204%	-48%
Σύρου	Αλλοδαποί	4.094	22.289	16.215	444%	-27%
	Ημεδαποί	25.543	46.612	31.545	82%	-32%
Μήλου	Αλλοδαποί	10.630	40.375	24.563	280%	-39%
	Ημεδαποί	11.499	15.538	12.488	35%	-20%
Τήνου	Αλλοδαποί	2.088	8.077	5.142	287%	-36%
	Ημεδαποί	43.921	55.715	20.541	27%	-63%
Άνδρου	Αλλοδαποί	4.887	9.556	5.686	96%	-40%
	Ημεδαποί	11.645	19.924	13.060	71%	-34%
Κέας - Κύθνου	Αλλοδαποί	181	3.946	2.762	2080%	-30%
	Ημεδαποί	2.435	7.039	4.343	189%	-38%
Σύνολο	Αλλοδαποί	552.065	1.529.882	695.596	177%	-55%
	Ημεδαποί	167.825	339.073	196.149	102%	-42%
Κυκλάδες		719.890	1.868.955	891.745	160%	-52%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Θήρας (34%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (32%), Πάρου (10%), Νάξου (8%), Σύρου (5%), Μήλου (4%), Τήνου (3%), Άνδρου (2%) και Κέας-Κύθνου (1%).

Διάγραμμα 94: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.4.3 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Τα Δωδεκάνησα την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +56% (από 2,5 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +54% (από 2,3 εκατ. το 2015 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +94% (από 149 χιλ. το 2015 σε 289 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ρόδου (+50%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,4 εκατ. το 2019), Κω (+60%, από 812 χιλ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019), Καλύμνου (+159%, από 31 χιλ. το 2015 σε 80 χιλ. το 2019) και Καρπάθου (+130%, από 39 χιλ. το 2015 σε 90 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (93% έναντι 7%).

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2021 το 22% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -43% σε σύγκριση με το 2019 (από 5,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα, τα Δωδεκάνησα αντιπροσώπευαν το 2021 το 16% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα σημειώνοντας μείωση κατά -39% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων σημείωσαν μείωση κατά -39% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -41% (από 289 χιλ. το 2019 σε 170 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Ρόδου (-36%, από 2,4 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2021), Κω (-44%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 727 χιλ. το 2021), Καλύμνου (-39%, από 80 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021) και Καρπάθου (-61%, από 90 χιλ. το 2019 σε 35 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (93% έναντι 7%).

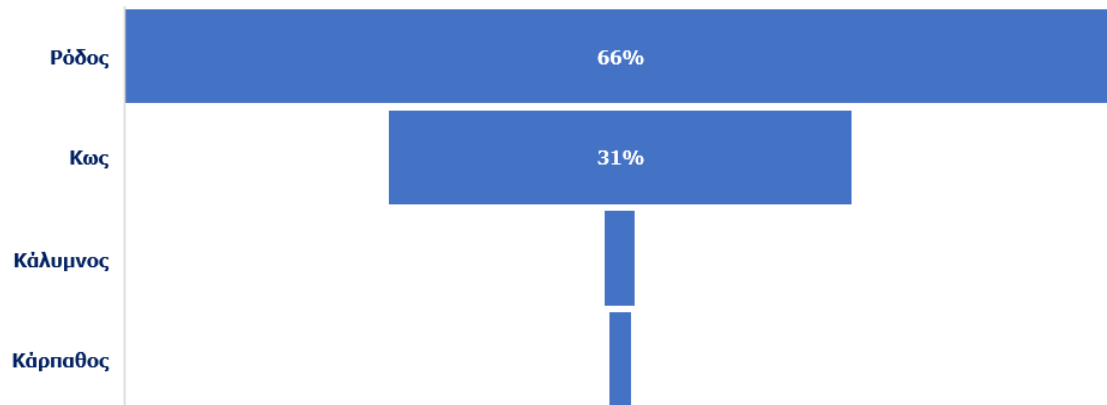
Πίνακας 86: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Ρόδου	Αλλοδαποί	1.515.480	2.236.949	1.438.356	48%	-36%
	Ημεδαποί	94.265	182.613	113.046	94%	-38%
Κω	Αλλοδαποί	773.828	1.229.686	691.246	59%	-44%
	Ημεδαποί	37.901	68.229	35.444	80%	-48%
Καλύμνου	Αλλοδαποί	17.624	52.119	32.919	196%	-37%
	Ημεδαποί	13.222	27.789	15.890	110%	-43%
Καρπάθου	Αλλοδαποί	35.013	79.287	29.146	126%	-63%
	Ημεδαποί	4.029	10.589	6.114	163%	-42%
Σύνολο	Αλλοδαποί	2.341.945	3.598.041	2.191.667	54%	-39%
	Ημεδαποί	149.417	289.220	170.494	94%	-41%
Δωδεκάνησα		2.491.362	3.887.261	2.362.161	56%	-39%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Ρόδου (66%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (31%), Καλύμνου (2%) και Καρπάθου (1%).

Διάγραμμα 95: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 76,8 εκατ. το 2015 σε 109,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+63%, από 18,8 εκατ. το 2015 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+33%, από 21,1 εκατ. το 2015 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+52%, από 8,4 εκατ. το 2015 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+32%, από 8,2 εκατ. το 2015 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+28%, από 8,0 εκατ. το 2015 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+59%, από 2,5 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+34%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+61%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+20%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+15%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+75%, από 892 χιλ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+8%, από 289 χιλ. το 2015 σε 313 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν μείωση κατά -47% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 58,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-46%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 16,5 εκατ. το 2021), Κρήτη (-45%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 15,4 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-47%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 6,8 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 5,8 εκατ. το 2021), Αττική (-52%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-45%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2021), Θεσσαλία (-46%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-42%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-49%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-53%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 943 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-48%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 803 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-46%, από 313 χιλ. το 2019 σε 168 χιλ. το 2021).

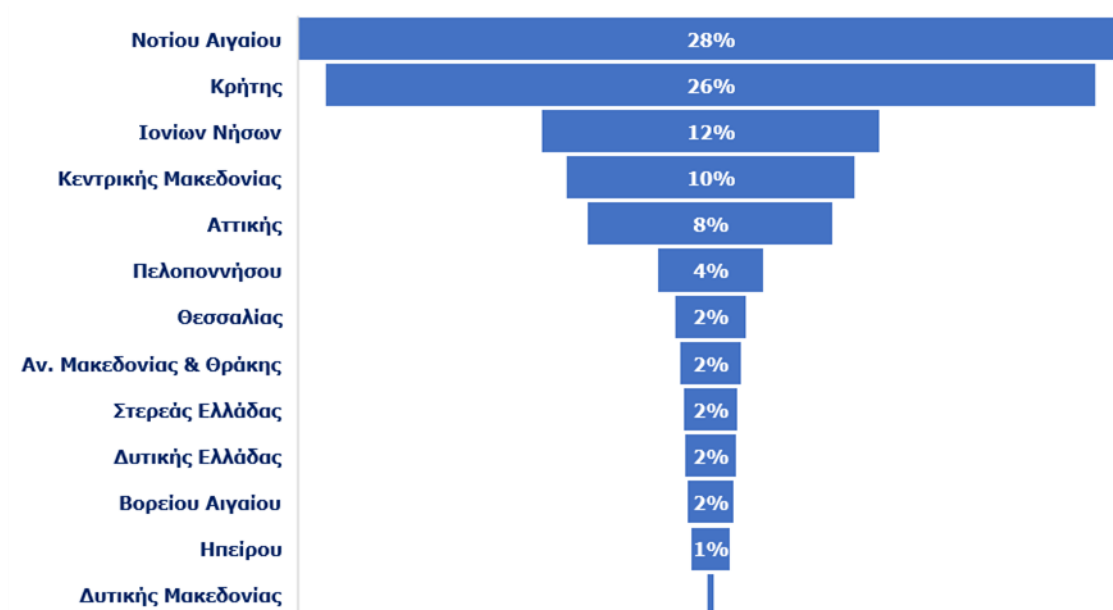
Πίνακας 87: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	18.807.465	30.592.824	16.522.661	63%	-46%
Κρήτης	21.094.955	27.962.541	15.438.808	33%	-45%
Ιονίων Νήσων	8.394.831	12.790.429	6.769.045	52%	-47%
Κεντρικής Μακεδονίας	8.194.395	10.809.343	5.792.499	32%	-46%
Αττικής	7.994.126	10.260.847	4.926.062	28%	-52%
Πελοποννήσου	2.479.313	3.936.868	2.151.118	59%	-45%
Θεσσαλίας	1.980.296	2.661.626	1.428.986	34%	-46%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.798.036	2.152.142	1.238.431	20%	-42%
Στερεάς Ελλάδας	1.342.734	2.163.593	1.102.170	61%	-49%
Δυτικής Ελλάδας	1.740.236	1.999.273	1.061.237	15%	-47%
Βορείου Αιγαίου	1.764.524	2.005.706	942.827	14%	-53%
Ηπείρου	892.226	1.558.985	803.131	75%	-48%
Δυτικής Μακεδονίας	288.976	312.803	167.669	8%	-46%
Ελλάδα	76.772.113	109.206.980	58.344.644	42%	-47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 96: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+45%, από 63,6 εκατ. το 2015 σε 92,4 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+27%, από 13,2 εκατ. το 2015 σε 16,8 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 83% το 2015 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 17% το 2015 σε 15% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 47,6 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-36%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 10,8 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων μειώθηκε (από 85% το 2019 σε 82% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 15% το 2019 σε 18% το 2021).

5.4.5 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι Κυκλάδες την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +145% (από 2,5 εκατ. το 2015 σε 6,0 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +161% (από 2,0 εκατ. το 2015 σε 5,1 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +82% (από 501 χιλ. το 2015 σε 912 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Θήρας (+174%, από 759 χιλ. το 2015 σε 2,1 εκατ. το 2019), Μυκόνου (+141%, από 860 χιλ. το 2015 σε 2,1 εκατ. το 2019), Πάρου (+95%, από 314 χιλ. το 2015 σε 614 χιλ. το 2019), Νάξου (+256%, από 169 χιλ. το 2015 σε 603 χιλ. το 2019), Σύρου (+148%, από 92 χιλ. το 2015 σε 228 χιλ. το 2019), Μήλου (+88%, από 83 χιλ. το 2015 σε 156 χιλ. το 2019), Τήνου (+24%, από 112 χιλ. το 2015 σε 139 χιλ. το 2019), Άνδρου (+65%, από 60 χιλ. το 2015 σε 98 χιλ. το 2019) και Κέας-Κύθνου (+312%, από 7 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (85% έναντι 15%).

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2021 το 28% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -46% σε σύγκριση με το 2019 (από 30,6 εκατ. το 2019 σε 16,5 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα, οι Κυκλάδες αντιπροσώπευαν το 2021 το 5% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα σημειώνοντας μείωση κατά -48% (από 6,0 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων σημείωσαν μείωση κατά -50% (από 5,1 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -34% (από 912 χιλ. το 2019 σε 599 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Θήρας (-49%, από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Μυκόνου (-51%, από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Πάρου (-42%, από 614 χιλ. το 2019 σε 355 χιλ. το 2021), Νάξου (-58%, από 603 χιλ. το 2019 σε 253 χιλ. το 2021), Σύρου (-27%, από 228 χιλ. το 2019 σε 166 χιλ. το 2021), Μήλου (-27%, από 156 χιλ. το 2019 σε 113 χιλ. το 2021), Τήνου (-45%, από 139 χιλ. το 2019 σε 76 χιλ. το 2021), Άνδρου (-43%, από 98 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2021) και Κέας-Κύθνου (-21%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (81% έναντι 19%).

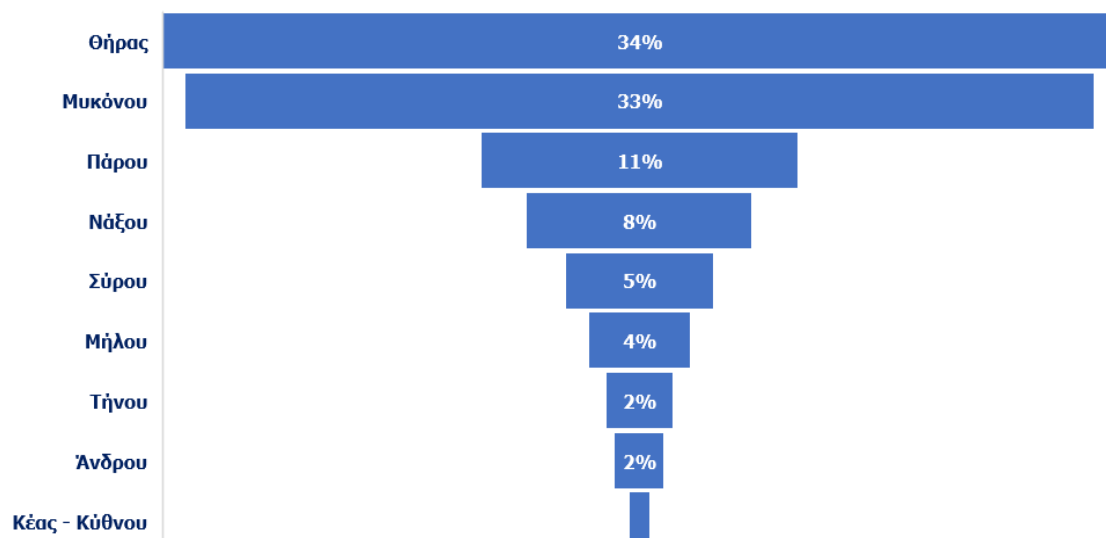
Πίνακας 88: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019-2021	%Δ 2020-2021
Θήρας	Αλλοδαποί	703.678	1.889.481	955.672	169%	-49%
	Ημεδαποί	54.971	186.617	112.964	239%	-39%
Μυκόνου	Αλλοδαποί	777.195	1.963.107	929.803	153%	-53%
	Ημεδαποί	83.100	108.405	90.449	30%	-17%
Πάρου	Αλλοδαποί	255.134	484.705	266.367	90%	-45%
	Ημεδαποί	59.340	129.147	88.492	118%	-31%
Νάξου	Αλλοδαποί	129.346	483.586	189.266	274%	-61%
	Ημεδαποί	39.924	119.853	63.437	200%	-47%
Σύρου	Αλλοδαποί	17.110	89.055	63.302	420%	-29%
	Ημεδαποί	74.876	138.808	102.924	85%	-26%
Μήλου	Αλλοδαποί	43.339	115.477	79.556	166%	-31%
	Ημεδαποί	39.639	40.288	33.908	2%	-16%
Τήνου	Αλλοδαποί	7.886	24.041	17.094	205%	-29%
	Ημεδαποί	104.502	114.766	58.947	10%	-49%
Άνδρου	Αλλοδαποί	21.425	38.382	20.476	79%	-47%
	Ημεδαποί	38.081	59.581	35.147	56%	-41%
Κέας - Κύθνου	Αλλοδαποί	643	15.540	10.662	2317%	-31%
	Ημεδαποί	6.589	14.225	12.759	116%	-10%
Σύνολο	Αλλοδαποί	1.955.756	5.103.374	2.532.198	161%	-50%
	Ημεδαποί	501.022	911.690	599.027	82%	-34%
Κυκλάδες		2.456.778	6.015.064	3.131.225	145%	-48%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Θήρας εμφάνισε το 2021 το υψηλότερο ποσοστό (34%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (33%), Πάρου (11%), Νάξου (8%), Σύρου (5%), Μήλου (4%), Τήνου (2%), Άνδρου (2%) και Κέας-Κύθνου (1%).

Διάγραμμα 97: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.4.6 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Τα Δωδεκάνησα την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +50% (από 16,4 εκατ. το 2015 σε 24,6 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +50% (από 15,8 εκατ. το 2015 σε 23,6 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +72% (από 571 χιλ. το 2015 σε 979 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ρόδου (+49%, από 10,1 εκατ. το 2015 σε 15,1 εκατ. το 2019), Κω (+48%, από 5,8 εκατ. το 2015 σε 8,6 εκατ. το 2019), Καλύμνου (+157%, από 126 χιλ. το 2015 σε 323 χιλ. το 2019) και Καρπάθου (+93%, από 294 χιλ. το 2015 σε 568 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (96% έναντι 4%).

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2021 το 28% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -46% σε σύγκριση με το 2019 (από 30,6 εκατ. το 2019 σε 16,5 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα, τα Δωδεκάνησα αντιπροσώπευαν το 2021 το 23% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα σημειώνοντας μείωση κατά -46% (από 24,6 εκατ. το 2019 σε 13,4 εκατ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων σημείωσαν μείωση κατά -46% (από 23,6 εκατ. το 2019 σε 12,8 εκατ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -38% (από 979 χιλ. το 2019 σε 608 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Ρόδου (-44%, από 15,1 εκατ. το 2019 σε 8,4 εκατ. το 2021), Κω (-47%, από 8,6 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2021), Καλύμνου (-41%, από 323 χιλ. το 2019 σε 191 χιλ. το 2021) και Καρπάθου (-69%, από 568 χιλ. το 2019 σε 178 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (95% έναντι 5%).

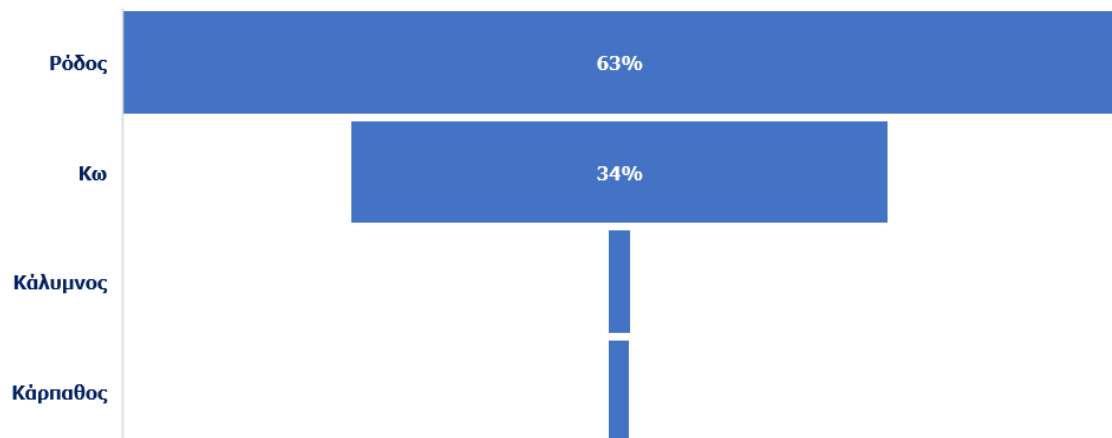
Πίνακας 89: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019-2021	%Δ 2020-2021
Ρόδου	Αλλοδαποί	9.808.975	14.493.694	8.022.445	48%	-45%
	Ημεδαποί	325.471	609.361	426.407	87%	-30%
Κω	Αλλοδαποί	5.619.748	8.345.642	4.459.459	49%	-47%
	Ημεδαποί	176.561	238.493	113.902	35%	-52%
Καλύμνου	Αλλοδαποί	80.572	236.861	143.836	194%	-39%
	Ημεδαποί	45.251	86.198	47.166	90%	-45%
Καρπάθου	Αλλοδαποί	270.542	522.207	158.002	93%	-70%
	Ημεδαποί	23.567	45.304	20.219	92%	-55%
Σύνολο	Αλλοδαποί	15.779.837	23.598.404	12.783.742	50%	-46%
	Ημεδαποί	570.850	979.356	607.694	72%	-38%
Δωδεκάνησα		16.350.687	24.577.760	13.391.436	50%	-46%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Ρόδου εμφάνισε το 2021 το υψηλότερο ποσοστό (63%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (34%), Καλύμνου (1%) και Καρπάθου (1%).

Διάγραμμα 98: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.4.7 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-13%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Βορείου Αιγαίου (-0,03%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), των Ιονίων Νήσων (-8%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 5,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019), της Πελοποννήσου (-1%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Θεσσαλίας (-4%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Δυτικής Μακεδονίας (-13%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+1%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019), της Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), της Στερεάς Ελλάδας (+1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Ηπείρου (+10%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Αττικής (+1%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν οριακή μείωση κατά -1% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-6%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (-9%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), της Κεντρικής Μακεδονίας (-0,1%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021), της Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Ηπείρου (-7%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (+3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021), της Δυτικής Ελλάδας (+0,04%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της Πελοποννήσου (+1%, από 2,6

διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021), της Θεσσαλίας (+11%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αττικής (+3%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Δυτικής Μακεδονίας (+4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και για τα τρία εξεταζόμενα έτη μόνο οι νησιωτικές Περιφέρειες καταγράφουν Μέση Διάρκεια Παραμονής υψηλότερη από τον Εθνικό Μέσο Όρο.

Πίνακας 90: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Κρήτης	6,4	5,6	5,2	-13%	-6%
Βορείου Αιγαίου	5,0	5,0	5,2	0%	3%
Ιονίων Νήσων	6,1	5,6	5,1	-8%	-9%
Νοτίου Αιγαίου	5,9	5,3	5,1	-9%	-4%
Κεντρικής Μακεδονίας	3,4	3,5	3,5	2%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3,0	3,0	3,4	1%	15%
Δυτικής Ελλάδας	2,7	2,8	2,8	5%	0%
Πελοποννήσου	2,7	2,6	2,7	-1%	1%
Στερεάς Ελλάδας	2,6	2,6	2,6	1%	-2%
Θεσσαλίας	2,4	2,3	2,6	-4%	11%
Ηπείρου	2,3	2,5	2,4	10%	-7%
Αττικής	2,1	2,1	2,2	1%	3%
Δυτικής Μακεδονίας	2,4	2,1	2,1	-13%	4%
Ελλάδα	4,2	4,0	4,0	-3%	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.8 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι Κυκλάδες την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά -6% (από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Κυκλάδων σημείωσε μείωση κατά -6% (από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -10% (από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Πάρου (-8%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Θήρας (-16%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2019), Κέας-Κύθνου (-2%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Μήλου (-26%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Άνδρου (-8%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019) και Τήνου (-11%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ενώ αντίθετα οι Ενότητες Μυκόνου (+3%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Νάξου (+8%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2019) και Σύρου (+7%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση.

Οι Κυκλάδες την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +9% (από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +9% (από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +14% (από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Πάρου (-0,1%, από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Νάξου (-9%, από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Άνδρου (-11%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Μυκόνου (+7%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Σύρου (+5%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Θήρας (+18%, από 2,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Κέας-Κύθνου (+22%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Μήλου (+10%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και Τήνου (+36%, από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 91: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
		Πάρου	Αλλοδαποί	4,3	3,9	4,0
	Ημεδαποί	3,8	3,5	3,4	-6%	-3%
Μυκόνου	Αλλοδαποί	3,3	3,4	3,7	5%	8%
	Ημεδαποί	3,1	2,5	2,9	-19%	17%
Νάξου	Αλλοδαποί	3,7	4,1	3,7	10%	-10%
	Ημεδαποί	3,0	3,0	3,0	-1%	1%
Σύρου	Αλλοδαποί	4,2	4,0	3,9	-4%	-2%
	Ημεδαποί	2,9	3,0	3,3	2%	10%
Θήρας	Αλλοδαποί	3,5	3,0	3,5	-16%	18%
	Ημεδαποί	3,3	2,5	3,1	-22%	23%
Κέας - Κύθνου	Αλλοδαποί	3,6	3,9	3,9	11%	-2%
	Ημεδαποί	2,7	2,0	2,9	-25%	45%
Μήλου	Αλλοδαποί	4,1	2,9	3,2	-30%	13%
	Ημεδαποί	3,4	2,6	2,7	-25%	5%
Άνδρου	Αλλοδαποί	4,4	4,0	3,6	-8%	-10%
	Ημεδαποί	3,3	3,0	2,7	-9%	-10%
Τήνου	Αλλοδαποί	3,8	3,0	3,3	-21%	12%
	Ημεδαποί	2,4	2,1	2,9	-13%	39%
Σύνολο	Αλλοδαποί	3,5	3,3	3,6	-6%	9%
	Ημεδαποί	3,0	2,7	3,1	-10%	14%
Κυκλάδες		3,4	3,2	3,5	-6%	9%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.9 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Τα Δωδεκάνησα την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά -4% (από 6,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Δωδεκανήσων σημείωσε μείωση κατά -3% (από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -11% (από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα ήταν αρνητική: Κω (-7%, από 7,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2019), Ρόδου (-1%, από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Καρπάθου (-16%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019) και Καλύμνου (-1%, από 4,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019).

Τα Δωδεκάνησα την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά -10% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Δωδεκανήσων σημείωσε μείωση κατά -11% (από 6,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +5% (από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν επίσης αρνητική: Κω (-5%, από 6,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Ρόδου (-13%, από 6,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Καρπάθου (-20%, από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και Καλύμνου (-3%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2021).

Πίνακας 92: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Κω	Αλλοδαποί	7,3	6,8	6,5	-7%	-5%
	Ημεδαποί	4,7	3,5	3,2	-25%	-8%
Ρόδου	Αλλοδαποί	6,5	6,5	5,6	0%	-14%
	Ημεδαποί	3,5	3,3	3,8	-3%	13%
Καρπάθου	Αλλοδαποί	7,7	6,6	5,4	-15%	-18%
	Ημεδαποί	5,8	4,3	3,3	-27%	-23%
Καλύμνου	Αλλοδαποί	4,6	4,5	4,4	-1%	-4%
	Ημεδαποί	3,4	3,1	3,0	-9%	-4%
Σύνολο	Αλλοδαποί	6,7	6,6	5,8	-3%	-11%
	Ημεδαποί	3,8	3,4	3,6	-11%	5%
Δωδεκάνησα		6,6	6,3	5,7	-4%	-10%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.10 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε οριακή επιδείνωση (από 49,1% το 2015 σε 48,7% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (από 47% το 2015 σε 49% το 2019), Θεσσαλίας (από 30% το 2015 σε 32% το 2019), Πελοποννήσου (από 27% το 2015 σε 32% το 2019), Ηπείρου (από 26% το 2015 σε 30% το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (από 23% το 2015 σε 27% το 2019) να καταγράφουν βελτίωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (από 59% το 2015 σε 58% το 2019), Ιονίων Νήσων (από 60% το 2015 σε 57% το 2019), Κρήτης (από 62% το 2015 σε 57% το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (από 46% το 2015 σε 44% το 2019), Βορείου Αιγαίου (από 39% το 2015 σε 35% το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 36% το 2015 σε 34% το 2019), Δυτικής Ελλάδας (από 34% το 2015 σε 33% το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (από 17% το 2015 σε 15% το 2019) επιδείνωση.

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας σημείωσε επιδείνωση (από 48,7% το 2019 σε 42,9% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Δυτικής Μακεδονίας (από 15% το 2019 σε 16% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 53% το 2021), Νότιο Αιγαίο (από 58% το 2019 σε 51% το 2021), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 51% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 39% το 2021), Αττική (από 49% το 2019 σε 34% το 2021), Πελοπόννησο (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 31% το 2021), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 30% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 29% το 2021), Ήπειρο (από 30% το 2019 σε 26% το 2021) και Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 25% το 2021).

Πίνακας 93: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021
Ιονίων Νήσων	60%	57%	53%
Νοτίου Αιγαίου	59%	58%	51%
Κρήτης	62%	57%	51%
Κεντρικής Μακεδονίας	46%	44%	39%
Αττικής	47%	49%	34%
Πελοποννήσου	27%	32%	31%
Θεσσαλίας	30%	32%	31%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	36%	34%	31%
Δυτικής Ελλάδας	34%	33%	30%
Βορείου Αιγαίου	39%	35%	29%
Ηπείρου	26%	30%	26%
Στερεάς Ελλάδας	23%	27%	25%
Δυτικής Μακεδονίας	17%	15%	16%
Ελλάδα	49%	49%	43%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.11 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε επιδείνωση (από 59% το 2015 σε 58% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα στις Κυκλάδες είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Θήρας (από 54% το 2015 σε 50% το 2019), Τήνου (από 32% το 2015 σε 24% το 2019), Μήλου (από 26% το 2015 σε 25% το 2019) και Νάξου (από 39% το 2015 σε 38% το 2019) να σημειώνουν επιδείνωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Μυκόνου (από 53% το 2015 σε 66% το 2019), Σύρου (από 32% το 2015 σε 35% το 2019), Κέας-Κύθνου (από 14% το 2015 σε 23% το 2019), Πάρου (από 34% το 2015 σε 40% το 2019) και Άνδρου (από 20% το 2015 σε 26% το 2019) βελτίωση.

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου σημείωσε επιδείνωση (από 58% το 2019 σε 51% το 2021). Επιμέρους στις Κυκλάδες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες της Μυκόνου (από 66% το 2019 σε 55% το 2021), της Θήρας (από 50% το 2019 σε 49% το 2021) και της Νάξου (από 38,3% το 2019 σε 37,8% το 2021) να εμφανίζουν επιδείνωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες της Κέας-Κύθνου (από 23% το 2019 σε 51% το 2021), της Πάρου (από 40% το 2019 σε 46% το 2021), της Σύρου (από 35% το 2019 σε 44% το 2021), της Μήλου (από 25% το 2019 σε 31% το 2021) της Άνδρου (από 26% το 2019 σε 30% το 2021) και της Τήνου (από 24% το 2019 σε 28% το 2021) βελτίωση.

Πίνακας 94: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021
Μυκόνου	53%	66%	55%
Κέας - Κύθνου	14%	23%	51%
Θήρας	54%	50%	49%
Πάρου	34%	40%	46%
Σύρου	32%	35%	44%
Νάξου	39%	38%	38%
Μήλου	26%	25%	31%
Άνδρου	20%	26%	30%
Τήνου	32%	24%	28%
Νότιο Αιγαίο	59%	58%	51%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.12 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε επιδείνωση (από 59% το 2015 σε 58% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα στα Δωδεκάνησα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Κω (από 67% το 2015 σε 66% το 2019), Ρόδου (από 63% το 2015 σε 61% το 2019) και Καρπάθου (από 41,4% το 2015 σε 41,3% το 2019) να σημειώνουν επιδείνωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Καλύμνου (από 20% το 2015 σε 26% το 2019) βελτίωση.

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου σημείωσε επιδείνωση (από 58% το 2019 σε 51% το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Κω (από 66% το 2019 σε 57% το 2021) και Ρόδου (από 61% το 2019 σε 51% το 2021) να εμφανίζουν επιδείνωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Καρπάθου (από 41% το 2019 σε 43% το 2021) και Καλύμνου (από 26% το 2019 σε 33% το 2021) βελτίωση.

Πίνακας 95: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021
Κω	67%	66%	57%
Ρόδου	63%	61%	51%
Καρπάθου	41%	41%	43%
Καλύμνου	20%	26%	33%
Νότιο Αιγαίο	59%	58%	51%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2015-2021

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την [Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 4,7 εκατ. το 2015 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +66% (από 3,0 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -2% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+48% ή +612 χιλ., από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+112% ή +579 χιλ., από 517 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+9% ή +87 χιλ., από 968 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+16% ή +94 χιλ., από 576 χιλ. το 2015 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -53% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -59% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -35% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-53% ή -1,0 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 889 χιλ. το 2021), Κρήτης (-62% ή -682 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 414 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-61% ή -645 χιλ.,

από 1,1 εκατ. το 2019 σε 410 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-46% ή -307 χιλ., από 671 χιλ. το 2019 σε 364 χιλ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 66% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

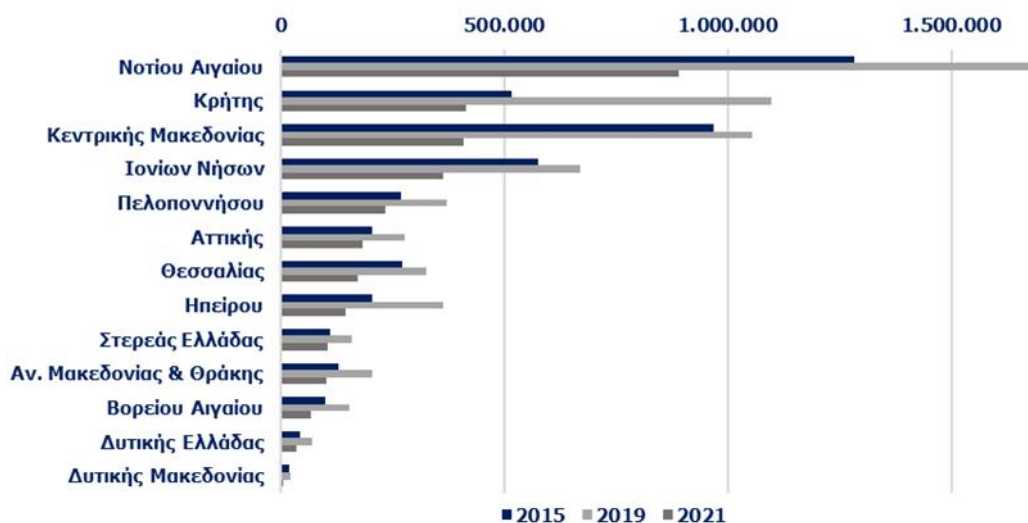
Πίνακας 96: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	661.824	1.360.945	655.038	106%	-52%
	Ημεδαποί	619.438	532.027	233.980	-14%	-56%
Κρήτης	Αλλοδαποί	451.882	1.015.320	355.993	125%	-65%
	Ημεδαποί	65.441	80.885	58.125	24%	-28%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	776.609	938.572	313.867	21%	-67%
	Ημεδαποί	190.932	116.185	96.008	-39%	-17%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	511.469	632.395	331.812	24%	-48%
	Ημεδαποί	64.865	38.368	32.184	-41%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	101.632	183.670	81.929	81%	-55%
	Ημεδαποί	167.093	189.212	152.710	13%	-19%
Αττικής	Αλλοδαποί	79.702	123.797	82.614	55%	-33%
	Ημεδαποί	124.409	153.976	102.200	24%	-34%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	139.929	179.517	58.630	28%	-67%
	Ημεδαποί	131.300	145.396	113.281	11%	-22%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	108.455	258.685	59.335	139%	-77%
	Ημεδαποί	95.278	105.475	86.026	11%	-18%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.487	36.765	12.403	2372%	-66%
	Ημεδαποί	109.115	121.832	93.240	12%	-23%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	92.560	166.972	73.274	80%	-56%
	Ημεδαποί	38.415	36.952	29.740	-4%	-20%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	94.581	105.432	32.132	11%	-70%
	Ημεδαποί	6.321	49.253	36.206	679%	-26%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.760	24.186	9.378	106%	-61%
	Ημεδαποί	31.494	45.720	26.757	45%	-41%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.843	3.620	1.064	27%	-71%
	Ημεδαποί	15.518	17.466	5.401	13%	-69%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	3.034.733	5.029.876	2.067.469	66%	-59%
	Ημεδαποί	1.659.619	1.632.747	1.065.858	-2%	-35%
		4.694.352	6.662.623	3.133.327	42%	-53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τέλος, το 2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε σύγκριση με το 2015 αυξήθηκε οριακά (από 65% το 2015 σε 66% το 2021) σε αντίθεση με το μερίδιο των ημεδαπών που μειώθηκε οριακά (35% το 2015 έναντι 34% το 2021). Αξιοσημείωτο είναι ότι το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής ήταν αρκετά υψηλότερα σε σύγκριση με των ημεδαπών (75% έναντι 25%).

Διάγραμμα 99: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +48% (από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +106% (από 662 χιλ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019) και οι ημεδαποί μείωση κατά -14% (από 619 χιλ. το 2015 σε 532 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -53% (από 1,9 εκατ. το 2019 σε 890 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -52% (από 1,4 εκατ. το 2019 σε 655 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -56% (από 532 χιλ. το 2019 σε 234 χιλ. το 2021). Το 2021, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 28% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +33% (από 24,3 εκατ. το 2015 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +49% (από 17,7 εκατ. το 2015 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -11% (από 6,6 εκατ. το 2015 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7% ή -425 χιλ., από 6,1 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-13% ή -6 χιλ., από 48 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+44% ή +2,6 εκατ., από 5,8 εκατ. το 2015 σε 8,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+76% ή +2,4 εκατ., από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+32% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Κρήτης και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2019 το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -56% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 14,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -60% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 10,7 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -39% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-61% ή -5,1 εκατ., από 8,4 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-60% ή -3,4 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-55% ή -3,1 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-52% ή -2,6 εκατ., από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 74% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

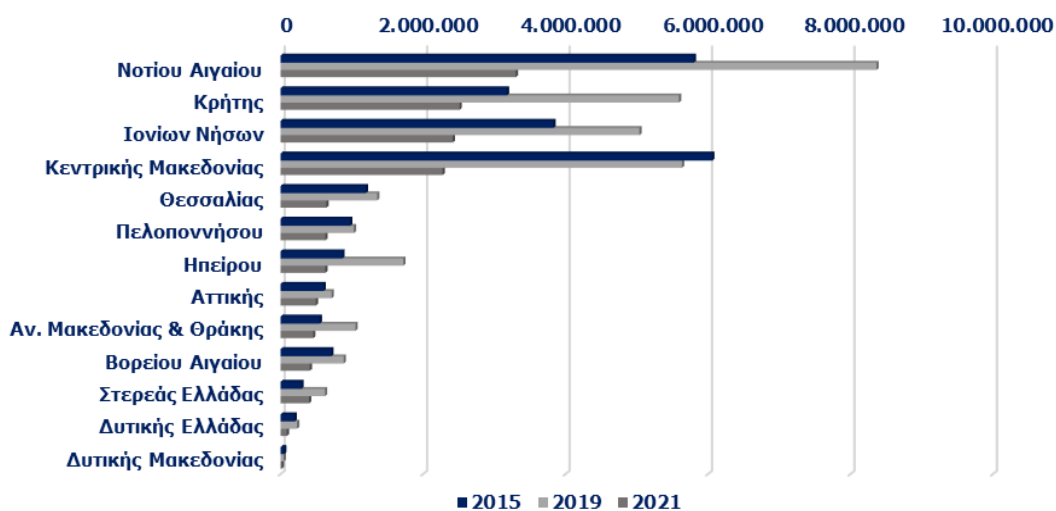
Πίνακας 97: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.851.139	6.081.967	2.456.750	113%	-60%
	Ημεδαποί	2.949.992	2.282.470	844.489	-23%	-63%
Κρήτης	Αλλοδαποί	2.956.125	5.253.003	2.318.695	78%	-56%
	Ημεδαποί	220.222	338.956	193.923	54%	-43%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.417.034	4.772.731	2.196.233	40%	-54%
	Ημεδαποί	411.606	264.017	219.538	-36%	-17%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	5.234.343	5.217.908	1.943.792	0%	-63%
	Ημεδαποί	824.851	415.978	329.655	-50%	-21%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	731.251	865.636	254.665	18%	-71%
	Ημεδαποί	464.025	489.003	387.850	5%	-21%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	397.501	553.012	256.384	39%	-54%
	Ημεδαποί	577.764	474.427	372.492	-18%	-21%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	608.667	1.404.505	343.787	131%	-76%
	Ημεδαποί	256.681	317.732	283.605	24%	-11%
Αττικής	Αλλοδαποί	290.077	361.572	232.365	25%	-36%
	Ημεδαποί	312.834	353.863	261.245	13%	-26%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	458.064	907.484	344.155	98%	-62%
	Ημεδαποί	90.667	142.932	112.483	58%	-21%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	674.740	646.245	246.527	-4%	-62%
	Ημεδαποί	36.524	238.649	162.951	553%	-32%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	4.651	242.460	63.704	5113%	-74%
	Ημεδαποί	285.950	379.992	335.937	33%	-12%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	54.848	84.228	19.080	54%	-77%
	Ημεδαποί	140.380	146.720	67.930	5%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6.022	6.355	1.982	6%	-69%
	Ημεδαποί	42.364	35.720	14.069	-16%	-61%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	17.684.462	26.397.106	10.678.119	49%	-60%
	Ημεδαποί	6.613.860	5.880.459	3.586.167	-11%	-39%
Σύνολο Χώρας		24.298.322	32.277.565	14.264.286	33%	-56%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2015-2021 έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση (από 73% το 2015 σε 75% το 2021) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε την ίδια περίοδο (από 27% το 2015 σε 25% το 2021).

Διάγραμμα 100: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +44% (από 5,8 εκατ. το 2015 σε 8,4 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +113% (από 2,9 εκατ. το 2015 σε 6,1 εκατ. το 2019) και οι ημεδαποί μείωση κατά -23% (από 2,9 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -61% (από 8,4 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -60% (από 6,1 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -63% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 844 χιλ. το 2021). Το 2021, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 23% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -10% (από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -10% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+13%, από 6,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+23%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (+11%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+49%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (-17%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Αιγαίου (-19%, από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-15%, από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-5%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (-24%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (-13%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019).

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -7% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-12%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-14%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (-9%, από 4,7 διανυκτερεύσεις το

2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-10%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-16%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (-3%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (+19%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+5%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+4%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+24%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 98: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	6,7	7,5	6,6	13%	-12%
	Ημεδαποί	6,3	6,9	6,8	8%	-1%
Κρήτης	Αλλοδαποί	6,5	5,2	6,5	-21%	26%
	Ημεδαποί	3,4	4,2	3,3	25%	-20%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	7,1	6,1	7,7	-14%	25%
	Ημεδαποί	5,8	4,8	4,5	-16%	-7%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6,7	5,6	6,2	-18%	11%
	Ημεδαποί	4,3	3,6	3,4	-17%	-4%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	4,9	5,4	4,7	10%	-14%
	Ημεδαποί	2,4	3,9	3,8	64%	-2%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	5,6	5,4	5,8	-3%	7%
	Ημεδαποί	2,7	3,0	3,3	12%	9%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	3,1	6,6	5,1	111%	-22%
	Ημεδαποί	2,6	3,1	3,6	19%	16%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	5,2	4,8	4,3	-8%	-10%
	Ημεδαποί	3,5	3,4	3,4	-5%	2%
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	4,3	4,5	3,8	4%	-16%
	Ημεδαποί	4,8	4,3	3,6	-10%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	3,9	3,0	3,1	-23%	4%
	Ημεδαποί	3,5	2,5	2,4	-27%	-3%
Αττικής	Αλλοδαποί	3,6	2,9	2,8	-20%	-4%
	Ημεδαποί	2,5	2,3	2,6	-9%	11%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2,1	1,8	1,9	-17%	6%
	Ημεδαποί	2,7	2,0	2,6	-25%	27%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	4,7	3,5	2,0	-25%	-42%
	Ημεδαποί	4,5	3,2	2,5	-28%	-21%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	5,8	5,2	5,2	-10%	-2%
	Ημεδαποί	4,0	3,6	3,4	-10%	-7%
		5,2	4,8	4,6	-6%	-6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -2% (από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +4% (από 4,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και οι ημεδαποί μείωση κατά -10% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -16% (από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -16% (από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -16% (από 4,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2021).

5.6 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2015-2021

5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +39% (από 342 χιλ. το 2015 σε 476 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Κεντρική Μακεδονία (+38%, από 98 χιλ. το 2015 σε 135 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+37%, από 65 χιλ. το 2015 σε 88 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+37%, από 42 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 22 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+39%, από 23 χιλ. το 2015 σε 32 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+50%, από 19 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+62%, από 16 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+87%, από 12 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+5%, από 21 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Κρήτη (+17%, από 12 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Αττική (+8%, από 13 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 αφίξεις το 2015 σε 791 αφίξεις το 2019).

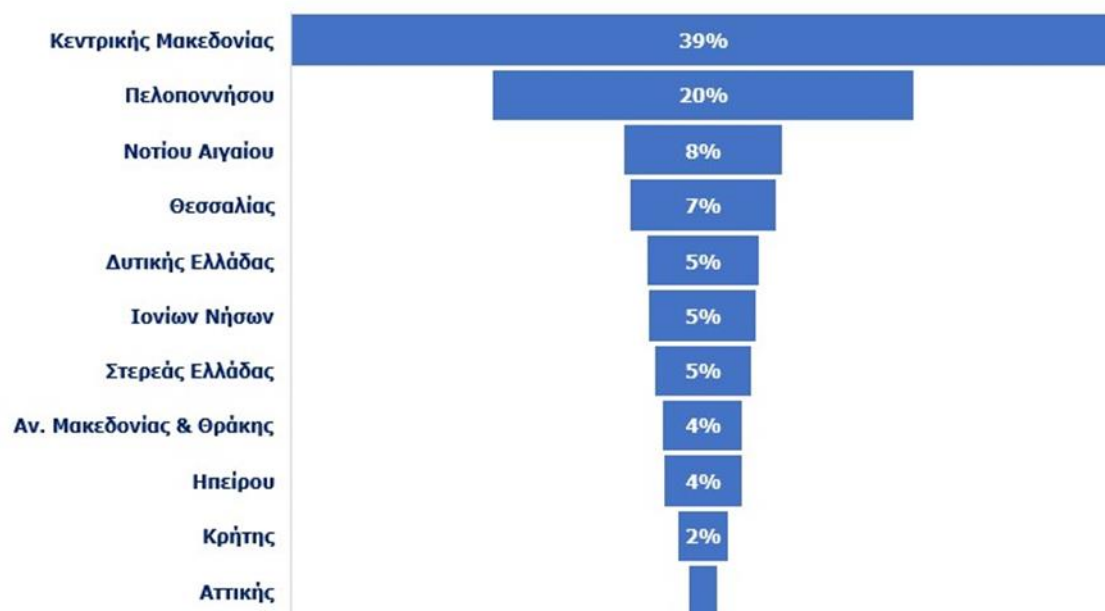
Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -40% (από 476 χιλ. το 2019 σε 286 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-18%, από 135 χιλ. το 2019 σε 112 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-35%, από 88 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-63%, από 58 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-32%, από 29 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-52%, από 32 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 26 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-40%, από 22 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-68%, από 34 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-52%, από 22 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Κρήτη (-51%, από 14 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Αττική (-71%, από 14 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

Πίνακας 99: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	98.068	135.377	111.571	38%	-18%
Πελοποννήσου	64.631	88.410	57.308	37%	-35%
Νοτίου Αιγαίου	42.401	58.152	21.633	37%	-63%
Θεσσαλίας	19.477	29.276	20.032	50%	-32%
Δυτικής Ελλάδας	23.165	32.208	15.414	39%	-52%
Ιονίων Νήσων	15.784	25.622	14.674	62%	-43%
Στερεάς Ελλάδας	20.644	21.616	13.047	5%	-40%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	21.506	34.058	10.900	58%	-68%
Ηπείρου	11.761	22.027	10.570	87%	-52%
Κρήτης	12.312	14.345	6.998	17%	-51%
Αττικής	12.729	13.786	3.962	8%	-71%
Βορείου Αιγαίου	0	791	0		-100%
Ελλάδα	342.478	475.668	286.109	39%	-40%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (39%) και της Πελοποννήσου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 59% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ.

Διάγραμμα 101: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2021

5.6.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε κάμπινγκ κατά +37% (από 42 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι Κυκλάδες την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση αφίξεων κατά +37% (από 42 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +28% (από 35 χιλ. το 2015 σε 45 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +85% (από 7 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Μυκόνου (-13%, από 6 χιλ. το 2015 σε 6 χιλ. το 2019), Σύρου (-100%, από 2 χιλ. το 2015 σε 0 αφίξεις το 2019) και Τήνου (-100%, από 616 αφίξεις το 2015 σε 0 αφίξεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Θήρας (+10%, από 25 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019), Πάρου (+122%, από 5 χιλ. το 2015 σε 11 χιλ. το 2019), Νάξου (+1.319%, από 574 αφίξεις το 2015 σε 8 χιλ. το 2019), Μήλου (+116%, από 2 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), Άνδρου (+199%, από 260 αφίξεις το 2015 σε 777 αφίξεις το 2019) και Κέας-Κύθνου (+73%, από 565 αφίξεις το 2015 σε 975 αφίξεις το 2019) αύξηση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ των Κυκλάδων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (79% έναντι 21%).

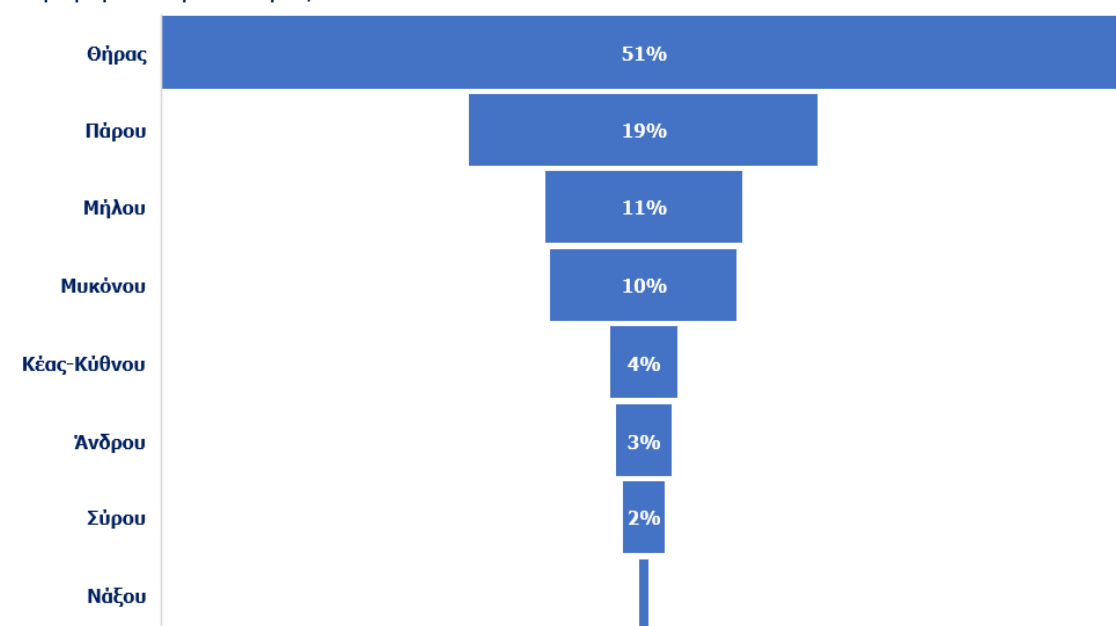
Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2021 το 8% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -63% σε σύγκριση με το 2019 (από 58 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021). Συγκεκριμένα, οι Κυκλάδες αντιπροσωπεύουν το 2021 το 7% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -64% σε σύγκριση με το 2019 (από 58 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ των Κυκλάδων σημείωσαν μείωση κατά -63% (από 45 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -69% (από 12 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Θήρας (-61%, από 27 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Πάρου (-65%, από 11 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Μήλου (-45%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Μυκόνου (-63%, από 6 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Κέας-Κύθνου (-23%, από 975 αφίξεις το 2019 σε 749 αφίξεις το 2021), Άνδρου (-21%, από 777 αφίξεις το 2019 σε 612 αφίξεις το 2021), Σύρου (από 0 αφίξεις το 2019 σε 474 αφίξεις το 2021) και Νάξου (-99%, από 8 χιλ. το 2019 σε 113 αφίξεις το 2021). Η Ενότητα Τήνου δεν κατέγραψε αφίξεις σε κάμπινγκ το 2021. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ των Κυκλάδων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (82% έναντι 18%).

Πίνακας 100: Αφίξεις σε κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Θήρας	Αλλοδαποί	21.493	24.249	9.152	13%	-62%
	Ημεδαποί	3.193	3.025	1.408	-5%	-53%
Πάρου	Αλλοδαποί	4.315	7.161	3.384	66%	-53%
	Ημεδαποί	604	3.763	447	523%	-88%
Μήλου	Αλλοδαποί	803	1.650	1.330	105%	-19%
	Ημεδαποί	1.023	2.291	847	124%	-63%
Μυκόνου	Αλλοδαποί	6.231	5.470	1.937	-12%	-65%
	Ημεδαποί	195	128	117	-34%	-9%
Κέας - Κύθνου	Αλλοδαποί	0	148	135		-9%
	Ημεδαποί	565	827	614	46%	-26%
Άνδρου	Αλλοδαποί	180	461	412	156%	-11%
	Ημεδαποί	80	316	200	295%	-37%
Σύρου	Αλλοδαποί	1.820	0	373	-100%	
	Ημεδαποί	381	0	101	-100%	
Νάξου	Αλλοδαποί	464	6.248	73	1247%	-99%
	Ημεδαποί	110	1.897	40	1625%	-98%
Τήνου	Αλλοδαποί	159	0	0	-100%	
	Ημεδαποί	457	0	0	-100%	
Σύνολο	Αλλοδαποί	35.465	45.387	16.796	28%	-63%
	Ημεδαποί	6.608	12.247	3.774	85%	-69%
Κυκλάδες		42.073	57.634	20.570	37%	-64%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Θήρας καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 51% και ακολουθούν οι Ενότητες Πάρου (19%), Μήλου (11%), Μυκόνου (10%), Κέας-Κύθνου (4%), Άνδρου (3%), Σύρου (2%) και Νάξου (1%).

Διάγραμμα 102: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.6.3 Αφίξεις σε κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε κάμπινγκ κατά +37% (από 42 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, τα Δωδεκάνησα την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση αφίξεων κατά +58% (από 328 αφίξεις το 2015 σε 518 αφίξεις το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +303% (από 79 αφίξεις το 2015 σε 318 αφίξεις το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -20% (από 249 αφίξεις το 2015 σε 200 αφίξεις το 2019). Επιμέρους, την περίοδο 2015-2019, μόνο η Ενότητα Καλύμνου σημείωσε αφίξεις σε κάμπινγκ στην επικράτεια της (+58%, από 328 αφίξεις το 2015 σε 518 αφίξεις το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (61% έναντι 39%).

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2021 το 8% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -63% σε σύγκριση με το 2019 (από 58 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021). Συγκεκριμένα, τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν το 2021 το 0,4% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας αύξηση κατά +105% σε σύγκριση με το 2019 (από 518 αφίξεις το 2019 σε 1 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +165% (από 318 αφίξεις το 2019 σε 842 αφίξεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +11% (από 200 αφίξεις το 2019 σε 221 αφίξεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με την Ενότητα Καλύμνου (-27%, από 518 αφίξεις το 2019 σε 377 αφίξεις το 2021) να καταγράφει μείωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Κω (από 0 αφίξεις το 2019 σε 686 αφίξεις το 2021) αύξηση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (79% έναντι 21%).

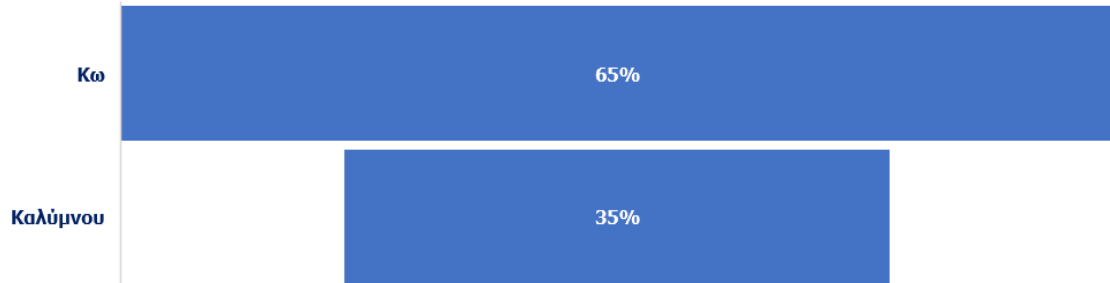
Πίνακας 101: Αφίξεις σε κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κω	Αλλοδαποί	0	0	580		
	Ημεδαποί	0	0	106		
Καλύμνου	Αλλοδαποί	79	318	262	303%	-18%
	Ημεδαποί	249	200	115	-20%	-43%
Σύνολο	Αλλοδαποί	79	318	842	303%	165%
	Ημεδαποί	249	200	221	-20%	11%
Δωδεκάνησα		328	518	1.063	58%	105%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Κω καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 65% και ακολουθεί η Ενότητα Καλύμνου με 35%.

Διάγραμμα 103: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.6.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +35% (από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Αττικής (-18%, από 38 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (+35%, από 640 χιλ. το 2015 σε 865 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+25%, από 261 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+39%, από 139 χιλ. το 2015 σε 193 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+54%, από 107 χιλ. το 2015 σε 165 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 76 χιλ. το 2015 σε 127 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+22%, από 89 χιλ. το 2015 σε 108 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+86%, από 55 χιλ. το 2015 σε 101 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+48%, από 51 χιλ. το 2015 σε 75 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+15%, από 62 χιλ. το 2015 σε 71 χιλ. το 2019), Κρήτη (+1%, από 44 χιλ. το 2015 σε 44 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -39% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-29%, από 865 χιλ. το 2019 σε 616 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-30%, από 327 χιλ. το 2019 σε 228 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-61%, από 193 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 127 χιλ. το 2019 σε 73 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-34%, από 101 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-64%, από 165 χιλ. το 2019 σε 59 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-40%, από 75 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-59%, από 108 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-43%, από 71 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Κρήτη (-50%, από 44 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Αττική (-73%, από 31 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 2 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021).

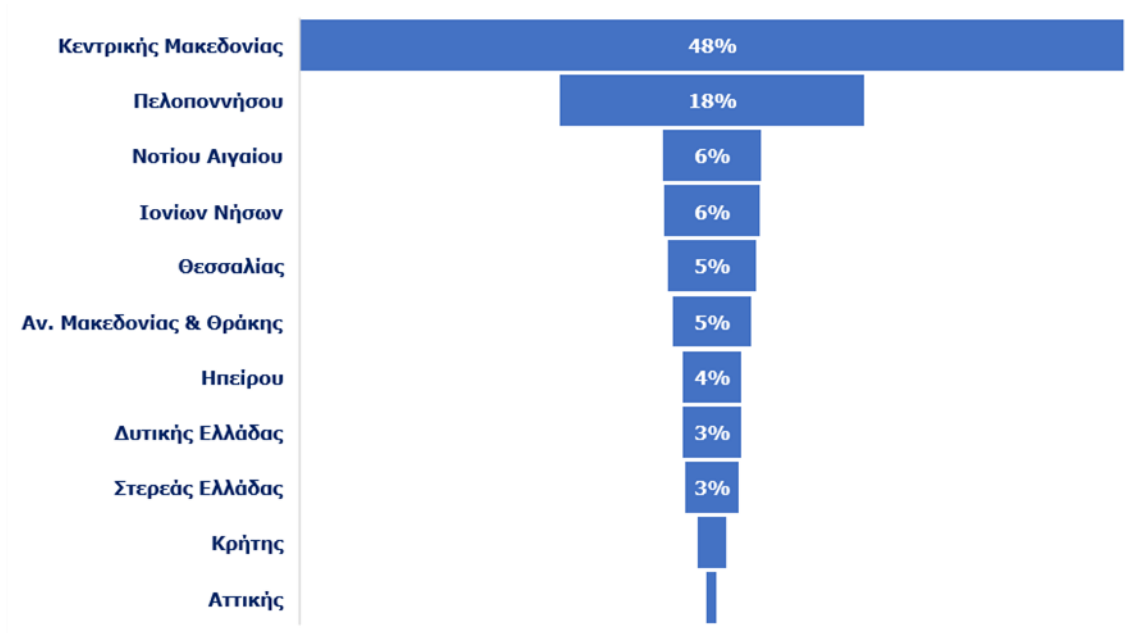
Πίνακας 102: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κεντρικής Μακεδονίας	639.861	864.520	615.988	35%	-29%
Πελοποννήσου	260.827	327.337	227.824	25%	-30%
Νοτίου Αιγαίου	138.946	192.891	74.705	39%	-61%
Ιονίων Νήσων	76.471	127.343	72.794	67%	-43%
Θεσσαλίας	54.501	101.474	66.702	86%	-34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	106.785	164.664	59.121	54%	-64%
Ηπείρου	50.850	75.119	45.357	48%	-40%
Δυτικής Ελλάδας	88.571	108.484	44.643	22%	-59%
Στερεάς Ελλάδας	61.701	70.681	40.173	15%	-43%
Κρήτης	43.984	44.344	22.240	1%	-50%
Αττικής	37.732	31.049	8.336	-18%	-73%
Βορείου Αιγαίου	0	2.017	0		-100%
Ελλάδα	1.560.229	2.109.923	1.277.883	35%	-39%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (48%) και της Πελοποννήσου (18%). Δηλαδή οι 2 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 66% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας.

Διάγραμμα 104: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2021

5.6.5 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ κατά +39% (από 139 χιλ. το 2015 σε 193 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι Κυκλάδες την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση διανυκτερεύσεων κατά +39% (από 138 χιλ. το 2015 σε 191 χιλ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +24% (από 116 χιλ. το 2015 σε 143 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +117% (από 22 χιλ. το 2015 σε 48 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Μυκόνου (-32%, από 25 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019), Σύρου (-100%, από 5 χιλ. το 2015 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Τήνου (-100%, από 2 χιλ. το 2015 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Θήρας (+11%, από 75 χιλ. το 2015 σε 84 χιλ. το 2019), Πάρου (+108%, από 23 χιλ. το 2015 σε 47 χιλ. το 2019), Νάξου (+1.074%, από 2 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019), Μήλου (+226%, από 4 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Άνδρου (+130%, από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019) και Κέας-Κύθνου (+57%, από 890 αφίξεις το 2015 σε 1 χιλ. το 2019) αύξηση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ των Κυκλάδων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (75% έναντι 25%).

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2021 το 6% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας, σημειώνοντας μείωση κατά -61% σε σύγκριση με το 2019 (από 193 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2021). Συγκεκριμένα, οι Κυκλάδες αντιπροσωπεύουν το 2021 το 6% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -63% σε σύγκριση με το 2019 (από 191 χιλ. το 2019 σε 71 χιλ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ των Κυκλάδων σημείωσαν μείωση κατά -61% (από 143 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -68% (από 48 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Σύρου (από 0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Θήρας (-56%, από 84 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021), Πάρου (-71%, από 47 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Μήλου (-34%, από 14 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021), Μυκόνου (-64%, από 17 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021), Άνδρου (-8%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Κέας-Κύθνου (-17%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021) και Νάξου (-99%, από 26 χιλ. το 2019 σε 266 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Περιφερειακή Ενότητα Τήνου δεν κατέγραψε διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ την περίοδο 2019-2021. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ των Κυκλάδων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (79% έναντι 21%).

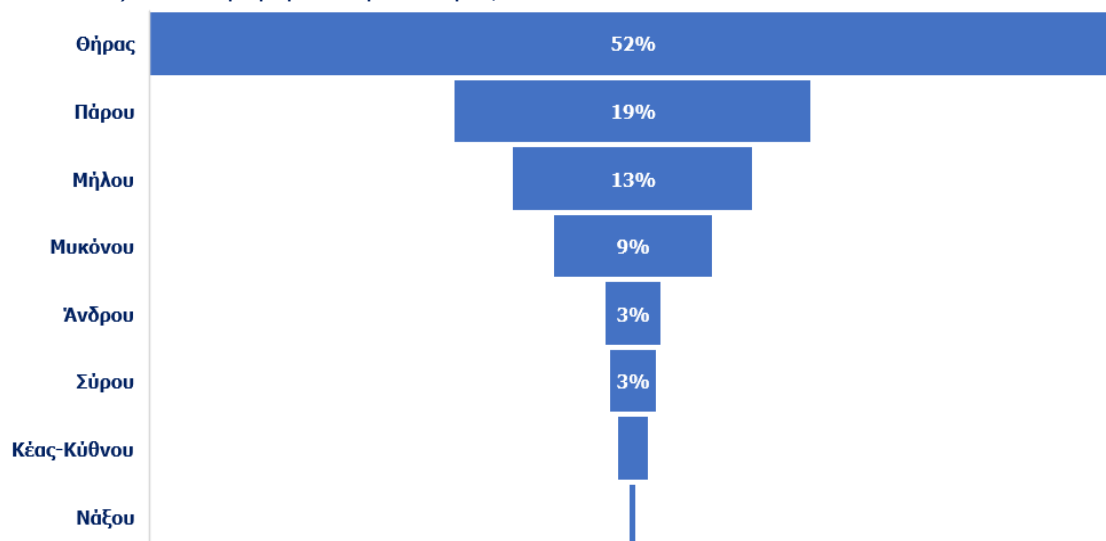
Πίνακας 103: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Θήρας	Αλλοδαποί	63.245	72.109	30.832	14%	-57%
	Ημεδαποί	11.842	11.403	6.000	-4%	-47%
Πάρου	Αλλοδαποί	20.261	28.516	11.582	41%	-59%
	Ημεδαποί	2.321	18.525	2.048	698%	-89%
Μήλου	Αλλοδαποί	1.793	6.020	4.151	236%	-31%
	Ημεδαποί	2.460	7.831	4.986	218%	-36%
Μυκόνου	Αλλοδαποί	23.882	16.271	5.669	-32%	-65%
	Ημεδαποί	814	411	376	-50%	-9%
Άνδρου	Αλλοδαποί	714	1.497	1.577	110%	5%
	Ημεδαποί	291	816	552	180%	-32%
Σύρου	Αλλοδαποί	3.599	0	1.338	-100%	
	Ημεδαποί	1.144	0	455	-100%	
Κέας - Κύθνου	Αλλοδαποί	0	443	392		-12%
	Ημεδαποί	890	950	767	7%	-19%
Νάξου	Αλλοδαποί	1.567	18.392	198	1074%	-99%
	Ημεδαποί	662	7.767	68	1073%	-99%
Τήνου	Αλλοδαποί	680	0	0	-100%	
	Ημεδαποί	1.603	0	0	-100%	
Σύνολο	Αλλοδαποί	115.741	143.248	55.739	24%	-61%
	Ημεδαποί	22.027	47.703	15.252	117%	-68%
Κυκλάδες		137.768	190.951	70.991	39%	-63%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Θήρας καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 52% και ακολουθούν οι Ενότητες Πάρου (19%), Μήλου (13%), Μυκόνου (9%), Άνδρου (3%), Σύρου (3%), Κέας-Κύθνου (2%) και Νάξου (0,4%).

Διάγραμμα 105: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.6.6 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ κατά +39% (από 139 χιλ. το 2015 σε 193 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, τα Δωδεκάνησα την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση διανυκτερεύσεων κατά +65% (από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +503% (από 201 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 1 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -26% (από 977 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 727 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, την περίοδο 2015-2019, μόνο η Ενότητα Καλύμνου κατέγραψε διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην επικράτεια της (+65%, από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (63% έναντι 37%).

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2021 το 6% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας, σημειώνοντας μείωση κατά -61% σε σύγκριση με το 2019 (από 193 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2021). Συγκεκριμένα, τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν το 2021 το 0,3% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας αύξηση κατά +91% σε σύγκριση με το 2019 (από 2 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +132% (από 1 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +24% (από 727 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 899 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με την Ενότητα Καλύμνου (-27%, από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021) να καταγράφει μείωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Κω (από 0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) αύξηση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (76% έναντι 24%).

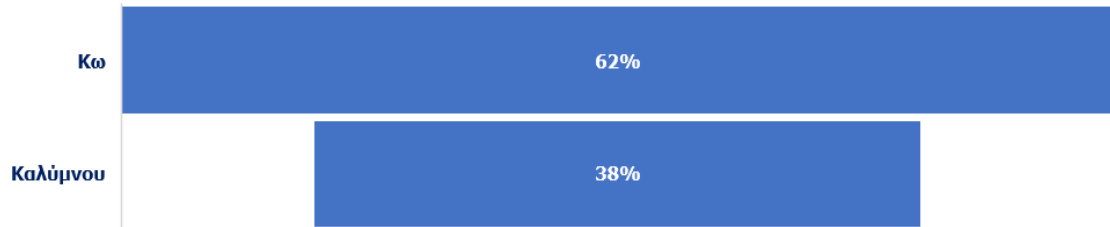
Πίνακας 104: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κω	Αλλοδαποί	0	0	1.876		
	Ημεδαποί	0	0	429		
Καλύμνου	Αλλοδαποί	201	1.213	939	503%	-23%
	Ημεδαποί	977	727	470	-26%	-35%
Σύνολο	Αλλοδαποί	201	1.213	2.815	503%	132%
	Ημεδαποί	977	727	899	-26%	24%
Δωδεκάνησα		1.178	1.940	3.714	65%	91%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Κω καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 62% και ακολουθεί η Κάλυμνος με 38%.

Διάγραμμα 106: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.6.7 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+3%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+1%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (+24%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+9%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (-2%, από 6,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Ήπειρο (-21%, από 4,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοπόννησο (-8%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτη (-13%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτική Ελλάδα (-12%, από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αττική (-24%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Στο Βόρειο Αιγαίο δεν καταγράφηκε κίνηση στα κάμπινγκ το 2015 ενώ το 2019 η Μέση Διάρκεια Παραμονής ήταν 2,5 διανυκτερεύσεις.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσε αύξηση κατά +1% (από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Ιονίων Νήσων (-0,2%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-4%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-6%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (-7%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-100%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής στα κάμπινγκ ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+26%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 3,3

διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Κρήτης (+3%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 105: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	6,5	6,4	5,5	-2%	-14%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	5,0	4,8	5,4	-3%	12%
Ιονίων Νήσων	4,8	5,0	5,0	3%	0%
Ηπείρου	4,3	3,4	4,3	-21%	26%
Πελοποννήσου	4,0	3,7	4,0	-8%	7%
Νοτίου Αιγαίου	3,3	3,3	3,5	1%	4%
Θεσσαλίας	2,8	3,5	3,3	24%	-4%
Κρήτης	3,6	3,1	3,2	-13%	3%
Στερεάς Ελλάδας	3,0	3,3	3,1	9%	-6%
Δυτικής Ελλάδας	3,8	3,4	2,9	-12%	-14%
Αττικής	3,0	2,3	2,1	-24%	-7%
Βορείου Αιγαίου		2,5			-100%
Ελλάδα	4,6	4,4	4,5	-3%	1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.6.8 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι Κυκλάδες την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην επικράτεια της κατά +1% (από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -3% (από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +17% (από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Ενότητες Μήλου (+51%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Θήρας (+1%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σύρου (-100%, από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2019), Πάρου (-6%, από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Άνδρου (-23%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Μυκόνου (-22%, από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Ναξου (-17%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Κέας-Κύθνου (-9%, από 1,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 1,4 διανυκτερεύσεις το 2019) και Τήνου (-100%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2019).

Οι Κυκλάδες την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν αύξηση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής στα κάμπινγκ της επικράτειας της κατά +4% (από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε αύξηση κατά +5% (από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +4% (από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Μήλου (+19%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2021), Θήρας (+14%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Σύρου (από 0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Άνδρου (+17%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Κέας-Κύθνου (+8%, από 1,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,5 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Πάρου (-17%, από 4,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Μυκόνου (-1%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021) και Νάξου (-27%, από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) μείωση. Η Περιφερειακή Ενότητα Τήνου δεν κατέγραψε κίνηση τα έτη 2019 και 2021.

Πίνακας 106: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Μήλου	Αλλοδαποί	2,2	3,6	3,1	63%	-14%
	Ημεδαποί	2,4	3,4	5,9	42%	72%
Σύρου	Αλλοδαποί	2,0		3,6		
	Ημεδαποί	3,0		4,5		
Πάρου	Αλλοδαποί	4,7	4,0	3,4	-15%	-14%
	Ημεδαποί	3,8	4,9	4,6	28%	-7%
Θήρας	Αλλοδαποί	2,9	3,0	3,4	1%	13%
	Ημεδαποί	3,7	3,8	4,3	2%	13%
Ανδρου	Αλλοδαποί	4,0	3,2	3,8	-18%	18%
	Ημεδαποί	3,6	2,6	2,8	-29%	7%
Μυκόνου	Αλλοδαποί	3,8	3,0	2,9	-22%	-2%
	Ημεδαποί	4,2	3,2	3,2	-23%	0%
Νάξου	Αλλοδαποί	3,4	2,9	2,7	-13%	-8%
	Ημεδαποί	6,0	4,1	1,7	-32%	-58%
Κέας - Κύθνου	Αλλοδαποί		3,0	2,9		-3%
	Ημεδαποί	1,6	1,1	1,2	-27%	9%
Τήνου	Αλλοδαποί	4,3				
	Ημεδαποί	3,5				
Σύνολο	Αλλοδαποί	3,3	3,2	3,3	-3%	5%
	Ημεδαποί	3,3	3,9	4,0	17%	4%
Κυκλάδες		3,3	3,3	3,5	1%	4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

5.6.9 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Τα Δωδεκάνησα την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ κατά +4% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε αύξηση κατά +50% (από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -7% (από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η Ενότητα Καλύμνου (+4%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019) κατέγραψε αύξηση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής. Οι υπόλοιπες Ενότητες των Δωδεκανήσων δεν κατέγραψαν κίνηση.

Τα Δωδεκάνησα την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής κατά -7% (από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -12% (από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +12% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,1 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με την Ενότητα Καλύμνου (-0,2%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφει οριακή μείωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Κω (από 0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 107: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Καλύμνου	Αλλοδαποί	2,5	3,8	3,6	50%	-6%
	Ημεδαποί	3,9	3,6	4,1	-7%	12%
Κω	Αλλοδαποί			3,2		
	Ημεδαποί			4,0		
Σύνολο	Αλλοδαποί	2,5	3,8	3,3	50%	-12%
	Ημεδαποί	3,9	3,6	4,1	-7%	12%
Δωδεκάνησα		3,6	3,7	3,5	4%	-7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 2.333 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2019, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 2.479 ξενοδοχεία¹⁴ τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 172.349 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό¹⁵.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 50% των μονάδων και το 56% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 37% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 29% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 21% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 5* και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ¹⁶, ΚΠΦ¹⁷, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

---

¹⁴ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

¹⁵ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

¹⁶ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

¹⁷ Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 108: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	89.680	120.542	100.622	97.431
Κύκλος Εργασιών	3.262.069.431	2.190.935.667	1.004.047.195	643.495.812
ΚΠΦΤΑ	860.061.739	504.952.894	203.829.326	126.035.652
ως % του Κύκλου Εργασιών	26%	23%	20%	20%
ΚΠΦ	-22.888.646	170.938.533	63.408.779	32.535.258
ως % του Κύκλου Εργασιών	-1%	8%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	2.201.335.531	1.018.595.403	358.973.582	157.788.663
Ίδια Κεφάλαια	5.993.544.916	3.815.983.412	2.136.588.898	1.761.742.699
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	5.551.773.761	1.593.275.697	634.837.964	288.649.974
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,4	0,3	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,5	3,2	3,1	2,3

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Υπάρχει μια αρκετά ισομερής κατανομή δωματίων στα ξενοδοχεία 5*, 4*, 3* και 2*
- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 7,0 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 13,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 8,0 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,7 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 2*, 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Τα 5* ξενοδοχεία, έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ τα ΚΠΦ είναι αρνητικά, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες κατηγορίες. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ είναι αρνητικός ενώ για τις υπόλοιπες κατηγορίες 4*, 3* και 2* οι δείκτες ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ κρίνονται ως ικανοποιητικοί, με εξαίρεση τα ΚΠΦ για τα 2* που κρίνεται ως χαμηλός.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ

ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 109: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	36.375	18.176	9.978	6.605
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	24.547	8.450	3.568	1.619
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	66.833	31.657	21.234	18.082
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	61.906	13.218	6.309	2.963

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 109, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 108.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στις Κυκλάδες

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στις Κυκλάδες βασίζεται στην ταυτοποίηση 239 ξενοδοχείων τα οποία διαθέτουν 9.203 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 50% των μονάδων και το 57% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 32% των μονάδων και το 36% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 27% των μονάδων και το 38% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 12% των μονάδων και το 17% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 110: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στις Κυκλάδες, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στις Κυκλάδες, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	5.055	6.865	6.885	7.461
Κύκλος Εργασιών	396.296.689	187.622.048	105.130.056	92.121.442
ΚΠΦΤΑ	127.461.418	48.822.540	23.968.874	28.656.961
ως % του Κύκλου Εργασιών	32%	26%	23%	31%
ΚΠΦ	80.513.882	31.966.886	10.385.996	17.151.542
ως % του Κύκλου Εργασιών	20%	17%	10%	19%
Καθαρά Πάγια	115.767.629	38.192.163	44.108.458	8.874.393
Ίδια Κεφάλαια	513.431.425	253.189.546	240.764.516	199.771.187
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	201.910.370	54.656.259	44.212.269	23.126.118
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,4	0,2	0,2	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	1,6	1,1	1,8	0,8

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 781 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια σε περίπου € 1,2 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός σε περίπου € 324 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 207 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 5* έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατηγορίες ξενοδοχείων.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 5*, 4* και 2* ξενοδοχείων κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ των 3* ως ικανοποιητικός. Παράλληλα, ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των

ξενοδοχείων 5*, 4* και 2* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ των 3* ως ικανοποιητικός.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς σε όλες τις διαθέσιμες κατηγορίες ξενοδοχείων.

Πίνακας 111: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στις Κυκλάδες, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στις Κυκλάδες, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	78.397	27.330	15.269	12.347
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	22.902	5.563	6.406	1.189
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	101.569	36.881	34.969	26.775
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	39.943	7.962	6.422	3.100

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 111, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου, εξαίρεση αποτελούν τα Καθαρά Πάγια των 3* ξενοδοχείων τα οποία είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα των 4*.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 109), παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο και τα Ίδια Κεφαλαία ανά Δωμάτιο είναι υψηλότερα σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων ενώ τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα στις κατηγορίες 5*, 4* και 2* και υψηλότερα στα 3* ενώ τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα στις κατηγορίες 5* και 4* και υψηλότερα στις κατηγορίες 3* και 2*.

6.1.3 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στα Δωδεκάνησα βασίζεται στην ταυτοποίηση 389 ξενοδοχείων τα οποία διαθέτουν 41.891 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 55% των μονάδων και το 56% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 52% των μονάδων και το 55% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 41% των μονάδων και το 51% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 28% των μονάδων και το 33% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 112: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	26.722	28.028	13.647	13.480
Κύκλος Εργασιών	785.924.962	489.351.318	125.626.166	67.656.439
ΚΠΦΤΑ	209.848.378	104.364.287	17.617.876	12.364.669
ως % του Κύκλου Εργασιών	27%	21%	14%	18%
ΚΠΦ	13.980.789	17.202.947	456.191	3.076.448
ως % του Κύκλου Εργασιών	2%	4%	0,4%	5%
Καθαρά Πάγια	331.115.817	281.733.724	34.939.484	22.348.195
Ίδια Κεφάλαια	1.423.016.317	806.911.398	258.103.860	238.959.644
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	1.288.061.937	402.435.356	76.592.508	22.675.002
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,5	0,3	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,1	3,9	4,3	1,8

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 1,5 δισ. περίπου ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια ανέρχονται περίπου σε € 2,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός σε € 1,8 δισ. περίπου. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 670 εκατ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων σε σύγκριση με τα 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, ΚΠΦΤΑ, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ενώ τα 4* εμφανίζουν υψηλότερα ΚΠΦ.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 5* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός, των 4* ως ικανοποιητικός ενώ των 3* και

των 2* ως χαμηλός. Παράλληλα, ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 5*, 4*, 3* και 2* κρίνεται ως χαμηλός.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τον δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία που κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 113: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στα Δωδεκάνησα, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στα Δωδεκάνησα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	29.411	17.459	9.205	5.019
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	12.391	10.052	2.560	1.658
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	53.253	28.789	18.913	17.727
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	48.202	14.358	5.612	1.682

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 113, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 109), παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, εξαίρεση αποτελούν τα 4* ξενοδοχεία στους δείκτες Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο και τα 2* ξενοδοχεία στον δείκτη Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019-2021

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.096 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2021 βασίζονται σε 260.429 αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 114: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-21

Δείκτες Ποιότητας των Ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019-21		
Περιφέρεια	2019	2021
Ήπειρος	91,0%	90,8%
Κυκλάδες	90,5%	90,7%
Βόρειο Αιγαίο	87,1%	89,0%
Κεν. Μακεδονία	86,9%	87,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	86,7%	87,8%
Δωδεκάνησα	86,4%	87,6%
Κρήτη	87,1%	87,1%
Στερεά Ελλάδα	85,8%	86,8%
Θεσσαλία	87,0%	86,7%
Πελοπόννησος	86,2%	86,7%
Ιόνια Νησιά	85,3%	86,0%
Αττική	85,9%	85,8%
Δυτική Μακεδονία	Μ.Δ.	85,4%
GRI	87,1%	87,6%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 114 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα) και ανά κατηγορία αστεριού (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας). Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της

χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες.

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2019-2021 (από 87,1% το 2019 σε 87,6% το 2021). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ηπείρου (από 91,0% το 2019 σε 90,8% το 2021), Θεσσαλίας (από 87,0% το 2019 σε 86,7% το 2021) και Αττικής (από 85,9% το 2019 σε 85,8% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες: Κυκλάδες (από 90,5% το 2019 σε 90,7% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 87,1% το 2019 σε 89,0% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 86,9% το 2019 σε 87,8% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 86,7% το 2019 σε 87,8% το 2021), Δωδεκάνησα (από 86,4% το 2019 σε 87,6% το 2021), Κρήτη (από 87,1% το 2019 σε 87,1% το 2021), Στερεά Ελλάδα (από 85,8% το 2019 σε 86,8% το 2021), Πελοπόννησος (από 86,2% το 2019 σε 86,7% το 2021) και Ιόνια Νησιά (από 85,3% το 2019 σε 86,0% το 2021). Για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας δεν διατίθενται στοιχεία για το 2019 ενώ για το 2021 το επίπεδο Ικανοποίησης των πελατών της ανήλθε στο 85,4% και ήταν το χαμηλότερο ποσοστό σε σύγκριση με τις Περιφέρειες που διαθέτουμε στοιχεία. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες

εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 115: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού, 2019-21

Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού, 2019-21		
	2019	2021
5*	91,2%	93,0%
4*	90,4%	90,2%
3*	90,3%	90,7%
1* - 2*	90,6%	90,7%
GRI	90,5%	90,7%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στις Κυκλάδες σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2019-2021 (από 90,5% το 2019 σε 90,7% το 2021). Αξιοσημείωτο είναι ότι οι Κυκλάδες κατέχουν το 2^ο υψηλότερο επίπεδο ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων από όλες τις εξεταζόμενες Περιφέρειες, πίσω μόνο από την Περιφέρεια Ηπείρου.

Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών την περίοδο 2019-2021 είναι βελτιωμένη, με εξαίρεση τα 4* (από 90,4% το 2019 σε 90,2% το 2021) ξενοδοχεία. Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες κατηγορίες: 5* (από 91,2% το 2019 σε 93,0% το 2021), 3* (από 90,3% το 2019 σε 90,7% το 2021) και 1*-2* (από 90,6% το 2019 σε 90,7% το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι Κυκλάδες σημειώνουν το υψηλότερο επίπεδο ικανοποίησης στα 5* και το 2^ο υψηλότερο στα 4*, 3* και 1*-2* ξενοδοχεία.

6.2.3 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 116: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού, 2019-21

Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού, 2019-21		
	2019	2021
5*	90,7%	89,7%
4*	85,7%	87,1%
3*	84,7%	86,3%
1*- 2*	84,9%	86,7%
GRI	86,4%	87,6%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2019-2021 (από 86,4% το 2019 σε 87,6% το 2021). Επιπροσθέτως, τα Δωδεκάνησα σημείωσαν το 6^ο υψηλότερο επίπεδο ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων από όλες τις εξεταζόμενες Περιφέρειες.

Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών την περίοδο 2019-2021 είναι βελτιωμένη, με εξαίρεση τα 5* (από 90,7% το 2019 σε 89,7% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες κατηγορίες: 4* (από 85,7% το 2019 σε 87,1% το 2021), 3* (από 84,7% το 2019 σε 86,3% το 2021) και 1*-2* (από 84,9% το 2019 σε 86,7% το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι τα Δωδεκάνησα το 2021 σημείωσαν την 3^η καλύτερη επίδοση ικανοποίησης πελατών στα 5* ξενοδοχεία.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την
ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**
“Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και
συγχρηματοδοτείται από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**

 Ευρωπαϊκή Ένωση Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ & ΤΣ ΕΥΔ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ»	ΕΠΑνεΚ 2014-2020 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	 ΕΣΠΑ 2014-2020 ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης			